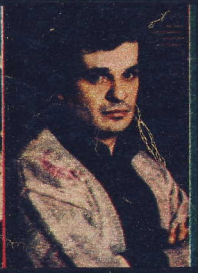
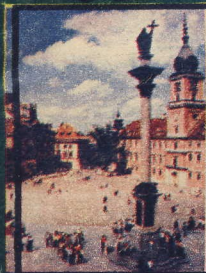

Курс польского языка

УЧЕБНИК ДЛЯ НАЧИНАЮЩИХ

и
ЛЕОН ЛЕШЕК ~~СКУТНИК~~
ДОРОТА УРБАНЕК

БИБЛИОТЕЧКА „ПОЛЬШИ“
(IV)

Леон Лешек Шкутник (57 лет) — англист; обучался в Варшавском, Лондонском и Эдинбургском университетах; старший преподаватель английского языка Варшавского политехнического института; автор и соавтор свыше 20 учебников английского, немецкого, польского и французского языков, опубликованных в Польше, Великобритании и Японии; автор текстов нашего курса. Его жена Мария (37 лет) тоже преподает английский язык. Лешек любит собак, его фокстерьер Диана отличается необыкновенным умом и сообразительностью.

Дорота Урбанек (27 лет) — русист; старший ассистент Института русистики Варшавского университета; преподает описательную грамматику русского языка и основы теории перевода; переводчик; автор грамматической и методической концепции нашего курса. В отличие от Лешека Дорота предпочитает кошек, черная кошка Бальбина „держит в лапах“ всю семью.

Дорогие читатели!

Многие из вас, наверное, хотели бы научиться читать и говорить по-польски. Это не так уж сложно. Давайте сделаем первые шаги вместе. В течение года на страницах журнала „Польша“ будет печататься наш курс польского языка для начинающих. Мы постараемся на ограниченном материале познакомить вас с лексическими и грамматическими особенностями польского языка. Наш курс предназначен прежде всего для любителей чтения. Именно поэтому каждый урок (а их всего 35) открывается текстами для чтения, а затем следуют грамматические и лексические пояснения и упражнения. Они тесно связаны с текстами, хотя неоднократно в них появляются новые слова. Обратите внимание на нумерацию упражнений, которая подскажет вам, к какому тексту они относятся. К упражнениям можно приступать не сразу.

Сначала ограничьтесь чтением текстов, и пусть вас не пугает большое количество новых слов и грамматических конструкций. Они повторяются из урока в урок, и вы к ним незаметно привыкнете. Освоив несколько текстов, к пройденному материалу можно вернуться через несколько недель или месяцев и при повторном изучении сделать все упражнения. В конце каждой части вы найдете ключ к упражнениям.

Чтобы вам легче было разбираться в материале уроков, мы последовательно подчеркиваем элементы сходства (ведь оба языка — славянские!) и различия между польским и русским языками. Наши тексты обращены к вдумчивому читателю. Надеемся, что благодаря их форме и содержанию, неоднократное возвращение к ним позволит вам находить в них для себя все новый смысл.

Леон Лешек Шкутник
Дорота Урбанек

ПОЛЬСКИЙ АЛФАВИТ, ПРОИЗНОШЕНИЕ И ТРАНСКРИПЦИЯ

В польском языке используется латинский шрифт, однако некоторые из польских букв и звуков отличаются от латинских.

1) Гласные звуки:

Все польские гласные независимо от ударения произносятся как русские ударные. Кроме того, они произносятся без выразительной работы губ.

Буква	Произношение	Замечания
A a	[a]	„ó“ выступает редко, на месте русск. ударного [o] — практически не встречается в начале слов
O o	[o]	
U u, ó [y]	[y]	
(Y) y	[ы]	— не указывает на смягчение предыдущего согласного
E e	[э]	— всегда указывает на смягчение предыдущего согласного
I i	[и]	
	pistolet [п'истóлэт] пистолет	

Характерные лишь для польского носовые гласные звуки:

A a	[он]	— в большинстве случаев
	wąski [вóнски] узкий	— перед [б], [п]
	ząb [зóмпн] зуб	— перед [л]
Ę ę	[эн]	— в большинстве случаев
	gęsty [гэнсты] густой	— перед [б], [п]
	zęby [зэмбы] зубы	— в конце слова
	wodę [вóдэ] воду	

2) Согласные звуки:

B b	[б]	— мягкое [ц] близкое русск. [ч'] выступает перед согласным и в конце слова	
C c	[ц]		
Ć ć	[ч']		
	ćma [ч'ма] ночная бабочка		
D d	[д]	— выступает редко в начале или внутри слова	
F f	[ф]		
G g	[г]		
H h	[х]		
	hałas [халас] — шум		
J j	[я]	— в сочетании с [a] } под ударением	
	jabłko [япко] яблоко		
		[e]	— в сочетании с [э] }

jeż [éш] ёж	[ю]	— в сочетании с [y] } под ударением
jutro [jóтро] завтра	[э]	

iodła [éдла] ель		
K k	[к]	— по мягкости стоит между русск. [л] и [л']
L l	[л]	
Ł ł	[л]	

M m	[м]	— выступает в конце слова
N n	[н]	
(N)ń [н']	[кóн'] — конь, лошадь	

P p	[п]	— мягкое [с] близкое русск. [ш'] как в слове хищный
R r	[р]	
S s	[с]	
Ś ś	[ш']	
	średni [ш'рэдн'и] — средний	

T t	[т]	— мягкое [з] близкое русск. [ж'] как в слове дожди
W w	[в]	
Z z	[з]	
Ż ż	[ж']	
	źródło [ж'рудло] — ключ	

Сочетания букв, характерные лишь для польского языка:

Ch ch	[х]	— встречается чаще чем H h
	chleb [хлэп] — хлеб	
Cz cz	[ч]	— всегда твердое
Sz sz	[ш]	— всегда твердое
Rz rz	[ж]	— произносится так же как Ż ż на месте русск. [р'] в словах близких по значению и звучанию
	rzeka [жэка] — река	
	brzeg [бжэк] — берег	
Dz dz	[дз]	— произносится слитно, искл.: слова, в которых [д] относится к приставке, а [з] к корню
	dzwon [дзвон] — звон	
Dź dź	[дз']	— произносится слитно, близкое русск. сочетанию ночь бы
	tódź [лудз'] — лодка	
Dż dż	[дж]	— произносится слитно
	dżem [джэм] — джем	

3) Мягкость (палатальность) польских согласных выражается на письме двумя способами:

а) при помощи особого знака непосредственно над буквой (ć, ń, ś). Обратите внимание, что мягкий согласный, обозначенный буквой со знаком , выступает перед согласным или в конце слова:

koń — конь
woń — вонь
ryć — рыть
śledź — сельдь
hańba — позор

(ср. употребление русск. ь)

б) при помощи буквы i. Она может обозначать звук [и]:

pistolet — пистолет
zima — зима

либо указывать лишь на смягчение согласного перед гласным звуком, а сама не произносится:

biedny [бе] бедный
tiul [тю] тюль
biały [бя] белый
pionek [пэ] пешка

(ср. употребление русск. я е, ё, ю).

4) Польские согласные, так же как и русские, оглушаются на конце слова:

chleb — chle[p] — хле[p] хлеб
ząb — za[p] — зу[p] зуб

5) Польское ударение, в отличие от русского, падает всегда на 2-й слог от конца слова. Это значит, что при склонении ударение может перемещаться по сравнению и именительным падежом:

pistolet — пистолéт
pistolétem — пистолéтом
pistolétami — пистолéтами

В редких случаях в заимствованных словах ударение падает на 3-й слог от конца:

fizyka — физика
matemátyka — математика
pedagógika — педагогика и др.

В нашей транскрипции ударение обозначается штрихом ' слитное произношение согласных звуков — ѵ, а мягкость

Предлагаемая транскрипция условна: она в приближенном виде передает польские звуки русскими буквами с минимальным использованием дополнительных обозначений.

ЛЕКЦJA 1 [лэ́кция]

УРОК 1

I
Jestem sama.
[éстэм сама]
Ciebie tu nie ma.
[ч'эбе т́у не ма́]
Za oknem
[за́ бкнем]
Wiatr i deszcz.
[в'я́тр и дэ́щч]
Telefon milczy.
[тэлэ́фон милчы]
Dlaczego?
[длачэ́го]

jestem sama — я одна (1, 2)
ciebie — тебя
tu, tutaj — здесь
nie ma — нет
za oknem — за окном
wiatr — ветер
deszcz — дождь
milczy, milczeć — молчит
dlaczego — почему

II
A: Pan jest genialny.
[пáн э́ст гэ́йялны]
B: Dziękuję za komplement.
[дз'э́нкуйэ́ за комплэ́мэнт]
A: To nie komplement.
[тó не комплэ́мэнт]

pan jest genialny — вы гениальны (4, 3)
dziękuję — спасибо
komplement — комплимент
to — это (1, 6)
a co — а что
pisarzem — писателем (1)

B: A co?
[a цó]
A: Prawda. Jest pan genialnym
pisarzem.
[п'рáвдa / э́ст пáн гэ́йялным писá-
жем]

B: Pani żartuje.
[пáни жарту́йэ]
A: Wcale nie żartuję.
[в'цáлэ не жарту́йэ]
B: Nie wierzę.
[не в'эжэ]

III

On jest sławny.
[ón э́ст слáвны]
Ona jest piękna.
[óna э́ст п'э́кна]
Są szczęśliwi.
[сóm шчэ́нш'ливи]
To zrozumiałe.
[тó э́розум'я́лэ]
A ja?
[a я]
Czy nie jestem
[чы не э́стэм]
zazdrosny?
[заздрóсны]

żartuje, żartować — шутит[е] (3)
wcale — ни чуть
nie wierzę, nie wierzyć — не верю

sławny, -a, -e' — известный, -ая, -ое
piękny, -a, -e — красивый, -ая, -ое
są szczęśliwi — они счастливы (1,4)
zrozumiałe — понятно
czy nie jestem zazdrosny — не зави-
дую ли я (им)

IV

A: Pani jest rozczarowana.
[пáни э́ст рóczаровáна]
B: Może trochę.
[мóже трóхэ]
A: Dlaczego?
[длачэ́го]
B: To trudno powiedzieć.
[тó трóдно пов'эдз'эч']
A: Trochę tu nudno.
[трóхэ т́у нудно]
B: Chyba tak.
[чы́ба тák]
Sympozjum nie jest nadzwyczajne.
[сымпóзиум не э́ст надзвычáйнэ]
A: Chodźmy na spacer.
[хóдз'мы на спáцэр]
B: Zamiast na wykład?
[зámяэст нá в'ыклáд]
A: Tak.
[тák]

rozczarowany, -a, -e — разочарован-
ный, -ая, -ое (3, 4)
może trochę — может немножко
powiedzieć — сказать
nudno — скучно
chyba tak — пожалуй да
sympozjum — симпозиум (7)
nie jest nadzwyczajny, -a, -e — не
очень удачный, -ая, -ое
chodźmy — пойдём (те)
spacer — прогулка
zamiast — вместо
wykład — доклад

B: Pan chyba żartuje.
[pán xýba żartúje]

V

Pamiętnik Ewy
[памэнтник эвы]

Ewa to ładne imię. Tak właśnie się nazywam. Nie jestem piękna.
[эва тó ладне име / тák влáш'не ш'е называм / нé ёстэм пéнка] **Nie jestem utalentowana. Nie jestem bogata. Ale mam ładne imię,**
[нé ёстэм уталэнтóвана / нé ёстэм богáта / álэ мáм лáдне име] **młodość i radość życia. Więc może jednak jestem bogata?**
[млóдош'ч' и рáдош'ч' жыч'а / вéнц мóжэ ёднак ёстэм богáта]

pamiętnik — дневник

Ewa, -y

ładny, -a, -e — красивый, -ая, -ое

imię — имя

właśnie — именно

nazywam się — меня зовут

nie jestem piękna — я не красива (красавица)

piękny, -a, -e — прекрасный, -ая, -ое, красивый, -ая, -ое

utalentowany, -a, -e — талантливый, -ая, -ое

bogaty, -a, -e — богатый, -ая, -ое

ale — но

mam imię — у меня ... имя (5)

młodość — молодость

radość życia — жизнерадостность

życie — жизнь (поль. ср. род)

może — может быть

jednak — все же, все-таки

Грамматические пояснения

1) Употребление польского глагола „być” (быть) в настоящем времени резко отличается от употребления глагола „быть” в русском языке. По-польски он выступает в предложении как часть сказуемого во всех лицах. В связи с этим по-другому строятся предложения типов:

Он писатель. — **On jest pisarzem.**

Я врач. — **(Ja) jestem lekarzem.**

Ты счастлив. — **(Ty) jesteś szczęśliwy.**

Вы гениальны. — **(Wy) jesteście genialni.**

Обратите внимание, что существительное в этих случаях стоит в творительном падеже и что для польского языка характерно менее частое по сравнению с русским употребление личных местоимений. Когда на месте подлежащего выступает местоимение „to” (это) глагол „jest” может отсутствовать:

To (jest) zrozumiałe. — Это понятно.

To (jest) komplement. — Это комплимент.

Отрицание строится в зависимости от типа предложения:

Ciebie tu **nie ma**. — Тебя здесь нет.

Ich tu **nie ma**. — Их здесь нет.

On **nie jest** lekarzem. — Он не врач.

Nie **jestem** piękna. — Я не красива. (отрицается положительный признак)

2) Польское местоимение „sam” имеет несколько значений и в зависимости от контекста может совпадать с русским „сам” или обозначать „один” (без спутников):

(On) był w kinie sam. — Он был в кино один.

3) Самой распространенной вежливой формой обращения по-польски является:

Pan (к мужчине)

Panowie (к мужчинам)

Pani (к женщине)

Panie (к женщинам)

Państwo (когда обращаемся к мужчине и женщине одновременно).

Глагол сочетается с этими обращениями в 3-и лице, сравни:

Pan jest genialny.

(On jest genialny.)

Pani jest genialna.

(Ona jest genialna.)

Państwo są genialni.

(Oni są genialni.)

Panie są genialne.

(One są genialne.)

Panowie są genialni.

(Oni są genialni.)

3-е лицо ед. числа

3-е лицо им. числа

Вы гениальны.

Обратите внимание, что в отличие от русского языка в польском существует не 1 форма множественного числа:

Они ходили.

Они красивые.

а 2 формы:

One chodziły.

One są piękne.

Oni chodzą.

Oni są piękni.

для лиц женского пола и неодушевленных предметов

для лиц мужского пола, лиц обоих полов

4) Польские имена прилагательные обладают лишь одной формой, которая склоняется по родам и падежам (красивый, новый). Она употребляется в предложении и как именная часть сказуемого, и как определение. Сравни:

Ona jest piękna. — Она красива(я).

On jest znany. — Он известен.

Anna to piękne imię. — Анна — это красивое имя.

5) Между польским глаголом „mieć” и русским „иметь” существует несколько интересных различий. Конструкции с глаголом „mieć” отвечают русским конструкциям:

(ja) mam psa (кого, что — винительный падеж) — у меня собака (кто, что — именительный падеж)

(ja) mam 16 lat. — Мне 16 лет.

6) Обратите внимание, что русскому местоимению „это” по-польски соответствует местоимение „to”.

7) Ряд существительных, заимствованных из латинского языка сохраняет в польском свои первичные окончания „-um” [-ум]. Все они как правило среднего рода, в отличие от таких же русских существительных:

muzeum — музей

seminarium — семинар

planetarium — планетарий

stypendium — стипендия

liceum — лицей

sanatorium — санаторий и др.

Упражнения

Переведите на польский язык, используя приведенные ниже слова и выражения:

ia
zadowolony, -a — довольный, -ая (доволен, довольна)
szczęśliwy, -a — счастливый, -ая (счастлив, -а)
zmęczony, -a — усталый, -ая (устал, -а)
zajęty, -a — занятый, -ая (занят, -а)

1. Я занят.
2. Я недоволен.
4. Я не занят.
4. Я не занята.

ib
kogo? co? — кого? что?

jego — его
jej — ее
ich — их
w domu — дома

1. Ее нет дома.
2. Его нет дома.
3. Их нет дома.
4. Она дома.

IIA

kto? co?, kim? czym? (творительный)
inżynier, inżynierem — инженер, -ом
nauczyciel, nauczycielem — учитель, -ем
nauczycielka, nauczycielką — учительница, -ей
lekarz, lekarzem — врач, -ом
lekarzka, lekarką — врач, -ом
fizyk, fizykiem — физик, -ом

1. Он учитель.
2. Она учительница.
3. Я врач.
4. Она не инженер, она врач.

IIb

kto? co? — кто? что?
genialny aktor — гениальный актер
genialna aktorka — гениальная актриса
doskonały nauczyciel — прекрасный учитель
doskonała nauczycielka — прекрасная учительница
utalentowany artysta — талантливый художник
utalentowana artystka — талантливая художница
genialny kompozytor — гениальный композитор
kim? czym? — кем? чем?
genialnym aktorem — гениальным актером
genialną aktorką — гениальной актрисой
doskonałym nauczycielem — прекрасным учителем
doskonałą nauczycielką — прекрасной учительницей
utalentowanym artystą — талантливым художником
utalentowaną artystką — талантливой художницей
genialnym kompozytorem — гениальным композитором

1. Вы гениальный художник.
2. Вы талантливая учительница.
3. Вы прекрасный актер.
4. Вы прекрасная актриса.

IIIA

Oni są szczęśliwi — Они счастливы(е)
One są piękne — Они красивы(е) — о женщинах
Oni są rozczarowani — Они разочарованы
One są niezadowolone — Они недовольны — о женщинах
zadowoleni, -lone — довольные (довольны)
zazdrośni, -sne — завистливые (завистливы)
zajęci, -te — занятые (заняты)
nieszczęśliwi, -we — несчастливые (несчастливы)

1. Они заняты. (о женщинах)
2. Они разочарованы.
3. Они завистливы. (о женщинах)
4. Они несчастливы.

IIIB

niemożliwe — невозможно
mało prawdopodobne — маловероятно
możliwe — возможно
konieczne — необходимо
śmieszne — смешно
niepoważne — несерьезно
Czy to jest zrozumiałe? — Понятно ли это?

1. Это маловероятно.
2. Возможно ли это?
3. Разве это необходимо? (Необходимо ли это?)
4. Это несерьезно.

IVa

muzeum — музей
seminarium — семинар
planetarium — планетарий
stypendium — стипендия
konferencja — конференция
kongres — конгресс
bardzo — очень
(nie)ciekawy, -a, -e — (не)интересный, -ая, -ое
nudny, -a, -e — скучный, -ая, -ое
zbyt duży, -a, -e — слишком большой, -ая, -ое
wysoki, -a, -e — высокий, -ая, -ое (большой, -ая, -ое)

1. Стипендия не слишком большая.
2. Конференция не слишком интересная.
3. Это очень интересно.
4. Музей не слишком большой.

IVb

Chodźmy ...! — Пойдем(те)!
do kina — в кино
do teatru — в театр
na koncert — на концерт
do muzeum — в музей
do parku — в парк
Spotkajmy się... — Давайте встретимся...
w kinie — в кино
w teatrze — в театре
na koncercie — на концерте
w muzeum — в музее
w parku — в парке

1. Давайте встретимся в музее.
2. Пойдем на прогулку.
3. Давайте встретимся в парке.
4. Пойдем на концерт.

V

Используя приведенный ниже лексический материал, выразите согласие или несогласие с высказанными мнениями:

Zgadzam się — Я согласен (согласна)
Ta prawda — Это правда
Nie zgadzam się — Я не согласен (не согласна)
Jestem tego samego zdania — Я того же мнения
Jestem innego zdania — У меня другое мнение

1. Бальтазар — красивое имя.
2. Все девушки красавицы.

3. Все жены талантливы.
4. Все молодые люди богаты.

LEKCJA 2

Jestem tutaj.
[э́стэм т́утай]
Jesteś tutaj.
[э́стэш' т́утай]
Jesteśmy tutaj.
[э́стэш'мы т́утай]
oboje.
[обо́йэ]
Ty i ja
[ты и я]
po dwóch stronach stołu.
[пó дву́х стрóнах стóлу]
Jesteśmy razem.
[э́стэш'мы рáрем]
Ale czy na pewno?
[áлэ чы напéвно?]
Czy naprawdę?
[чы напράвдэ?]
Czy tylko pozornie?
[чы ты́лко позóрне?]

oboje — оба (1)
po dwóch stronach stołu — по обеим
сторонам стола
razem — вместе
zapewno — наверняка
ale czy zapewno — но так ли это на
самом деле
naprawdę — вправду
pozornie — на вид
tylko — лишь

II
A: Państwo są z Warszawy?
[пáн'стфо сóm з варшáвы]
B: Nie — z Krakowa.
[né / с кракóва]
A: Zazdroścę Państwu.
[заздрóшчэ пáн'стфу]
B: Dlaczego?
[длачэ́го?]
A: Kraków to piękne miasto.
[кра́куф тó пéнкнэ мýсто]
B: Tak, ale środowisko...
[ták / алэ ш'родовиско]
A: To sprawa przejściowa.
[tó спрэва пшейш'чэва]
: Mijmy nadzieję.
[мéймы надз'э́йэ]

państwo są z Warszawy — вы из Варшавы (2)
Kraków, -owa
zazdroścę, zazdrościć — завидовать
miasto — город (польск. ср. род)
środowisko — окружающая среда,
окружение
sprawa — дело
przejściowy, -a, -e — временный, -ая,
-ое
nadzieja — надежда
miejmy nadzieję — будем надеяться

III
Jestem
[э́стэм]
tutaj.
[т́утай]
Teraz.
[téрас]
Czekam na ciebie
[чэ́кам на ч'э́бе]
już długo.
[júж длу́го]
Piętnaście
[пéтнаш'ч'э]

teraz — теперь
czekam, czekać — ждать (3)
już — уже
długo — долго
długi, -a, -ie — долгий, -ая, -ое
piętnaście — пятнадцать
jak — как
niepunktualność — неточность
cierpienie — страдание, недуг

długich minut.

[длу́гих минут]
Każda minuta
[ка́жда мину́та]
jak wieczność.
[я́к véчнош'ч']
Niepunktualność jest cierpieniem.
[непунктуáлнош'ч' э́ст ч'э́рпéнем]
IV

A: Przepraszam za spóźnienie.
[пшэ́прэшам за спуж'нэ́не]

B: Drobiazg.
[дроб́яск]

A: Komunikacja miejska...

[комуника́ция мэ́йска]

B: Wiem. Straszna.

[вém / стра́шна]

A: Wiem, że to kiepska wymówka.

[вém / жэ́ то кéпска вымóвка]

Ależ to żadna wymówka.

[áлэж тó жáдна вымóвка]

To smutna rzeczywistość.

[tó смúтна жэ́чывыстóш'ч']

A: Nie przesadzajmy.

[né пшэ́са́дзáймý]

Należy wcześniej wychodzić z domu.

[налэ́жы вчэ́ш'ней выхóдз'ич' з до́му]

B: Nie ma o czym mówić.

[né má о чым мóвич']

Proponuję pójść na kawę na Stare Miasto.

[пропону́йэ пуйш'ч' на кáвэ на старэ́ мýсто]

A: Świetnie.

[ш'вэ́тне]

V

Pamiętnik Ewy

[памéнтник э́вы]

(2) Marek jest straszny. Jest bardzo przystojny,
[мэ́рэк э́ст стра́сны / по прóсту стра́сны / э́ст бáрдэо пшыстóйны]
inteligentny i cyniczny. Jest już niemłody. Czasami wydaje mi się
[интэ́лигэ́нтны и цы́ннычны / э́ст юш немлóды / часáми выдáе ми ш'э́]
nawet stary. Ma już dwadzieścia dziewięć lat. Co tydzień postanawiam
[náвэт старý / má юж двадзéш'ч'а дзэ́венч' лáт / по ты́дзэн' пóстанáwiam]
z nim zerwać. Właściwie dlaczego nie? Sama nie wiem.
[з ним зэ́рвач' / влáш'чывэ длачэ́го нэ́ / сáма нэ́ вем]

Marek, Marka (4)

po prostu — просто

przystojny — красивый (о мужчине)

inteligentny, -a, -e — умный, -ая, -ое

niemłody, -a, -e — немолодой, -ая, -ое

przepraszam — извини(те)
spóźnienie — опоздание
drobiazg — чепуха
komunikacja — транспорт
miejski, -a, -ie — городской, -ая, -ое
wiem, wiedzieć — знать
straszny, -a, -e — ужасный -ая, -ое
kiepski, -a, -ie — плохой, -ая, -ое
wymówka — отговорка
ależ to żadna wymówka — это вовсе
не отговорка
smutny, -a, -e — грустный, -ая, -ое
rzeczywistość — действительность
nie przesadzajmy, nie przesadzać —
не преувеличивать
należy — надо, нужно, следует
wcześniej — раньше
wychodzić — выходить
nie ma o czym mówić — не стоит об
этом говорить
proponuję, proponować — предлагать
pójść — пойти
kawa — кофе
pójść na kawę — пойти в кафе

świetnie — превосходно

czasami — иногда
 wydaje mi się — мне кажется (6)
 wydawać się — казаться
 nawet — даже
 dwadzieścia dziewięć — двадцать девять
 co tydzień — каждую неделю (5)
 postanawiam, postanawiać — решать
 zerwać z kimś — порвать с кем-то
 nie mogę, nie móc — не мочь
 zdecydować się — решиться
 właściwie — собственно говоря
 bardzo — очень

Грамматические пояснения

1) У польского местоимения „obaj” больше форм, чем у русского „оба”

obaj chłopcy — оба мальчика
 obie dziewczynki — обе девочки
 oba krzesła — оба стула
 oboje — chłopczyk i dziewczynka — оба — мальчик и девочка

2) Обратите внимание, что русским конструкциям из + родительный падеж:

из школы, из Москвы, из шкафа
 соответствует польская конструкция

z(e) + инфинитив
 ze szkoły, z Moskwy, z szafy.

3) Русским глаголам, управляющим винительным падежом соответствуют иногда польские, управляющие также винительным, но с предлогом:

czekać na kogo, co — ждать кого, что

4) При склонении польских имен собственных типа:

Marek — Marka Jacek — Jacka
 Tolek — Tolka Kaczmarek — Kaczmarka

в родительном падеже в основе выпадает гласный „e” (ср. русск. день дня).

5) Русские слова Польские словосочетания

ежедневно — co dzień (codziennie)
 еженедельно — co tydzień
 ежемесячно — co miesiąc

6) В польском языке, так же как и в русском, выступает ряд возвратных глаголов. Частице -ся, -сь соответствует по-польски się

wydawać się — казаться
 zdecydować się — решиться и др.

Обратите внимание, что по-польски частица всегда пишется отдельно от глагола и может занимать различное место в предложении:

wydaje mi się — мне кажется

местоимение отделяет глагол от частицы;

nie mogę się zdecydować — я не могу решиться

в сложном сказуемом частица предшествует глаголу в неопределенной форме.

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

la
 ciągle, stale — всегда, непрерывно
 zajęty, -a — занятый, -ая
 zajęci, -te — занятые

przepracowany, -a — переутомленный, -ая

przepracowani, -ne — переутомленные

1. Ты всегда занята.
2. Ты всегда переутомлен.
3. Вы всегда переутомлены (о женщинах).
4. Вы непрерывно заняты.

16

pewny, -a — уверенный, -ая

pewni, -ne — уверенные

nie jesteście pewni (pewnie) czy to on — мы не уверены, что это он

Oni / one nie są pewni/ -ne, że... — они не уверены, что...

Czy jesteś pewien, że to oni? — ты уверен, что это они?

1. Я не уверен, что это он.
2. Я не уверена, что это они.
3. Я уверен, что это они (о женщинах).
4. Ты уверена, что это они?

11a

Lublin — z Lublina — Люблин

Wrocław — z Wrocławia — Вроцлав

Gdańsk — z Gdańska — Гданьск

Olsztyn — z Olsztyna — Ольштын

Szczecin — ze Szczecina — Щецин

Szczawnica — ze Szczawnicy — Щавница

1. Вы из Ольштина? (к мужчине и женщине)
2. Вы из Гданьска? (к женщинам)
3. Вы из Щецина? (к мужчинам)
4. Мы не из Кракова.

116

komu? czemu? — кому? чему?

państwu — вам (о мужчине и женщине)

paniom — о женщинах

panom — о мужчинах

wam — вам

im — им

jej — ей

jemu/mu — ему

1. Не завидую им.
2. Я завидую вам (женщине).
3. Не завидую ей.
4. Я завидую ему.

111a

kto? co?, kim? czym?

ekonomista, ekonomistą — экономист, -ом

tłumacz, tłumaczem — переводчик, -ом

tłumaczka, tłumaczką — переводчица, -ей

naukowiec, naukowcem — ученый, -ым

laborant, laborantem — лаборант, -ом

laborantka, laborantką — лаборантка, -ой

1. Он лаборант.
2. Вы врач? (к женщине)
3. Я не инженер.
4. Она переводчица.

1116

jedna minuta — одна минута

dwie minuty — две минуты

trzy minuty — три минуты

cztery minuty — четыре минуты

pięć minut — пять минут

piętnaście minut — пятнадцать минут

dwadzieścia minut — двадцать минут

czterdzieści minut — сорок минут

czekam — жду

czekasz — ждешь

czeka — ждет

czekamy — ждем

czekacie — ждете

czekają — ждут

jak długo czekasz? —

ты давно (долго) ждешь?

1. Вы давно ждете?
2. Я жду уже пятнадцать минут.
3. Он ждет уже двадцать минут.
4. Они ждут уже сорок минут.

11a

dłużej — дольше

wcześniej — раньше

czytać — читать

pracować — работать

różniej — позже
wydajniej — эффективнее
lepiej — лучше
mniej — меньше
więcej — больше
szybciej — быстрее
dokładniej — точнее

1. Надо меньше есть.
2. Надо эффективнее работать.

jeść — есть
pić — пить
jechać — ехать
formułować
pytania — ставить вопросы
spać — спать

3. Надо дольше спать.
4. Надо больше читать.

IVb
Используя лексический материал, сформулируйте подходящие высказывания по-польски:

przepraszam, że przeszkadzam — извините, что вам помешал
że dzwonię tak późno — что звоню так поздно
że przerywam — что вас перебил(а)
za niedelikatność — за бестактность
za niepunktualność — за опоздание
za niedyskrecję, nietakt — за неловкость

1. Вы опоздали и извиняетесь.
2. Вы входите в комнату, где кто-то работает.
3. Вы сказали лишнее.
4. Звоните кому-то очень поздно.

V
Используя материал V части, составь рассказ о знакомой девушке (женщине).
Ключ к упражнениям

LEKCJA 1: Ia 1. Jestem zajęty. 2. Nie jestem zadowolona. 3. Nie jestem zmęczony. 4. Nie jestem zajęta. Ib 1. Jej nie ma w domu. 2. Jego nie ma w domu. 3. Ich nie ma w domu. 4. Ona jest w domu. 4. Ona jest w domu. IIa 1. On jest nauczycielem. 2. Ona jest nauczycielką. 3. Jestem lekarzem. 4. Ona nie jest inżynierem, ona jest lekarką. IIb 1. Jest pan genialnym artystem. 2. Jest pani utalentowaną nauczycielką. 3. Jest pan doskonałym aktorem. 4. Jest pani doskonałą aktorką. IIIa 1. One są zajęte. 2. Oni są rozczarowani. 3. One są zazdrosne. 4. Oni są nieszczęśliwi. IIIb 1. To jest mało prawdopodobne. 2. Czy to możliwe. 3. Czy to konieczne. 4. To niepoważne. IVa 1. Stypendium nie jest zbyt wysokie. 2. Konferencja nie jest zbyt ciekawa. 3. To bardzo interesujące. 4. Muzeum nie jest zbyt duże. IVb 1. Spotkajmy się w muzeum. 2. Chodźmy na spacer. 3. Spotkajmy się w parku. 4. Chodźmy na koncert. V 1. Jestem innego zdania. 2. To prawda. 3. Jestem tego samego zdania. 4. Nie zgadzam się. (wasze odpowiedzi mogą być другими).

LEKCJA 2: Ib 1. Nie jestem pewien czy to on. 2. Nie jestem pewna czy to oni. 3. Jestem pewien, że to one. 4. Czy jesteście pewna, że to oni? Ia 1. Jesteś stale zajęta. 2. Jesteś stale przepracowany. 3. Jesteście stale przepracowane. 4. Jesteście ciągle zajęci. IIa 1. Czy państwo są z Olsztyna? 2. Czy panie są z Gdańska? 3. Czy panowie są ze Szczecina? 4. Nie jesteśmy z Krakowa. IIb 1. Nie zazdroścę im. 2. Zazdroścę pani. 3. Nie zazdroścę jej. 4. Zazdroścę mu. IIIa 1. On jest лаборантом. 2. Czy pani jest lekarką? 3. Nie jestem inżynierem. 4. Ona jest tłumaczką. IIIb 1. Jak długo czekacie? 2. Czekam już piętnaście minut. 3. On czeka już dwadzieścia minut. 4. One czekają już czterdzieści minut. IVa 1. Należy mniej jeść. 2. Należy wydajniej pracować. 3. Należy dłużej spać. 4. Należy więcej czytać. IVb 1. Przepraszam za niepunktualność. 2. Przepraszam, że przeszkadzam. 3. Przepraszam za niedelikatność. 4. Przepraszam, że dzwonię tak późno. V Ewa jest aktorką. Jest piękna i inteligentna. Nie jest cyniczna. Ma dwadzieścia lat.

LEKCJA 3

I
Wejście.
Wyjście.
Peron pierwszy.
Peron drugi.
Peron trzeci...
Gdzie jestem?
Dworzec kolejowy?
Podróżować?
Ostatecznie dłaczego nie?
Ale dokąd?
I po co?
Nie, dziękuję.
Nie dzisiaj.
A zatem wyście.
Ale dokąd?

II

A: To jest „Orbis”.
B: Gdzie?
A: Tamten duży budynek.
B: Rozumiem.
A: Możesz tam kupić bilet.
Na pociąg, albo na samolot.
B: A na autobus?
A: Na autobus też.
B: Bardzo lubię podróżować autobusem.
A: Ja także.

III

Nazywam się Jan Kowalski.
Jestem urzędnikiem.
Pracuję w banku.
Jestem księgowym.
Ale nie tylko.
Jestem również filatelistą,
pasażerem autobusów miejskich,
mężem swojej żony,
ojcem swoich dzieci...
Dobrym mężem
To znaczy
ogólnie biorąc
niezłym mężem
i niezłym ojcem.
Ale nie tylko...
Kim właściwie jestem?
Nazywam się Jan Kowalski.
Jestem urzędnikiem w banku...

wejście [wójsh'che] — вход
wyjście [wójsh'che] — выход
pierwszy [pérshy] — первый
drugi [drúgi] — второй
trzeci [trsh'chi] — третий
dworzec kolejowy [dwózh'ec kolézh'y] — железнодорожный вокзал
podróżować [podrúzh'ovach] — путешествовать
ostatecznie [ostatsh'chne] — в конце концов
dokąd [dokont] — куда (1)
po co [pó có] — зачем
dzisiaj, dziś [dzhísh'aj] — сегодня
a zatem [a zátém] — итак, а значит
peron [péron] — платформа, перрон

„Orbis” [órbis] — название главного туристического бюро
tamten, tamta, tamto [támtén] [támta] [támtó] — тот, та, то (2)
budynek [budýn'ek] — здание
rozumiem [rozúmem] — понятно (понимаю)
pociąg [póch'ek] — поезд
autobus [ad'tób'us] — автобус
też, także [tsh] [tágh'z] — тоже, также
lubię, lubić [lúbe] — люблю

Jan Kowalski — имя и фамилия, символ туристического поляка (ср. Иван Иванович Иванов)
urzędnik [urzh'ednik] — служащий
praca, pracować [prach'aj] — работаю (3)
księgowy [ksh'engóvy] — бухгалтер
również [rúv'nesh] — также
pasażer [pasáž'er] — пассажир
mąż [mónsh] — муж
żona [zhóna] — жена
ojciec [óych'ec] — отец
dzieci [dzh'echi] — дети
dobry, -a, -e [dóbr'y] — хороший, -ая, -ое
swój, swoja, swoje [sfúj] [sfója] [sfóje] — свой, своя, свое
ogólnie biorąc [ogóln'e bíron'c] — в целом

Ale nie tylko...

IV

- A: Pan jest poetą.
 B: Nie — tylko dziennikarzem.
 A: Pracuje pan jako dziennikarz, ale tak naprawdę to jest pan poetą.
 B: Dlaczego pani tak sądzi?
 A: Sama nie wiem.
 I nigdy nie pisze pan wierszy?
 B: Nigdy.
 A: To błąd.
 B: Dlaczego?
 A: Marnuje pan talent.
 B: Ależ ja nie mam talentu.
 A: Nie wierzę. To niemożliwe.

V

Pamiętnik Ewy (3)
 Znowu moje urodziny. Mam już 18 lat. Jestem dorosła. Jeszcze wczoraj byłam dzieckiem, a dzisiaj... Było trochę gości: wujek Kazio i ciocia Jola. Jacy oni nudni! Wciąż te same banały — w kółko. Czasami nie mam już cierpliwości: „Kiedy Ewa wychodzi za mąż?” Czy może być bardziej idiotyczne pytanie?

- znowu, znów [znóvu / znóv] — снова, опять
 mój, moja, moje [mój] [mója] [móje] — мой, моя, мое
 urodziny [urodziny] — день рождения
 dorosły, -a, -e [doróslы] — взрослый, -ая, -ое
 jeszcze [észczé] — еще
 wczoraj [wczóraj] — вчера
 byłam [byłam] — я была
 dziecko [dzécko] — ребенок
 goście [gószczé] — гости
 wujek [wujék] — дядя
 ciocia [czéja] — тетя
 Kazio — Kazimierz (5)
 Jola — Jolanta
 jaki, jaka, jakie, jacy(m), jakie(j) [jaki] [jaka] [jake] [jacy] [jake] — какой, какая, какое, какие
 nudny, -a, -e [núdny] — скучный, -ая, -ое

niezły, -a, -e, [nézлы] — неплохой, -ая, -ое
 właściwie [włacz'iwie] — в самом деле
 kim jestem? [kim éstэм] — кто я такой

poeta [poéta] — поэт
 dziennikarz [dzennikasz] — журналист
 pracuje pan jako... kto — работать кем (4)
 tak naprawdę — в самом деле
 sądzi, sądzić [sóndzi] — думает, считает
 pisze, pisać [piész] — пишет
 wiersze [wérszé] — стихи
 nigdy [nigdy] — никогда
 błąd [blónt] — ошибка
 marnuje pan talent [marnúje] [tálэнт] — у вас пропадает талант

wciąż [wczéньш] — все время
 banały [banáлы] — банальности, пошлости
 w kółko [f kóлко] — без конца
 czasami, czasem [časámi / časэм] — иногда
 nie mam już cierpliwości [czépliwósz'chi] — у меня не хватает терпения
 kiedy [kédy] — когда
 wychodzi(ć) za mąż [wychódz'ic' zá móньш] — выходить за муж
 bardziej idiotyczny, -a, -e, [bárdziej idiotyczny] — более дурацкий, -ая, -ое
 pytanie [pytáne] — вопрос

Грамматические пояснения

1) И в польском, и в русском языках глаголы состояния и движения отвечают на разные вопросы:

Gdzie leży książka?
Dokąd idziesz?

Где лежит книга?
Куда идешь?

Иначе обстоит дело с наречиями, обозначающими место и направление. Вместо нескольких русских в польском языке существуют лишь 2 — „tutaj, tu” (близко), „tam” (далеко).

Сравните:

Książka leży tutaj(tu) / tam.
Przyjdź tu / tam.

Книга лежит здесь (тут) / там.
Приди сюда / туда.

gdzie — tutaj(tu) / tam
dokąd — tutaj(tu) / tam

где — здесь (тут) / там.
куда — сюда / туда

В последнее время форма „gdzie” вытесняет форму „dokąd” в ее типичном употреблении, хотя согласно литературной норме это считается ошибкой.

2) Обратите внимание на польские указательные местоимения и их русские соответствия:

ten	этот	tamten	тот
ta	эта	tamtą	та
to	это	tamto	то
ci (м.)	эти	tamci (м.)	те
te (ж.)		tamte (ж.)	

3) В большинстве случаев польский глагол „pracować” сочетается с существительным при помощи таких же предлогов, как и русский глагол „работать”:

pracować w szkole	— работать в школе
pracować w banku	— работать в банке
Существуют однако и различия:	
pracować na uniwersytecie	— работать в университете
na korytarzu	— в коридоре
na Syberii	— в Сибири
na Węgrzech	— в Венгрии
pracować w fabryce	— работать на фабрике
w ojczyźnie	— на родине

4) Вы уже познакомились с польской конструкцией „jestem + творительный падеж”:

Jestem urzędnikiem. — Я служащий.
Новая конструкция „pracować jako kto” (работать как..., в качестве кого) соответствует русской „работать кем”:
Marek pracuje jako nauczyciel. — Marek работает учителем (творительный падеж)

5) Польские имена собственные имеют обычно несколько уменьшительной и ласкательных вариантов, которые часто используются в повседневной жизни:

- Kazimierz — Kazio, Kazik, Ziutek
 Jolanta — Jola, Jolka, Jolcia
 Jan — Janek, Jasio, Jasio
 Zofia — Zosia, Zocha, Zośka
 Ewa — Ewcia, Ewka
 Anna — Ania, Aneczka, Anka
 Irena — Irka, Ircia
 Lidia — Lidka
 Maria — Marysia
 Wojciech — Wojtek, Wojtuś.
 Mirosław — Mirek,

Stanisław — Stasio, Staszek, Stasiek, Staś
Henryk — Heniek, Henio, Heniuś, Henryczek
Katarzyna — Kasia, Kaśka
Jerzy — Jurek, Jureczek...

Упражнения

I

Представьте себе, что вы на вокзале. Спросите, где находится:

1. Вторая платформа.
2. Ресторан. (restauracja польск. женск. род)
3. Вход.
4. Выход.
5. Туалет. (toaleta польск. женск. род)
6. Касса. (kasa)
7. Справочное бюро. (informacja)
3. Зал ожидания. (poczekalnia)

Переведите на польский язык, используя приведенные ниже слова и конструкции:

IIa

tu jest... — там jest...

port lotniczy — аэропорт

hotel — гостиница

muzeum — музей

galeria sztuki — галерея (художественный салон)

tam można kupić... — там можно купить...

uzyskać informację... — получить справку...

1. Здесь железнодорожный вокзал...
2. Там гостиница.
3. Здесь можно купить билет на автобус.
4. Там можно получить справку.

IIb

bardzo lubię podróżować — я очень люблю путешествовать...

samolotem — на самолете

pociągiem — на поезде

samochodem — на машине

nie bardzo lubię podróżować — я не очень люблю путешествовать...

1. Я очень люблю путешествовать на автобусе.
2. Я не очень люблю путешествовать на машине.
3. Я очень люблю путешествовать на самолете.
4. Я не очень люблю путешествовать на поезде.

III

Используя данные ниже слова и выражения, составьте текст о себе:

(nie) jestem żonaty — я (не) женат

(nie) jestem zamężna — я (не) замужем

student — studentem — студент... студентом

robotnik — robotnikiem — рабочий... рабочим

urzędnik — urzędnikiem — служащий... служащим

jestem dobrym ojcem — я хороший отец

jestem dobrą matką — я хорошая мать

jestem dobrym kolegą — я хороший товарищ (о мужчине)

jestem dobrą koleżanką — (о женщине)

pracuję w banku — работаю в банке

na uniwersytecie — в университете

w szkole — в школе

w fabryce — на фабрике

pracuję jako agronom — работаю агрономом

jako inżynier — инженером

jako lekarz — врачом

IV

on / ona ma... — у него / нее...

Mam czas, pieniądze, talent — у меня есть время, деньги, способности

mam cierpliwość, odwagę — я терпеливый, смелый

on / ona nie ma... — у него / нее нет...

nie mam czasu, pieniędzy, talentu — у меня нет времени, денег, способностей

nie mam cierpliwości — я нетерпеливый

Обратите внимание, что польский глагол „mieć” имеет очень широкое употребление. Его используют не только в конструкциях, обозначающих приобретение, овладение чем-либо:

mam kota — у меня есть кошка

mam pieniądze — у меня есть деньги,

но также для обозначения черт характера:

Anna ma cierpliwość. (Anna jest cierpliwa) — Анна терпелива (ей хватает терпения).

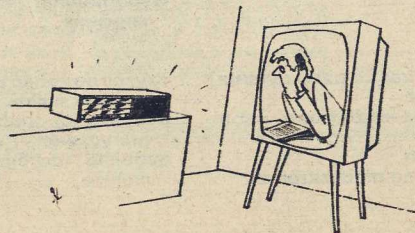
1. Вы талантливы (к женщине).
2. Ковальский смелый.
3. У меня сегодня есть время.
4. У меня нет денег.
5. Зося терпелива.
6. Янек нетерпелив.
7. Я не обладаю способностями.
8. У меня нет времени.

Переведи на русский язык:

niespokojny, niepokoić się — беспокойный, беспокоиться

dziewczyna — девушка

Znowu urodziny Marka. Ma już 29 lat. Jest dorosłym mężczyzną. A jeszcze nie tak dawno był dzieckiem... Jestem trochę niespokojna o Marka. Ma czas, ma pieniądze, ma dziewczynę... Ale nie ma odwagi, nie ma cierpliwości... Marek jest moim synem. Jestem jego matką. Czy matka może być obiektywna?

LEKCJA 4

I

To miasto dzisiaj
i tamto miasto sprzed lat...
Ta ulica dzisiaj
i tamta ulica sprzed lat...
Ten dom dzisiaj
i tamten dom sprzed lat...
To tak trochę
jak my dzisiaj
i my sprzed lat.
Niby ci sami,
a jednak zupełnie inni.

sprzed lat [спрэд лат] — много лет то-
му назад, давным-давно
niby ci sami [нибы чи сами] — как буд-
то те же самые
jednak zupełnie inni [édnak zupełne
инни] — однако совершенно дру-
гие (1)

II

A: Czy jest pani zadowolona?
B: Przepraszam, nie dosłyszałam.
A: Czy jest pani zadowolona?
B: Czy jestem zadowolona z cze-
go?
A: Z pobytu tutaj.
B: O tak. Bardzo.
A: Cieszę się.
B: Ja też się cieszę, że mogę tu być.
Niestety już jutro wyjeżdżam.
A: Do Moskwy?
B: Nie. Do Leningradu.

nie dosłyszałam [né dosłyśzałam] —
я не расслышала
zadowolona z czego, z kogo — до-
вольна чем, кем (3)
pobyt [póbył] — пребывание
cieszę się, cieszyć się [чэсэ ш'е] — я
рад, радуюсь
niestety [niestóty] — к сожалению
jutro [jótro] — завтра
wyjeżdżam, wyjeżdżać [wyjédżam] —
уезжаю
do — в (2)

III

Polska
to muzyka Szopena,
Wiatr nad Wisłą,
szklanka herbaty razem na
Okęciu...
To znaczek pocztowy
na liście od ciebie...
Polska
to ty i ja
i radość ogromna
— sen i wspomnienie.

muzyka [múzyka] — музыка
Szopen, Szopena
Wisła, Wisły
szklanka [şklánka] — стакан
herbata [xərbáta] — чай
razem [rázэм] — вместе
Okęcie, Okęcia — название варшав-
ского аэропорта
znaczek pocztowy [znáčэк почтóвы]
— марка (почтовая)
list, na liście [list] [ná liş'че] — пись-
мо, на письме
sen [sén] — сон
wspomnienie [вспомнэне] — воспо-
минание

IV

A: Czy mogę zadać panu pytanie?
B: Oczywiście.
A: Pytanie jest może trochę osobi-
ste.
B: Nie szkodzi.
A: Może trochę niedyskretne.

czy mogę zadać panu pytanie? — раз-
решите задать вам вопрос?
oczywiście, naturalnie [очывш'че]
[натурálnе] — конечно
osobiste [osobisté] — деликатное,
личное

B: Nie ma niedyskretnych pytań.
Są tylko niedyskretne odpo-
wiedzi.

nie szkodzi [né şkódzi] — ничего
odpowiedź [otpóведз] — ответ

A: Więc mogę?

uważać się za kogo, za co [уважáч'
ш'е] — считать себя кем чем (3)

B: Naturalnie.

A: Czy uważa się pan za człowieka
szczęśliwego?

szczęśliwy, -a, -e [şчэніш'ливы] — сча-
стливый, -ая, -ое

B: Czy uważam się za człowieka
szczęśliwego? W jakim sensie?

sens [séns] — смысл

w jakim sensie — в каком смысле

A: Czy jest pan zadowolony z ży-
cia?

B: Tak. Ogólnie biorąc jestem za-
adowolony z życia.

V

Pamiętnik Ewy (4)

Kasia jest podobno piękna. Gra na pianinie, mówi po angielsku i prowadzi
samochód. Idiotki podobno mają szczęście. Czyżbym była zazdrosna?
Jej podoba się Marek — to prawda. I co z tego? I tak nie ma szans. Jest za
głupia. Na szczęście. Ale czy to wiadomo? Marek jest w końcu tylko męż-
czyzna. A oni wszyscy są tacy sami. Co mnie to zresztą obchodzi?

Kasia — Katarzyna

jest podobno piękna [éст podobno piéknna] — ее считают; говорят, что она

gra, grać [grá] — играет

pianino, na pianinie [piánnino] — пианино (4)

mówi, mówić [mówi] — говорит

po angielsku [po anjéłsku] — по-английски

prowadzi, prowadzić [prówadzi] — водит

samochód [samóхут] — машина

szczęście — счастье

na szczęście — к счастью

mają szczęście [májom şчэніш'че] — им везёт

czyżbym była zazdrosna — не завидую ли я ей

podoba się, podobać się [podóba ш'е] — нравится

co z tego — ну и что из этого

nie ma szans [né má şáns] — ей не на что рассчитывать

zbyt głupi, -ia, -ie [zbyt głupi] — слишком глуп, -а, -о

czy to wiadomo [чы то вядóмо] — хотя кто знает

jest w końcu tylko mężczyzną — в конце концов он лишь мужчина

wszyscy [fşысыцы] — все

tacy sami [tácy sámi] — такие же, одинаковы

co mnie to zresztą obchodzi — какое мне до этого дело?

Грамматические пояснения

1) Обратите внимание на различия в значениях похожих по звучанию поль-
ских и русских слов:

inny — другой, иной

drugi — второй

2) Русскому предлогу „в“ по-польски чаще всего соответствует „do“:

Idę do kina. — Иду в кино.

Jadę do Leningradu. — Еду в Ленинград.

3) Обратите внимание на управление польских глаголов:
 być zadowolonym z kogo, z czego — быть довольным кем, чем?
 uważać się za kogo, za co — считать себя кем, чем?

4) Большинство польских заимствованных существительных среднего рода с окончанием -o склоняется:
 pianino, na pianinie — пианино
 palto, z palta — пальто
 biuro, w biurze — бюро
 radio, na radiu — радио
 kino, o kinie — кино и др.

Упражнения

Переведите на польский язык, используя приведенные ниже слова и конструкции:

la	
niezwykły, -a, -e	— необычный, -ая, -ое
świetny, -a, -e	— отличный, -ая, -ое
oryginalny, -a, -e	— оригинальный, -ая, -ое
niezwykła sztuka, opowieść, koncepcja	— необычная пьеса, повесть, концепция;
świetny film, scenariusz, pomysł	— отличный фильм, сценарий, замысел, проект;
projekt	
oryginalne rozwiązanie, wyjaśnienie, uzasadnienie	— оригинальное решение, объяснение, обоснование
1. Это решение оригинально.
 2. Тот сценарий отличный.
 3. Эта концепция необычна.
 4. Та пьеса была оригинальна.
 5. Этот фильм отличный.
 6. То обоснование оригинально.

- 16
cisami chłopcy, mężczyźni, ludzie, profesorowie, studenci	— те же самые мальчики, мужчины, люди, профессора, студенты
te same kobiety, koncepcje, filmy, sztuki, rozwiązania, książki, problemy, programy	— те же самые концепции, фильмы, пьесы, решения, книги, проблемы, программы
1. Это те же самые люди.
 2. Это те же самые профессора.
 4. Это те же самые концепции.
 5. Это те же самые студентки.
 6. Это те же самые фильмы.

Na

już pojutrze, już w poniedziałek, już we wtorek, już w środę, już w czwartek, już w piątek, już w sobotę, już w niedzielę	— уже послезавтра, уже в понедельник, уже во вторник, уже в среду, уже в четверг, уже в пятницу, уже в субботу, уже в воскресенье...
wyjeżdżam — я уезжаю	wyjeżdżamy — мы уезжаем
wyjeżdżasz — ты уезжаешь	wyjeżdżacie — вы уезжаете

wyjeżdża — он, она, оно уезжает wyjeżdżają — они уезжают
 Czy to prawda, że...? — Правда, что вы...?

1. Правда, что ты уезжаешь уже во вторник?
2. Правда, что он уезжает уже в субботу?
3. Правда, что они уже в понедельник уезжают в Москву?
4. Правда, что вы уже в пятницу уезжаете в Ленинград?

116

Переведите на русский язык:

1. Jestem z tego zadowolony.
2. Nie jestem z tego zadowolona.
3. Czy jesteś z tego zadowolony?
4. Czy pani jest z tego zadowolona?

Используя приведенные ниже слова и конструкции, переведите на польский язык:

111

list od ciebie / niego / niej / was / / nich / nas / ode mnie	— письмо от тебя / него / нее / вас / них / нас / меня
telefon od ciebie / niego / niej / / was / nich / nas / ode mnie	— телефонный звонок от тебя / него / нее / вас / них / нас / меня
wiadomość od ciebie / niego / niej / was / nich / nas / ode mnie	— известия от тебя / него / нее / вас / них / нас / меня
1. Я жду твоего звонка во вторник.
 2. Я жду письма от него.
 3. Я жду известий от них.
 4. Он ждет письма от нас.
 5. Она ждет известий от меня.
 6. Они ждут звонка от нее.

IV

zadowolony z życia / pracy / wyników / siebie	доволен жизнью / работой / результатами / собой
niezadowolony z życia / pracy / / wyników / siebie	недоволен жизнью / работой / результатами / собой
Czy uważa się pan / pani za osobę utalentowaną / szczęśliwą / wolną?	Считаете ли вы себя талантливым / счастливым / свободным человеком?
Czy uważasz się za osobę utalentowaną / szczęśliwą / wolną?	Считаешь ли ты себя талантливым / счастливым / свободным человеком?
1. Считаешь ли ты себя талантливым человеком?
 2. Доволен ли ты своей работой?
 3. Вы недовольны результатами? (вопрос к мужчине)
 4. Считаете ли вы себя свободным человеком? (вопрос к женщине)
 5. Я считаю себя счастливым человеком.
 6. Я не считаю себя талантливым человеком.

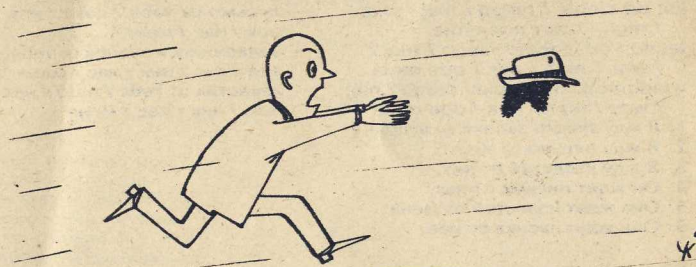
V

mam / masz / ma / mamy / macie	мне / тебе / ему / ей / нам / вам / / им везет
/ mają szczęście	
nie mam / masz / ma / mamy / / macie / mają szczęścia	мне / тебе / ему / ей / нам / вам / / им не везет

oni są wszyscy tacy sami
one są wszystkie takie same
wszyscy ludzie są tacy sami
nie wszyscy ludzie są tacy sami
wszystkie dziewczyny są takie same
nie wszystkie interpretacje są takie same

nie wszystkie projekty są takie same
nie wszystkie uzasadnienia są takie same

1. Мне не везет.
2. Вам везет.
3. Не все люди одинаковы.
4. Не все решения одинаковы.
5. Неправда, что все женщины одинаковы.
6. Неправда, что все мужчины одинаковы.

LEKCJA 5

I

Ten albo tamten.
Ta albo tamta.
To albo tamto.
Trzeba wybrać.
A potem żałować,
że ten a nie tamten,
że ta a nie tamta,
że to a nie tamto.
Więc może lepiej:
ten i tamten,
ta i tamta,
to i tamto?
Wszystko?
Czy mogę obejrzeć menu?

II

A: Wolę ten obraz od tamtego.
B: Dlaczego?

М. } они все одинаковы
Ж. } все люди одинаковы
не все люди одинаковы
все девушки одинаковы
не все интерпретации одинаковы
не все проекты одинаковы
не все обоснования одинаковы

trzeba [tʃɛba] — нужно, надо
wybrać [vɨbracʰ] — выбрать
żałować [ʒalɔvacʰ] — жалеть
potem [pɔtɛm] — потом
więc może lepiej [vɛnc mɔʒɛ lɛpɛj] —
поэтому, может быть, лучше
wszystko — всё
obejrzeć [ɔbɛjʒɛcʰ] — посмотреть
czy mogę obejrzeć menu? — можно
мнею?
menu [mɛni] — меню

wolę, woleć co od czego [vɔlɛ] —
предпочитаю что чему

A: Nie wiem. Bardziej mi się podoba.
B: Mnie się ten bardziej podoba.
A: Bardziej od tamtego?
B: Zdecydowanie.
A: Dlaczego?
B: Nie wiem.
A: Wszystko jest sprawą gustu.
B: Może nie wszystko, ale bardzo wiele.

III

Tak, znam ją.
I ona mnie zna.
Czy dobrze?
Tak, myślę, że dość dobrze.
Chociaż to trudno powiedzieć.
W końcu znamy się
niezbyt długo.
Jesteśmy dopiero
dwadzieścia lat
po ślubie.
Cóż to jest
dwadzieścia lat?
Wszystko tak szybko
przemija...

IV

A: Państwo pozwolą, że ich przedstawię.
B: My się znamy.
A: Ach tak?
B: Znamy się od dawna.
A: To zdumiewające.
B: Dlaczego?
A: Nie wiem. Dla mnie należą państwo do różnych światów.
B: W jakim sensie?
A: Przede wszystkim w sensie zawodowym.
B: Na szczęście zawód nie decyduje o wszystkim.
A: Tak, to prawda.

V

Pamiętnik Ewy (5)
Byliśmy wczoraj w teatrze z Markiem. Na „Hamlecie”. Byłam zachwycona. On mniej. Nic dziwnego. Widział „Hamleta” już osiem razy przedtem. Również w teatrze angielskim. Więc po co poszedł jeszcze raz? Dla mojego towarzystwa? A potem był trochę znudzony. Widziałam jak ziewał

obraz [ɔbrac] — картина
bardziej mi się podoba [bɑrdʒɛj mi ʃɛ pɔdɔba] — мне больше нравится
zdecydowanie [zdɛcydɔvɑnɛ] — решительно
wszystko jest sprawą gustu — всё дело вкуса
bardzo wiele [bɑrdʒɔ vɛlɛ] — очень много

znam ją, znać [znám] — знаю ее (1)
myśle, myśleć [mɨʃ'łɛ] — думаю
dość dobrze [dɔʃ'cʰ dɔbʒɛ] — довольно хорошо
choć [xɔcʲɨʃ] — хотя
znamy się — мы знакомы
niezbyt długo [nɛzɔbɨd dlʊgɔ] — не очень долго
ślub, po ślubie [ʃ'łʊp / ʃ'łʊbɛ] — брак, свадьба
cóż to jest... — что такое 20 лет
szybko [ʃɨp'kɔ] — быстро
przemija, przemijać [pʃɛmɨjɑ] — проходит

państwo pozwolą, że ich przedstawię [pɑn'stʃɔ pɔzɔvɔlɔm ʒɛ ɨx pʃɛtʃtɑvɛ] — разрешите представить вас друг другу
od dawna — давно
zdumiewające [zdumɛvɑɛncɛ] — удивительно
należą, należeć — принадлежат
różny, -a, -e [rɔʒny] — разный, -ая, -ое
świat [ʃ'fɨɑt] — мир
przede wszystkim — прежде всего
zawodowy, -a, -e [zavɔdɔvɨ] — профессиональный, -ая, -ое
zawód [zɑvʊt] — профессия
decyduje, decydować o czym [dɛcyndʊɛ] — определяет что, решает что

ukradkiem. Mężczyźni są mało konsekwentni. Był zresztą bardzo miły. I elegancki. W białej koszuli, granatowej marynarce i dżinsach. Dlaczego on się zawsze tak starannie ubiera?

Hamlet -a — Гамлет
 zachwycony, -a, -e [захвыцџны] — восхищенный, в восторге
 mniej [мнџй] — меньше
 nic dziwnego [ниц дзвнџго] — ничего удивительного
 osiem razy przedtem — уже восемь раз
 przedtem — [пшэтџтџм] — раньше
 również [рўвнџш] — также
 poszedł [пџшедл] — пошел (2)
 dla mojego towarzystwa — за компанию со мной, чтобы побыть в моем обществе
 był znużony — скучал
 ziewał, ziewać — зевал
 ukradkiem — украдкой
 konsekwentny, -a, -e [консџквџнтны] — последовательный, -ая, -ое
 zresztą — тем не менее, между прочим
 elegancki, -a, -e — элегантный, -ая, -ое
 biały, -a, -e [бџлы] — белый, -ая, -ое
 koszula [кошўла] — рубашка
 granatowy, -a, -e — темно-синий, -ая, -ее
 marynarka [марынарка] — пиджак
 zawsze [зџфшџ] — всегда
 starannie [старџнне] — тщательно
 ubiera się, ubierać się — одевается (следит за собой)

Грамматические пояснения

1) Обратите внимание, что русскому глаголу „знать” соответствуют два польских глагола:
 znać kogo co, — знать кого, что — быть знакомым с кем-то; обладать знанием чего-либо
 wiedzieć co, o czym — знать что, о чем — понимать, отдавать себе отчет в чем-либо, иметь сведения о чем-то.

2) Образование форм прошедшего времени в польском языке отличается от известных вам форм русского языка. Главное различие — это наличие категории лица в единственном и множественном числе и категории рода во множественном числе. Сравните образование форм глаголов „lubić” — „любить”:

ja lubi-t-em	я	} любил	ja lubi-t-am	я	} любила
ty lubi-t-eś	ты		ty lubi-t-aś	ты	
on lubi-t	он		ona lubi-t-a	она	
			ono lubi-t-o	оно	любил

мужчины		женщины
my lubi-li-śmy	} любили	my lubi-ty-śmy
wy lubi-li-ście		wy lubi-ty-ście
oni lubi-li		oni lubi-ty

Обратите внимание на личные окончания. Они не закреплены за глаголом, в предложении могут присоединяться к местоимению, выступающему в функции подлежащего. Это правило распространяется на 1-е, 2-е лицо обоих чисел.

Ty to lubieś.	}	Ты это любил.
Tyś to lubił.		
Ty to lubiaś.	}	Ты это любила.
Tyś to lubiła.		
Wy to lubiliście.	}	Вы это любили (о мужчинах).
Wyście to lubili.		
Wy to lubiłyście.	}	Вы это любили (о женщинах).
Wyście to lubiły.		
My to lubiliśmy.	}	Мы это любили (мужчины).
Myśmy to lubili.		
My to lubiłyśmy.	}	Мы это любили (женщины).
Myśmy to lubiły.		

и довольно редко устаревшая форма:

Ja to lubilem.	}	Я это любил.
Ja to lubiłem.		
Ja to lubiłam.		
Jam to lubiłem.	}	Я это любил.
Jam to lubiłam.		
Jam to lubiła.		

Ударение в 1-м, 2-м лице множественного числа падает на 3-й слог от конца. Ударение на 2-й слог от конца является просторечием.

3) Сравните склонение личных местоимений:

ja	я	ty	ты
mnie	меня	ciebie	тебя
mnie, mi	мне	tobie, ci	тебе
mnie	меня	ciebie	тебя
ze mną	со мной	z tobą	с тобой (тобою)
o mnie	обо мне	o tobie	о тебе
on, ono	он, оно	ona	она
jego, go, niego	его, него	jej, niej	ее, нее
jemu, mu	ему, нему	jej, niej	ей, ней
jego, go, niego	его, него	ja	ее, нее
z nim	им, с ним	z nią	с ней (-ею)
o nim	о нем	o niej	о ней
oni (m) one (ż)	они		
ich, nich	их, них		
im, nim	им, ним		
ich nich, je	их, них		
z nimi	ими, ними		
o nich	о них		

Упражнения
 Используя приведенные ниже слова и выражения, переведите на польский язык:

I
trzeba wybrać / spieszyć się
pracować / odpocząć / wyjaśnić
to

Czy mogę zaczekać / przyjść?
Czy możesz poczekać / przyjść
nam pomóc?

Czy może pan / pani / mogą
państwo poczekać / przyjść /
pomóc nam?

Może lepiej zaczekać / zostać
w domu / zrobić to teraz /
zapytać profesora / upewnić się?

1. Можно ли (мне) здесь подождать?
2. Вы не можете нам помочь?
3. Нужно отдохнуть.
4. Может быть, лучше спросить профессора?
5. Надо это выяснить.
6. Вы не можете этого объяснить?

II
to mi się podoba / nie podoba
to się tobie / mnie / jemu / jej / nam
/ im / wam podoba / nie podoba
(nie) podoba mi się to
(nie) podoba mi / ci / mu / jej /
nam / im / wam

wolę to od tamtego }
wolę to niż tamto }
ona woli to od tamtego }
to niż tamto }
tamto od tego }
tamto niż to }

bardziej podoba mi się to niż tamto
bardziej podoba mu się tamto niż to
Co ci / mi / mu / jej / nam / wam /
im się bardziej podoba: tamto
czy to?

1. Эта книга мне не нравится.
2. Мне нравится этот фильм.
3. Мне не нравится это решение.
4. Это решение мне нравится больше, чем то.
5. Он предпочитает чай молоку. (mleko, mleka)
6. Она предпочитает кофе чаю.

III
Czy znasz / pan-pani zna...?
znam go / ją / ich
nie znam go / jej / ich
on / ona zna mnie / ciebie / nas /
was / pana / panią
on / ona mnie / ciebie / nas
was / pana / pani nie zna

надо (нужно) выбрать / торопиться
работать / отдохнуть / выяснить,
объяснить
Можно ли (мне) подождать / прийти?
Ты не можешь / подождать / прийти /
помочь нам?
Вы не можете подождать / прийти /
помочь нам?
Может быть, лучше подождать /
остаться дома / сделать это сейчас /
спросить профессора / убедиться...?

это мне нравится / не нравится
это тебе / мне / ему / ей / нам //
/ им / вам нравится / не нравится
(не) нравится мне это
(не) нравится тебе / мне / ему / ей
нам / им / вам

я предпочитаю это тому

она предпочитает это тому

она предпочитает то этому

мне больше нравится это, чем то
ему больше нравится то, чем это
Что тебе / мне / ему / ей / нам / вам /
им больше нравится — то или это?

Знаешь ли ты / знаете ли вы...?
я знаю его / ее / их
я не знаю его / ее / их
он / она знает меня / тебя / нас /
нас
он / она не знает меня / тебя / нас
/ нас

1. Я знаю его.
2. Я не знаю ее.
3. Знаете ли вы их?

4. Вы его не знаете?
5. Знаю ли я ее?
6. Я ее не знаю?

IV

Pan / pani pozwoli, że się przed-
stawię. Nazywam się...
państwo pozwoli, że się przed-
stawię...

pan / pani pozwoli, że przedstawię
swojego męża / swoją żonę
pan / pani pozwoli, że przedstawię
pana / panią mojemu mężowi /
mojej żonie

nie należę do tej organizacji
on / ona należy do związków za-
wodowych

oni (nie) należą do partii
one (nie) należą do partii
Czy pan / pani należy do klubu
sportowego?

Czy należycie do TPPR?

Czy należysz do TPPR?

1. Разрешите представиться. Меня зовут X. Я из Москвы. (z Moskwy)
2. Разрешите представить вам моего товарища. (kolega, kolegę)
3. Ты состоишь в Обществе польско-советской дружбы?
4. Я не состою в спортивном обществе.
5. Ты член партии?
6. Являетесь ли вы членом этой организации?

Разрешите представиться. Меня зовут
(моя фамилия)...
Разрешите представиться...

Разрешите представить вам моего
мужа / мою жену
Позвольте познакомиться вас с моим
мужем / моей женой

Я не состою в этой организации.
Он / она состоит в профсоюзе.

Они (не) члены партии.
Они (не) члены партии (о женщинах).
Состоите ли вы в спортивном обще-
стве?

Состоите ли вы в Обществе польско-
советской дружбы?
Ты член Общества польско-советской
дружбы?

V

ja byłem я
ty byłeś ты
on był он
ono było — оно было
my byliśmy мы
wy byliście вы
oni byli они

Czy byłeś...?
Czy byłaś...?
Nie byłem...
Nie byłam...

- wczoraj w teatrze, we wtorek
w klubie, w sobotę w kinie,
w czwartek na dyskotecę,
w piątek na bazarze, w niedzielę
w parku, w środę na wykładzie,
w poniedziałek na seminarium
1. Был ли ты в пятницу на лекции?

ja byłam я
ty byłaś ты
ona była она

my byliśmy }
wy byliście }
one były }
Ty byłeś? }
Ty byłaś? }
Я не был... }
Я не была... }

я } была
она }
вчера в театре, во вторник
в клубе, в субботу в кино,
в четверг в дискотеке,
в пятницу на рынке, в воскресенье
в парке, в среду на лекции,
в понедельник на семинаре

2. Были ли вы в понедельник на концерте? (koncert, na koncercie)
3. Я был поражен. (zaskoczony)
4. Мы были возмущены. (oburzeni)
5. Мы были возмущены (о женщинах). (oburzone)
6. Я не была в воскресенье в театре.

КЛЮЧ К УПРАЖНЕНИЯМ

ЛЕКЦИЯ 3: I: 1. Gdzie jest peron drugi, restauracja, wejście, wyjście, toaleta, kasa, informacja, poczekalnia? IIa: 1. Tu jest dworzec kolejowy. 2. Tam jest hotel. 3. Tu można kupić bilet na autobus. 4. Tam można uzyskać informację. IIb: 1. Bardzo lubię podróżować autobusem. 3. Bardzo lubię podróżować samolotem. 2. Nie bardzo lubię podróżować samochodem. 4. Nie bardzo lubię podróżować pociągiem. III. Один из вариантов: Jestem żonaty. Jestem nauczycielem i pracuję w szkole. Jestem dobrym ojcem i dobrym kolegą. IV: 1. Pani ma talent. 2. Kowalski ma odwagę. 3. Mam dzisiaj czas. 4. Nie mam pieniędzy. 5. Zosia ma cierpliwość. 6. Janek nie ma cierpliwości. 7. Nie mam talentu. 8. Nie mam czasu. V: Снова день рождения Марек. Ему уже 29 лет. Он взрослый мужчина. А еще не так давно был мальчишкой... Марек меня немного беспокоит. У него есть время, деньги и девушка... Но он нетерпеливый, нерешительный. Марек мой сын. Я его мать. Может ли мать быть объективной?

ЛЕКЦИЯ 4: Ia: 1. To rozwiązanie jest oryginalne. 2. Tamten scenariusz jest świetny. 3. Ta koncepcja jest niezwykła. 4. Tamta sztuka była oryginalna. 5. Ten film jest świetny. 6. Tamto uzasadnienie jest oryginalne. Ib: 1. To są ci sami ludzie. 2. To nie są ci sami profesorowie. 3. To są te same książki. 4. To są te same koncepcje. 5. To są te same studentki. 6. To nie są te same filmy. IIa: 1. Czy to prawda, że wyjeżdżasz już we wtorek? 2. Czy to prawda, że on wyjeżdża już w sobotę? 3. Czy to prawda, że oni już w poniedziałek wyjeżdżają do Moskwy? 4. Czy to prawda, że już w piątek wyjeżdżacie do Leningradu? IIb: 1. Я доволен этим. 2. Я этим недовольна. 3. Доволен ли ты этим? 4. Довольны ли вы этим? III: 1. Czekam na telefon we wtorek. 2. Czekam na list od niego. 3. Czekam na wiadomość od nich. 4. On czeka na list od nas. 5. Ona czeka na wiadomość ode mnie. 6. Oni czekają na telefon od niej. IV: 1. Czy uważasz się za osobę utalentowaną? 2. Czy jesteś zadowolony z pracy? 3. Czy pan jest niezadowolony z wyników? 4. Czy pani uważa siebie za osobę wolną? 5. Uważam się za człowieka utalentowanego. V: 1. Nie mam szczęścia. 2. Macie szczęście. 3. Nie wszyscy ludzie są tacy sami. 4. Nie wszystkie rozwiązania są takie same. 5. To nieprawda, że wszystkie kobiety są takie same. 6. To nieprawda, że wszyscy mężczyźni są tacy sami.

ЛЕКЦИЯ 5: I: 1. Czy mogę tu zaczekać? 2. Czy mogą państwo nam pomóc? 3. Trzeba odpocząć. 4. Może lepiej zapytać profesora? 5. Trzeba to wyjaśnić. 6. Czy może pan to wyjaśnić? II: 1. Ta książka mi się nie podoba. 2. Podoba mi się ten film. 3. Nie podoba mi się to rozwiązanie. 4. To rozwiązanie podoba mi się bardziej niż tamto. 5. On woli herbatę od mleka. 6. Ona woli kawę od herbaty. III: 1. Znam go. 2. Nie znam jej. 3. Czy pan ich zna? 4. Czy pan go nie zna? 5. Czy ja ją znam? 6. Czy ja jej nie znam? IV: 1. Państwo pozwolą, że się przedstawię. Nazywam się X. Jestem z Moskwy. 2. Pan pozwoli, że przedstawię swojego kolegę. 3. Czy należysz do TPPR? 4. Nie należę do klubu sportowego. 5. Czy należycie do partii? 6. Czy nie należy pan do tej organizacji? V: 1. Czy byłeś w piątek na wykładzie? 2. Czy byliście w poniedziałek na koncercie? 3. Byłem zaskoczony. 4. Byliśmy oburzeni. 5. Byliśmy oburzone. 6. Nie byłem w niedzielę w teatrze.

ЛЕКЦИЯ 6

I

Siedzimy
naprzeciwko siebie.
i rozmawiamy.

O czym?

To trudno powiedzieć.

O wszystkim.

i o niczym.

Za oknem
chmury pędzone wiatrem.

Niedługo zapadnie zmrok.

„Tak, lato mieliśmy piękne
w tym roku.

Szkoda, że tak szybko minęło.”

II

A: Więc już jesteś po studiach.

B: Tak.

A: Szybko minęło te pięć lat.

B: To prawda.

A: Zazdrościsz ci.

B: Czego?

A: Młodości.

B: Nie ma czego zazdrościć.

A: Nie masz racji. Jest czego zazdrościć.

B: Jestem innego zdania.

A: Nie rozumiem.

B: Każdy okres w życiu niesie ze sobą inne problemy, inne trudności.

A: Zgadzam się, niemniej jednak — co młodość to młodość.

B: Masz trochę racji, ale nie do końca.

III

O nikim nie myślę.

Na nikogo nie czekam.

Do nikogo nie mam żalu.

O niczym nie chcę słyszeć.

Niczego

nie przyjmuję do wiadomości.

Wszystko odkładam do jutra.

siedzimy, siedzieć — сидим
naprzeciwko siebie — друг против дру-
га

rozmawiamy, rozmawiać — разгова-
риваем, беседуем

o wszystkim — обо всем

o niczym — ни о чем (1)

pędzone, pędzić — гонимые, гнать

chmury — тучи

niedługo — вскоре

zapadnie zmrok — опустятся сумерки
w tym roku — в этом году

szkoda / żal, жалко

szybko minęło, minąć — быстро про-
шло

po studiach — кончил институт

nie ma czego zazdrościć — нечего
завидовать

nie masz racji / masz rację — ты не
прав / ты прав

każdy, -a, -e — любой, каждый

niesie inne problemy — приносит дру-
гие проблемы

zgadzam się, zgadzać się z kimś w
czymś — я согласен с кем-то, в
чем-то

niemniej jednak — тем не менее

o nikim nie myślę — ни о ком не думаю

na nikogo nie czekam — никого не жду

mieć żal do kogoś — быть в обиде на
кого-либо

niczego nie przyjmuję do wiadomości
— ничего не принимаю к сведению

odkładam, odkładać — откладываю

Proszę mi wybaczyć
ten chwilowy nihilizm.
Chce mi się spać.
Dobranoc.

IV

A: Ty zawsze masz rację.
B: Zawsze?
A: Tak. Zawsze i we wszystkim.
B: Przesadzasz.
A: Nie. Mówię prawdę.
B: Co ci się stało?
A: Nic.
B: Dlaczego nagle jesteś taki miły?
A: Nie musisz być złośliwa.
B: Nie jestem złośliwa. Dziwi mnie
tylko ta zmiana nastroju.
A: Nie zgadzam się z tobą.
B: W czym?
A: Jeszcze nie wiem.
B: Bravo!

V

Pamiętnik Ewy (6)
W przyszłym roku zdaję maturę. A potem studia. Czy napewno? Czy nie wystarczy szkoła pomaturalna? Zdobyc zawód i zacząć pracować. Uniezależnić się finansowo. Tylko czy warto? Rodzice chcą, żebym studiowała filologię angielską. To teraz modne. Lubię angielski. Mam dobre stopnie. Ale czy to wystarczy? Być nauczycielką angielskiego? Jak pani profesor Wiśniewska? Dziękuję bardzo. A może naukowcem? To brzmi zabawnie. w przyszłym roku — в будущем году
zdaję, zdawać maturę — сдаю экзамен на аттестат зрелости
studia — учеба в вузе
napewno — точно
brzmi, brzmieć — звучит
dziękuję bardzo — большое спасибо
wystarczy, wystarczyć — достаточно, хватит
szkoła pomaturalna — училище; в Польше существует широкая сеть 2—3-летних профессиональных училищ для окончивших среднюю школу
zdobyć zawód — получить профессию
zacząć pracować — поступить на работу
uniezależnić się finansowo — стать материально независимым
czy warto? — но стоит ли, имеет ли смысл
rodzice — родители
chcą, chcieć — хотят
studiuję, studiować — получить высшее образование; окончить институт
mam dobre stopnie — у меня хорошие оценки
pani profesor — так в лицее ученики обращаются к учителям

proszę mi wybaczyć — простите
мне (...)
chwilowy nihilizm — минутный нигилизм
chce mi się spać — мне хочется спать
dobranoc — спокойной ночи

zawsze — всегда
we wszystkim — во всем
co ci się stało — что случилось с тобой
nagle — вдруг
miły, -a, -e — милый, любезный
nie musisz być złośliwa — не придирайся, не ехидничай
dziwi, dziwić — удивляет
zmiana — перемена
nastroj — настроение
zgadzać się (z kim, w czym) — быть согласным (с кем, в чем)

pani profesor — эта форма не склоняется
panie profesorze
naukowiec — ученый

Грамматические пояснения

1) Обратите внимание на написание польских отрицательных местоимений и место предлога перед ними:

nikt	НИКТО
dla nikogo	ни для кого
z nikim nie rozmawiał	ни с кем не разговаривал
z nikogo się nie śmiał	ни над кем не смеялся
o nikim nie zapomniał	ни о ком не забыл
nic	НИЧТО
dla niczego	ни для чего
do niczego	ни к чему
na nic nie chorował	ничем не болел
nad niczym się nie zastanawiał	ни над чем не задумывался
wrócił z niczym	вернулся ни с чем
o niczym nie wiedział	ни о чем не знал

Русским местоимениям с ударной частью „не-“ в польском языке соответствуют целые конструкции:

nie ma kogo	некому
nie ma komu, nie ma kto	некому
nie ma czemu, nie ma czego	ничему
nie ma co	ничего
nie ma do kogo	не к кому
nie ma z kim	не с кем
nie ma o czym	не о чем

Так же выглядят соответствия отрицательных наречий:

nigdzie	нигде	nie ma gdzie	негде
do nikąd	никуда	nie ma dokąd	некуда
nigdy	никогда	nie ma kiedy	некогда

2) Значение долженствования по-польски выражается чаще всего посредством глагола „musieć”, имеющего 2 значения:

а) значение объективной необходимости, независимой от данного человека, которой он не в состоянии противостоять,
б) значение субъективной моральной необходимости, т.е. обязанности, к исполнению которой никто не принуждает (реже).

Значение б) имеет также польский глагол *powinien, powinna, powinno*.

Сравните употребление русских слов: приходится, вынужден, должен.

Muszę już iść.

— Мне нужно уходить.

Powinienem już iść.

— Я должен уходить.

Значение долженствования выражают также известные вам конструкции *należy, trzeba* + инфинитив (следует, надо, нужно)

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

mam egzamin, dwa egzaminy / miałem / miałam trzy, cztery egzaminy
 mamu pięć, siedem egzaminów / mieliśmy / miałyśmy dwa zaliczenia, pięć zaliczeń
 w tym / w przyszłym / w zeszłym tygodniu
 w tym / w przyszłym / w zeszłym miesiącu / semestrze / roku

u меня экзамен, два экзамена / у меня было три, четыре экзамена
 у нас пять экзаменов, семь... / у нас было два зачета, пять зачетов
 на этой / на будущей / на прошлой неделе
 в этом / следующем / в прошлом месяце / семестре / году

Обратите внимание, что польские числительные 2, 3, 4 сочетаются с существительными в именительном падеже мн. числа, а отличие от аналогичных русских числительных, после которых существительные стоят в родительном падеже ед. числа.

- У нас три экзамена в следующем семестре.
- У меня было пять зачетов в прошлом месяце.
- У меня два экзамена на следующей неделе.
- У нас было шесть экзаменов в прошлом году.
- У меня в этом семестре два зачета.
- У меня было семь зачетов в прошлом году.

II

Переведи на польский язык, используя приведенный ниже лексический материал, а затем вырази свое мнение на эту тему:

mam / masz / ma rację — я прав(а) / ты прав(а) / он(а) прав(а)
 mamu / macie / mają rację — мы правы / вы правы / они правы
 nie mam racji... nie mają racji — я не прав(а)... они не правы
 oni zawsze mają czas — у них всегда есть время
 one nigdy nie mają czasu — у них никогда нет времени
 oni zawsze mają rację — они всегда правы
 my czasami mamu rację — мы правы иногда, время от времени
 zgadzam się / nie zgadzam się — я согласен(на) / я не согласен(на)
 z tobą / z panią, z panem / z tym — с тобой / с вами / с этим
 jestem tego samego zdania / jestem innego zdania — я того же мнения / я другого мнения
 mam takie same zdanie / mam inne zdanie — я разделяю ваше мнение / я разделяю вашего мнения

- Женщины всегда правы. (kobiety)
- Мужчины никогда не бывают правы. (mężczyźni)
- Дети время от времени бывают правы. (dzieci)
- Люди не всегда бывают правы. (ludzie)
- У меня никогда нет времени, так как я студент. (ponieważ jestem...)
- У меня всегда есть свободное время, так как я работаю в бюро. (w biurze)

Используя лексический материал, переведи на польский язык:

III

on o niczym nie ma zdania — у него ни о чем нет своего мнения
 ona od nikogo nic nie chce — она ничего ни от кого не хочет
 my do nikogo nie mamy żalu — мы ни на кого не обижаемся

wy o niczym nie chcecie wiedzieć — вы ни о чем не хотите знать
 oni niczego nie przyjmują do wiadomości — они ничего не принимают к сведению

- Ты ни о чем не имеешь своего мнения.
- Я ни от кого ничего не хочу.
- Они ни на кого не обижаются.
- Я ни о чем не хочу слышать.

IV

chcę studiować matematykę — я хочу изучать математику
 nie chcę studiować matematyki — я не хочу изучать математики
 oni chcą, żebyśmy studiował(a) matematykę — они хотят, чтобы я изучал(а) математику
 oni nie chcą, żebyśmy studiował(a) fizykę — они не хотят, чтобы я изучал(а) физику
 chcę przeczytać tę książkę — я хочу прочитать эту книгу
 chcę obejrzeć ten film — я хочу посмотреть этот фильм
 nie chcę czytać tej książki — я не хочу читать этой книги
 nie chcę oglądać tego filmu — я не хочу смотреть этот фильм
 on chce, żebyśmy przeczytała tę książkę — он хочет, чтобы я прочитала эту книгу
 ona nie chce, żebyśmy czytała tę książkę — она не хочет, чтобы я читала эту книгу
 on chce, żebyśmy obejrzała ten film — он хочет, чтобы я посмотрела этот фильм
 ona nie chce, żebyśmy oglądała ten film — она не хочет, чтобы я посмотрела этот фильм
 Dlaczego nie chcesz obejrzeć tego filmu? — Почему ты не хочешь посмотреть этот фильм?
 Dlaczego nie chcesz, żebyśmy obejrzała ten film? — Почему ты не хочешь, чтобы я посмотрела этот фильм?
 Dlaczego chcesz przeczytać tę książkę? — Почему ты хочешь прочитать эту книгу?
 Dlaczego nie chcesz, żebyśmy przeczytała tę książkę? — Почему ты не хочешь, чтобы я прочитала эту книгу?

- Я хочу изучать химию. (chemia — chemię)
- Они хотят, чтобы я изучала химию.
- Я хочу посмотреть эту пьесу. (sztuka — sztukę)
- Я не хочу смотреть эту пьесу. (sztuki)
- Они хотят, чтобы я посмотрела эту пьесу. (o mężczyznach)
- Почему они не хотят прочитать эту книгу? (o kobietach)
- Почему вы хотите посмотреть этот фильм? (o kobiecie)

V

muszę być punktualny — я должен быть пунктуален
 on nie musi się spieszyć — ему не нужно торопиться
 ona musi zarabiać na życie — она должна зарабатывать на жизнь
 nie muszę tego robić — я не обязан этого делать
 muszę to zrobić — я вынужден(должен) это сделать
 musimy być cierpliwi — мы должны быть терпеливыми
 musicie nam wybaczyć — вы должны нам простить

1. Teбе не нужно об этом говорить.
2. Он не должен работать.
3. Нам не нужно сдавать этот экзамен.

4. Мы должны об этом поговорить.
5. Мы должны ждать здесь.

LEKCJA 7

I

Nie bywam na balach ani na bankietach.
Nie chodzę na koncerty ani do teatru.
Nie oglądam filmów na video.
Bogactwo mojego życia ma inne źródła.
Od czasu do czasu rozgrywam partię szachów z samym sobą.

bywam, bywać — бываю (1)
chodzę, chodzić — хожу
oglądam, oglądać — смотрю
filmy na video — видеофильмы
źródła — источники
od czasu do czasu — время от времени
rozgrywam, rozgrywać — играю, разыгрываю
partia szachów — шахматная партия
z samym sobą — с самим собой

II

A: Zgodzisz się chyba, że szachy to piękna gra?
B: Niestety nie mam zdania na ten temat.
A: Nie masz zdania?
B: Nie umiem grać w szachy.
A: Niebawale!
B: Przecież nie każdy musi umieć grać w szachy.
A: To prawda, ale każdy powinien spróbować się nauczyć.
B: Dlaczego?
A: Zgodzisz się chyba, że szachy kształcą umysł?
B: Tak twierdzi wujek Kazio.
A: Czy się z nim nie zgadzasz?
B: Jak już powiedziałem, nie mam zdania na ten temat.

zgodzisz się, zgodzić się — согласишься
piękny, -a, -e — прекрасный, -ая, -ое
gra — игра
nie mam zdania — у меня нет мнения
nie umiem, nie umieć — не умею
grać — играть
niebawale — невероятно
powinien spróbować — должен попробовать
kształcą, kształcić — развивают
umysł — ум
twierdzi, twierdzić — считает, утверждает

III

Nie tak dawno byliśmy dziećmi.
Ja byłem małym chłopcem.
Ty byłaś małą dziewczynką.
Wszystko było proste i piękne.

chłopiec — мальчик
dziewczynka — девочка
proste — простое (2)

A teraz?
Teraz nie wszystko jest piękne i nic nie jest proste.
Jesteśmy przecież dorośli.
Jutro pierwszy dzień wiosny.
Jaki będzie?

dorośli — взрослые
będzie — будет

IV

A: To było wspaniałe.
B: Co?
A: Twoje wystąpienie. Wczoraj na seminarium.
B: Przesada. Wcale nie było takie wspaniałe.
A: Uważam, że było znakomite.
B: Przesadzasz jak zwykle.
A: Wcale nie przesadzam. Twoje argumenty były nie do odparcia.
B: Niezupełnie.
A: Nikt nie potrafił ich podważyć.
B: Bo nikomu nie chciało się tego robić.

wspaniały, -a, -e — великолепный, -ая, -ое
wystąpienie — выступление
seminarium — семинар
znakomite — превосходное
argumenty nie do odparcia — неопровержимые доводы, аргументы
niezupełnie — не совсем
potrafił, potrafić — сумел
podważyć — опровергнуть
nikomu się nie chciało — никому не хотелось
pomniejszasz, pomniejszać — уменьшаешь
osiągnięcia — достижения

A: Zawsze pomniejszasz swoje osiągnięcia.

B: To nieprawda.

V

Pamiętnik Ewy (7)

Nowa postać w moim życiu: Tomek. Wysoki blondyn. Student elektroniki, 23 lata. Dobrze tańczy. Małomówny. Mało romantyczny. Ma dwóch braci. Jeździ polonezem. Rodzice mają dom na Saskiej Kępie. Bardzo przystojny. Pogardza humanistami. Jeździ na Zachód zarabiać w czasie wakacji. Pracuje na czarno — jako mechanik samochodowy. Dokładne przeciwieństwo Marka. Panowie się nie lubią. Którego wolę? Sama nie wiem. Marek mnie irytuje, ale jest bardziej interesujący. Zresztą nie muszę wybierać.

postać — человек, лицо

Tomasz, Tomek

tańczy, tańczyć — танцует

małomówny — молчаливый, неразговорчивый

jeździ, jeździć — ездит

„polonez” — марка польской автомашины

mają dom — у них собственный дом

Saska Kępa — один из наиболее благоустроенных районов Варшавы

pogardza, pogardzać — пренебрегает

humanista — гуманитар

Zachód — запад, западные страны

zarabiać — зарабатывать деньги

wakacje — каникулы
 „na czarno” — наниматься на работу без официального разрешения
 mechanik samochodowy — автомеханик
 dokładne przeciwieństwo — полная противоположность
 nie lubią się — не любят друг друга
 irytuje, irytować — раздражает
 wybierać — выбирать

Грамматические пояснения

1) В польском языке, так же, как и в русском, от основной формы исходного глагола можно при помощи определенных приставок и суффиксов образовать глаголы, обозначающие повторяемость действия, его многократность:

być — często bywać	быть — часто бывать
czytać — od czasu do czasu czytywać	читать — время от времени почитывать
widzieć — rzadko widywać	видеть — редко видывать
pisać — pisywać	писать — пописывать
chodźć — chadzać	ходить — хаживать
	заходить — захаживать и др.

2) Польское прилагательное „prosty” обозначает:

6) простой — несложный, обыкновенный	Это простая задача.
To proste zadanie.	Он простой человек.
To jest prosty człowiek.	6) прямой — не кривой (физическое свойство)
Przeprowadźcie prostą linię.	Проведите прямую линию.

3) Обратите внимание на то, что все польские количественные числительные имеют две (или даже три) формы, различающиеся по родам. Это связано с категорией одушевленности / неодушевленности существительных, с которыми они согласуются.

jeden mężczyzna, jedna kobieta,	один мужчина, одна женщина, одно
jedno okno	окно
dwaj / dwóch studenci / studentów	два студента
dwie kobiety, dwa drzewa	две женщины, два дерева
trzej / trzech mężczyźni / mężczyzn	три мужчины,
trzy kobiety, trzy drzewa	три женщины, три дерева
czterej / czterech , cztery	четыре
pięciu , pięć	пять
dziesięciu , dziesięć	десять
jedenastu , jedenaste	одинадцать
dwunastu , dwanaście	двенадцать
dwudziestu , dwadzieścia	двадцать
dwudziestu jeden, dwadzieścia	двадцать один / одна
jeden	
dwudziestu dwóch studentów	двадцать два студента
dwadzieścia dwie kobiety	двадцать две женщины
dwadzieścia dwa okna	двадцать два окна

pięćdziesięciu, pięćdziesiąt
 stu, sto

пятьдесят
 сто

Упражнения

Используя приведенный ниже материал, переведи на польский язык:

I

jestem zmęczona / jesteśmy zmęczeni / są zmęczeni, zmęczone	— я устала (чувствую себя усталой) / мы устали / они устали
idę / idzie / idziemy / idą do kina	— иду / идет / идем / идут в кино
często chodzę / chodzi / chodzimy / chodzą do teatru	— часто хожу / ходит / ходим / ходят в театр
często bywam zajęty w niedzielę / bywamy zajęci / bywają zajęci	— я часто занят по воскресеньям / мы заняты / они заняты
czytam teraz kryminal	— я читаю детектив
nie często czytuję / czytujesz kryminały	— я / ты нечасто читаем детективы
gram / gramy	— играю / играем
grywam / grywamy	— имею / имеем обыкновение играть
ona pisze list	— она пишет письмо
ona rzadko pisuje listy	— она редко пишет письма

- Завтра мы идем в кино.
- Мы редко ходим в театр.
- Я не бываю на концертах.
- Я часто играю (имею обыкновение играть) в шахматы.
- Завтра мы играем в шахматы.
- Ты часто читаешь научно-фантастические романы? (powieści fantastyczno-naukowe)

II

Czy zgodzi się pan / pani, że...?	— Вы согласитесь с тем, что...?
Czy zgadza się pan / pani z poglądem, że...?	— Вы согласитесь в мнении, что...?
Zgodzisz się chyba, że...?	— Ты, пожалуй, согласишься с тем, что...?
Zgodzi się pan, że...	— Вы, наверное, согласитесь, что...
...Jan jest zarozumiały...	— Ян самоуверен (ный)
...Ewa jest utalentowana...	— Эва талантлива
...matematyka rozwija umysł...	— математика развивает ум
...fizyka uczy logicznego myślenia...	— физика учит логическому мышлению
...łacina jest przydatna w nauce	— латынь полезна при обучении иностранным языкам

- Вы согласитесь, что Кася самоуверенна?
- Вы согласитесь с мнением, что шахматы развивают ум?
- Ты наверное согласишься, что математика учит логическому мышлению.
- Вы согласитесь, что древнегреческий язык полезен при обучении иностранным языкам. / greka / (к женщине)

- III
- chce mi się pić — мне хочется пить
- nie chce mi się jeść — мне не хочется есть
- nie chciało mi się jeść — мне не хотелось есть
- nie chciało mi się pić — мне хотелось пить
- to mi się podoba — это мне нравится
- to mi się nie podoba — это мне не нравится
- to mi się / nie / podobało — это мне / не / понравилось
- podoba mi się ta sztuka / ten film / — мне нравится эта пьеса / этот фильм /
to rozwiązanie — это решение
- czy podobał ci się ten film? — тебе понравился этот фильм?
- nie podobał mi się ten film — мне / не / понравился этот фильм
- nie podobała mi się ta sztuka — мне / не / понравилась эта пьеса
- nie podobało mi się to przedsta- — мне / не / понравился этот спектакль
wienie
1. Teбе понравилась эта пьеса?
 2. Мне хочется есть.
 3. Это мне не понравилось.
 4. Тебе понравился этот спектакль?
 5. Мне хотелось пить.

- IV
- dla czego ci się to podoba? — почему это тебе нравится?
- dla czego ci się to nie podoba? — почему это тебе не нравится?
- podoba mi się X ponieważ jest / — мне нравится X, потому что он... /
ma / umie... у него / он умеет...
- nie podoba mi się X ponieważ jest / — мне не нравится X, потому что он... /
ma / umie... у него... / он умеет...
- podobał mi się ten film — мне понравился этот фильм, потому
ponieważ był niezwykły что он был необычный
- nie podobał mi się ten koncert — мне не понравился этот концерт, пото-
ponieważ był źle zorganizowany му что он был плохо организован
- on ma poczucie humoru — у него есть чувство юмора
- on ma odwagę / nie ma odwagi — у него хватает / не хватает смелости
wyrażania własnych poglądów выражать свое мнение
1. Мне нравится Marek, потому что у него хватает смелости выражать свое мнение.
 2. Мне не нравится Tomek, потому что он не умеет водить машину. (nie umie prowadzić samochodu)
 3. Мне не понравился этот концерт, потому что он был плохо организован.
 4. Мне понравилась эта пьеса, потому что она была оригинальной.

LEKCJA 8

- I
- Akurat dzisiaj — акурат — как раз
w moje urodziny urodziny — день рождения
jest pełnia księżyca. pełnia księżyca — полнолуние

Od dzisiaj — с сегодняшнего дня
jestem osobą pełnoletnią. — лицо, человек, (1)
Mam 18 lat. — совершеннолетний
Mam prawo do wszystkiego. — имею
Tylko na razie право на все
nie mam możliwości. — пока что
Ale to sytuacja nie mam możliwości — у меня нет воз-
prześciowa. — можности воспользоваться этим
Nie zawsze ma się sytuacja przejściowa — переходный
18 lat. момент, дело времени

- II
- A: W sobotę są moje imieniny. — в Польше чаще праздни-
 Czy wpadniesz? ются именины, чем день рождения
B: Z przyjemnością. — здесь: зайти
A: Będzie kilka osób. — с удовольствием
Również Barbara. — несколько человек
B: Cieszę się. — cieszyć się — я рад, ра-
O której mam przyjść? — дуюсь
A: Około szóstej. — o której mam przyjść — в котором часу
B: Mam nadzieję, że nie muszę. — мне прийти (2)
być w krawacie. — mam nadzieję — я надеюсь
A: Nie żartuj. — krawat — галстук
B: Znakomicie. Nie znoszę krawa- — nie żartuj — не валяй дурака
tów. — nie znoś — не переноси
A: Ja też. Żebym nie zapomniał — żebym nie zapomniał — кстати, как бы
nie przynosić żadnych prezen- — не забыть
tów. — nie przynosi — не приноси
B: No, zobaczymy. W każdym ra- — żaden — никакой
zie dziękuję za zaproszenie. — prezent — подарок
zobaczymy, zobaczyć — посмотрим,
увидим
w każdym razie — во всяком случае
zaproszenie — приглашение

- III
- Co? — когда
Gdzie? — wystawa — выставка
Kiedy? — przedstawienie — спектакль
Dobry koncert. — znaczy, znaczyć — обозначает
Dobra wystawa. — cały świat — весь мир
Dobre przedstawienie. — między — между
Dobry film. — inaczej niż dotychczas — по-другому,
Co to znaczy dobry? — чем до сих пор
Dobry znaczy — zatem — итак
o mnie i o tobie, — wybierać się, wybierzemy się — вы-
i o całym świecie — браться, здесь: куда пойдём
między mną i tobą —
— trochę inaczej niż dotychczas.
Na co się zatem wybierzemy?

IV

A: Grają dzisiaj dobry film w naszym kinie. Czy pójdziemy?

B: Niestety nie mogę. Mam dużo pracy.

A: Chcesz pracować wieczorem?

B: Nie chcę, ale muszę.

A: Szkoda.

B: Przykro mi. Może innym razem.

A: W piątek jest koncert w Filharmonii. Masz ochotę pójść?

B: Oczywiście, że mam ochotę. Niestety nie mogę.

A: A to dlaczego?

B: Przychodzą wujek Kazio i ciocia Jola. Muszę być w domu.

A: Ty chyba przesadzasz!

grają film — идет фильм
pójdziemy, pójść — пойдем
kino — кинотеатр
nie mogę, nie móc — не могу
szkoda — жаль, жалко
przykro mi — к сожалению
innym razem — в другой раз
Filharmonia — филармония
ochota — желание
przychodzą — приходят
przesadzasz, przesadzać — преувеличиваешь, здесь: пересоливаешь

V

Pamiętnik Ewy (8)

Marek wyjechał. Do Londynu. Na dwa tygodnie. Na jakieś sympozjum. Spotykam się z Tomkiem. Wczoraj byliśmy w dyskotekce. Było znośnie. On tańczy dużo lepiej niż Marek. I chyba lepiej prowadzi samochód. Ale mnie nudzi. Nie potrafi rozmawiać o niczym bardziej abstrakcyjnym. Co mnie w końcu obchodzi ile można zarobić w czasie dwóch tygodni w Niemczech Zachodnich? Albo ile kosztuje telewizor kolorowy na bazarze? Dałam mu to do zrozumienia. Zdaje się jednak, że zbyt delikatnie.

wyjechał, wyjechać — уехал

Londyn, -u — Лондон

tydzień, tygodnia — неделя (3)

spotykam się, spotykać się — встречаюсь

znośnie — терпимо

dużo lepiej — гораздо лучше

nudzi, nudzić kogoś — наводит скуку на кого-либо

rozmawiać o czymś abstrakcyjnym — говорить на отвлеченные темы

co mnie obchodzi — какое мне дело (до этого)

w czasie — во время

Niemcy Zachodnie — Западная Германия, ФРГ

ile kosztuje — сколько стоит

telewizor kolorowy — цветной телевизор

bazar — рынок, базар

dać komuś do zrozumienia — дать кому-то понять (намекнуть)

zdaje się — кажется

zbyt delikatnie — слишком деликатно

Грамматические пояснения

1) По-польски слово „osoba” не имеет официального характера и употре-

бляется гораздо чаще, чем его русское соответствие „лицо”, оно выполняет функции русского слова „человек”:

Anna jest bardzo miłą osobą. — Анна очень симпатичный человек.

2) Обратите внимание, что для определения времени по-польски употребляются порядковые числительные, а не количественные:

Zadzwonię o dziewiątej (godzinie). — Позвоню в девять (часов).

3) Основные различия склонений существительных:

a) наличие в польской системе 7 падежей; последний из них — звательный — употребляется всё реже, вытесняемый в формах обращения именительным падежом:

Doroto, usiądź w fotelu. — Дорота, сядь в кресло.

Czy wychodzisz, Basiu? — Ты уходишь, Варя?

Anno, Marku, Leszku, Kasiu, Ireño, Wando, Janku, Stasiu...

b) окончания существительных в единственном числе:

дательный падеж сущ. мужского рода

польск. **-owi** (большинство) русск. **-у / -ю**

nauczycielowi, koniowi, stołowi, учителю, коню, столу, дому domowi

творительный падеж сущ. мужского и среднего рода

польск. **-em** (твердая основа) русск. **-ом**

-iem (мягкая основа) **-ем**

stołem, chłopcem, koniem, oknem столом, мальчиком, конем, окном

предложный падеж сущ. мужского и среднего рода

польск. у части сущ. **-u** русск. у всех **-е**

у части сущ. **-e / -ie** с предлогами „в”, „на” **-и**

o stole, bracie, oknie, gołębiu, o stole, брате, окне, голубе,

domu доме

w domu, na moście в лесу, на мосту

винительный падеж сущ. женского рода

польск. **-ę / -ie** русск. **-у / -ю**

dziewczynkę, duszę, kożę, ścianę, dziewczynку, душу, козу, стену,

ciocię тетю

творительный падеж сущ. женского рода

польск. у всех **-ą** русск. **-ой / -ей**

dziewczynką, duszą, ciocią, dziewczynкой, душой, тетей,

chmurą тучей

предложный падеж сущ. женского рода

польск. с основой на „cz”, „c”, „sz” русск. с основой на „ч”, „ц”, „ш”

-у **-е**

świecy, ulicy, duszy свече, улице, душе

в) окончания существительных во множественном числе:

родительный падеж

польск. **-ów** русск. **-ов / -ев**

palców, zębów, krów пальцев, зубов, коров

польск. **-i / -u** русск. **-ей**

koni, świni коней, свиной

дательный падеж
 польск. **-om / -iom**
 palcom, krowom, świniom
 творительный и родительный падежи
 польск. исчезновение гласных
 в некоторых словах
 liśćmi, braćmi, ziem, peśni
 г) в польском языке встречаются чередования, нехарактерные для русского языка:

poga — no dze	нога — ноге
mu cha — musze	муха — мухе
dro ga — drodze	дорога — дороге
ręka — ręce	рука — руке

Мы сознательно ограничили поурочный комментарий случаями расхождения, так как в целом системы склонений существительных похожи.

Упражнения

Используя приведенные ниже слова и выражения, переведи на польский язык:

I

nie zawsze ma się pieniądze, odwagę, cierpliwość, czas	не всегда хватает денег, смелости, терпения, времени
czasami ma się czas, ale nie ma się pieniędzy, odwagi, cierpliwości	иногда есть время, но не хватает (нет) денег, смелости, терпения
czasami ma się pieniądze, ale nie ma czasu	иногда есть деньги, но нет времени
od dzisiaj, od jutra, od poniedziałku, od wtorku, od środy, od czwartku, od piątku, od soboty, od niedzieli	с сегодняшнего дня, с завтрашнего дня, с понедельника, со вторника, со среды, с четверга, с пятницы, с субботы, с воскресенья
grają nową sztukę / nowy film	идет новая пьеса / новый фильм

- Иногда хватает смелости, но не хватает терпения.
- Иногда хватает терпения, но не хватает смелости.
- С пятницы идет новый фильм.
- С субботы идет новая пьеса.

II

Kiedy mam przyjść? — Когда мне прийти?
 Co mam robić / przeczytać / przynieść / załatwić / kupić / sprzedać?
 Dlaczego / po co mam czekać?
 Do kogo mam zadzwonić / napisać / do kogo się zwrócić?
 Jak mam to zrobić / rozumieć?
 1. В субботу у меня день рождения. Приходи. Будет несколько человек.
 2. Кстати, не приноси (никаких) книг. (książka — książek)
 3. Почему я должен это прочитать?
 4. Когда мне это сделать? (Когда я должен это сделать?)

5. К кому мне обратиться?
 6. Когда мне позвонить?

III

Czy możesz mi wyjaśnić co to zna— Ты можешь мне объяснить, что это
 czy? — означает (значит)?
 Czy może mi pan / pani pomóc? — Вы не можете мне помочь?
 Co oznacza / znaczy słowo „peł— Что означает слово „совершеннолет-
 noletni” — ний”?
 Co znaczy to zdanie? — Что означает это предложение?
 Kiedy się tam wybierzemy? — Когда мы туда пойдем?
 Na co się wybierzemy? — На что мы пойдем (выберемся)?
 Z kim się tam wybierzemy? — С кем мы туда пойдем?
 Wybierzmy się do kina / do teatru / — Пойдем в кино / в театр / на концерт /
 na koncert / do opery / do cyrku. — в оперу / в цирк

- Вы не могли бы мне объяснить, что означает это слово? (к женщине)
- Ты не можешь мне помочь?
- Когда мы туда пойдем?
- Пойдем в оперу.
- Что означает это предложение?

IV

Mam ochotę tam pójść — Мне хочется туда пойти
 Nie mam ochoty tam iść — Мне не хочется туда идти
 Mam ochotę tu zostać — Мне хочется здесь остаться
 Nie mam ochoty tu zostawać — Мне не хочется здесь оставаться
 Mam ochotę pójść do kina — Мне хочется пойти в кино
 Nie mam ochoty iść do teatru / — Мне не хочется идти в театр / смотреть
 oglądać tej sztuki / tego filmu — эту пьесу / этот фильм
 Czy masz / pan — pani ma / ochotę — Хочешь / хотите чаю / кофе?
 na herbatę / kawę
 Czy mają państwo ochotę pójść na — Вы хотите пойти на пляж?
 plażę?

- Вы хотите пойти на пляж? (к женщине)
- Мне хочется посмотреть этот фильм.
- Мне не хочется смотреть этого фильма.
- Хотите чаю? (к мужчине и женщине)
- Тебе хочется здесь остаться?
- Мне не охота ждать.

V

Wyjeżdżam na tydzień do Lublina — Я уезжаю на неделю в Люблин
 Czy wyjeżdżasz do Krakowa? — Ты уезжаешь в Краков?
 Dokąd pan wyjeżdża? — Куда вы уезжаете?
 Wyjeżdżam na dwa miesiące do — Я уезжаю на два месяца в Лодзь
 Łodzi
 On wyjeżdża na cztery dni do Rzy— Он уезжает на четыре дня в Рим
 mu
 Oni wyjeżdżają na pięć tygodni do — Они уезжают на пять недель в Же-
 Rzeszowa — шув
 One wyjeżdżają na pół roku do — Они уезжают на полгода в Гданьск
 Gdańska

1. Я уезжаю на шесть недель в Люблин.
2. Мы уезжаем на две недели в Жешув.
3. Томек уезжает на восемь месяцев в Рим.
4. Они уезжают на три дня в Краков.

КЛЮЧ К УПРАЖНЕНИЯМ

ЛЕКЦИЯ 6: I: 1. Mamy trzy egzaminy w przyszłym semestrze. 2. Miałem pięć zaliczeń w zeszłym miesiącu. 3. Mam dwa egzaminy w przyszłym tygodniu. 4. Mielśmy sześć egzaminów w zeszłym roku. 5. Mam dwa zaliczenia w tym semestrze. 6. Miałem siedem zaliczeń w zeszłym roku. II: 1. Kobiety zawsze mają rację. 2. Mężczyźni nigdy nie mają racji. 3. Dzieci czasem mają rację. 4. Ludzie nie zawsze mają rację. 5. Nigdy nie mam czasu, ponieważ jestem studentem. 6. Zawsze mam czas, ponieważ pracuję w biurze. III: 1. Ty o niczym nie masz zdania. 2. Ja od nikogo nic nie chcę. 3. Oni do nikogo nie mają żalu. 4. O niczym nie chcę słyszeć. IV: 1. Chcę studiować chemię. 2. Oni chcą, żebym studiowała chemię. 3. Chcę obejrzeć tę sztukę. 4. Nie chcę oglądać tej sztuki. 5. Oni chcą, żebym obejrzała tę sztukę. 6. Dlaczego one nie chcą przeczytać tej książki? 7. Dlaczego pani chce obejrzeć ten film? V: 1. Nie musisz o tym mówić. 2. On nie musi pracować. 3. Nie musimy zdawać tego egzaminu. 4. Musimy o tym porozmawiać. 5. Musimy tu czekać.

ЛЕКЦИЯ 7: I: 1. Jutro idziemy do kina. 2. Rzadko chodzimy do teatru. 3. Nie bywam na koncertach. 4. Często grywam w szachy. 5. Jutro gramy w szachy. 6. Czy często czytujesz powieści fantastyczno-naukowe? II: 1. Zgodzi się pan, że Kasia jest zarozumiała? 2. Czy zgodzi się pan z poglądem, że szachy rozwijają umysł? 3. Zgodzisz się chyba, że matematyka uczy logicznego myślenia. 4. Zgodzi się pani, że greka jest przydatna w nauce języków obcych. III: 1. Czy podobała ci się ta sztuka? 2. Chce mi się jeść. 3. To mi się nie podobało. 4. Czy podobał ci się ten spektakl? 5. Chciało mi się pić. IV: 1. Podoba mi się Marek, ponieważ ma odwagę wyrażania własnych poglądów. 2. Nie podoba mi się Tomek, ponieważ nie umie prowadzić samochodu. 3. Nie podobał mi się ten koncert, ponieważ nie był dobrze zorganizowany. 4. Podobała mi się ta sztuka, ponieważ była oryginalna.

ЛЕКЦИЯ 8: I: 1. Czasami ma się odwagę, ale nie ma się cierpliwości. 2. Czasami ma się cierpliwość, ale nie ma się odwagi. 3. Od piątku grają nowy film. 4. Od soboty grają nową sztukę. II: 1. W sobotę są moje urodziny. Wpadnij. Będzie kilka osób. 2. Żebym nie zapomniał — nie przynos żadnych książek. 3. Dlaczego mam to przeczytać? 4. Kiedy mam to zrobić? 5. Do kogo mam się zwrócić? 6. Kiedy mam zadzwonić? III: 1. Czy może mi pani wyjaśnić co oznacza to słowo? 2. Czy możesz mi pomóc? 3. Kiedy się tam wybierzemy? 4. Wybierzmy się do opery. 5. Co oznacza to zdanie? IV: 1. Czy ma pani ochotę pójść na plażę? 2. Mam ochotę zobaczyć ten film. 3. Nie mam ochoty oglądać tego filmu. 4. Czy mają państwo ochotę na kawę? 5. Czy masz ochotę tu zostać? 6. Nie mam ochoty czekać. V: 1. Wyjeżdżam na sześć tygodni do Lublina. 2. Wyjeżdżamy na dwa tygodnie do Rzeszowa. 3. Tomek wyjeżdża na osiem miesięcy do Rzymu. 4. Oni wyjeżdżają na trzy dni do Krakowa.

ЛЕКЦИЯ 9

I
Woda, która rozdziela dwa brzegi.
Most, który łączy dwa brzegi.
Westchnienie,
które wyraża tęsknotę.
Myślałem o tobie na Moście Westchnień w Wenecji...
Tęskniłem za tym najwykleszszym Mostem Poniatowskiego w Warszawie.

który, -a, -e – который, -ая, -ое
rozdziela, rozdzielać – разделяет
brzeg – берег
łączy, łączyć – соединяет
westchnienie – вздох
wyraża, wyrażać – выражает
tęsknota – тоска
Wenecja, -ji
najwykleszszy – самый обыкновенный
Most Poniatowskiego – один из мостов через Вислу в центре Варшавы

II
A: Przepraszam, czy szóstka jedzie Mostem Gdańskim?
B: Niestety nie wiem, nie jestem z Warszawy.
A: Przepraszam, czy szóstka jedzie Mostem Gdańskim?
C: Tak.
A: A potem ulicą Targową?
C: Tak. Na Grochów.
A: Dziękuję.

szóstka – шестерка (прост.), номер трамвая
Most Gdański
Grochów – один из районов на правом берегу Вислы
ulica Targowa – улица в этом же районе

A: Przepraszam, czy pani wysiada na następnym przystanku?
D: Nie. Proszę.
A: Przepraszam... Ulica Wiatraczna?
E: O tam.
A: Dziękuję.

czy pani wysiada... – вы сходите на следующей остановке
przystanek – остановка
Ulica Wiatraczna

III
Jest taki kraj na świecie,
który nazywa się Polska.
Jest takie miasto w Polsce,
które nazywa się Lublin.
Jest taki park w Lublinie,
który nazywa się Ogród Saski.
W Saskim Ogrodzie jest ławka,
która nie ma imienia.
Czy pamiętasz tę ławkę pod kasztanem?
Chyba nie... To już tyle lat.

kraj – страна
świat – мир
Lublin, -a
Ogród Saski – Саксонский сад
ławka – скамейка
nie ma imienia – нет имени
nazywa się, nazywać się – называется, зовут (1)
pamiętasz, pamiętać – помнишь (2)
to już tyle lat – уже столько лет (прошло)

IV
A: Przepraszam, że przeszkadzam
B: Nie, nie przeszkadza pani.
A: Mogę wejść?
B: Tak, proszę.

przeszkadzam, przeszkadzać – мешаю
wejść – войти
na chwilę – на минутку

A: Ja tylko na chwilę. Chciałam o coś zapytać.

B: Tak!

A: No właśnie. Zapomniałam. Jestem beznadziejna.

B: Ależ skąd. Wręcz przeciwnie. Bardzo ładnie pani wygląda. Proszę usiąść. Może sobie pani przypomni.

A: Pan profesor żartuje.

B: Ależ skąd. O czym mówiliśmy?

A: Chciałam pana profesora o coś zapytać. W związku z pracą magisterską...

B: Ach tak? Piszecie pani u mnie pracę? Zupełnie zapomniałam.

chciałam zapytać o coś – хотела спросить о чем

no właśnie – вот именно
zapomniałam, zapomnieć – забыла
beznadziejna – растяпа, букв. безнадёжная
wręcz przeciwnie – как раз наоборот
wygląda, wyglądać – выглядит(е)
przypomni, przypomnieć – вспомнит(е)

w związku z... – в связи с...

praca magisterska – дипломная работа

V

Pamiętnik Ewy (9)

Tomek lubi oglądać video. Godzinami. Nie mogę tego zrozumieć. Nie znam drugiego człowieka, który marnuje tyle czasu, a Tomek jest przecież inteligentny. Lubi zresztą chodzić do kina, chociaż bez entuzjazmu. Do teatru nie chodzi prawie nigdy. W Filharmonii nie był nigdy w życiu. Czy powinien go namawiać do zmiany stylu życia? Czy mam jakiegokolwiek szansę? Jego ambicją nie pozwoli mu ustąpić. Wyobraża sobie, że jako mężczyzna zawsze wie lepiej. Marek jest zresztą do niego podobny – pod tym jednym względem. Na szczęście kocha teatr, muzykę poważną i malarstwo. Chętnie ходимy razem do Muzeum Narodowego.

zrozumieć – понять

marnuje, marnować – теряет, тратит зря

tyle – столько

przecież – ведь

prawie nigdy – почти никогда

czy powinien go namawiać do zmiany stylu życia? – должна ли я его уговорить изменить образ жизни? (3)

jakiegokolwiek – какие-либо

szansa – шанс (4)

pozwoli, pozwolić – разрешит

ustąpić – уступить

wyobraża sobie, wyobrażać sobie – ему кажется

jest do niego podobny – он на него похож

pod tym względem – в этом

kocha, kochać – любит (5)

muzyka poważna – серьёзная музыка

Muzeum Narodowe – Национальный музей

malarstwo – живопись

Грамматические пояснения

1) Польский глагол „pazywać się” употребляется в двух случаях: в вопросах и ответах об имени и фамилии

Jak się nazywasz? Как тебя зовут?

Nazywam się Tomek Konik. Меня зовут Tomek Коник.
в конструкциях, соответствующих русскому глаголу „называться”
Jak nazywa się ten plac? Как называется эта площадь?

2) Обратите внимание на следующие польские глаголы и их соответствия:

(za)pamiętać – (за)помнить

Pamiętam cię dobrze. Я хорошо тебя помню.

Zapominać, zapomnieć – забывать, забыть

Zapomniałam wyprasować sukienkę. Я забыла выгладить платье.

3) В шестом уроке мы говорили о выражении должностояния при помощи глагола „musieć”, обозначающего обычно объективную необходимость, независимую от воли человека. Для выражения субъективной, моральной необходимости в польском языке используется слово „powinien”. Оно изменяется по лицам, родам, числам и временам (ср. русское „должен”).

Настоящее время

мужской р.		женский р.			
powiniene m	я			powinn a m	я
powiniene ś	ты	должен		powinn a ś	ты
powiniene n	он			powinn a	она

powinn**o** – оно должно

powinn is my				powinn ys my	
powinn icie	мы			powinn ys cie	
powinn i	вы	должны		powinn y ście	
	они			powinn y	

4) Обратите внимание на целый ряд похожих по значению и звучанию слов, которые отличаются в польском и русском языках лишь своим родом и окончанием:

польский мужской род / русский женский род		польский женский род / русский мужской род	
telegram	телеграмма	program	программа
system	система	problem	проблема
kotlet	котлета	papieros	папироса
maszt	мачта	wafel	вафля и др.
aspiryna	аспирин	benzyna	бензин
wazelina	вазелин	margaryna	маргарин
witamina	витамин	flaga	флаг
garderoba	гардероб	orkiestra	оркестр
grypa	грипп	topola	тополь и др.
salata	салат		

5) Русский глагол „любить” имеет по-польски два соответствия:

lubić –

Lubię grać w szachy.

Люблю играть в шахматы.

Bardzo kocham moją córkę.

Я очень люблю мою дочку.

Упражнения

Используя приведенный ниже материал, переведите на польский язык

- I
ten obraz coś wyraża
ta rzeźba niczego nie wyraża
- Co wyraża ta kompozycja?
to jest to, co nas/was/ich łączy
to jest to, czego nie rozumiem
to nie jest to, o co mi chodzi
1. Интересно, что их объединяет? (ciekawe)
2. Это то, что мне нравится.
3. Это то, чего ты не понимаешь. (rozumiesz)
4. Эта картина ничего не изображает.
5. Эта скульптура что-то изображает.
6. Это то, что он имеет в виду (o co tu...)

- II
znam go/ją/ich...
wiem o niej/nim/nich wszystko
nie znam go/jej/ich...
nie wiem o nim/niej/nich nic...
nic o nim/niej/nich nie wiem...
Czy pan/pani ją zna?
Czy pan/pani go zna?
Czy państwo coś o nim/niej/nich
wiedzą?
- я знаю его/ее/их
я знаю о ней/нем/них все
я не знаю его/ее/их
я ничего о нем/ней/них не знаю
я ничего о нем/ней/них не знаю
Вы ее знаете?
Вы его знаете?
Вы знаете что-нибудь о нем/ней/
них?
1. Вы ничего обо мне не знаете (к женщине) (o mnie)
2. Вы что-то про нас знаете? (к мужчине)
3. Я его не знаю и не хочу его знать. (nie chcę znać)
4. Знаю ли я ее? Не помню.
5. Я знаю о вас все. (к женщине) (o pani)
6. Я ничего о вас не знаю. (к мужчине) (o panu)

- III
Jak to się nazywa?
Jak on/ona się nazywa?
Jak one/oni się nazywają?
Jak ty się nazywasz?
Jak pan/pani się nazywa?
Jak się nazywacie?
Czy wiesz jak się nazywa...?
- Как это называется?
Как его/ее зовут?
Как их зовут?
Как тебя зовут?
Как вас зовут?
Как вас зовут?
Знаешь ли ты, как называется...?

1. Знаете ли вы как это называется? (к мужчине)
2. Знаете ли вы как нас зовут? (к женщине)
3. Знаете ли вы как называется эта улица? (к мужчине)
4. Знаете ли вы как называется этот мост? (к женщине)
5. Знаешь ли ты как их зовут?
6. Как их зовут? (о женщинах)

- IV
to mi (nie) przeszkadza
czy ci / panu / pani to nie przeszkadza?
- это мне / не / мешает
это тебе / вам не мешает?

- jeżeli to wam/państwu nie przeszkadza...
to nam/mi zupełnie nie przeszkadza
chciałem/chciałam tylko zapytać
czy to możliwe/konieczne
chciałem/chciałam się upewnić czy
to obowiązkowe
- если вам это не мешает...
то нам/мне совершенно (совсем) не мешает
я хотел (а) лишь спросить
возможно/необходимо ли это
я хотела убедиться, возможно ли это.
1. Я хотела убедиться, возможно ли это.
2. Это совсем мне не мешает.
3. Это вам не мешает? (к женщине)
4. Я не мешаю вам?
5. Надеюсь, это вам не мешает. (mam nadzieję)
6. Это ему совершенно не мешает.

- V
powiniennem/powinnam to zrobić
powinieneś z nim/nią porozmawiać
ona powinna nad tym się zastanowić
powinniśmy o tym pomyśleć
one powinny o tym pamiętać
oni powinni to przedyskutować
nie powinniście o tym zapomnieć
- я должен/должна это сделать
ты должен с ним/ней поговорить
она должна над этим задуматься
мы должны об этом подумать (мужчины)
они должны об этом помнить (женщины)
они должны это обсудить
вы не должны об этом забыть (мужчины)
1. Мы не должны об этом забывать. (мужчины)
2. Ты должен об этом помнить.
3. Ты должна над этим задуматься.
4. Он должен поговорить с ним об этом.
5. Вы должны это сделать.
6. Они не должны этого делать. (о женщинах)
7. Мы не должны этого делать. (женщины)
8. Вы должны с ней это обсудить. (к мужчине)
9. Вы должны об этом помнить. (к женщине)
10. Вы должны над этим задуматься.

LEKSCJA 10

- I
Janek to taki inny człowiek.
Inny od nas.
Taki, który nas nie rozumie.
Taki, którego my nie rozumiemy.
Taki zupełnie inny...
Czy to znaczy,
że mamy go unikać?
Czy to znaczy,
że wolno nam udawać,
że on nie istnieje?
Czasami się zastanawiam
czy to możliwe,
żeby on nigdy się nie uśmiechnął?
- Jan, Janek
człowiek – человек
(nie) rozumie, (nie) rozumieć – (не) понимает
zupełnie – совершенно
mamy go unikać – должны его избегать
czy wolno nam udawać – имеем ли мы право притворяться
(nie) istnieje, (nie) istnieć – (не) существует
czasami – иногда
zastanawiam się, zastanawiać się – за-

II

- A: Czy to możliwe?
 B: Co?
 A: Że jemu jest wszystko jedno.
 B: Komu?
 A: Frankowi.
 B: Nigdy się nad tym nie zastanawiałem.
 A: Szkoda.
 B: Dlaczego?
 A: Bo przecież on też jest człowiekiem.
 B: Trudno, żebym zastanawiał się nad kimś dlatego tylko, że jest człowiekiem.
 A: On jest bardzo przystojny.
 B: Nie wiem. Trudno mi o tym sądzić.

III

- Nie pytaj mnie skąd przychodzę i dokąd idę.
 Nie pytaj jak długo tu będę.
 Nie pytaj dlaczego i po co.
 Lepiej chodźmy na spacer nad Wisłę.
 Może po drodze wpadniemy na kawę.
 Może przy kawie porozmawiamy o wszystkim i o niczym.
 Nie zapomnij tylko zabrać parasolki.

IV

- A: Pan dawno w Polsce?
 B: Od siedmiu miesięcy.
 A: Bardzo dobrze mówi pan po polsku.
 B: Dziękuję za komplement.
 A: To nie komplement.
 To prawda.
 B: Cieszę się, że pani tak sądzi.
 A: Na jak długo pan w Polsce?
 B: Jeszcze trzy miesiące.
 A: Studiuje pan?
 B: Tak.
 A: Czy można wiedzieć co?
 B: Architekturę.

V

Pamiętnik Ewy (10)
 Wczoraj wydarzyła się przykra rzecz. Coś mnie ugryzło w policzek i strasznie spuchłam. Byłam umówiona z Tomkiem na dyskotekę i musiałam odwołać. Jak

думываюсь, раздумываю
 (nie) uśmiechał się, (nie) uśmiechać się
 – (не) улыбался
 czy to możliwe – возможно ли это
 jemu jest wszystko jedno – ему все равно
 Franek, Franek
 zastanawiać się nad czymś – задумываться о чем
 tylko dlatego – лишь потому
 trudno mi o tym sądzić – мне трудно судить

(nie) pytaj, (nie) pytać – не спрашивай
 przychodzę, przychodzić – прихожу
 jak długo – как долго
 będę – буду
 po co – зачем
 lepiej – лучше
 spacer – прогулка
 po drodze – по пути
 wpadniemy, wradać – здесь: зайдем
 przy kawie – за чашкой кофе
 zabrać – взять с собой
 parasolka – зонтик (3)

na jak długo pan w Polsce? – как долго вы пробудете в Польше?
 sądzi, sądzić – считает(е)
 czy można wiedzieć co? – разрешите понитересоваться что (вы изучаете)

można tańczyć ze spuchniętą twarzą? Nie wiem nawet co mnie ugryzło. Siedziałam na ławce w Ogrodzie Botanicznym i rozmyślałam. O Marku, który wyjechał do Anglii dwa tygodnie temu i jeszcze nie napisał. Pocieszyłam się, że winna jest poczta. Siedząc na ławce poczułam nagle lekki ból. Nie mogła to być ani pszczoła, ani osa, bo nie słyszałam brzęczenia. Pewno mrówka, albo jakiś inny jadowity owad. Mniejsza o to. Opuchnięcie już się zmniejsza. Na szczęście. W przeciwnym razie nie mogłabym pójść z mamą w piątek do Filharmonii.

wydarzyła się, wydarzyć się – случилась
 przykry, -a, -e – неприятный, -ая, -ое
 coś mnie ugryzło w policzek – кто-то меня укусил в щеку (2)
 spuchłam, spuchnąć – распухла
 zmniejsza się – уменьшается
 byłam umówiona – я договорилась, у меня была назначенная встреча
 musiałam odwołać – мне пришлось отказаться
 twarz – лицо
 opuchnięcie – опухоль
 Ogród Botaniczny – ботанический сад
 pocieszam się, pocieszać się – я утешаю себя
 winna jest poczta – виновата почта
 siedząc, siedzieć – сидя
 poczułam nagle lekki ból – почувствовала вдруг легкую боль (м. род)
 pszczoła – пчела
 osa – оса
 mrówka – муравей
 brzęczenie – жужжание
 jadowity owad – ядовитое насекомое
 mniejsza o to – неважно, какая разница
 w przeciwnym razie – иначе

Грамматические пояснения

1) Formy 2-go лица ед. числа повелительного наклонения образуются по-польски в большинстве случаев от 3-go лица ед. числа настоящего времени путем отсечения окончания:

brać – bierz- e – bierz	(бери)
piścić – pisze- e – pisz	(пиши)
prasować – prasuj- e – prasuj	(гладь)

У ряда глаголов повелительное наклонение образуется от основы 3-go лица мн. числа настоящего времени:

kochać – kochaj- a – kochaj	(люби)
chować – chowaj- a – chowaj	(прячь)
jeść – jedz- a – jedz	(ешь)
dawać – дай- a – дай	(дай)

Обратите внимание на написание форм и сохранение мягкости конечно-го согласного:

poradzić – poradzi – poradź	(посоветуй)
jechać – jedzie – jedź	(поезжай)
wyrzucić – wyrzuci – wyrzuć	(выброси)
odsunąć – odsunie – odsuń	(отодвинь)
zginąć – zginie – zgiń	(исчезни)

Исключение представляют формы на согласные „b”, „p”, „w”, „f”, „m”:
 postawić – постави – поставь (поставь)

martwić się – martwi – martw się (беспокойся)
 kłamać – kłamie – kłam (ври)
 kupić się – kupię – kup się (купайся)

Особенностью форм польского повелительного наклонения является непоследовательное чередование о: ó в словах с гласным „о” и последующим звонким согласным в основе:

robić – **robi** – **rób** (делай)
 stać – **stoi** – **stój** (стой)
 położyć – **położy** – **połóż** (положи)

Формы 2-го лица мн. числа повелительного наклонения образуются с помощью окончания „-cie”:

bierz – **bierzcie** (берите)
 poradz – **poradźcie** (посоветуйте)
 rób – **róbcie** (делайте)
 kochaj – **kochajcie** (любите)
 połóż – **połóżcie** (положите)

И в польском и в русском языках выступает особая форма повелительного наклонения – глаголы совместного действия (1-е лицо мн. числа повелительного наклонения). Они образуются путем присоединения окончания „-my” к форме 2-го лица ед. числа повелительного наклонения:

weź**my** (давайте возьмем)
 zrób**my** (давайте сделаем)
 daj**my** (давайте дадим)
 opowiedz**my** (давайте расскажем)

Существует также конструкция, обозначающая 3-е лицо ед. и мн. числа повелительного наклонения, образующаяся с помощью слова „niech”:

Niech on to zrobi. Пусть он это делает.
 Niech oni tu przyjdą. Пусть они придут сюда.

Та же конструкция употребляется со словами pan/pani/państwo Pani Anno, niech pani poszeka. Анна, подождите пожалуйста. Panie Andrzeju, niech pan usiądzie. Андрей, сядьте пожалуйста. Niech państwo poszekają. Подождите пожалуйста.

2) Обратите внимание на различие между языками:

Coś mnie ugryzło. Кто-то меня укусил.

3) Обратите внимание на различие в управлении глаголов с отрицанием „не”. В польском языке они всегда требуют существительного в родительном падеже, а по-русски возможен родительный или винительный падеж:

Nie bierz parasolki
 Dlaczego nie chcesz obejrzeć tego filmu?

Не бери зонтик/зонт
 Почему ты не хочешь посмотреть этот фильм/этого фильма?

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

I
 książka, o której ci mówiłem/am – книга, о которой я тебе говорил(а)
 film, o którym wspominałeś/aś – фильм, о котором ты упоминал(а)
 przedstawienie, o którym czytałem/ przedstawiłem/am – спектакль, о котором я читал(а)
 chłopiec, którego poznałem u Kasi – мальчик, с которым я познакомился у Каси
 dziewczyna, którą poznałem u Basi – девочка, с которой я познакомился у Баси
 Rozwiązanie, które uważam za słuszne/którego nie uważam za słuszne – решение, которое я считаю правильным/не считаю правильным

1. Пьеса, о которой ты упоминал...
2. Концерт, о котором мы говорили...(rozmawialiśmy)
3. Объяснение, о котором трудно что-либо сказать... (coś powiedzieć)
4. Человек, которого я встретил у Каси... (spotkałem)
5. Женщина, которую я видел в театре... (widziałem w teatrze)
6. Спектакль, который я не считаю хорошим...

II

Czy to możliwe/konieczne/ważne/ prawdopodobne? Возможно (нужно/важно) вероятно ли (это)?
 Czy uważasz to za możliwe/konieczne/ważne) prawdopodobne? Считаешь ли ты это возможным/нужным/важным/ вероятным?
 Czy uważa to pan/pani za możliwe/konieczne/ważne/prawdopodobne? Считаете ли вы это возможным/нужным/важным/вероятным?
 Ciekaw jestem/ciekawa jestem czy pan/pani uważa to za możliwe/konieczne/ważne/ prawdopodobne. Интересно, считаете ли вы это возможным/нужным/важным/вероятным?
 Mnie/tobie/panu/pani/jemu/jej/ im/ nam/wam wszystko jedno. Мне/тебе/ему/ей/вам/нам/им все равно.

1. Считаете ли вы это возможным? [к мужчине]
2. Считаете ли вы это нужным? [к женщине]
3. Интересно, считаете ли вы это важным? [мужчина к женщине]
4. Интересно, считаете ли вы это вероятным. [женщина к женщине]
5. Кажется, ему все равно.
6. Кажется, им все равно.

III

Nie zapomnij zabrać pieniędzy / paszportu / kluczy / torby – Не забудь взять с собой деньги / паспорт / ключи / сумку
 Niech pan / pani nie zapomni zabrać pieniędzy / paszportu / kluczy / torby – Не забудьте взять с собой деньги / паспорт / ключи / сумку

Chodźmy na koncert / do kina/ do teatru / na spacer / do parku / do kawiarni / na obiad / na śniadanie.

Mam propozycję: chodźmy na koncert / do kina/ do teatru / na spacer / do parku / do kawiarni / na obiad / na śniadanie

1. Не забудьте взять с собой паспорт. [к мужчине]
2. Не забудьте взять с собой зонтик. [к женщине]
3. У меня есть предложение: пойдём в театр.
4. У меня есть предложение: пойдём в кафе. [пить кофе – на kawę]
5. Лучше пойдём в кино.
6. Лучше пойдёмте в парк.

IV

Od jak dawna jest pan/pani w Warszawie / Łodzi...?

od kilku dni, tygodni, miesięcy...

od dwóch / trzech / czterech / pięciu / sześciu / siedmiu dni, tygodni, miesięcy, lat...

Uczę się polskiego / angielskiego / niemieckiego / francuskiego / włoskiego **od**...

Od jak dawna uczy się pan/pani polskiego?

Na jak długo jest pan/pani w Polsce / Związku Radzieckim?

Na jak długo jedzie pan/pani do Polski / Związku Radzieckiego? na dwa / trzy / cztery dni, tygodnie, miesiące, lata...

na pięć / sześć / siedem / osiem dni, tygodni, miesięcy, lat...

1. Сколько времени ты находишься в Кракове?
2. На какой срок ты уезжаешь?
3. На семь недель.
4. Сколько времени ты изучаешь английский язык?
5. Пять лет.

V

To nie moja / twoja / jego / jej / nasza / wasza / ich wina...

Uważam, że to nie moja / twoja / jego / jej / nasza / wasza / ich wina

Jestem z nim / nią / nimi umówiony / umówiona na wtorek na poniedziałek / wtorek / środę /

Пойдем(те) на концерт / в кино / в театр / на прогулку / в парк / в кафе на обед / на завтрак

У меня есть предложение: пойдём на концерт / в кино / в театр / на прогулку / в парк / в кафе / на обед / на завтрак

С каких пор (сколько времени) вы находитесь в Варшаве / Лодзи?...

несколько дней, недель, месяцев...

два / три / четыре дня, недели, месяца, года... пять / шесть / семь / неделя, месяцев, лет...

Я изучаю / английский / немецкий / французский / итальянский язык...

Сколько времени вы изучаете польский язык?

На какой срок вы приехали в Польшу / Советский Союз?

На какой срок вы едете в Польшу / Советский Союз? на два / три / четыре дня, недели, месяца, года...

на пять / шесть / семь / восемь / дней, недель, месяцев, лет...

Я / ты / он / она / мы / вы / они не виноват(ы)

Считаю, что я / ты / он / она / мы / вы / они / не виноват(ы)

Я с ним / ней / ними условилась/ся (договорилась/ся) на вторник на понедельник / вторник / среду /

czwartek / piątek / sobotę / niedzielę

четверг / пятницу / субботу / воскресенье

1. Я с ней договорился на субботу.
2. Я с ним условилась на среду.
3. Я с ними договорилась на воскресенье.
4. Считаю, что ты не виноват.
5. Он считает, что я виноват.
6. Она считает, что мы виноваты.

LEKCJA 11

I

Nieźła komedia, ale trochę smutna. Sytuacje zabawne, ale nie do końca.

Miłość ogromna, chociaż nie bez „ale”.

Mogło być lepiej, ale było gorzej.

Sztuka jak sztuka.

Czy warto obejrzeć?

Tak, ale...

nieźły, -a, -e – неплохой, -ая, -ое smutny, -a, -e, – грустный, -ая, -ое (1) miłość – любовь

chociaż nie bez „ale” – хотя не без „но”

gorzej – хуже czy warto obejrzeć? – стоит посмотреть?

II

A: Czy grają coś interesującego?

B: W kinie czy w teatrze?

A: W teatrze oczywiście.

B: Dlaczego oczywiście?

A: Bo tylko teatr jest naprawdę interesujący.

B: Nie jestem pewien.

A: Ale zmieniliśmy temat. Nie odpowiedziałeś na moje pytanie.

B: Jakie pytanie?

A: Czy grają coś interesującego?

B: To zależy.

A: Nie rozumiem.

B: Zależy od tego co się uważa za interesujące i dla kogo.

A: Rozumiem. Widzę, że będę musiał kupić WIK.

B: Niezły pomysł.

czy grają coś interesującego? – идет что-нибудь интересное?

bo tylko teatr jest naprawdę interesujący – лишь театр по-настоящему интересен

zmieniliśmy temat – перешли на другую тему

pytanie – вопрос

to zależy – как сказать

będę musiał kupić WIK – мне придется купить ВИК – „Варшавское культурное обозрение” выходит 2 раза в месяц, содержит программы театров, кинотеатров, выставок и домов культуры, знакомит с содержанием фильмов

III

Znowu wiosenny dzień

– jak wtedy.

O tej porze roku, w warszawskim parku, przed pomnikiem Szopena, kwitną czerwone róże i

wiosenny – весенний

wtedy – тогда

pora roku – время года

pomnik Szopena – памятник Шопену

(2)

rozbrzmiewa muzyka.
Te same róże co wtedy?
Ta sama muzyka?
To samo uczucie?
Czy tylko echo tamtych dni?
Wczoraj dostałem kartę od ciebie.
Z pozdrowieniami z Warszawy.
Co znaczą te słowa?
Czy dla ciebie znaczą to samo co dla mnie?

IV

A: Pan Wiśniewski wydaje masę pieniędzy.
B: To prawda.
A: Musi być bardzo bogaty.
B: Niekoniecznie.
A: Nie rozumiem.
B: Może być tylko rozrzutny i wydawać w sposób nierozsądny oszczędności całego życia.
A: To prawda. Takiej możliwości nie można wykluczyć.
B: Poza tym bardzo się zmienił.
A: Po rozwodzie ludzie się zmieniają.
B: Tak, to prawda.
A: Nie zawsze na korzyść.
B: Niestety.

Pamiętnik Ewy (11)

Intelektualista to piękne słowo. Być uważanym za intelektualistę to komplement. Być intelektualistą to tyle co należeć do elity umysłowej kraju, kontynentu, być może nawet świata. Być żoną intelektualisty to zaszczyt. Prac i prasować koszule intelektualisty, gotować dla niego posiłki i zmywać naczyń w jego domu to wielkie szczęście. Poświęcić całe swoje życie wybitnemu intelektualście to marzenie każdej wrażliwej kobiety, każdej altruistki. Śniło mi się zeszłej nocy, że Marek mi się oświadczył. Odrzuciłam jego oświadczenia. Ciekawe dlaczego?

intelektualista – интеллигент, интеллектуал
być uważanym za – считаться кем (3)
to tyle – здесь: это значит
należeć do elity umysłowej – принадлежать к лучшим умам
świat – мир
zaszczyt – честь
prać – стирать
prasować – гладить
gotować dla niego posiłki – готовить для него пищу
zmywać naczyńia – мыть посуду
poświęcić życie – посвятить, отдать свою жизнь

kwitną, kwitnąć – цветут
czerwony, -a, -e – красный
róża – роза
rozbrzmiewa, rozbrzmiewać – звучит
ten sam, ta sama, to samo – тот же самый...
uczucie – чувство
karta, kartka, pocztówka – открытка
z pozdrowieniami – с приветом
znaczą, znaczyć – обозначает

wydaje masę pieniędzy – тратит огромные деньги
niekoniecznie – не обязательно
rozrzutny, -a, -e – расточительный
nierozsądny, -a, -e – безрассудный
oszczędności – сбережения
możliwość – возможности
nie można wykluczyć – нельзя исключить
zmienił się, zmienił się – изменился
na korzyść – к лучшему
rozwód – развод
musi być bogaty – наверное он очень богат

wybitny, -a, -e – выдающийся
marzenie – мечта
wrażliwy, -a, -e – тонкий, чуткий
śniło mi się – мне приснилось
oświadczył mi się – сделал мне предложение
odrzuciłam oświadczenia – я отказала ему

Грамматические пояснения

1) Образование степеней сравнения качественных прилагательных в польском языке:

сравнительная степень образуется при помощи суффиксов:

-sz- – если основа прилагательного оканчивается на 1 согласный или на сочетание согласных „rd”, „st”:

stary – starszy(a)
cichy – cichszy(a)
ciekawý – ciekawszy(a) (интереснее)
głupi – głupszy(a) (глупее)
tani – tańszy(a) (дешевле)
twardy – twardszy(a) (более твердый)
prosty prostszy(a) (более простой)
gorący – gorętszy(a) (более горячий)

При этом выступают случаи чередования гласных a:e, o:e, a:ę и согласных t:l, c:t, g:ż.

-(l)ejsz если основа оканчивается на сочетание согласных:

łatwy – łatwiejszy(a) (более простой)
trudny – trudniejszy(a) (сложнее)
ciemny – ciemniejszy(a) (темнее)

Здесь твердые согласные чередуются с мягкими.

Обратите внимание на факт, что польские прилагательные в сравнительной степени **изменяются** по родам, падежам и числам:

Widziałam ciekawszy film. Я видела более интересный фильм.
Czytałem ciekawszą książkę. Я читал более интересную книгу.
Wymyślił ciekawsze rozwiązanie. Он придумал более интересное решение.

Spotykaliśmy ciekawszych ludzi. Мы встречали более интересных людей.

Запомните, что по-польски формы прилагательных с суффиксами **-sz-**, **-(l)ejsz-** обозначают сравнительную, а не превосходную степень, которая образуется путем присоединения приставки **naj-** к сравнительной степени:

cichy – cichszy(a) – **naj**cichszy(a) (самый тихий)
głupi – głupszy(a) – **naj**głupszy(a) (самый глупый)
trudny – trudniejszy(a) – **naj**trudniejszy(a) (самый трудный)
wesoly – weselszy(a) – **naj**weselszy(a) (самый веселый)
długi – dłuższy(a) – **naj**dłuższy(a) (самый длинный)

Особые формы степеней сравнения выступают у прилагательных:
dobry – lepszy(a) – najlepszy(a) хороший – лучше – самый хороший
zły – gorszy(a) – najgorszy(a) плохой – хуже – самый плохой

duży – większy(a) – największy(a)
mały – mniejszy(a) – najmniejszy(a)

2) Обратите внимание на разницу в конструкции: pomnik (czyj) (чей) Szopena памятник (кому, чему?) Шопену

3) Обратите внимание на разницу в управлении:

uważać kogoś za coś
być uważanym za kogo, co
uważa się za kogo co

большой – больше – самый большой
малый – меньше – самый малый

считать кого-то кем-то
считаться кем-то, чем-то

I
Czy warto tam iść?

Czy warto uczyć się matematyki/ fizyki/ historii/ języków?

Czy nie lepiej zostać w domu/ zaszukać/ pójść na spacer?
czekać/ poczekać na niego/ nią
iść/ pójść do kina/ teatru/ opery/ na spacer/ na koncert

Стоит ли туда идти?

Стоит ли учиться математике/ физике/ истории/ иностранным языкам?

Не лучше ли остаться дома/ подождать/ пойти погулять?
ждать/ подождать его/ ее
идти/ пойти в кино/ театр/ оперу/ на прогулку/ на концерт

1. Стоит ли идти в оперу?
2. Не лучше ли пойти в кино?
3. Стоит ли учиться физике?
4. Не лучше ли поучиться музыке? (muzyki)
5. Стоит ли ждать его?
6. Не лучше ли подождать ее?

II

To nie zależy od pogody/ ceny/ sytuacji

To zależy od tego co się uważa za słuszną/ lepszą/ wskazaną

Это не зависит от погоды/ цены/ ситуации

Это зависит от того, что считать (считается) правильным, лучшим, желательным

Widzę, że będę/będziesz/ będzie musiał/ musiała tam pojechać.

Widzę, że będziemy/ będziecie/ będą musieli/ musiały tu przyjechać.

Вижу, что мне/ тебе/ ему/ ей придется туда поехать

Вижу, что нам/ вам/ им придется сюда приехать

1. Это зависит от того, что считать правильным.
2. Это от нас не зависит.
3. Это зависит от того, что хочешь увидеть. (chcesz zobaczyć)
4. Вижу, что ему придется сюда приехать.
5. Вижу, что мне придется туда поехать.
6. Вижу, что нам придется с ним поговорить (z nim porozmawiać)

III

ten sam, ale nie taki sam
ta sama, ale nie taka sama
to samo, ale nie takie samo
To samo można powiedzieć o mnie/ tobie/ nim/ niej/ nas/ was/ nich

тот же самый, да не такой же
та же самая, да не такая же
то же самое, да не такое же
То же самое можно сказать обо мне/ о тебе/ нем/ ней/ нас/ вас/ них

Tego samego nie można powiedzieć o mnie/ tobie/ nim/ niej/ nas/ was/ nich

Co to znaczy?

Ciekaw jestem co znaczą te słowa.
Czy możesz mi wytłumaczyć co to wszystko znaczy?

Czy jesteś pewien, że rozumiesz co znaczą te słowa?

1. Это тот же самый человек, хотя не такой же как тогда (chociaż)
2. Это та же самая женщина, хотя и не такая же как прежде (jak kiedyś)
3. Все то же самое, да не такое же. (wszystko)
4. Интересно, что все это значит.
5. Ты уверена, что понимаешь, что все это значит?
6. Можешь ли ты мне все это объяснить?

IV

Muszę być chory...

Musisz być zmęczony/ zmęczona...

On musi być zazdrosny...

Ona musi być głodna...

Tego же самого нельзя сказать обо мне/ о тебе/ нем/ ней/ нас/ вас/ них

Что это значит?

Интересно, что значат эти слова.
Ты можешь мне объяснить, что всё это значит?

Ты уверен, что понимаешь, что значат эти слова?

Я, должно быть, болен (заболел)

Ты, наверное, устал/ устала...

Он, видимо, завидует (ревнует)...

Она, очевидно, голодна (проголодалась)

Мы, видимо, ошибаемся...

Вы, должно быть, разочарованы...

Они, видимо, обиделись...

Musimy być w błędzie...

Musicie być rozczarowani/ rozczarowane...

Oni/ one muszą być obrażeni/ obrażone...

1. Ты, должно быть, обиделся.
2. Я, должно быть, ошибаюсь.
3. Он, видимо, ревнует.
4. Она, очевидно, ревнует.
5. Они, наверное, обиделись.
6. Они, по-видимому, заболели. (chorzy)

V

Być uważanym /uważaną za naiwnego) naiwną to średnia przyjemność

za niewykształconego/ niewykształconą

za osobę prymitywną/ mało kulturalną/ nietaktowną/ mało zdolną/ niestewną/ genialną/ utalentowaną/ błyskotliwą

Считаться наивным / наивной – небольшое удовольствие

невеждой, необразованным человеком, человеком примитивным, некультурным, бестактным, лишенным способностей, ненадежным, гениальным, талантливым, остроумным (блестящим)

to wielka przyjemność/ to żaden komplement/ to wielki komplement

очень приятно/ это отнюдь не комплимент/ это большой комплимент (очень лестно)

1. Считаться необразованным человеком – отнюдь не комплимент.
2. Считаться наивной – отнюдь не комплимент (отнюдь нелестно).
3. Считаться гениальной – очень приятно.
4. Считаться некультурной – небольшое удовольствие.
6. Считаться человеком остроумным (блестящим) – большой комплимент (очень лестно).

LEKCJA 9: I: 1. Ciekawe co ich łączy. 2. To jest to, co mi się podoba. 3. To jest to, czego nie rozumiesz. 4. Ten obraz niczego nie wyraża. 5. Ta rzeźba coś wyraża. 6. To jest to, o co mu chodzi. II: 1. Pani nic o mnie nie wie. 2. Czy pan coś o nas wie? 3. Nie znam go i nie chcę go znać. 4. Czy ją znam? Nie wiem. 5. Wiem o pani wszystkim. 6. Nie wiem o panu nic. III: 1. Czy pan wie jak to się nazywa? 2. Czy pani wie jak się nazywamy? 3. Czy pan wie jak nazywa się ta ulica? 4. Czy pani wie jak nazywa się ten most? 5. Czy wiesz jak oni się nazywają? 6. Jak one się nazywają? IV: 1. Chciałam się upewnić czy jest to możliwe. 2. To mi zupełnie nie przeszkadza. 3. Czy to pani nie przeszkadza? 4. Czy nie przeszkadza? 5. Mam nadzieję, że to państwu nie przeszkadza. 6. To mi zupełnie nie przeszkadza. V: 1. Nie powinniśmy o tym zapominać. 2. Powinieneś o tym pamiętać. 3. Powinnas się nad tym zastanowić. 4. Powinien z nim o tym porozmawiać. 5. Powinniście to zrobić. 6. One nie powinny tego robić. 7. Nie powinniśmy tego robić. 8. Pan powinien to z nią przedyskutować. 9. Pani powinna o tym pamiętać. 10. Państwo powinni się nad tym zastanowić.

LEKCJA 10: I: 1. Sztuka, o której wspominałeś... 2. Koncert, o którym rozmawialiśmy... 3. Wyjaśnienie, o którym trudno coś powiedzieć... 4. Człowiek, którego spotkałem u Kasi... 5. Kobieta, którą widziałem w teatrze... 6. Przedstawienie, którego nie uważam za dobre... II: 1. Czy uważa to pan za możliwe? 2. Czy uważa to pani za konieczne? 3. Ciekaw jestem, czy pani to uważa za ważne? 4. Ciekawa jestem, czy pani uważa to za prawdopodobne? 5. Zdaje się, że jemu jest wszystko jedno. 6. Zdaje się, że im jest wszystko jedno. III: 1. Niech pan nie zapomni zabrać paszportu. 2. Niech pani nie zapomni zabrać parasolki. 3. Mam propozycję: chodźmy do teatru. 4. Mam propozycję: chodźmy na kawę. 5. Lepiej chodźmy do kina. 6. Lepiej chodźmy do parku. IV: 1. Od jak dawna jesteś w Krakowie? 2. Na jak długo wyjeżdżasz? 3. Na siedem tygodni. 4. Od jak dawna uczysz się angielskiego? 5. Od pięciu lat. V: 1. Jestem z nimi umówiona na niedzielę. 4. Uważam, że to nie twoja wina. 5. On uważa, że to moja wina. 6. Ona uważa, że to nasza wina.

LEKCJA 11: I: 1. Czy warto iść do opery? 2. Czy nie lepiej pójść do kina? 3. Czy warto uczyć się fizyki? 4. Czy nie lepiej poczytać muzyki? 5. Czy warto na niego czekać? 6. Czy nie lepiej na nią poczekać? II: 1. To zależy od tego co chcesz zobaczyć. 4. Widzę, że on będzie musiał tam przyjechać. 5. Widzę, że będę musiał(a) tam pojechać. 6. Widzę, że będziemy musieli z nim porozmawiać. III: To ten sam człowiek, chociaż nie taki sam jak wtedy. 2. To ta sama kobieta chociaż nie taka sama jak kiedyś. 3. To wszystko jest to samo chociaż nie takie samo. 4. Ciekawe co to wszystko znaczy. 5. Czy jesteś pewna, że rozumiesz co to wszystko znaczy? 6. Czy możesz mi to wszystko wytłumaczyć? IV: 1. Musisz być obrażony. 2. Muszę być w błędzie. 3. On musi być głodny. 4. Ona musi być zazdrosna. 5. Musicie być obrażeni. 6. Oni muszą być chorzy. V: 1. Być uważanym za osobę niewykształconą to żaden komplement. 2. Być uważaną za naiwną to żaden komplement. 3. Być uważanym za osobę genialną to wielka przyjemność. 4. Być uważaną za osobę mało kulturalną to średnia przyjemność. 5. Być uważanym za niewykształconego to żadna przyjemność. 6. Być uważaną za osobę błyskotliwą to wielki komplement.

LEKCJA 12

I

Nie ma dokąd pójść.
Nie ma kiedy pójść.
Nie ma z kim pójść.
Trzeba zostać w domu.
W telewizji nie ma nic ciekawego.
Można poczytać książkę.
Można pomyśleć o czymś ważnym.
Ale o czym?
Nie ma kogo zapytać.
Nie ma z kim porozmawiać.
Wszyscy oglądają telewizję.

II

A: Nasz pociąg odjeżdża o osiemnastej trzydzieści.
A: Czy jesteś pewna?
B: Tak.
A: Całkiem pewna?
B: Jestem absolutnie pewna. Sprawdzałam.
A: W takim razie musimy wyjść za dziesięć minut.
B: Tak. Chyba że pojedziemy taksówką.
A: Wykluczone.
B: Dlaczego?
A: Po pierwsze za drogo, a po drugie nie wiadomo czy akurat będzie na postoju.
B: To prawda.

III

Była niezwykle miła.
Wręcz czarująca.
W oczach miała uśmiech.
Zresztą nie tylko w oczach.
Cała była uśmiechem.
Wszystko wokół niej było pełne słońca.
Pewnego dnia słońce zaszło za chmury.
Wyszła zamarzać za handlowca z Niemiec Zachodnich.

nie ma dokąd – некуда
nie ma kiedy – некогда
nie ma z kim – не с кем
trzeba zostać w domu – придется остаться дома
w telewizji nie ma nic ciekawego – по телевидению не передают ничего интересного
pomyśleć – подумать
nie ma kogo – некого
oglądają, oglądać – смотрят
coś ważnego – что-то важное (1)

pociąg – поезд
odjeżdża, -ać – отходит
osiemnasta trzydzieści – восемнадцать часов тридцать минут (2)
pewny, -a, -e, – уверен, -а, -о
całkiem – совершенно, вполне
sprawdzałam, sprawdzać – проверяла
w takim razie – в таком случае
chyba że pojedziemy taksówką – разве что мы поедем на такси
wykluczone – исключено
po pierwsze, po drugie – во-первых, во-вторых
za drogo – слишком дорого
akurat – как раз
na postoju – на стоянке

niezwykle – необычайно
czarująca, -а, -е – очаровательный, -ая, -ое
uśmiech – улыбка
oczy, w oczach – глаза, в глазах
cała była uśmiechem. – вся была сплошной улыбкой
wokół, wokółto – вокруг
pewnego dnia – однажды
wyszła za mąż – вышла замуж
handlowiec – торговец

- IV
- A: Chciałbym obejrzeć „Mistrza i Małgorzatę”.
 B: Ja też.
 A: Może jutro?
 B: Nie dostaniemy biletów.
 A: Nie byłbym taki pewien.
 B: Byłam tam szereg razy. Wszystkie bilety były wysprzedane.
 A: Mogą być zwroty.
 B: Już inni wpadli na ten pomysł. Zawsze jest kolejka po zwroty.
 A: Ja bym jednak spróbował. Jest zawsze jakaś szansa.
 B: Bardzo niewielka.
 A: To prawda. Niewielka, ale jest.
 B: Jesteś niepoprawnym optymistą.
- chciałbym obejrzeć – я хотел бы посмотреть (3)
 „Mistrz i Małgorzata” „Мастер и Маргарита”; спектакль поставлен варшавским театром „Вспулчесный”
 nie dostaniemy biletów – билетов не достать
 szereg razy – несколько раз
 wszystkie bilety wysprzedane – все билеты проданы
 zwrot – возврат
 wpadli na pomysł – им в голову пришла идея
 kolejka – очередь
 spróbował, -ać, – попытался
 niepoprawny optymist – неисправимый оптимист

Pamiętnik Ewy (12)

Dzieci są wychowywane przez rodziców, przez nauczycieli, przez społeczeństwo jako całość. Często mówi się, że dzieci są źle wychowane. Sprawy wychowania dzieci są często dyskutowane przez specjalistów i przez niespecjalistów w prasie, w radio i w telewizji. Dyskusje prowadzone są przez wszystkich z ogromnym ożywieniem. A wyniki? Bardzo się cieszę, że już od kilku miesięcy nie jestem dzieckiem. Teraz już mogę wychowywać, nie tylko być wychowywaną! Zacznę od wychowywania Marka! Mama zawsze mówi, że mężczyźni to duże dzieci.

dzieci są wychowywane przez rodziców – дети воспитываются родителями (4)

soczeństwo – общество

całość – целиком

często mówi się – часто говорится, что... (4)

źle – плохо

sprawy wychowania – вопросы воспитания

są dyskutowane przez specjalistów – обсуждаются специалистами

prasa – печать, пресса

dyskusje prowadzone są – дискуссии ведутся

ogromne ożywienie – огромное оживление, горячность

wyniki – результаты

cieszę się, cieszyć się – я рад(а)

być wychowywaną – быть объектом воспитания

zacznę, zacząć od – начну с...

Грамматические пояснения

1) Неопределенных местоимений в польском языке меньше, чем в русском. Чаще всего встречаются:

ktos	кто-то
cos	что-то
ktokolwiek	кто-нибудь, кто-либо
sookolwiek	что-нибудь, что-либо

2) Обратите внимание на возможные обозначения времени:

официально-деловой стиль	разговорный стиль
18.15 osiemnasta piętnaście –	piętnaście (kwadrans) po szóstej –
wosemnadziesiąt godzin	четверть седьмого
18.30 osiemnasta trzydzieści –	wpół do siódmej –
wosemnadziesiąt godzin	половина седьмого
18.40 osiemnasta czterdzieści –	za dwadzieścia siódma –
wosemnadziesiąt godzin	без двадцати семь

Познакомьтесь также с некоторыми польскими временными конструкциями:

Musimy wyjść **za 10 minut**

Нам выходить **через 10 минут.**

Rozwiązałem zadanie **w ciągu/przez**

Он решил задачу **в течение/за 10 минут.**

10 minut

po 10 minutach telefon znów zadzwonił.

Через 10 минут снова позвонил телефон.

Обратите внимание на несовпадение польских и русских конструкций с **za/za, przez/przez**

Pracowałem (przez) 2 godziny.

Я работал два часа.

Pracuje od pięciu godzin.

Он работает пять часов(уже)

przed drugą –

около двух

koło trzeciej –

около (после) трех

po piątej –

после пяти, в шестом часу...

3) Обратите внимание на образование страдательного залога. По-польски к глаголу „być” в определенной форме присоединяется страдательное причастие настоящего или прошедшего времени:

Dzieci są wychowywane przez rodziców.

Дети воспитываются родителями.

dzieci.

Miasto było zburzone.

Город был разрушен.

W sobotę sklepy będą zamknięte.

В субботу магазины будут закрыты.

to.

Książka jest czytana przez chłopca.

Книга читается мальчиком.

ca.

Запомните, что в польском языке глаголы с частицей się -ся не встречаются в функции страдательного залога. Польский язык избегает страдательных оборотов и часто заменяет их безличными конструкциями:

Buduje się szkołę (винительный) Строится школа (именительный падеж)

Безличные конструкции – это предложения без подлежащего с глаголом в форме 3-го лица единственного числа с частицей „się”. По-русски на их месте употребляются, как правило, неопределенно-личные конструкции:

często **mówi się**, że... часто говорят, что...
 często **pisze się**, że... часто пишут, что...
 często **myśli się**, że... часто полагают, что...

4) По-польски сослагательное наклонение образуется, как и в русском языке, от форм прошедшего времени с помощью частицы „by”, которая пишется слитно с глаголом, а за ней следуют личные окончания:

мужской род

женский род

chciałbym	}	я	хотел бы	chciałabym	}	я	хотела бы		
chciałbyś				chciałabyś				ты	ты
chciałby				chciałaby				он	она

chciałoby – оно хотело бы

chciałibymy	}	мы	хотели бы
chciałibyście			
chciałiby			
chciałybyśmy			
chciałybyście			
chciałyby	они		

Ударение в этих формах падает на основу глагола, иногда даже на 4-й слог от конца.

Частица „by” вместе с личным окончанием может оторваться от глагольной формы (см. урок 5 – формы прошедшего времени). В таких случаях она стоит перед глаголом и может отделяться от него другими словами:

Chętnie odwiedził by m was.	Я охотно навещил бы вас.
Chętnie by m was odwiedził.	Я бы охотно вас навещил.
Czy poszli byście do teatru?	Вы пошли бы в театр?
Czy byście poszli do teatru?	Вы бы пошли в театр?

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

I	Nie ma dokąd/kiedy/z kim/o czym/ za co/do kogo...	Некуда/некогда/не с кем/не о чем/ не за что/не у кого...
	pojechać, porozmawiać, mówić, żyć, pożyczyć pieniądze	поехать, поговорить, говорить, жить, одолжить денег

1. Не о чем говорить. Все ясно. (jasne)
2. Некуда поехать.
3. Не у кого одолжить денег.
4. Не за что поехать. (нет денег)
5. Не с кем поговорить.
6. Не о чем поговорить.

II

pociąg odjeżdża	поезд отходит
autobus przyjeżdża	автобус приходит

1. Поезд отходит около трех.
2. Поезд отходит в 14.45.
3. Поезд отходит без четверти три.
4. Автобус приходит в 16.55.
5. Автобус приходит около пяти.
6. Автобус приходит без пяти пять.

III

Ożenił się dwa lata temu.	Он женился два года тому назад.
Wyszła za mąż w zeszłym roku.	Она вышла замуж в прошлом году.
Pobrali się trzy lata temu.	Они поженились три года тому назад.
Rozwiedli się pięć lat temu.	Они развелись пять лет тому назад.
Czy to prawda, że on/ona chce wyjść za mąż (za kogo?) za niego; ożenić się (z kim?) z nią	Это правда, что он/она хочет... выйти замуж (за кого?) за него, же- ниться (на ком?) на ней

1. Это правда, что он хочет жениться на ней?
2. Это правда, что она не хочет выйти за него замуж?
3. Когда он женился?
4. Когда она вышла замуж?
5. За кого она хочет выйти замуж?
6. На ком он хочет жениться?

IV

Chętnie bym to zobaczył/a	Я бы охотно это посмотрел/а
Chętnie bym spróbował/a	Я бы охотно попробовал/а

Chętnie bym się z nim/nią spotkał/a

On/ona chętnie by nas odwiedził/a

1. Tomek oхотно поехал бы туда.

2. Барбара охотно посмотрела бы этот фильм.

3. Я бы охотно с ними встретился (z nimi)

4. Я бы охотно с вами поговорила.

V

Mówi się często na temat...

Pisze się często na temat...

Nigdy nie mówi się na ten temat.

Rzadko pisze się na ten temat.

na temat równouprawnienia kobiet/

wychowania młodzieży/ nauki języ-

ków obcych/ polityki/ stopy życio-

wej młodzieży/ dojrzałości młodzie-

ży/ cen książek

Я бы охотно с ним/ней встретился/лась

он/она бы охотно навестил/а нас

Часто говорят на тему...

Часто пишут на тему...

Никогда не говорится на эту тему.

Редко пишут на эту тему.

на тему о равноправии женщин/

воспитании молодежи/

о политике/

об уровне жизни молодежи/

о зрелости молодежи/

ценах на книги

1. Часто говорят на тему о равноправии женщин.

2. Нечасто пишут на тему о зрелости молодежи.

3. Никогда не говорится на тему о ценах на книги.

4. Часто говорится на тему об уровне жизни молодежи.

LEKCJA 13

I

To miasto.

Ta ulica.

Ten dom.

Te drzwi...

Jakby wspomnienie dzieciństwa.

W tamtym oknie...

poruszyła się firanka,

ukazała się twarz kobiety...

Wszystko takie znajome.

Jak gdyby...

A jednak widzę to wszystko

po raz pierwszy w życiu.

II

A: Czy mogę skorzystać z telefonu?

B: Oczywiście ...

A: Nie działa.

B: Niemożliwe. Przepraszam. Nie

jest włączony. O teraz. Jest sygnał?

drzwi – двери

jakby, jak gdyby – как будто

wspomnienie – воспоминание

dzieciństwo – детство

poruszyła się, poruszyć się – дрогнула,

зашевелилась

firanka – тюлевая занавеска

ukazała się, ukazać się – появилась

twarz – лицо (польск. ж. род)

znajomy, -a, -e – знакомый, -ая, -ое

po raz pierwszy – впервые

czy mogę skorzystać z telefonu? – раз-

решите от вас позвонить

(nie)działa, działać – (не) работает

(nie) jest włączony – (не) включен

sygnał – здесь: гудки

numer (jest) zajęty – номер занят,

занято

jeżeli pan pozwoli – если позволите

A: Tak. Niech pan nie wychodzi, proszę.

B: Jest pan pewna?

A: Oczywiście. Niestety numer zajęty. Spróbuję potem – jeżeli pan pozwoli.

B: Ależ naturalnie.

A: O czym to mówiliśmy?

B: O tym jak trudno jest uzyskać pozwolenie na pracę w Wielkiej Brytanii.

A: A właśnie. Ludzie nie mogą zrozumieć dlaczego. A to przecież takie proste. Nie mogą przecież pozwolić, żeby cudzoziemcy zabierali im to co najcenniejsze – pracę.

B: Mogliby jednak zrobić wyjątek dla studentów – pozwolić im trochę popracować w czasie wakacji.

A: Nie widzę powodu dlaczego studenci mieliby być uprzywilejowani.

B: Chociażby dlatego – że są młodzi.

A: Już sama młodość jest przywilejem.

B: Czy na pewno?

III

Zajdzie słońce.

Błękit nieba stopniowo przejdzie w granat,

a potem w czerń.

Zapanuje ciłód.

Wезде księżyc.

Wезде gwiazdy.

Świat stanie się bardziej tajemniczy.

Zapanuje cisza i spokój.

Obudzą się sowy i nietoperze.

I co wtedy?

Jakie przyjdą myśli?

Czy przyjdą?

A może od razu ogarnie nas sen?

Czy to prawda, że sen jest bratem śmierci?

uzyskać pozwolenie na pracę – oficjalnie получить разрешение на работу

Wielka Brytania – Великобритания
nie mogą zrozumieć – не могут понять

pozwolić – разрешить
cudzoziemcy – иностранцы
zabierali, zabierać komu, co – отнимали у кого? что?

najcenniejszy, -a, -e – самый ценный
wyjątek – исключение
w czasie wakacji – во время каникул
nie widzę powodu – нет оснований
przywilej – привилегия
być uprzywilejowanym – пользоваться привилегиями

zajdzie, zachodzić – зайдет
błękit, błękitny – голубизна, голубой
przejdzie, przechodzić – превратится

granat, granatowy – синева, синий
czerń, czarny – чернота, черный
zapanuje, zapanować – воцарит
wезде, wszędzie – взойдет (1)
księżyc – луна (польск. мужск. род)

tajemniczy, -a, -e – таинственный
cisza – тишина
spokój – спокойствие

obudzą się, obudzić się – проснутся
nietoperz – летучая мышь
sen ogarnie, ogarnąć – погрузимся в сон

- IV
- A: Stefan nie ma żadnych zainteresowań. Stefan, Stefek nie ma zainteresowań – у него нет никаких интересов
- B: To niemożliwe – w jego wieku. w jego wieku – в его возрасте
- A: To typowe dla jego wieku. Ma czternaście lat. typowe – типично, характерно
- B: To wiek największych zainteresowań. o ile mi wiadomo – на сколько мне известно
- A: Są oczywiście zainteresowania i zainteresowania. muzyka młodzieżowa – молодежная музыка
- B: O tak. Stefan, o ile mi wiadomo, interesuje się muzyką młodzieżową. jeśli coś takiego można w ogóle nazwać – если это вообще можно назвать...
- A: Jeżeli coś takiego w ogóle można nazwać muzyką. video – видеофильмы
- B: Lubi też oglądać video. zainteresowania umysłowe – интеллектуальные увлечения
- A: Straszne. przesada – преувеличиваешь
- B: Dlaczego? szaleje na punkcie, szaleć – помешан на...
- A: On nie ma żadnych zainteresowań umysłowych. gry komputerowe – компьютерные игры
- B: Przesadzasz. Stefan szaleje na punkcie gier komputerowych. zdania są podzielone – существуют разные мнения
- A: Trudno to chyba nazwać zainteresowaniami umysłowymi.
- B: No nie wiem. Zdania są podzielone.

V

Pamiętnik Ewy (13)

Wybieramy się nad morze, całą rodziną – mama, tata i ja. Pojedziemy tam już w przyszłym miesiącu. Aż trudno uwierzyć! Już za niecałe trzy tygodnie będę w Międzyzdrojach. Trudno wyobrazić sobie bardziej romantyczną miejscowość: otwarte morze, stromy brzeg, wspaniałe lasy Parku Narodowego. Już za osiemnaście dni! Od połowy lipca do początku sierpnia – przez ponad dwa tygodnie będę chodzić na plażę, na spacer, na lody. Co drugi dzień na dyskotekę – uzgodnione z mamą. Z kim? Jeszcze nie wiem. Marek zostaje w Warszawie. Praca. Tomek jedzie za granicę. Też praca. Może to i lepiej. Nie znoszę skrupowania ani innych komplikacji.

wybieramy się, wybierać się – собираемся (2)

nad morze – на взморье

rodzina – семья

w przyszłym miesiącu – в следующем месяце

trudno uwierzyć – трудно поверить

niecałe trzy tygodnie – без малого три недели

Międzyzdroje, w Międzyzdrojach – курорт на побережье Балтийского моря

wyobrazić sobie – представить себе

romantyczny, -a, -e – романтический

miejscowość – местность

otwarty, -a, -e – открытый, -ая, -ое

stromy, -a, -e – крутой, -ая, -ое

las – лес

Park Narodowy – Национальный заповедник

od... do... – с...по...

sierpień – август (3) lipiec – июль

ponad dwa tygodnie – свыше двух недель

plaża – пляż (polsk. женск. род)

lody – мороженое

co drugi dzień – через день

uzgodnione – по договоренности, я договорилась

nie noszę, nie znosić – ненавижу

skrupowanie – ограничение

komplikacja – осложнение

Грамматические пояснения

- 1) Познакомьтесь с очередными временными конструкциями:
<i>zanim</i> kupimy meble	прежде чем/до того/перед тем, как
<i>dopóki nie</i> kupimy mebli	купить мебель
<i>kiedy/jak</i> kupimy meble	до тех пор/пока не купим мебель
<i>skoro tylko/jak tylko</i> kupimy meble	когда/как купим мебель
	как только купим мебель
- 2) Образование форм будущего времени от глаголов несовершенного вида отличается от известных вам по-русски:

Ед. число

będę	} chodził/a	я	буду	} ходить
będziesz		ты	будешь	
będzie		он, она	будет	

Мн. число

będziemy	} chodzili/chodzący	мы	будем	} ходить
będziecie		вы	будете	
będą		они	будут	

По-польски будущее время образуется при помощи форм будущего времени глагола „być” и форм 3-го лица прошедшего времени соответствующего глагола. Таким образом формы будущего времени глаголов несов. вида **обладают категорией рода.**

3) Польские названия месяцев:

styczeń	январь	lipiec	июль
luty	февраль	sierpień	август
marzec	март	wrzesień	сентябрь
kwiecień	апрель	październik	октябрь

maj czerwiec	май июнь	listopad grudzień	ноябрь декабрь
-----------------	-------------	----------------------	-------------------

Упражнения
Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

I	Interesująca jest architektura tego miasta/historia tego kraju/problematyka tej sztuki/ atmosfera tego miejsca interesuje mnie... podoba mi się... nie podoba mi się...	Представляет интерес архитектура этого города/история этой страны/ тематика этой пьесы/ атмосфера этого места я интересуюсь (меня интересует)... мне нравится... мне не нравится...
---	--	--

1. Мне нравится атмосфера этого города.
2. Мне не нравится построение этой пьесы (konstrukcja).
3. Я интересуюсь историей этого города.
4. Меня не интересует экономика этой страны. (gospodarka)
5. Мне нравится характер этой музыки (charakter).
6. Мне не нравится политика этой страны (polityka).

II	Czy mogę skorzystać z łazienki/ maszyny do pisania/ komputera/ radia Czy pozwoli pan/pani, że skorzystam z... Przyjdę/zadzwonię później jeżeli pan/pani pozwoli. Jeżeli pan/pani nie ma nic przeciwko temu, to...	Разрешите/ можно воспользоваться ванной/ пишущей машинкой/ компьютером/ радиоприемником Разрешите воспользоваться... Если можно/если позволите, я приду/ позвоню позднее Если вы ничего не имеете против, то...
----	--	--

1. Разрешите воспользоваться телефоном.
2. Позвольте мне прийти позднее. (к женщине)
3. Разрешите воспользоваться пишущей машинкой.
4. Если вы ничего не имеете против, я позвоню попозже. (к женщине)

III	zanim wszędzie księżyc jak wszędzie księżyc dopóki nie wszędzie księżyc skoro tylko wszędzie księżyc pomyślę o tobie/pójdę na spacer/ wróć do domu/ nie wyjdę z domu dopóki...	прежде чем взойдет луна как взойдет луна пока не взойдет луна; до тех пор, пока не взойдет луна как только взойдет луна подумаю о тебе/ пойду на прогулку/ вернусь домой не выйду из дома, пока не...
-----	--	--

1. Подумаю о тебе, как только взойдет луна.
2. Не выйду из дома, пока не взойдут звезды.

3. Вернусь домой, прежде чем взойдет солнце.
4. Пойду на прогулку, как только взойдет солнце.

IV

Jakie masz/ pan-pani ma zainteresowania? Czym się pan/pani interesuje?	Какие у тебя/вас интересы (увлечения)? Чем вы интересуетесь (увлекаетесь)?
Interesuje mnie teatr/film/muzyka poważna/sztuka nowoczesna	Меня интересует театр/кино/серьезная музыка/современное искусство
Interesuję się teatrem/filmem/muzyką poważną/sztuką nowoczesną	Я интересуюсь театром/кино/серьезной музыкой/современным искусством
Ciekaw jestem jakie...	Интересно, какие...

1. Интересно, какие у вас увлечения. (о женщине)
2. Интересно, увлекаетесь ли вы современной музыкой. (о мужчине)
3. Интересно, чем вы увлекаетесь. (о мужчине)
4. Интересно, увлекаетесь ли вы серьезной музыкой. (о женщине)
5. Интересно, увлекаетесь ли вы театром. (о женщине)

V

W tym/przyszłym tygodniu/miesiącu/roku latem/zimą tego/przyszłego roku będziemy w górach/nad morzem pojedziemy w góry/nad morze	На этой/будущей неделе, в этом/будущем месяце/году летом/зимой в этом/будущем году (на будущий год) мы будем в горах/на взморье мы поедem в горы/на взморье
--	---

1. В будущем месяце мы будем на взморье.
2. В этом году мы не будем в горах.
3. В этом году летом мы поедem в горы.
4. На будущий год зимой мы будем в горах.
5. Летом в этом году мы поедem на взморье.
6. Летом на будущий год мы будем на взморье.

ЛЕКЦИЯ 14

I

Może jutro. Może pojutrze. Może już dzisiaj po południu przestanie padać. Zaświeci słońce. Zrobi się ciepło. Pójdziemy na spacer wzdłuż morze, które od czasu do czasu lekkو dotknie naszych stóp.	po południu – во второй половине дня (1) przestanie padać – прекратится дождь zaświeci, zaświecić – засияет zrobi się ciepło – потеплеет wzdłuż morza – вдоль морского берега dotknie, dotknąć – прикоснется (2) stopa – стопа, нога
---	--

II

- A: Jaki ładny pokój!
B: Cieszę się, że ci się podoba
A: Jaki piękny widok z okna!
B: Tak, to okno wychodzi na morze.
A: Jakie wspaniałe obrazy na ścianach.
B: Niestety tylko reprodukcje.
A: Oczywiście, ale wyjątkowo dobrej jakości.
B: Tak, mnie też się podoba.
A: Żeby nie zapomnieli – jaka jest prognoza pogody na jutro?
B: Bez zmian.
A: Opady?
B: Tak. Opady ciągłe. Przykro mi, że nie udało się załatwić lepszej pogody.

III

- Kiedy tak się rozpada.
Kiedy deszcz przestoni świat.
Kiedy zatrze się granica między jawą a snem – powrócę do naszego domu wspomnieniem.
Napij się jeszcze trochę kawy?

- pokój – комната, номер
widok – вид
wychodzi na morze – выходит на море
wspaniały, -a, -e – великолепный, ая, ое
reprodukcja – репродукция, копия
wyjątkowo – удивительно, исключительное
jakość – качество
prognoza pogody – прогноз погоды
bez zmian – без перемен
opady – осадки
ciągły, -a, -e – продолжительный
przykro mi – к сожалению
nie udało mi się – не удалось
załatwić – обеспечить, гарантировать

- tak się rozpada – дождь разойдется
вовсю
przestoni, przestonić – заслонит
zatrze się, zatrzeć się – сотрется, сгладится
granica – граница
jawa – бьяль
powrócę, powrócić – вернуться
napij się jeszcze trochę... – тебе налить еще чашечку... (хочешь еще...)

IV

- A: Jeszcze trochę herbaty?
B: Tak proszę.
A: Z mlekiem?
B: Nie, dziękuję.
A: Nie słodzisz?
B: Nie.
A: Podobno cukier to trucizna.
B: Przesada.
A: A jednak nie słodzisz.
B: Smakuje mi lepiej bez cukru. Pod warunkiem, że herbata jest dobra.

- herbata – чай
mleko – молоко
cytryna – лимон
słodzisz, słodzić – кладешь сахар
trucizna – яд, отрава
smakuje, smakować – нравится, вкуснее
ciasto – пирог (3)

- A: Może jeszcze trochę ciasta?
B: Chętnie.

V

Pamiętnik Ewy (14)
Leniwi uczniowie. Leniwe uczennice. Wiadome wyniki. Przepracowani nauczyciele. Przemęczone nauczycielki. Wiadome skutki. Na koniec roku wszyscy sobie dziękują i cieszą się, że było tak wspaniale. Jakim właściwie miejscem jest szkoła? Wszyscy starsi wspominają ją z tęskną w oku – najlepszy okres w ich życiu!
Jeżeli to jest najlepszy okres, to jakie są pozostałe? Zwykła egzaltacja! Starsi panowie i starsze panie idealizują przeszłość – wiadomo. A może jednak niezupełnie? Może ci mili starszankowie po czterdziestce te miłe starszki po trzydziestce, które udają, że mają wiecznie dwadzieścia dziewięć lat, może oni wszyscy mają jednak rację? Może młodość to mimo wszystko najpiękniejszy okres w życiu?

- leniwy, -a, -e – ленивый, -ая, -ое
uczeń – ученик
wiadomy, -a, -e – известный, -ая, -ое,
przepracowany, przemęczony, -a, -e – переутомленный, -ая, -ое
skutek – последствия, результат
na koniec roku – здесь: в конце учебного года
dziękować sobie (nawzajem) – благодарить друг друга
właściwie – на самом деле
starsi – старшие
wspominają, wspominać – вспоминают
z tęskną w oku – со слезами на глазах
okres – время, период
mieć rację – быть правым
pozostały, -a, -e – остальной, -ая, ое
egzaltacja – восторженность
po trzydziestce – которым за тридцать
wiecznie – всегда, без конца
starszy pan, starsza pani – старики, пожилые люди
starszka – старушка
starszek – старичок

Грамматические пояснения

- 1) Обратите внимание на польские выражения:
przedpołudnie – первая половина дня, до обеда
przedpołudniem – в первой половине дня
wczesne, późne przedpołudnie – вторая половина дня, после обеда
popołudnie – во второй половине дня

popołudniem

wczesne, późne popołudnie

2) Польские глаголы совершенного вида употребляются, как и русские, в формах простого будущего времени:

pójdziemy	пойдем
dotknie	прикоснется
zaświeci	засияет

3) Польское существительное „ciasto” имеет несколько значений и ему соответствует несколько русских слов:

тесто (сырое)

пирог (со сливами)

кондитерское изделие, сдоба

sr. ciastko— пирожное, ciasteczka— печенье

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

Mam nadzieję, że nie czujesz się dotknięty/-a.	Надеюсь, что ты не чувствуешь себя задетым/ой.
--	--

Nie jestem pewien, czy oni nie czują się dotknięci.	Я не уверен, не чувствуют ли они себя задетыми.
---	---

Mam nadzieję, że one nie czują się dotknięte.	Надеюсь, что они не чувствуют себя задетыми.
---	--

Chyba nie jesteś obrażony/a?	Ты, надеюсь, не обижен/а?
------------------------------	---------------------------

Chyba nie jesteście obrażeni/ obrażone?	Вы, надеюсь, не обижены?
---	--------------------------

On poczuł się dotknięty.	Он почувствовал себя задетым.
--------------------------	-------------------------------

Ona poczuła się dotknięta.	Она почувствовала себя задетой.
----------------------------	---------------------------------

Oni poczuli się dotknięci.	Они почувствовали себя задетыми.
----------------------------	----------------------------------

One poczuły się dotknięte.	Они почувствовали себя задетыми.
----------------------------	----------------------------------

1. Ты, надеюсь, не чувствуешь себя задетым?

2. Я надеюсь, что ты не обижен.

3. Вы, надеюсь, не чувствуете себя обиженными? (о мужчинах)

4. Я надеюсь, что они не чувствуют себя обиженными. (о женщинах)

5. Они, надеюсь, не чувствуют себя задетыми? (о женщинах)

6. Я надеюсь, что ты не обижен.

II

Jakie ładne/piękne mieszkanie!	Какая красивая/прекрасная квартира!
--------------------------------	-------------------------------------

Jakie ładne/piękne biurko!	Какой красивый/прекрасный письменный стол!
----------------------------	--

Jaka ładna/piękna kuchnia/sypialnia!	Какая красивая/прекрасная кухня/спальня!
--------------------------------------	--

Jaki ładny/piękny dywan/fotel!	Какой красивый/прекрасный ковер. Какое красивое/прекрасное кресло.
--------------------------------	---

Jakie ładne/piękne zastony!

Jakie ładne/piękne meble!

Nie wiedziałem, że masz/ macie/ macie państwo/ma pan/ma pani takie ładne/piękne... taką ładną/piękną... cudowny/cudowne/cudowną...

Cieszę, że...

Какие красивые/прекрасные занавески!

Какая красивая/прекрасная мебель!
Я не знал, что у тебя/ у вас такие красивые/ прекрасные... такая красивая/прекрасная/ чудесный-ое, -ая.

Я рад, что...

1. Я рада, что у вас такая красивая комната.

2. Какая прекрасная мебель!

3. Какой прекрасный телевизор!

4. Я не знал, что у вас такой красивый ковер.

5. У тебя чудесная жена!

6. У вас чудесный ребенок!

III

Często wracam myślą/ wspomnieniem do chwil razem spędzonych.

Я часто возвращаюсь в мыслях/ воспоминаниях (обращаю мысли/ воспоминания) к тем мгновениям, которые мы провели вместе.

On/ona często wraca myślą/ wspomnieniem do czasów młodości.

Он/она часто возвращается в мыслях/воспоминаниях к дням своей юности.

Oni/one czasami wracają myślami/ wspomnieniami do czasów wojny/swojej młodości.

Они иногда возвращаются в мыслях/воспоминаниях к годам войны/своей юности.

Wrócę pociągiem/autobusem/piechotą.

Я вернусь на поезде/на автобусе/пешком.

On/ona wróci...

Он/она вернется...

Oni/one wrócą...

Они вернутся...

Wrócimy/wróćcie...

Мы вернемся/вы вернетесь...

1. Мы часто возвращаемся в мыслях к дням нашей юности.

2. Я вернусь пешком.

3. Они часто возвращаются в мыслях к годам войны. (о женщинах)

4. Мы вернемся на автобусе.

5. Я редко возвращаюсь в воспоминаниях к тем дням.

6. Ты иногда возвращаешься в мыслях к тем дням?

IV

Czy chcesz pić/jeść?

Хочешь пить/есть?

Czy chcesz się napić...?

Хочешь выпить...?

Czy chcesz zjeść...?

Хочешь съесть...?

Czy napijesz się (czego?) kawę, soku, wina, piwa...?

Хочешь (чего?) кофе, соку, вина, пива?

Czy zjesz chleba, masła, sera, mięsa, kiełbasy, zupy, szynki...?

Хочешь хлеба, масла, сыра, мяса, колбасы, супа, ветчины...?

1. Может, еще ломтик ветчины?

2. Может, еще кусочек хлеба с маслом?
3. Может, еще пива?
4. Может, еще немножко супу?
5. Хотите еще немножко вина? (к женщине)
6. Хотите еще немножко супу? (к мужчине)

КЛЮЧ К УПРАЖНЕНИЯМ:

LEKCJA 12: I: 1. Nie ma o czym mówić. Wszystko jasne. 2. Nie ma dokąd pojechać. 3. Nie ma od kogo pożyczyc pieniędzy. 4. Nie ma za co pojechać. 5. Nie ma z kim porozmawiać. 6. Nie ma o czym porozmawiać. II: 1. Pociąg odchodzi koło trzeciej. 2. Pociąg odjeżdża o czternastej czterdzieści. 3. Pociąg odjeżdża za kwadrans trzecia. 4. Autobus przyjeżdża o szesnastej pięćdziesiąt pięć. 5. Autobus przyjeżdża koło piątej. 6. Autobus przyjeżdża za pięć piąta. III: 1. Czy to prawda, że on się chce z nią ożenić? 2. Czy to prawda, że ona nie chce wyjść za niego za mąż? 3. Kiedy on się ożenił? 4. Kiedy ona wyszła za mąż? 5. Za kogo ona chce wyjść za mąż? 6. Z kim on chce się ożenić? IV: 1. Tomek chętnie by tam pojechał. 2. Barbara chętnie zobaczyłaby ten film. 3. Chętnie bym się z nimi spotkał. 4. Chętnie bym z wami porozmawiała. V: 1. Często mówi się na temat równouprawnienia kobiet. 2. Nieczęsto pisze się na temat dojrzałości młodzieży. 3. Nigdy nie mówi się na temat cen książek. 4. Mówi się często na temat stopy życiowej młodzieży.

LEKCJA 13: I: 1. Podoba mi się atmosfera tego miasta. 2. Nie podoba mi się konstrukcja tej sztuki. 3. Interesuje mnie historia tego miasta. 4. Nie interesuje mnie gospodarka tego kraju. 5. Podoba mi się charakter tej muzyki. 6. Nie podoba mi się polityka tego kraju. II: 1. Czy pozwoli pan, że skorzystam z telefonu? 2. Czy pozwoli pani, że przyjdę później? 3. Czy mogę skorzystać z maszyny do pisania? 4. Jeżeli pani nie ma nic przeciwko temu, to zadzwonię później. III: 1. Pomyślę o tobie skoro tylko wszędzie księżyc. 2. Nie wyjdę z domu dopóki nie wszędzie gwiazdy. 3. Wrócę do domu zanim wszędzie słońce. 4. Pójdę na spacer skoro tylko wszędzie słońce. IV: 1. Ciekaw jestem jakie pani ma zainteresowania. 2. Ciekawa jestem czy interesuje się pani teatrem. V: 1. W przyszłym miesiącu będziemy nad morzem. 2. W tym roku nie będziemy w górach. 3. Latem tego roku pojedziemy w góry. 4. Zimą przyszłego roku będziemy w górach. 5. Latem tego roku pojedziemy nad morze. 6. Latem przyszłego roku będziemy nad morzem.

LEKCJA 14: I: 1. Chyba nie czujesz się dotknięty? 2. Mam nadzieję, że nie jesteś obrażona. 3. Chyba nie czujesz się obrażeni. 4. Mam nadzieję, że one nie czują się obrażone. 5. Chyba nie czują się dotknięte? 6. Mam nadzieję, że nie jesteś obrażony. II: 1. Cieszę się, że macie taki piękny pokój. 2. Jakie piękne meble! 3. Jaki piękny telewizor. 4. Nie wiedziałam, że macie taki ładny dywan. 5. Masz cudowną żonę! 6. Macie cudowne dziecko! III: 1. Często wracam myślą do czasów młodości. 2. Wrócę piechotą. 3. One często wracają myślami do czasów wojny. 4. Wrócimy autobusem. 5. Rzadko wracam wspomnieniami do tamtych dni. 6. Czy wracasz czasem myślą do tamtych dni? IV: 1. Może jeszcze plasterek szynki? 2. Może jeszcze kawałek chleba z masłem? 3. Może jeszcze piwa? 4. Może jeszcze trochę zupy? 5. Czy napije się pani trochę wina? 6. Czy zje pan trochę zupy?

LEKCJA 15

I
Prawda jak tu pięknie?
Te liście
przeświecone słońcem.
Bezchmurne niebo.
Lekki wiatr od morza.
I to uczucie,
że czas się zatrzymał.

Nie wiem
czy pani wie,
że to ostatni dzień
mojego pobytu.
Czy mogę
zaprosić panią
na lody?

II

- A: To dla ciebie.
B: Dla mnie?
A: Tak. Z okazji urodzin.
B: Ty nigdy nie zapominasz. Ty jedna. Dziękuję. Album Boscha!
Ależ ja marzyłem o tym od lat!
A: Wiedziałam. W zeszłym tygodniu udało mi się kupić w antykwariacie.
B: Nie mogłaś wymyśleć nic lepszego.
A: Cieszę się, że dobrze trafiłam.
B: To wprost fantastyczne. Zawsze chciałem mieć Boscha.
A: Dlaczego akurat Boscha?
B: Sam nie wiem. Może dlatego, że miewam sny podobne do jego obrazów.

III

Pamiętam zamek na wzgórzu,
rzekę płynącą w kaskadach
przez środek miasta,
jezioro o zachodzie słońca
i twój profil na tle nieba.
Łódź dryfowała powoli
w zapadający zmierzch.
A potem poszliśmy na lody
– na Stare Miasto.
Nie wyobrażasz sobie nawet
jak bardzo bym chciała
jeszcze kiedyś
odwiedzić Olsztyn.

liść, liście – лист, листьа
przeświecony, -a, -e. – пронизанный
-ая, -ое
bezchmurny, -a, -e – безоблачный, -ая, -ое
lekki, -a, -e – легкий, -ая, -ое
uczucie – ощущение, чувство
czas się zatrzymał, zatrzymać się –
время остановилось
ostatni, -ia, -ie – последний, -ая, -ее
pobyt – пребывание
zaprosić na lody – пригласить в кафе-мороженое

z okazji dnia urodzin – по поводу дня рождения
jedna – здесь: единственная
Bosch, -a[Бош] – Босх, -а
zaprosić, marzyć – мечтал
antykwariat – букинистический магазин
trafiłam, trafić – здесь: угодить
akurat – как раз
miewam sny podobne do jego obrazów – я вижу сны, похожие на его картины

zamek – замок
wzgórze – холм
płynąca rzeka – текущая река (2)
kaskada – каскад
środek, środka – середина
zachód – закат
profil – профиль
tło – фон
dryfowała, dryfować – плыла по течению
łódź – лодка
powoli – медленно
nie wyobrażasz sobie – не представ-

Czy to prawda, że wybierasz się do Polski w tym roku?

IV

A: Co to jest?

B: Obraz.

A: Jaki obraz?

B: Ten, który ci się tak podobał kiedy byliśmy w „Desie”.

A: Ty chyba zwariowałaś.

B: Dlaczego?

A: To przecież musiało kosztować majątek.

B: Dostałem honorarium za książkę.

A: I już wydałeś.

B: Pieniądze są po to, żeby je wydawać.

A: Pozwól, że rozpakuję.

A: Ależ to nie ten obraz!

Mnie podobał się ten drugi.

B: Jaki drugi?

A: Przecież były dwa.

B: Ale ten drugi był beznadziejny.

A: Zależy dla kogo. Ale kiedy tak patrzę, to wydaje mi się, że jednak masz rację. Ten jest lepszy.

B: To znaczy, że nie muszę zwracać?

A: Zwraca? Co za pomysł!

V

Pamiętnik Ewy (15)

Wszyscy chcą podróżować. Robią wrażenie opętanych manią podróży. Podróżują wszyscy – od małych dzieci po emerytów. Przyuszczalnie należy się z tego cieszyć. Podróże kształcą. Im więcej podróżujących, tym więcej interesujących ludzi. Mam jednak pewne wątpliwości. Pani Krysia, sąsiadka z przeciwka właśnie wróciła z Paryża – po trzymiesięcznym pobycie. Niestety trudno wyczuć czy zmądrzała. Ja myślę, że wprost przeciwnie. Napewno przemawia przeze mnie zawiść. Pani Krysia była nawet w Luwrze. Widziała Mona Lisę. Niesympatyczna baba – Mona Liza. Pani Krysia jest bardzo sympatyczna, mimo że niezbyt inteligentna. Znowu ta złośliwość! Mama mówi, że robię się coraz bardziej złośliwa i że wkrótce będę miała z tego powodu zmarszczki. Trzeba uważać!

podróżować – путешествовать

robią wrażenie opętanych manią podróży – производят впечатление одержимых манией путешествовать (1)

od... po... – начиная с... кончая чем...

emeryt, emerytka – пенсионер, пенсионерка

przyuszczalnie – вроде бы

ляешь себе
odwiedzić – посетить, побывать,
wybierasz się, wybierać się – собираешься.

obraz, który ci się podobał – картина, которая тебе понравилась

„Desa” – художественный комиссионный магазин

zwariowałaś, zwariować – ты сошел с ума

kosztować majątek – стоить целое состояние

wydałeś, wydać – истратил

dostać honorarium – получить гонорар

po to – для того

rozpakuję, rozpakować – разверну

beznadziejny, -a, -e – никуда не годный

zależy dla kogo – смотря для кого

wydaje mi się – мне кажется

zwracać – отдавать обратно

co za pomysł! – что за странная идея

podróże kształcą – путешествия расширяют горизонты (польск. фразеологизм)

podróżujący, -a, -e – путешествующий (2)

wątpliwości – сомнения

pewny, -a, -e – некоторый, -ая, -ое

Krystyna, Krysia

sąsiadka z przeciwka – соседка, живущая напротив

wróciła, wrócić – вернулась

Paryż, -a

trudno wyczuć – трудно почувствовать, понять (фразеологизм)

zmądrzała, zmądrzeć – поумнела

wprost przeciwnie – как раз наоборот

przemawia przeze mnie zawiść – во мне говорит зависть

Luwr, w Luwrze

Mona Liza – Джоконда

niesympatyczny, -a, -e – несимпатичный, -ая, -ое

inteligentny, -a, -e – умный, -ая, -ое (3)

złośliwość – язвительность, ехидность

będę miała zmarszczki – у меня будут морщины

trzeba uważać – нужно быть осторожной

Грамматические пояснения

1) В уроке 12 вы познакомились с образованием страдательных конструкций. Выступающие в них страдательные причастия настоящего и прошедшего времени образуются от переходных глаголов в большинстве случаев с помощью суффикса -(o)n-

(z)budować – (z)budowali – (z)budowany, a, e

dać – dali – даны, a, e

kupować – kupowali – купованы, a, e

kupić – kupili – купiony

prosić – prosili – проszony, a, e

zaprosić – zaprosili – zaproszony, a, e

(z)jeść – zjedli – (z)jedzony, a, e

a иногда с помощью суффикса -t- (от глаголов на „ać” – и некоторых других

przyjąć – przyjęli – przyjęty, a, e

zacząć – zaczęli – zaczęty, a, e

zetrzeć – starli – starły, a, e

otworzyć – otworzyli – otwarty, a, e

zżyć – szyli – szyty, a, e

myć – myli – myty, a, e

принятый

начатый

стертый

отпертый

шитый

мытый

Обратите внимание, что польские причастия, так же, как и прилагательные, образуют во мн. числе две формы:

мужск. р.

zbudowani

kupieni

zaproszeni

przyjęci

opaleni

женск. р.

zbudowane

kupione

zaproszone

przyjęte

opalone

построенные

купленные

приглашенные

принятые

загорелые

2) Помимо форм страдательных причастий в польском языке выступает форма действительного причастия настоящего времени (форма прошед-

шего не выступает). Действительное причастие наст. времени образуется путем присоединения к глаголу в форме 3-го лица мн. числа наст. времени суффикса „-с-“ + родовые и падежные окончания:

единственное число
podróżować – podróżujący, a, e
kupować – kupujący, a, e
pracować – pracujący, a, e
myć – myjący, a, e
budować – budujący, a, e
robić – robiący, a, e

путешествующий, -ая, -ое
покупающий...
работающий...
моющий...
строящий...
делающий...

множественное число

podróżujący
podróżujące

путешествующие (мужчины)
путешествующие (женщины)

kupujący
kupujące

покупающие (мужчины)
покупающие (женщины)

3) Польское слово „inteligentny” имеет значение „умный, толковый, сообразительный”. Русскому слову „интеллигентный” в значении „образованный, культурный” соответствует польское „kulturalny, wykształcony”.

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

I
Czy wiesz/ wiecie/ pan, pani wie/
państwo wiedzą, że...
to jest największy plac w Europie
to jest najstarszy zamek w Polsce/
najnowocześniejszy hotel w War-
szawie/
najbardziej znany obraz Matejki/
jeden z najbardziej znanych utwo-
rów Szopena/
jeden z najbardziej znanych filmów
Zanussiego/ jedna z najlepszych
sztuk Mrożka

Знаешь ли ты/ знаете ли вы, что...
это самая большая площадь в Евро-
пе
это самый древний замок в Польше/
самая современная гостиница в Вар-
шаве/
самая известная картина Матейко/
одно из самых известных произведе-
ний Шопена/
один из самых известных фильмов
Занусси/ одна из самых лучших пьес
Мrożека.

1. Знаешь ли ты, что это самая большая площадь в Польше?
2. Знаете ли вы, что это самый известный фильм Занусси? (к женщине)
3. Знаете ли вы, что это одна из лучших пьес Фредро? (к мужчине)
4. Знаете ли вы, что это самое известное произведение Карловича (к мужчине и женщине)
5. Знаете ли вы, что это самый старый музей в Польше?
6. Знаете ли вы, что это одна из самых современных гостиниц в Варшаве? (к женщинам)

Фредро – Fredro, Fredry; Карлович, -a – Karłowicz, -a

II

Z jakiej okazji jest to przyjęcie/
to zebranie/ ta konferencja/ ten
bankiet/ ten zjazd?

По какому поводу/ случаю этот
прием/ это собрание/ эта конферен-
ция/ этот банкет/ съезд?

Właściwie nie wiem z jakiej okazji...

Nie jestem pewien z jakiej okazji...
W zeszły poniedziałek/ piątek
w zeszłą środę/ niedzielę
udało się mi/ mam pójść do teatru/
kupić trochę książek

Собственно говоря, я не знаю, по ка-
кому случаю...

Я не уверен, по какому случаю...
В прошлый понедельник, прошлую
пятницу, прошлую среду, прошлое
воскресенье
мне/ нам удалось пойти в театр/ ку-
пить несколько книг

1. Собственно говоря, я не знаю, по какому поводу этот прием.
2. Я не уверен, по какому случаю этот банкет.
3. В прошлый понедельник мне удалось купить несколько книг.
4. В прошлую среду нам удалось пойти на концерт.
5. Собственно говоря, я не знаю, был ли он здесь в прошлую пятницу.
6. Я не уверен, была ли она здесь в прошлое воскресенье.

III

Bardzo bym chciał/chciała jeszcze
kiedyś odwiedzić to miasto/ tę wio-
skę/ ten zakątek świata/ zobaczyć
to muzeum/ ten zamek/ tę katedrę

Мне бы очень хотелось когда-нибудь
еще раз побывать в этом городе/
этой деревеньке /этом уголке зе-
мли/увидеть этот музей/ этот замок/
этот собор

Chciałbym porozmawiać/ podysku-
tować na ten temat z tobą/ z nim/ z
nią/ z wami/ z nimi

Мне хотелось бы поговорить/ поспорить
на эту тему с тобой/ с ним/ с
ней/ с вами/ с ними

1. Мне очень хотелось бы когда-нибудь еще раз увидеть этот замок. (о женщине)
2. Мне очень хотелось бы еще когда-нибудь побывать в Кракове. (о мужчине)
3. Мне очень хотелось бы еще когда-нибудь поспорить с тобой на эту тему. (о мужчине)
4. Мне очень хотелось бы когда-нибудь еще раз поговорить с вами на эту тему. (о женщине)

IV

obraz, który się mi/ ci/ mu/jej tak
podobał...
sztuka, która się nam/ wam/ im tak
nie podobiała...
film, który zrobił na mnie/ tobie/
nim/ niej tak silne wrażenie...
przedstawienie, które zrobiło na
nas/ nich/ was tak silne wrażenie...

картина, которая мне/ тебе/ ему/ ей
так понравилась...
пьеса, которая нам/ вам/ им так не
понравилась...
кинофильм, который произвел на
меня/ тебя/ него/ нее такое сильное
впечатление...
спектакль, который произвел на
нас/ них/ вас такое сильное впечат-
ление

1. Представление, которое вам так не понравилось.
2. Пьеса, которая произвела на вас такое впечатление.
3. Концерт, который произвел на них такое впечатление.
4. Картина, которая тебе так не понравилась.

V

Oni robią wrażenie opętanych ma-
nią podróży/ zarabiania pieniędzy/
gromadzenia rzeczy/ robienia karier
ty robisz/ on robi wrażenie opętane-
go/ ona robi wrażenie opętanej/
oni/ one robią wrażenie opętanych
odnoszą wrażenie, że on jest bar-
dzo ambitny/ ona jest zarozumiała/
oni są pewni siebie

1. У меня впечатление, что он одержим манией сделать карьеру.
2. Он производит впечатление одержимого манией путешествовать.
3. У меня впечатление, что она очень самонадеянна.
4. У меня впечатление, что они очень уверены в себе. (о женщинах).

LEKCJA 16

I

Było wiosenne przedpołudnie
na Plantach w Krakowie.
Dziewczyna miała
jasne włosy,
oczy szaroniebieskie,
w ręku książkę.
Chciałem zapytać ją
o drogę
– dokądkolwiek,
ale nie miałem odwagi.
Pomyślałem sobie:
„Wspaniałe miasto
ten Kraków.”

II

- A: Nie byłeś wczoraj
na koncercie.
B: Nie.
A: Dlaczego?
B: Nie miałem czasu.
A: Szkoda. Koncert był wspaniały.
A: Mogę sobie wyobrazić.
A: Wydaje mi się czasami...
To jest, odnosię wrażenie... Na-
 pewno się myślę...
B: Tak.
A: Ty chyba masz jakieś poważne
zmartwienia.
B: Nie.
A: Napewno nie? Nic cię nie niepo-
koi? Nie odczuwasz lęku o
przyszłość?
B: Lęku o przyszłość? Ty chyba
żartujesz?
A: Nie, nie żartuję. Nie można oczy-
wiście wykluczyć, że jestem pod

Они производят впечатление одер-
жимых манией путешествовать/ за-
рабатывать деньги/ копить вещи/
сделать карьеру
Ты производишь/ он производит
впечатление одержимого/ она прои-
зводит впечатление одержимой/ они
производят впечатление одержимых
у меня впечатление, что он очень че-
столюбив/ она самонадеянна/ они
уверены в себе.

1. У меня впечатление, что он одержим манией сделать карьеру.
 2. Он производит впечатление одержимого манией путешествовать.
 3. У меня впечатление, что она очень самонадеянна.
 4. У меня впечатление, что они очень уверены в себе. (о женщинах).
- Planty, Plant – бульварное кольцо, от-
деляющее Старый город от других
районов Кракова
jasny, -a, -e, – светлый, -ая, -ое
szaroniebieski, -a, -e – серо-голубой,
-ая, -ое
ręka, w ręku – рука, в руке (1)
zapytać o drogę – спросить, как прой-
ти
dokądkolwiek – куда-либо

mogę sobie wyobrazić – могу себе
представить
wydaje mi się – мне кажется
odnoszę wrażenie, odnoszę wrażenie –
у меня (складывается) впечатление
myślę się, mylić się – ошибаюсь
zmartwienie – неприятности
nic cię nie niepokoi – у тебя ничего не
случилось
nie odczuwasz lęku o przyszłość – ты
не испытываешь беспокойства о бу-
дущем
żartujesz, żartować – шутишь
wykluczyć – исключить
jestem pod wpływem lektur – я нахо-
жусь под впечатлением прочитанно-
го
za wiele – слишком много
pogodny, a, e – радостный, -ая, -ое
(nie)potrafię, potrafić – (не) в состоя-
нии(2)

wpływem lektury. Ostatnio spo-
ro czytałem na ten temat.

- B: Czybyś czytałeś za wiele na ten
temat. Powinnaś czytać coś lek-
kiego, coś pogodnego...
A: Nie potrafię.
B: Ciekaw jestem dlaczego.
A: Ponieważ taka lektura nudzi
mnie śmiertelnie.

III

Czy zaprzeczam?
Ależ oczywiście.
Zaprzeczam wszystkiemu.
Nigdy cię nie kochałem.
Nie byłaś nawet w moim typie.
Nie przypominam sobie żadnego
spotkań przy Placu na Rozdrożu.
To nieprawda, że w Ogródzie
Botanicznym kwitły tulipany.
Nie było również żadnej wiosny w
Łazienkach. Zima trwa bez przerwy
od wielu lat.
Chyba nie zaprzeczysz?

IV

- A: Jesteś w nim zakochana.
B: W kim?
A: Wiesz w kim.
B: Nie wiem.
A: W profesorze Łęckim.
B: W tym starszku?
A: Niestety.
B: Absurd.
A: Wiem co mówię.
B: Ależ on ma sześćdziesiąt lat.
A: Trudno zaprzeczć.
B: Więc o czym ty mówisz?
A: Wiesz o czym.
B: Nie wiem. Podejrzewam, że je-
steś chorobliwie zazdrosny.
A: Wcale nie jestem zazdrosny.
B: A te sceny, które powtarzają się
z taką regularnością? Czy już za-
pomniałeś, że zrobiłeś mi scenę
dłatego tylko, że uśmiechnąłem się
do taksówkarza, który wioził nas do
teatru?
A: Nie przypominam sobie żadnej
sceny.

nudzi mnie śmiertelnie – наводит
смертную тоску

zaprzeczam, zaprzeczać komuś, cze-
muś – возражаю кому-то, отрицаю
что-то
nie byłaś w moim typie – ты не была в
моим вкусе
(nie) przypominam sobie, przypominać
sobie – (не) припоминаю
Ogród Botaniczny – Ботанический
сад
tulipan – тюльпан
Łazienki, Łazienek – дворцово-парко-
вый ансамбль в центре Варшавы,
letnia rezydencja последнего поль-
ского короля Станислава Августа
(1764–95)
trwa bez przerwy od wielu lat – длится
беспрерывно уже много лет

jesteś zakochana w kim, czym – ты
влюблена в кого, во что
Łęcki, Łęckiego
absurd – чепуха
ona ma sześćdziesiąt lat – ему шесть-
десят лет
podejrzewam, podejrzewać – подозре-
ваю
chorobliwie zazdrosny, -a, -e – болез-
ненно ревнив, -а, -о
powtarzają się, powtarzać się – повто-
ряются
zrobiłeś mi scenę – устроил сцену
uśmiechnąłem się, uśmiechnąć się –
улыбнулась
wygodnie – удобно
słaba pamięć – плохая память
selektywny, -a, -e – избирательный,
-ая, -ое
taksówkarz – водитель такси

B: To wygodne mieć taką słabą pamięć.

A: Ja nie mam słabej pamięci.

B: W takim razie masz pamięć selektywną: pamiętasz tylko to, co chcesz pamiętać.

V

Pamiętnik Ewy (16)

Mama mówi, że sprawa w życiu najważniejsza to dobrze się urządzić. Nie mogę się z tym zgodzić. W ogóle nie zgadzam się z mamą. Nie zawsze o tym mówię. Staram się nie robić jej przykrości. Często szereg rzeczy przemilczam. Czasami jednak nie potrafię się opanować i wtedy mówię co myślę. Wczoraj powiedziała mamie, że nie akceptuję jej skali wartości, że nie zgadzam się z jej poglądami na życie. Zaniemówiła ze zdumienia. Po chwili powiedziała, że jestem potworem. Potem jednak zrobiło jej się trochę głupio i wszystkim obróciła w żart. Nie zmienia to jednak faktu, że nie mogę się zgodzić na to co oni (rodzice) proponują mi na codzień. To jest nie do przyjęcia. Poza wszystkim innym można umrzeć z nudów. To ciągłe zatroskanie o sprawy życia codziennego. A może ja naprawdę jestem niewdzięczna?

dobrze się urządzić – хорошо устроиться
zgodzić się – согласиться

nie zawsze – не всегда

staram się, starać się – стараюсь

robić komuś przykrość – причинять кому-то неприятности

przemilczam szereg rzeczy – многое обхожу молчанием

opanować się – взять себя в руки, справиться с собой

mówię co myślę – говорю то, что думаю

(nie) akceptuję, akceptować – (не) принимаю, признаю

skala wartości – система ценностей

(nie) zgadzam się – я (не) согласна

pogląd na życie – взгляды на жизнь

zaniemówiła, zaniemówić – онемела

zdumienie – удивление

po chwili – через некоторое время

potwór – чудовище

zrobiło jej głupio – ей стало неловко

obróciła w żart – превратила в шутку

nie zmienia to faktu – это не меняет факта

proponują mi na codzień – предлагают мне как жизненную норму

to nie do przyjęcia – это неприемлемо

poza wszystkim – кроме всего прочего

umrzeć z nudów – помереть от скуки

ciągłe zatroskanie o życie codzienne – постоянная забота о повседневной жизни

naprawdę – на самом деле

niewdzięczna – неблагодарная

Грамматические пояснения

1) Обратите внимание на склонение существительного „ręka” и учтите тот факт, что в предложном падеже ед. числа и творительном падеже мн. числа выступают две формы:

ręka
ręki
ręce
rękę
ręka
w ręce, w ręku

ręce
rąk
rękom
ręce
rękami, rękoma
rękach

рука

в руке

руки

руками

2) Польский глагол „potrafić” выступает в значении „уметь, суметь сделать что-то”, „быть в состоянии сделать что-то”:

Nie potrafię pływać.

Nie potrafię go polubić.

Не умею плавать.

Я не в состоянии полюбить его.

Упражнения

Исполняя приведенные ниже слова и выражения, переведите на польский язык:

!
Opowiedz mi o nim/ niej/ nich
Jaki on był?
Jaka ona była?
Jacy oni byli?
Jakie one były?
Jak on wyglądał/ona wyglądała?
Jak oni wyglądali?
Jak one wyglądały?
miał/miała/mieli/miały zielone
niebieskie/brazowe oczy
miała...blond/czarne włosy
był wysoki/niski/przystojny
była ładna/brzydka/błystkotiwa
byli przystojni/ wysocy
były ładne/niskie/wysokie

Расскажи мне о нем/ней/них
Какой он был?
Какая она была?
Какие они были? (о мужчинах)
Какие они были? (о женщинах)
Как он выглядел/она выглядела?
Как они выглядели? (о мужчинах)
Как они выглядели? (о женщинах)
У него/нее/них были зеленые/голубые/ карие глаза.
У нее... были светлые/черные волосы
Он был высокий/невысокий/красивый
Она была красивая/некрасивая/ остроумная
Они были красивые/высокие (о мужчинах)
Они были красивые/низкого роста/ высокие (о женщинах)

1. Расскажи мне о нем. Какой он был? Как выглядел?
2. Он был низкого роста. У него были голубые глаза и сильный характер. (silny charakter)
3. Расскажи мне о ней. Какая она была? Как выглядела?
4. Она была красивая. У нее были зеленые глаза и темные волосы.
5. Расскажи мне о них. Какие они были? (о мужчинах)

6. Они были высокие и красивые. У них были черные глаза и большое чувство юмора. (о мужчинах)

II

odnoszę wrażenie, że masz jakieś poważne problemy/ jakieś głębokie kompleksy
czasami wydaje mi się, że ma pan/ pani za mało pewności siebie
nie mogę oprzeć się wrażeniu, że masz do mnie/nas o coś żal
bądźmy szczerzy, czy masz jakieś poważne kłopoty z nauką?

У меня впечатление (мне кажется), что у тебя какие-то серьезные проблемы/какие-то глубокие комплексы
Иногда мне кажется, что вы слишком мало уверены в себе

Я не могу избежать впечатления, что ты на меня/нас обижен за что-то (в обиде)

Будем откровенны, у тебя какие-то серьезные трудности с учебой?

1. Иногда мне кажется, что у тебя какие-то серьезные проблемы.
2. У меня впечатление, что у Крысы какие-то глубокие комплексы.
3. Не могу избежать впечатления, что тебе не хватает уверенности в себе.
4. Будем откровенны, Анна на нас в обиде.

III

nie potrafię/potrąfisz/potrąfi temu zaprzeczyć
trudno/niefacławo temu zaprzeczyć, a mimo to...
chyba nie zaprzeczysz, że...
chyba pan/pani nie zaprzeczy, że...

Я не в состоянии этого отрицать/ты/он/она не в состоянии этого отрицать

трудно/нелегко это отрицать, но тем не менее... трудно против этого возражать, но тем не менее...

ты, наверное, не станешь отрицать, что... вы, наверное, не станете отрицать, что...

1. Вы, наверное, не станете отрицать, что это ерунда (nonsens)
2. Трудно это отрицать, но тем не менее я все отрицаю.
3. Не отрицаю, что это моя вина. (moja wina)
4. Вы, наверное, не станете отрицать, что этот вопрос очень сложен. (bardzo skomplikowany)
5. Не отрицаю, что она очень симпатична (bardzo miła)

IV

mam/masz/ ma/mamy/macie mają... kogo, co? wielką odwagę/ cierpliwość/ pieniądze/ poczucie humoru
nie mam... kogo, czego? wielkiej odwagi/ cierpliwości/pieniędzy/poczucia humoru

я/ты/он она/мы/вы/они очень отважен,-а, -ы терпелив, -а, -ы; у меня/тебя/него/нее нас/вас есть деньги/чувство юмора

я... не очень отважен, терпелив; у меня... нет денег/чувства юмора

1. У меня, по-видимому, нет чувства юмора (widocznie)
2. Тебе не хватает смелости.
3. Ты очень отважен.
4. Он терпелив.
5. У нее нет денег.
6. К счастью, у нас есть чувство юмора (na szczęście)

V

(nie/ zgadzam się/ zgadzasz się/ zgadza się/zgadzamy się/ zgadza cie się/ zgadzają się
z kim, czym, ze mną/ z nim/nią...
w tej sprawie, co do tego, jeżeli chodzi o światopogląd
nie zawsze się z nim zgadzam
nie ze wszystkim się zgadzam
nie we wszystkim się z wami zgadzam

Я/ты/он/она/мы/вы/они согласен, согласна, согласны
с кем, с чем: со мной/ с ним/ с ней.
по этому вопросу/ в этом/ в том, что касается мировоззрения
я не всегда с ними согласна/ ен
я не со всем софласна/ен
а не во всем с вами согласна/ен

1. Я не согласен с тобой по этому вопросу.
2. Я не могу с ним согласиться в том, что касается мировоззрения.
3. Я не могу с мамой в этом согласиться.
4. Я согласен с вами во всем, потому что вы красивая.
5. Он со мной не согласен в том, что касается денег.
6. Она согласна со мной во всем, потому что ничего не понимает.

LEKCJA 17

I

Na początku września
na leśnych polanach
zakwitają wrzozy.

na początku – в начале
leśne polany – лесные поляны
wrzozy – вереск

W połowie września
ostatnie ptaki wędrowne
odlatują do ciepłych krajów.

w połowie – в середине
ptaki wędrowne – перелетные птицы
odlatują, odlatywać – улетают

Pod koniec września
kończy się mój pobyt tutaj.
Zdaję ostatnie egzaminy
i rozpoczynam dorosłe życie.

pod koniec – в конце
kończy się, kończyć się – кончается
rozpoczynam; rozpocząć – начинаю
swoją drogą – в свою очередь

Co to właściwie znaczy
„doroste życie”?
A swoją drogą szkoda,
że lato trwa zawsze tak krótko.

II

A: Nie lubię jesieni.
B: Dlaczego?
A: Bo jest chłodno, deszczowo i smutno.

jesień – осень
chłodno – холодно
deszczowo – дождливо
smutno – грустно
jesienią łatwiej mi się myśli – осенью мне легче думать
rozprasza, rozpraszać – рассеивать,
otwlekać
różne smaki lodów – различные сорта мороженого

B: Ja lubię jesień.
A: Lubisz jesień?
B: Tak.

A: Ciekawa jestem dlaczego.
B: Jesienią jakoś łatwiej mi się myśli.

A: Nie rozumiem.
B: Jesień nie rozprasza tak bardzo jak lato.

A: Do mnie najpiękniejsze myśli przychodzą latem – na plaży.
B: Jakie myśli?
A: O lodach. O różnych smakach lodów.

III

Błądziliśmy długo
po bulwarach
dyskutując
o sensie życia,
o miłości
i o śmierci.
Gwiazdy świeciły jasno,
księżyc wskazał drogę
do kawiarni „Krokodyl”
na Starym Mieście.
Wypiliśmy kawę.
Zjedliśmy szarlotkę.
Siedząc naprzeciwko siebie
nie bardzo wiedzieliśmy
co zrobić
z tak dobrze rozpoczętym wieczorem.

IV

- A: Kasia nie zdała egzaminu.
B: To przykre.
A: Tak. Szkoda jej.
B: To musi być bardzo przykre również dla rodziców.
A: Napewno.
B: Nie miała szczęścia.
A: Niestety nie tylko. Nie była przygotowana.
B: Nie rozumiem.
A: Za dużo czasu spędzała w kawiarniach i dyskotekach zamiast się uczyć.
B: Może jesteś dla niej zbyt surowa.
A: Jestem obiektywna.
B: Powinnaś być wcześniej jej o tym powiedzieć.
A: Mówiłam jej wiele razy, ale ona nie słuchała. Jest zdolna i uważa, że nie musi się uczyć.
B: Może to niepowodzenie będzie dla niej nauczką.

V

Pamiętnik Ewy (17)
Odwiedzili nas wczoraj ciocia Jola z wujkiem Kaziem. Bez przerwy mówili. Wujek Kazio chwalił się, że kupił jakąś nadzwyczajną encyklopedię wiedzy o Warszawie, a ciocia Jola opowiadała o swojej sąsiadce, która wydała córkę za Japończyka, a teraz sama była w Tokio, skąd przywiozła radio tranzystorowe i długopis. Nie mogłam tego słuchać. Koszmarne nudne. Kiedy już zupełnie nie mogłam wytrzymać, wstałam i przeprosiłam, że muszę niestety pójść i trochę się pouczyć, bo jutro mam klasówkę z fizyki. Oczywiście nie miałam żadnej klasówki. W swoim pokoju posłuchałam trochę muzyki poważnej. Mam słuchawki – na szczęście. Ostatnio dość często kłamię – w drobnych i nieważnych

błądziliśmy – бродили
dyskutując, dyskutować – споря (1)
sens życia – смысл жизни
miłość – любовь
księżyc wskazywał drogę – луна показывала путь
szarlotka – шарлотка (пирог с яблоками)
siedząc naprzeciwko siebie – сидя друг против друга
zrobić – сделать
dobrze rozpoczęty wieczór – хорошо начавшийся вечер

przykre – досадно, обидно
szkoda mi jej – мне ее жаль
nie była przygotowana – она не готовилась
spędzała, spędzać – проводила
zamiast – вместо
surowy, -a, -e – суровый, строгий (2)
obiektywny, -a, -e – объективный, -ая, -ое
wcześniej – раньше
wiele razy – много раз
zdolny, -a, -e – способный, -ая, -ое
uważa, uważać – считает
niepowodzenie – неудача
nauczka – урок, наука

sprawach, jak ta klasówka, której nie było. Czy to coś złego? Nikomu nie robię przez to nic złego. Może sobie? Nie przesadzajmy.

odwiedzili, odwiedzić – навестили, пришли
bez przerwy – беспрерывно, без умолку
chwalił się, chwalić się – хвастался
nadzwyczajny, -a, -e – необыкновенный, -я, -ое
wiedza – сведения, знания
opowiadała, opowiadać – рассказывала
wydać za mąż kogo za kogo – выдать (кого?), замуж (за кого?)
Japończyk – японец
Tokio – Токио
przywiozła, przywieźć – привезла
radio tranzystorowe – транзисторный радиоприемник
długopis – шариковая ручка
koszmarne nudne – ужасно скучно
wytrzymać – выдержать
przeprosiłam, przeprosić – извинилась
klasówka – контрольная
żadny, -a, -e – никакой, -ая, -ое
słuchawki – наушники
ostatnio – в последнее время
kłamię, kłamać – вру, лгу
drobny, -a, -e – мелкий, -ая, -ое
sprawa – дело
czy to coś złego? – что в этом плохого?
nikomu nie robię przez to nic złego – никому не делаю этим ничего плохого

Грамматические пояснения

1) Деепричастие несовершенного вида образуется по-польски путем присоединения к форме 3-го лица мн. числа настоящего времени суффикса „-с”.

dyskutować – dyskutując	дискутируя
paść – pałąc	кура
siedzieć – siedząc	сидя
mówić – mówiąc	говоря
uczyć się – ucząc się	изучая

być – będąc	эти формы не	быть
czekać – czekając	выступают в русском	ждать
pić – pijąc	языке	пить
piec – piekąc		печь
pisać – pisząc		писать

2) Прилагательное „surowy” имеет два значения:
суrowy (психическое качество), строгий
Jest surowym ojcem.
сырой (не вареный)
Ten ziemniak jest surowy.

Он суровый отец.
Эта картошка сырая.

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведи на польский язык:

na początku/ w połowie/ pod koniec stycznia, lutego, marca, kwietnia, maja, czerwca, lipca, sierpnia, września, października, listopada, grudnia
wyjeżdżam do Moskwy/ Krakowa wracam do Leningradu/ Łodzi
wyjechałem/ wyjechałam nad morze w góry
wróciłem/ wróciłam z nad morza/ z gór
wiosną/ latem/ jesienią/ zimą
tego roku/ przyszłego roku/
zeszłego roku
będę/ będziemy/ będą
byłem/ byłam/
byliśmy/ byliśmy w Warszawie/
Wrocławiu/ Toruniu/ Łodzi
nad morzem/ w górach

1. На будущий год весной я уезжаю в Москву.
2. В этом году летом я уезжаю на взморье.
3. В конце марта я вернулся с гор.
4. В середине июля мы уезжаем на взморье.
5. В конце сентября мы возвращаемся из Варшавы.
6. В начале декабря будущего года мы уезжаем в Томск.

II

lubię kogo, co?
muzykę poważną, muzykę młodzieżową, jazdę na nartach, pływanie, jazdę na rowerze, wiosnę, lato, jesień, zimą, Tomka, Anię, Marka, Ewę, Brahmsa, Bacha, Mozarta
nie lubię kogo, czego?
muzyki poważnej, muzyki młodzieżowej, jazdy na nartach, pływania, jazdy na rowerze, wiosny, lata, jesieni, zimy
Tomka, Ani, Marka, Ewy, Brahmsa, Bacha, Mozarta
Czy lubisz malarstwo abstrakcyjne?
Dlaczego nie lubisz psów?

1. Почему ты не любишь серьезную музыку?
2. Ты любишь ездить на велосипеде?
3. Они не любят Томека?
4. Вы любите Брамса? (к женщине)

w начале/ в середине/ в конце января, февраля, марта, апреля, мая, июня, июля, августа, сентября, октября, ноября, декабря

uезжаю в Москву/ Краков возвращаюсь в Ленинград/ Лодзь
уехала на взморье/ в горы
вернулся/ вернулась со взморья/ с гор
весной/ летом/ осенью/ зимой в этом году/
на будущий год/ в прошлом году
буду/ будем/ будут
был/ была
были в Варшаве/ Вроцлаве
Торуню/ Лодзи/ на взморье/ в горах

lubлю кого? что?
серьезную музыку, молодежную музыку, катание на лыжах, плавание, ездить на велосипеде, весну, лето, осень, зиму, Томека, Аню, Марека, Эву, Брамса, Баха, Моцарта
не люблю кого? что? кого? чего?
серьезную музыку, молодежную музыку, кататься на лыжах, плавать, ездить на велосипеде, весну, лето, осень, зиму, Томека, Аню, Марека, Эву, Брамса, Баха, Моцарта (или формы родительного падежа)

Ты любишь абстрактную живопись?
Почему ты не любишь собак?

5. Я не люблю плавать в море.
6. Вы любите кататься на лыжах?

III

(nie) lubię dyskutować o polityce / sztuce / filozofii / życiu / historii / w ogóle
Czy lubisz / lubi / lubimy
lubicie / lubią...
podyskutujemy o... / porozmawiamy o...

1. Я не люблю спорить о политике.
2. Поговорим о философии.
3. Я не люблю говорить о жизни.
4. Вы любите говорить об искусстве? (к женщине)
5. Почему ты не любишь говорить о грамматике?
6. Мы очень любим беседовать об истории.

IV (см. урок 9)

powinieneś to dzisiaj zrobić
powinnaś to jutro zrobić
powinieneś być (powinnas była)
zrobić to wczoraj
powinniśmy zapłacić za telefon światło (gaz) zatłwić tę sprawę
przygotować coś do jedzenia / sprzątnąć mieszkanie / napisać do nich / zaczekać na nią / na nich

1. Вы должны написать ей. (к мужчине)
2. Вы должны были написать ей. (к мужчине)
3. Вы должны сделать это завтра. (к женщине)
4. Вы должны были сделать это вчера. (женщине)
5. Вы должны их подождать.
6. Ты должен был их подождать.

V

On/ona lubi się chwalić
on się chwalił, że zna chiński
ona się chwaliła, że ma same piątki
on się chwalił, że ma brata.
nie ma się czym chwalić
on jest dumny, że ma magnetowid
ona jest dumna ze swojego brata
nie ma z czego być dumnym

nie люблю беседовать (спорить) о политике / искусстве / философии / жизни / истории / вообще
ты любишь / он / она любит / мы любим
вы любите / они любят...
побеседуем o... / поговорим o...

ты должен это сделать сегодня
ты должна это сделать завтра
ты должен был это сделать вчера
мы должны заплатить за телефон / газ / уладить это дело / приготовить что-нибудь поесть / убрать квартиру / написать им / подождать ее / их

On/она любить хвалиться / хвастаться
он хвалился, что знает китайский язык
она хвалилась, что у нее одни пятёрки
он хвастался, что у него есть брат
он гордится тем, что у него есть видеомагнитофон
она гордится своим братом
нечем гордиться

1. Она хвалится, что знает польский язык.
2. Он хвастается, что у него одни пятёрки по физике. (z fizyki)
3. Ему нечем хвастаться.
4. Ей нечем гордиться.

КЛЮЧ К УПРАЖНЕНИЯМ

LEKCJA 15: I: 1. Czy pan wie, że to jest jedna z najlepszych sztuk Fredry? 2. Czy wiesz, że to jest największy plac w Polsce? 3. Czy pani wie, że to jest najbardziej znany film Zanussiego? 4. Nie wiem, czy państwo wiedzą, że to jest najbardziej znany twór Karłowicza. 5. Nie wiem, czy wiecie, że to jest najstarsze muzeum w Polsce. 6. Nie wiem, czy panie wiedzą, że to jest jeden z najbardziej nowoczesnych hoteli w Warszawie. II: 1. Właściwie nie wiem z jakiej okazji jest to przyjęcie. 2. Nie jestem pewien z jakiej okazji jest ten bankiet. 3. W zeszły poniedziałek udało mi się kupić trochę książek. 4. W zeszłą środę udało nam się pójść na koncert. 5. Właściwie nie wiem, czy on tu był w zeszły piątek. 6. Nie jestem pewien, czy ona tu była w zeszłą niedzielę. III: ? Bardzo bym chciała jeszcze kiedyś zobaczyć ten zamek. 2. Bardzo bym chciał jeszcze podyskutować na ten temat. 4. Bardzo bym chciała jeszcze kiedyś z wami na ten temat porozmawiać. IV: 1. Przedstawienie, które wam się tak nie podobało. 2. Sztuka, która zrobiła na was takie wrażenie. 3. Koncert, który zrobił na nich takie wrażenie. 4. Obraz, który ci się tak nie podobał. V: 1. Odnoszę wrażenie, że on jest opętany manią zrobienia kariery. 2. On robi wrażenie opętanego manią podróży. 3. Odnoszę wrażenie, że ona jest bardzo zarozumiała. 4. Odnoszę wrażenie, że one są bardzo pewne siebie.

LEKCJA 16: I: 1. Opowiedz mi o nim. Jaki był? Jak wyglądał? 2. Był niski, miał niebieskie oczy i silny charakter. 3. Opowiedz nam o niej. Jaka była? Jak wyglądała? 4. Była ładna, miała zielone oczy i ciemne włosy. 5. Opowiedz mi o nich. Jacy byli? 6. Byli wysocy i przystojni. Mieli czarne oczy i wielkie poczucie humoru. II: 1. Czasami wydaje mi się, że masz jakieś poważne problemy. 2. Odnoszę wrażenie, że Krysia ma jakieś głębokie kompleksy. 3. Nie mogę oprzeć się wrażeniu, że brak ci pewności siebie. 4. Bądźmy szczerzy, Anna ma do nas o coś żal. III: 1. Chyba nie zaprzeczysz, że to nonsens. 2. Trudno temu zaprzeczyć, a mimo wszystko zaprzeczam. 3. Nie zaprzeczam, że to moja wina. 4. Chyba pani nie zaprzeczy, że ten problem jest bardzo skomplikowany. 5. Nie zaprzeczam, że ona jest bardzo miła. IV: 1. Nie mam widocznie poczucia humoru. 2. Nie masz odwagi. 3. Masz wielką odwagę. 4. On ma cierpliwość. 5. Ona nie ma pieniędzy. 6. Na szczęście mamy poczucie humoru. V: 1. Nie zgadzam się z tobą w tej sprawie. 2. Nie mogę się z nim zgodzić, jeżeli chodzi o światopogląd. 3. Nie mogę się z mamą zgodzić co do tego. 4. Zgadza się z panią we wszystkim, ponieważ jest pani piękna. 5. On się ze mną nie zgadza, jeżeli chodzi o pieniądze. 6. Ona zgadza się ze mną we wszystkim, ponieważ niczego nie rozumie.

LEKCJA 17: I: 1. Wiosną przyszłego roku wyjeżdżam do Moskwy. 2. Latem tego roku wyjeżdżamy nad morze. 3. Pod koniec marca wróciłem z gór. 4. W połowie lipca wyjeżdżamy nad morze. 5. Pod koniec września wracamy z Warszawy. 6. Na początku grudnia przyszłego roku wyjeżdżamy do Tomka. II: 1. Dlaczego nie lubisz muzyki poważnej? 2. Czy lubisz jazdę na rowerze? 3. Czy one nie lubią Tomka? 4. Czy pani lubi Brahmsa? 5. Nie lubię pływania w morzu. 6. Czy lubicie jeździć na nartach? III: 1. Nie mogę dyskutować o polityce. 2. Porozmawiamy o filozofii. 3. Nie lubię rozmawiać o życiu w ogóle. 4. Czy lubi pani rozmawiać o sztuce? 5. Dlaczego nie lubisz rozmawiać o gramatyce? 6. Bardzo lubimy dyskutować o historii. IV: 1. Powinien pan napisać do niej. 2. Powinien pan być do niej napisać. 3. Powinna pani to jutro zrobić. 4. Powinna pani była to wczoraj zrobić. 5. Powinniśmy na nią zaczekać. 6. Powinieneś być na nią zaczekać. V: 1. Ona się chwali, że zna polski. 2. On się chwali, że ma same piątki z fizyki. 3. On nie ma się czym chwalić. 4. Ona nie ma z czego być dumna.

LEKCJA 18

I
Nie będę
o tobie myślał.
Nie będę
za tobą tęsknił.
Nie będzie mi
ciebie brak.
Nie będziesz
o mnie myślała.
Nie będziesz
za mną tęskniła.
Nie będzie ci
mnie brak.
Wszystko będzie
normalne.
Wszystko będzie
w porządku.
Porządek będzie
idealny.
Czy masz jeszcze
jakieś pytania?

II

A: Czy będziesz się jutro z nim widziała?
B: Z kim?
A: Z Markiem.
B: Tak, myślę, że tak.
Dlaczego pytasz?
A: Czy mogłabyś mu coś przekazać? Ode mnie.
B: Nie rozumiem.
A: Czy mogłabyś dać mu ten list? Byłabym ci niezmiernie wdzięczna.
B: List?
A: Tak. Oczywiście niezaklejony.
B: Niestety nie mogę wyświadczyć ci tej przysługi. Przykro mi.
A: Dlaczego nie?
B: Po pierwsze, możesz do niego zadzwonić i powiedzieć mu to co masz do powiedzenia. Po drugie, możesz wysłać list pocztą. W takich okolicznościach nie mam zamiaru bawić się w listonosza.

тęsknić, tęsknić за kimś, чьимś – тосковать, скучать по кому-то, чему-то
nie będzie mi Ciebie brak – мне не будет тебя не хватать
wszystko w porządku – всё в порядке
porządek – порядок

czy będziesz się jutro z nim widziała? – ты увидишься с ним завтра? (1)
przekazać – передать
list – письмо
niezmiernie wdzięczny, -a, -e – безгранично признателен, -а, -о
niezaklejony, -a, -e – незалепеченный, -ая, -ое
wyświadczyć przysługę – сделать одолжение, оказать услугу
zadzwonić do kogoś – позвонить кому-либо
powiedzieć co masz do powiedzenia – сказать то, что хочешь сказать
wysłać list pocztą – послать письмо по почте
w takich okolicznościach – при таких условиях
nie mam zamiaru, nie mieć zamiaru – я не намереваюсь, не собираюсь
bawić się w listonosza – играть роль почтальона

III

Dwaj koledzy.
Dwie koleżanki.
Trzej koledzy.
Trzy koleżanki.
Czterej koledzy.
Cztery koleżanki.
Pięciu kolegów.
Pięć koleżanek.
Sześciu kolegów.
Sześć koleżanek.
Siedmiu...
Nie!
W żadnym wypadku!
Rodzice tego nie wytrzymają.

IV

A: Mam do ciebie prośbę.
B: Tak?
A: Chciałabym zaprosić kilku kolegów i kilka koleżanek. W sobotę wieczorem.
B: Z jakiej okazji?
A: Bez okazji. Chcielibyśmy się spotkać, wypić herbatę, porozmawiać.
B: Nie widzę przeszkód. Masz przecież swój pokój.
A: Tak, wiem. Ale mój pokój jest za mały.
B: Za mały? Nie rozumiem. Przecież ma 16 metrów kwadratowych. Największy pokój w naszym mieszkaniu.
A: A jednak jest za mały. Dlatego miałam do ciebie tę prośbę...
B: Mamy się z ojcem wynieść?
A: Nie, oczywiście, że nie. Co za pomysł! Myślałam, że moglibyście pójść do opery, a potem na kolację.
B: Znakomity pomysł! Dawno nie byliśmy w operze. Ty jednak zapominasz, że ojciec nie cierpi opery.

V

Pamiętnik Ewy (18)
Czasami wydaje mi się, że nie ma sensu mieszkać w Warszawie. O ile lepiej byłoby wyjechać na stałe do Olsztyna, albo do Krynicy Górskiej. Nie jestem

kolega – товарищ, приятель
koleżanka – приятельница
trzej, cztery... – см. урок 7
w żadnym wypadku – ни в коем случае
rodzice tego nie wytrzymają – родители не выдержат этого

mam do ciebie prośbę – у меня к тебе просьба
zaprosić – пригласить
kilku, kilka – несколько
przeszkoda – помеха, препятствие
mój pokój jest za mały – моя комната слишком мала (3)
szesnaście metrów kwadratowych – шестнадцать квадратных метров
mieszkanie – квартира
wynieść się – исчезнуть, удалиться
pójść na kolację – пойти поужинать (в ресторан)
znakomity, -a, -e, – превосходный, -ая, -ое
nie cierpi, nie cierpieć – терпеть не может, не переносит

pewna gdzie byłoby lepiej. Olsztyn to połączenie kultury z naturą, jak mówi Marek. Piękna architektura, teatr i filharmonia, a zaraz obok cudowne jeziora pełne dzikiego ptactwa, lasy i łąki. Nawet chmury są niezwykle piękne w Olsztynie. Krynica to z kolei przepiękne krajobrazy górskie, spacery wśród zielonych hał i potonin. A zimą narty. Olbrzymią atrakcją, zwłaszcza zimą jest pijalnia wód mineralnych. Cała ze szkła. W środku egzotyczna roślinność, a na zewnątrz wszystko pokryte grubą warstwą śniegu – dwa zupełnie różne światy obok siebie. Niezwykły wprost kontrast. Ale to wszystko tylko nierealne marzenia. Rodzice nigdy nie zdecydują się wyjechać z Warszawy na stałe. Może mają rację? Co Warszawa to Warszawa.

mieszkać – жить
o ile lepiej – насколько лучше
wyjechać na stałe – переехать, уехать на постоянное жительство
Krynica Górská, -y, -iej – зимний курорт
nie jestem pewny, -a – я неуверен, -а
połączenie kultury z naturą – сочетание культуры с природой
dzikie ptactwo, dzikie ptaki – дикие птицы
łąka – луг
z kolei – в свою очередь
zwłaszcza – особенно
górski krajobraz – горный пейзаж
hala – пастбище
potonina – горный луг
narty – лыжи
olbrzymia atrakcja – огромное развлечение
pijalnia wód mineralnych – павильон минеральных вод, бювет
szkło – стекло
w środku – внутри
na zewnątrz – снаружи
egzotyczna roślinność – экзотические растения
gruba warstwa śniegu – толстый покров снега
marzenie – мечта
(nie) zdecydują się, zdecydować się – (не) решатся

Грамматические пояснения

Если сравнить употребление глаголов совершенного и несовершенного видов в польском и русском языках, то окажется, что неоднократно вместо русского совершенного вида в польском языке выступает несовершенный вид (и наоборот). Это явление связано с нормой русского и польского языков и выходит за рамки грамматики. Сравните:

Podobał mi się ten film.

Czy będziesz się z nim widziela?

Wychodzę!

Mне понравился этот фильм.

Ты увидишься с ним?

Я пошла!

2) Сравните!

przyjacieł – друг

przyjaciółka – подруга
a kolega – товарищ, приятель
koleżanka – приятельница.

3) Значение чрезмерной степени признака, его излишек передается польски при помощи конструкции: „za(zbyt) + прилагательное в положительной степени.

Ten pokój jest za mały.
Ta sukienka jest za długa.
Ten płaszcz jest zbyt krótki.

Эта комната слишком мала.
Это платье длинно.
Этот плащ короток.

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польской язык:

I
Będę, będziesz, będzie,
będziemy, będziecie, będą
będę tu przychodzić codziennie
będę pisać regularnie
on będzie dzwonił co drugi dzień
one będą nas odwiedzały co tydzień
oni będą grali z nami w karty
Będziesz nam pomagał/a
co trzeci dzień
co trzeci tydzień

буду, будешь, будет
будем, будете, будут
буду приходить сюда каждый день
он будет звонить через день
они будут нас навещать каждую неделю
они будут играть с нами в карты
ты будешь нам помогать
раз в три дня
раз в три недели

1. Я буду тебе писать каждый день (женщина)
2. Я буду звонить через день (мужчина)
3. Они будут нам помогать (мужчины)
4. Они будут играть с нами в карты раз в три дня (женщины)

II

(Czy/mogę, możesz, może
możemy, możecie, mogą
(Czy/mógłbym/mogłabym
mógłbyś/mogłabyś
moglibyśmy/mogłybyśmy...
Czy możesz mi pomóc?
Czy mógłby pan podać mi
książkę?
Czy mógłbyś pożyczyć mi
swoje słownik, maszynę do pisania
swoje radio, tysiąc złotych?)

Могу ли я, можешь ли ты, может ли он/она
можем ли мы, можете ли вы, могут ли они
Я (не) мог бы/(не) могла бы я,
ты (не) мог бы/, (не) могла бы ты
(не) могли бы мы
Ты не мог бы нам помочь?
Вы не могли бы передать ему книгу?
Ты не могла бы одолжить мне свой словарь, пишущую машинку, свой радиоприемник, тысячу złotych?

1. Ты не мог бы нам помочь?
2. Ты не могла бы одолжить нам свою машинку?
3. Вы могли бы передать ему словарь? (к женщине)
4. Вы не могли бы им помочь?

III

za blisko, za daleko,
za drogo, za tanio,
zbyt mało, zbyt dużo,
sto złotych, pięćset złotych,
tysiąc złotych, sto tysięcy złotych,
trzysta tysięcy złotych...
dziewięć tysięcy to za dużo

слишком близко, слишком далеко
слишком дорого, слишком дешево
слишком много, слишком мало
сто złotych, пятьсот złotych
тысяча złotych, сто тысяч złotych
триста тысяч złotych
девять тысяч – это слишком много

1. Сто тысяч – это слишком мало.
2. Десять тысяч – это слишком дорого.
3. Две тысячи – это слишком мало.
4. Три тысячи – это слишком дорого.
5. Это слишком близко.
6. Это слишком далеко.

IV

chciałbym/chciałabym
chciałbyś/chciałabyś
chciałby/chciałaby
chcielibyśmy/chciałybyśmy
chcielibyście/chciałybyście
chcieliby/chciałyby
zobaczyć się z nami/
porozmawiać ze mną/
z tobą/z nimi

я хотел/а бы
ты хотел/а бы
он/она хотел/а бы
мы хотели бы
вы хотели бы
они хотели бы
увидеться с нами/
поговорить со мной/
с тобой/с ними

1. Мы хотели бы увидеться с ними. (мужчины)
2. Я хотела бы с ней поговорить.
3. Они хотели бы увидеться с нами (мужчины)
4. Они хотели бы поговорить с вами (женщины)
5. Он хотел бы увидеться со мной.
6. Она хотела бы поговорить с тобой.

V

nie ma sensu tak długo czekać
nie ma sensu na tak krótko tam
jechać
lepiej jest nie ryzykować
byłoby lepiej nie ryzykować,
byłoby lepiej zostać w Warszawie/
pojechać tam jutro/ zostać w domu/

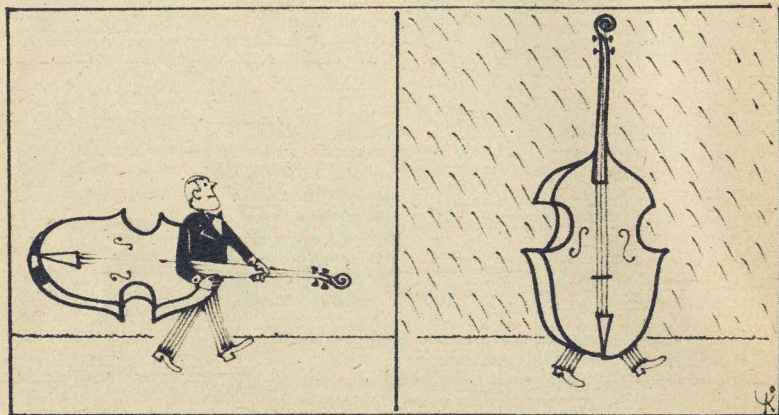
нет смысла так долго ждать
ехать туда на такой короткий срок

лучше не рисковать
лучше было бы не рисковать
лучше было бы остаться в Варшаве/
поехать туда завтра/ остаться дома/

obejrzeć tę sztukę/ zaczekać na niego/
zrobić to dzisiaj
nie jechać tam jutro/ nie zostawać w domu/
nie oglądać tej sztuki/ nie czekać na niego/
nie robić tego dzisiaj

посмотреть эту пьесу/ подождать его/
сделать это сегодня
не ехать туда завтра/ не оставаться дома/
не смотреть эту пьесу/ не ждать его/
не делать этого сегодня

1. Лучше было бы сделать это завтра.
2. Лучше было бы не ждать ее.
3. Лучше было бы подождать их.
4. Лучше было бы не делать этого сегодня.

LEKCJA 19

I
Czy to prawda,
że świat jest
teatrem?
Czy to prawda,
że wszyscy jesteśmy
aktorami?

czy to prawda... – правда ли(это)...
świat – мир
aktor – актер
jeżeli... – если
czy nie warto pomyśleć nad wyborem
roli? – не стоит ли задумать się над
выбором роли?
zagrać – сыграть

Jeżeli tak,
jeżeli to prawda,
to czy nie warto
pomyśleć nad
wyborem roli?
Czy nie sądzisz,
że mógłbym zagrać Hamleta?
Podobno Hamlet
wcale nie musi być
mądry i piękny.
Wystarczy, że jest
skromny.

wystarczy – достаточно
skromny,a,-e – скромный,-ая,-ое

II

A: Czy to prawda, że masz zamiar
studiować w Wyższej Szkole Filmowej?

B: Tak.

A: Czy chcesz zostać aktorem?

B: Nie. Mam zamiar studiować reżyserię.

A: Ach tak! Chcesz zostać sławnym reżyserem!

B: Niekoniecznie sławnym, ale reżyserem.

A: To niebezpieczny zawód!

B: Nie rozumiem.

A: Tyle pięknych kobiet dookoła.
Tyle aktorek!

B: To prawda. Nie rozumiem na czym jednak miałoby polegać niebezpieczeństwo.

A: Jak to na czym! Każda z nich będzie chciała wyjść za reżysera.

B: Nie przypuszczam, ale nawet gdyby, to i tak nic z tego. Jak wiesz, jestem żonaty.

A: Dla nich to żadna przeszkoda!

B: Widzę, że jesteś skrajnym pesymistą.

A: A ty nie? Chyba nie powiesz, że jesteś optymistą?

B: Jestem umiarkowanym optymistą.

masz zamiar studiować – ты намерен учиться,
ты собираешься учиться (1)

Wyższa Szkoła Filmowa – Высшая киношкола
(институт кинематографии)

chcesz zostać aktorem? – хочешь стать актером

reżyseria – режиссура

sławny,-a,-e – известный,-ая,-ое

reżyser – режиссер

niekoniecznie – необязательно

niebezpieczny,-a,-e – опасный,-ая,-ое

zawód – профессия

tyle pięknych kobiet dookoła – столько красивых женщин вокруг

aktorka – актриса

na czym miałoby polegać niebezpieczeństwo – в чем заключалась бы опасность

nie przypuszczam, (nie) przypuszczać – не думаю

i tak nic z tego – и так ничего из этого не выйдет

jestem żonaty – я женат

dla nich to żadna przeszkoda – это для них не помеха

skrajny pesymista – крайний пессимист

umiarkowany optymista – умеренный оптимист

III

Jeżeli ujrzysz
spadającą gwiazdę,
biały żagiel
na horyzoncie,
albo lecące żurawie
– pomyśl o mnie...
Wtedy zrozumiesz
dlaczego nie mogłem
pozostać na dłużej.
Inaczej być nie mogło.
Chyba mi wybaczysz?

ujrzysz, ujrzeć – увидишь (книж-
ное)
spadający,-a,-e – падающий,-ая,
-ее
żagiel – парус
horyzont – горизонт
lecący,-a,-e – летящий,-ая,-ее
żuraw – журавль
nie mogłem pozostać na dłużej – я
не мог остаться дольше
inaczej – иначе, по-другому
wybaczysz, wybaczyć komuś –
простишь кого-то

IV

A: Mam zamiar tu pozostać.
B: Na jak długo?
A: Do końca.
B: Do końca miesiąca?
A: Nie. Do końca życia.
B: Nie rozumiem.
A: Mam zamiar zamieszkać tutaj na
stałe.
B: W tej dziurze?
A: Możesz to tak nazwać.
B: Ty chyba żartujesz?
A: Nie, nie żartuję. Podoba mi się
tutaj.
B: Rozumiem, że może ci się tu po-
dobać. Ale co to ma do rzeczy?
Przecież musisz pracować,
przecież w Warszawie...
A: Wszystko można załatwić. Będę
uczył w tutejszej szkole.
B: Absurd. Ciekawa jestem co ci
się tutaj aż tak bardzo podoba,
że chcesz zburzyć cały porzą-
dek dotychczasowego życia?
A: Co mi się tu podoba? Wszystko.
Morze. Plaża. Wiatr i deszcz...
B: Wariat!

pozostać – остаться
dziura – дыра, захламление
podoba mi się tutaj – мне здесь нра-
вится
ale co to ma do rzeczy – но какое это
имеет отношение к делу
zamieszkać na stałe – поселиться на
постоянное жительство
wszystko można załatwić – все можно
устроить
tutejszy,-a,-e – здешний,-ая,-ее
będę uczył – я буду преподавать
zburzyć – нарушить, разрушить
porządek – порядок
dotychczasowy,-a,-e – прежний,-ая,
-ее
wariat – сумасшедший

V

Pamiętnik Ewy (19)
Tomek to dziwny człowiek. Czuje się urażony, że ja nie mam dla niego czasu.
Czy to moja wina, że jestem ciągle zajęta? Że nigdy nie mam czasu? Winna jest
szkoła. Winni są profesorowie. Każdy wymaga ponad miarę. Każdy jest prze-
konany, że jego przedmiot jest najważniejszy. Ale chyba trudno się temu dziwić.

O to nie można do nikogo mieć pretensji. A jednak fakt pozostaje faktem – nie
mam ani chwili czasu. Jestem stale zmęczona. Trudno mi się skoncentrować.
Czasami myślę, że wszystkiemu winne są programy. Programy są przeładowa-
ne. Dlaczego? Może tak musi być? Może musimy przyswajać coraz więcej
informacji w coraz krótszym czasie? Czyżby świat zwariował? Muszę zapytać
się Marka. Jego ciocia pracuje w Ministerstwie i wie wszystko. Prawie
wszystko.

dziwny,-a,-e – странный,-ая,-ое
czuje się urażony – обижается
ciągle – постоянно
winny,-a,-e – виноват,-а,-о
ponad miarę – чрезмерно
wymaga, wymagać – требует
jest przekonany, być przekonanym – он уверен
jego przedmiot jest najważniejszy – его предмет самый важный
mieć o coś pretensje do kogoś – быть в обиде на кого-то за что-то
zmęczony,-a,-e – усталый,-ая,-ое
skoncentrować się – сосредоточиться
program – программа (polsk. m.rod)
przeładowany,-a,-e – перегруженный,-ая,-ое
może tak musi być – может так и должно быть
przyswajać – усваивать
coraz więcej – все больше
zwariował, zwariować – сошел с ума
Ministerstwo (Edukacji Narodowej) – Министерство народного просвеще-
ния

Грамматические пояснения

1) Обратите внимание на польские конструкции с глаголом „mieć + сущес-
твительное”, которым по-русски соответствуют различные глаголы или
особые конструкции:

mam zamiar	намереваюсь, я намерен
mam nadzieję	надеюсь
mam ochotę	я хочу, мне хочется
mam występ	выступаю (на сцене)
mam wątpliwości	сомневаюсь
mam wrażenie	мне кажется

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на поль-
ский язык:

!
Czy nie warto pomyśleć/porozma-
wiać o przyszłości/o planach na
przyszłość/o innych/o kosztach/o
innych możliwościach/o pracy/o
studiach?

Не стоит ли подумать/поговорить о
будущем/o планах на будущее/
o других/o затратах/o других воз-
можностях/o работе/об учебе в инс-
титуте?

Czy nie sądzisz, że warto byłoby pójść do kina?

Czy nie uważa pan/pani, że warto by tu zaczekać?

Czy nie sądzi pan/pani, że można tu zaczekać?

Не считаешь ли ты, что стоило бы пойти в кино?

Не считаете ли вы, что стоило бы здесь подождать?

Не считаете ли вы, что тут можно подождать?

1. Не стоит ли поговорить о затратах?
2. Не считаете ли вы, что стоило бы пойти в оперу? (к мужчине)
3. Не считаете ли вы, что стоило бы подумать об учебе в институте? (к женщине)
4. Не считаешь ли ты, что здесь можно подождать?

II

Mam zamiar to zrobić/nie mam zamiaru tego zrobić

Mam zamiar tam pojechać/nie mam zamiaru tam jechać

Czy ma pan/pani zamiar to przeczytać/zobaczyć?

Я намерен сделать это/я не намерен делать этого

Я намерен поехать туда/я не намерен ехать туда

Намерены ли вы прочитать/увидеть это?

1. Я не намерен туда ехать.
2. Я намерен прочитать это.
3. Намерены ли вы увидеть это? (к женщине)
4. Намерены ли вы прочитать это? (к мужчине)

III

Mam nadzieję, że mi wybaczysz/że mi wybaczą/że jej pan wybaczy/że jej pani wybaczy/że nam państwo wybaczą

Надеюсь, что ты меня простишь/что вы его простите/что вы ее простите/что вы его простите/что нас простите

1. Надеюсь, что вы нас простите (к женщине)
2. Он надеется, что мы его простим.
3. Она надеется, что ты ее простишь.
4. Они надеются, что мы их простим. (о мужчинах)

IV

Nie mam najmniejszego zamiaru tego zrobić

Nigdy nie było moim zamiarem rezygnować z pracy/z kariery/ze studiów/z możliwości wyjazdu/z możliwości zmiany zawodu moim/twoim/naszym/waszym/jej/jego/ich zamiarem jest...

У меня нет ни малейшего намерения делать это

Я никогда не намеревался отказываться от работы/он карьеры/он учебы в институте/от возможности уехать/от возможности поменять работу

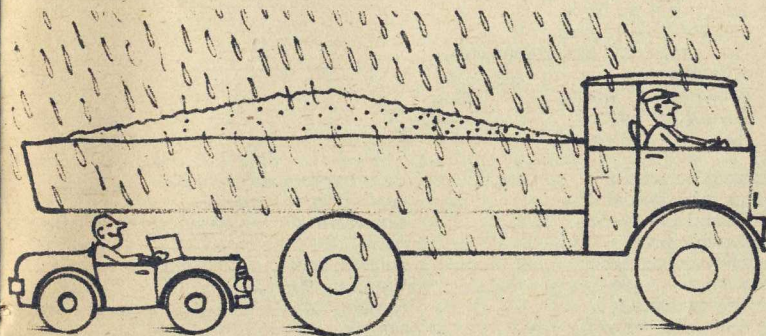
У меня/тебя/нас/нее/него/них есть намерение...

1. У него нет ни малейшего намерения отказываться от работы.
2. У нас никогда не было намерения отказываться от учебы в институте.
3. У нее нет ни малейшего намерения этого делать.
4. У него никогда не было намерения отказываться от возможности уехать.

urazony,-a, urażeni, urażone
obrażony,-a, obrażeni, obrażone
dotknięty,-a, dotknięci, dotknięte
on niepotrzebnie czuje się urażony
oni niepotrzebnie czują się dotknięci

уязвленный,-ая,-ые, (оскорбленный)
обиженный,-ая,-ые
затетый,-ая,-ые
он зря чувствует себя уязвленным
они зря чувствуют себя затетыми

1. Они зря чувствуют себя уязвленными (о женщинах)
2. Ты зря чувствуешь себя обиженным.
3. Он напрасно чувствует себя затетым.
4. Она напрасно чувствует себя затетой.

LEKCJA 20

I

Grzeczne dziewczynki.
Grzeczni chłopcy.
Mądre książki o wychowaniu.
Zdolni chłopcy.
Zdolne dziewczęta.
Dalekosiężne plany na przyszłość.
Zbyt częste kolokwia.

grzeczny,-a,-e – послушный, воспитанный-ая,-ое
wychowanie – воспитание
dalekosiężny,-a,-e – далекоиудный
-ая,-ее
zbyt częsty,-a,-e – слишком частый,
-я,-ое
wymagający,-a,-e – требовательный,
-ая,-ое

Zbyt trudne egzaminy.
Zbyt wymagający
profesorowie.
Gorzkie rozczarowania.
Czy tak musi być?

II

A: Niepokoję się o niego.
B: O kogo?
A: O Tomka.
B: Niepotrzebnie.
A: Jest już bardzo późno,
a jego jeszcze nie ma.
B: Przecież poszedł
do dyskoteki.
A: Wiem.
B: W takim razie dlaczego
się niepokoisz?
A: Sama nie wiem.
B: Jesteś przewrażliwiona.
A: Być może. Nie lubię, kiedy on
tak chodzi po nocy.
B: Nie chodzi – jeździ.
A: Co za różnica? Jeszcze łatwiej o
wypadek.
B: Zdaje się, że wraca.
Słyszysz samochód.

III

Pisałem do ciebie
gdy wschodziło słońce.
Pisałem do ciebie
kiedy wschodził
i zachodził księżyc.
Pisałem do ciebie
gdy pojawiała się
i gdy znikąta Wenus.
Pisałem o najbardziej
romantycznych porach
dnia i nocy.
I niczego rozsądnego
nigdy nie napisałem.
Czy to moja wina,
że nie mam talentu?

IV

A: Przepraszam, że przeszkadzam.
2: Tak?
A: Czy mogłabym zamienić z pa-
nem kilka słów?

gorzki,-a,-ie – горький,-ая,-ое
rozczarowanie – разочарование

niepokoję się, niepokoić się o kogoś –
беспокоюсь о ком-то
niepotrzebnie – зря, не стоит
różno – поздно
w takim razie – в таком случае
przewrażliwiony,-a,-e – чрезмерно
wпечатliwiy,-ая,-ое
po nocy – по ночам
różnica – разница
łatwiej – легче, проще, скорее
wypadek – несчастный случай
wraca, wracać – возвращается

wschodziło – всходило
zachodziło – заходило
pojawiła się, pojawiać się – появля-
лась
znikąta, znikać – исчезала
Wenus – Венера
romantyczny,-a,-e – романтический,
-ая,-ое
rozsądny,-a,-e – разумный,-ая,-ое

zamienić kilka słów – обменяться не-
сколькими словами, коротко по-
беседовать

B: W jakiej sprawie?

A: Jestem dziennikarką. Czy mógł-
by pan udzielić mi krótkiego wy-
wiadu?

B: Na jaki temat?

A: Na dowolny. Byłoby cudownie
gdyby pan zechciał powiedzieć
kilka słów o swojej twórczości.

B: Nie lubię mówić o swojej twórc-
zości. Jest jaka jest – każdy wi-
dzi.

A: I podziwia. A czy mógłby pan
powiedzieć kilka słów o swoich
poglądach politycznych?

B: Od dawna nie mam żadnych pog-
lądów politycznych.

A: Czy można wiedzieć dlaczego?

B: Ponieważ polityka nudzi mnie
śmiertelnie.

A: A jednak pana obrazy wyrażają,
to jest zdają się wyrażać również
treści polityczne.

B: Złudzenia, droga pani, złudze-
nia.

V

Pamiętnik Ewy (20)

Jestem wdzięczna Markowi za to, że wprowadził mnie w świat myśli. Dzięki
niemu zaczęłam zastanawiać się nad sprawami, o których przedtem mi się
nawet nie śniło. Wszystko zaczęło się od tego, że Marek zauważył kiedyś pół-
żartem, że młoda dziewczyna nie zawsze musi być głupia. Potem przeczytałam
sporo książek – tych spoza lektury szkolnej. Ostatnio czytam „Rozmyślenia”
Marka Aureliusza. Zdumiewające. Ten Marek starożytny jest nieskończenie bar-
dziej interesujący od Marka dzisiejszego. Jestem strasznie niewdzięczna i w
ogóle straszna. Ale z drugiej strony ten dzisiejszy ma też swoje plusy. Bez
niego nie poznałabym tego starożytnego, nie mówiąc o tym, że lepiej jest jed-
nak żyć na świecie. Oczywiście pomysł takich porównań to absurd. Piękne
słowo – „absurd”! Zastanawiam się, czy chciałabym żyć w starożytności. Chy-
ba nie. Mieć niewolników, albo być niewolnicą! Dziękuję – żadna przyjemność.
Tomek twierdzi, że starożytni nie mieli pojęcia o życiu, bo nic właściwie cieka-
wego nie mieli – nie mieli nawet telewizorów! Dla Tomka życie bez kolorowego

telewizora jest nie do pomyślenia.
jestem wdzięczna komuś za coś – я благодарна кому-то за что-то
wprowadził, wprowadzić – ввел

świat myśli – мир мысли
dzięki niemu – благодаря ему

zaczęłam zastanawiać się nad sprawami, o których przedtem mi się nawet nie
śniło – я стала задумываться над вопросами, которые мне раньше даже не
приходили в голову

w jakiej sprawie – по какому вопросу
dziennikarz – журналист
dziennikarka – журналистка
udzielić wywiadu – дать интервью
dowolny,-a,-e – любой,-ая,-ое
cudownie – чудесно
gdyby pan zechciał powiedzieć – если
by вы согласились сказать
twórczość – творчество (polsk. ж.
род)

podziwia, podziwiać – восхищается
poglądy polityczne – политические
wzгляды

zdają się wyrażać – по всей видимос-
ти не лишены...

treści polityczne – политическое со-
держание

złudzenie – иллюзия, обман

приходили в голову
 zauważyć, zauważyć – заметил
 półzartem – полушутя
 sporo – довольно много
 książki spoza lektury szkolnej – книги сверх школьной программы
 ostatnio – в последнее время
 Marek Aureliusz – Марк Аврелий
 „Rozmyślania” – „Наедине с собой”
 starożytny, -a, -e, – древнеримский, античный, -ая, -ое
 nieskończenie bardziej interesujący – куда более занимательный
 on ma plusy – у него свои плюсы
 (nie) poznałabym, (nie) poznać – я (не) познакомилась бы
 porównanie – сравнение
 zastanawiam się, zastanawiać się – задумываюсь
 starożytność – древность
 niewolnik – раб
 niewolnica – рабыня
 nie mieli pojęcia o życiu – ничего не понимали в жизни
 jest nie do pomyślenia – это немислимо

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

I
 Co o tym sądzę/sądzisz/sądźmy/
 sądzicie?
 Co on/ona o tym sądzi?
 Co pan/pani o tym sądzi?
 Co oni/one/państwo o tym sądzą?
 Uważam/uważasz/uważa/
 uważamy/uważacie/uważają
 że jest to za/zbyt długie/krótkie/ab-
 strakcyjne

1. Интересно, что он об этом думает.
2. Он считает, что эта картина слишком абстрактная.
3. Интересно, что она об этом думает.
4. Она считает, что это письмо слишком длинное.

II

Niepotrzebnie się niepokoisz/
 denerwujesz/przejmujesz/emocjo-
 nujesz
 On/ona niepotrzebnie się niepokoi/
 denerwuje/przejmuje...
 Uważam, że on niepotrzebnie...
 Jestem zdania, że...

1. Я считаю, что ты зря нервничаешь.
2. По моему мнению она зря беспокоится.

Что я об этом думаю/ты думаешь/мы
 думаем/вы думаете?
 Что он/она об этом думает?
 Что вы об этом думаете?
 Что они/вы об этом думают/ете?
 Я считаю/ты считаешь /он/она счита-
 ет/мы считаем/вы считаете/они
 считают, что это слишком длинное/
 слишком коротко/абстрактно

Ты зря беспокоишься/нервничаешь/
 переживаешь/волнуешься
 Он/она зря беспокоится/нервничает/
 переживает
 Я считаю, что он зря...
 По моему мнению...

3. Я считаю, что ты зря переживаешь.
4. По моему мнению он зря беспокоится.

III

Czy to moja/twoja/jego/
 jej/nasza/wasza/ich wina, że...?
 Czy można mnie/ciebie/jego/ią/
 was/nas/ich winić za to., że...?
 Nie można do mnie/ciebie/niego
 mieć pretensji o to, że...
 pada deszcz, jest brzydka pogoda,
 nie ma autobusu, samochód się ze-
 psuł, wszystko jest za drogie
 1. Разве я виноват в том, что погода плохая?
 2. Разве его обвинять в том, что идет дождь?
 3. Нельзя быть в претензии на нее за то, что нет автобуса.
 4. Разве она виновата в том, что все слишком дорого?

Разве я/ты/он/она виноват/а мы/вы/
 они виноваты в том, что...?
 Разве меня/тебя/ее/его/вас/нас/их
 можно обвинять в том, что...?
 Нельзя быть в претензии на меня/
 тебя/него за то, что...
 идет дождь, погода плохая, нет авто-
 буса, машина испортилась, все слиш-
 ком дорого

IV

Czy mógłbyś/mogłabyś, mógłby
 pan
 mogłaby pani powiedzieć kilka słów
 o swoich planach na przyszłość,
 poglądach filozoficznych, książ-
 kach, sztukach teatralnych, filmach,
 utworach muzycznych, obrazach?

Ты не мог бы/не могла бы/вы не мо-
 гли бы сказать несколько слов о
 своих планах на будущее/философ-
 ских взглядах/пьесах/кинофильмах/
 музыкальных произведениях/карти-
 нах?

1. Ты не мог бы сказать несколько слов о своих книгах?
2. Вы могли бы сказать несколько слов о своих картинах? (к мужчине)
3. Вы могли бы сказать несколько слов о своих политических взглядах? (к женщине)
4. Ты не могла бы сказать несколько слов о своих фильмах?

V

Jestem ci/panu/pani/wam wdzięcz-
 na za to, że...
 Dzięki tobie/panu/pani/wam mo-
 głem/mogłam...
 Gdyby nie ty/pan/pani/wy nigdy nie
 nauczyłbym się
 nauczyłabym się...
 nauczyłeś mnie...
 grać na gitarze, na pianinie. na
 skrzypcach

Я благодарен/на тебе/вам за то,
 что...
 Благодаря тебе/вам я смог/смо-
 гла...
 Если бы не ты/вы я никогда не
 научился бы/ась бы...
 ты научил меня...
 играть на гитаре, на пиано, на
 скрипке

1. Я благодарна вам за то, что вы научили меня играть на пиано. (к мужчине)
2. Благодаря вам я научилась играть на скрипке. (к женщине)
3. Если бы не ты, я никогда не научился бы играть на гитаре.
4. Я благодарен вам за то, что вы научили меня играть на скрипке. (к женщине)

LEKCJA 18: I: 1. Będę do ciebie pisała codziennie. 2. Będę dzwonił co drugi dzień. 3. Oni będą nam pomagali. 4. One będą grały z nami w karty co trzeci dzień. II: 1. Czy mógłbyś nam pomóc? 2. Czy mogłabyś pożyczyć nam swoją maszynę do pisania? 3. Czy mogłaby pani podać mu słownik? 4. Czy moglibyście im pomóc? III: 1. Sto tysięcy to za mało. 2. Dziesięć tysięcy to za drogo. 3. Dwa tysiące to za mało. 4. Trzy tysiące to za drogo. 5. To za blisko. 6. To za daleko. IV: 1. Chcielibyśmy zobaczyć się z nimi. 2. Chciałabym z nią porozmawiać. 3. Oni chcieliby zobaczyć się z nami. 4. One chciałyby porozmawiać z wami. 5. On chciałby zobaczyć się ze mną. 6. Ona chciałaby porozmawiać z tobą. V: 1. Byłoby lepiej zrobić to jutro. 2. Byłoby lepiej nie czekać na nią. 3. Byłoby lepiej zacząć na nich. 4. Byłoby lepiej nie robić tego dzisiaj.

LEKCJA 19: I: Czy nie warto porozmawiać o kosztach? 2. Czy nie sądzi pan, że warto byłoby pójść do opery? 3. Czy nie uważa pani, że warto byłoby pomyśleć o studiach? 4. Czy nie sądzisz, że tu można zacząć? II: 1. Nie mam zamiaru tam jechać. 2. Mam zamiar to przeczytać. 3. Czy ma pani zamiar to zobaczyć? 4. Czy ma pan zamiar to przeczytać? III: Mam nadzieję, że pani nam wybaczy. 2. On ma nadzieję, że mu wybaczymy. 3. Ona ma nadzieję, że jej wybaczysz. 4. Oni mają nadzieję, że jej wybaczymy. IV: 1. On nie ma najmniejszego zamiaru rezygnować z pracy. 2. Nigdy nie było naszym zamiarem rezygnować ze studiów. 3. Ona nie ma najmniejszego zamiaru tego robić. 4. Nigdy nie było jego zamiarem rezygnować z możliwości wyjazdu. V: 1. One niepotrzebnie czują się urażone. 2. Niepotrzebnie czujesz się obrażony. 2. On niepotrzebnie czuje się dotknięty. 4. Ona niepotrzebnie czuje się dotknięta.

LEKCJA 20: I: 1. Ciekawe co on o tym sądzi. 2. On uważa, że ten obraz jest zbyt abstrakcyjny. 3. Ciekawe co ona o tym sądzi. 4. Ona uważa, że ten list jest zbyt długi. II: 1. Uważam, że niepotrzebnie się denerwujesz. 2. Jestem zdania, że ona niepotrzebnie się niepokoi. 3. Uważam, że niepotrzebnie się przejmujesz. 4. Jestem zdania, że on niepotrzebnie się niepokoi. III: 1. Czy to moja wina, że jest brzydka pogoda? 2. Czy można go za to winić, że pada deszcz? 3. Nie można do niej mieć pretensji o to, że nie ma autobusu. 4. Czy to jej wina, że wszystko jest za drogie? IV: 1. Czy mógłbyś powiedzieć kilka słów o swoich książkach? 2. Czy mógłby pan powiedzieć kilka słów o swoich obrazach? 3. Czy mogłaby pani powiedzieć kilka słów o swoich poglądach politycznych? 4. Czy mogłabyś powiedzieć kilka słów o swoich filmach? V: 1. Jestem panu wdzięczna za to, że nauczył mnie pan grać na pianinie. 2. Dzięki panu nauczyłem się grać na skrzypcach. 3. Gdyby nie ty, nigdy nie nauczyłbym się grać na gitarze. 4. Jestem pani wdzięczny za to, że nauczyła mnie pani grać na skrzypcach.

I
Będziemy podróżować
ty i ja
po bezkresnych drogach
tego świata.
Będziemy błądzić
ja i ty
po labiryntach
codziennosci.
Będziemy przechodzić
obok siebie
ty i ja
w chwilach najważniejszych.
Bardzo łatwo
to wszystko przewidzieć.
Bardzo trudno
tego wszystkiego uniknąć.

I
A: Popętniasz błąd.
B: Jaki błąd?
A: Próbując uniknąć
odpowiedzialności.
B: Przecież ja nic nie zrobiłem.
A: No właśnie.
B: O czym ty mówisz?
A: O tym, że nic nie
robisz. Marnujesz talent.
B: Jaki talent?
A: Talent literacki
oczywiście. Wielki talent.
B: Skąd ci coś takiego
przyszło do głowy?
A: Rozmawiałem z twoją
matką.
B: Tak też myślałem.
A: Ona ma rację.
B: Ona ma urojenia.
Ale przypuśćmy, że naprawdę
mam talent. Jaki to ma
związek z odpowiedzialnością?
A: Artysta jest odpowiedzialny
wobec społeczeństwa, wobec ludz-
kości.

podróżować – путешествовать
po bezkresnych drogach – по беско-
нечным дорогам
błądzić – блуждать
po labiryntach codzienności – по лаби-
ринтам повседневности
przechodzić obok siebie – проходить
друг мимо друга
w chwilach najważniejszych – в самые
важные мгновения
przewidzieć – предвидеть
uniknąć – избежать

popętniasz, popętniać błąd – соверша-
ешь ошибку
próbując, próbować – пытаюсь, пыта-
ться
odpowiedzialność – ответственность
marnujesz, marnować talent – растрачи-
ваешь попусту свой талант
literacki, -a, -e – литературный, -ая, -ое
coś przyszło mi do głowy – что-то
пришло мне в голову
tak też myślałem – я так и думал
ona ma urojenia – это игра ее вообра-
жения
przypuśćmy, przypuścić – допустим
jaki to ma związek z... – какое это име-
ет отношение к...
artysta, artystka – художник, художни-
ца
być odpowiedzialnym wobec społec-
zeństwa – нести ответственность пе-
ред обществом
ludzkość – человечество
nigdy się nie ujawni – никогда не проя-
вится
tym gorzej – тем хуже

B: A jeżeli jego talent nigdy się nie ujawni?
A: Tym gorzej.

III

Kto kogo kochał?
Kto kogo nudził?
Kto kogo zdradzał?
Kto komu tak wiele zawdzięczał?
Kto komu tak bardzo imponował?
Kto komu nie mógł wybaczyć?
Kto z kim się spotykał?
Kto z kim się nie nudził?
Kto z kim postanowił pozostać na zawsze?
I właściwie dlaczego?

kto kogo nudził – кто на кого наводил тоску
kto kogo zdradzał – кто кому изменял
kto komu wiele zawdzięczał – кто кому многим обязан
imponował, imponować – импонировал, нравился
kto komu nie mógł wybaczyć – кто кого не мог простить
kto z kim się nie nudził – кто с кем не скучал
postanowił pozostać na zawsze – решить остаться навсегда
i właściwie dlaczego? – а, собственно говоря, почему?

IV

A: Pani pozwoli, że się przedstawię. Wiktor Wiśniewski.
B: Miło mi pana poznać, panie profesorze. Grażyna Grabska.
A: Skąd pani wie, że jestem profesorem?
B: Jest pan znaną postacią, panie profesorze.
A: Czy pani również jest socjologiem?
B: Nie. Jestem ornitologiem.
A: Ach tak!
B: Dziwi to pana?
A: Nie wiedziałem, że jestem znany w kręgach ornitologów.
B: Nie należę do żadnych kręgów. Jestem skromnym pracownikiem naukowym. Sosjologią interesuję się jak każdy.
A: Widzę, że pani jest przesadnie skromna.
B: Ależ skąd.

pani pozwoli, że się przedstawię – позволите (разрешите) вам представиться
miło mi pana poznać – я очень рад/а с вами познакомиться
skąd pani wie... – откуда вы знаете...
jest pan znaną postacią – вы известный человек
dziwi to pana – вас это удивляет?
jestem znany w kręgach ornitologów – я пользуюсь известностью в кругу орнитологов
nie należę do żadnych kręgów – я не отношусь ни к какому кругу
pracownik naukowy – научный сотрудник
jest pani przesadnie skromna – вы излишне скромны
prowokacja – провокация
skromnie – скромно
rozmówca – собеседник
zaprzeczać – возражать
dowartościowywać – (здесь), льстить

A: Przesadna skromność to prowokacja.
B: Prowokacja?
A: Oczywiście. Taka osoba mówi coś skromnie o sobie, a rozmówca musi cały czas zaprzeczać i dowartościowywać. Nie zawsze wiadomo jak.
B: No proszę, nie byłam świadoma swej przewrotności.

nie zawsze wiadomo jak – не всегда понятно, как это сделать
nie byłam świadoma swojej przewrotności – я не представляла себе, что я такая коварная

Pamiętnik Ewy (8)

W rozmowach rodzinnych stale powtarza się problem moich studiów. Może dlatego, że nie potrafię się zdecydować. Nie tylko co studiować, ale czy studiować. Mama uważa, że muszę iść na studia. Tata wprawdzie przyznaje, że nie muszę, ale sądzi, że powinnam. Co za różnica? Mama jako prawdziwa kobieta jest mniej skłonna do kompromisów. Tata jest liberałem i dyplomata. Nie chcę przez to powiedzieć, że mama jest dyktatorem. Wykazuje jednak pewne tendencje autorytarne. Słowo „autorytarny” usłyszałam wczoraj w telewizji. Mama, nie mając wyższego wykształcenia, chciałaby, żeby jej córka to za nią odrobiła... Oni jednak chyba mają rację. Studia to dobra rzecz. Szansa na życie umysłowe – jak mówi Marek. On zresztą też wykazuje tendencje autorytarne. Taki trochę kandydat na dyktatora. Nic z tego, drogi panie!
rozmowy rodzinne – семейные разговоры
ciągle powtarza się problem moich studiów – все время возникает вопрос о моем поступлении в институт
nie potrafię się zdecydować – я не могу сделать выбор
co studiować, czy studiować – куда поступить, поступать ли вообще
mniej skłonna do kompromisów – менее склонна к компромиссам
dyktator – тиран, диктатор
wykazuje tendencje autorytarne – проявляет авторитарные тенденции
wyższe wykształcenie – высшее образование
odrobić to za nią – осуществить это за нее
szansa na życie umysłowe – возможность интеллектуальной жизни
trochę kandydat na dyktatora – этаким кандидат в диктаторы
nic z tego – ничего из этого не выйдет

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

!
Bardzo łatwo / trudno jest...
Nie tak łatwo / trudno jest...
Stosunkowo łatwo / trudno
Niezbyt łatwo / trudno...

очень просто / трудно (сложно)
не так просто / трудно
сравнительно просто / трудно
не слишком просто / трудно

nauczyć się polskiego, zrozumieć matematykę, zarobić dużo pieniędzy, dostać dobrą pracę, skończyć studia na Politechnice

1. Не так просто окончить Политехнический институт.
2. Сравнительно трудно найти хорошую работу. (znaleźć)
3. Не слишком трудно научиться польскому языку.
4. Сравнительно просто заработать много денег.

II

można popełniać (kogo, co) błędy
nie można popełniać (kogo, czego) błędów
wprowadzać poprawki / nie wprowadzać poprawek
należy unikać konfliktów / nie należy stwarzać konfliktów
trzeba to zrobić / nie trzeba tego robić
trzeba tam pojechać / nie trzeba tam jeździć
trzeba z nim porozmawiać / nie trzeba z nim rozmawiać

1. Не следует с ними говорить на эту тему.
2. Нужно с ними поговорить
3. Можно сделать серьезную ошибку (poważny błąd).
4. Нужно избегать конфликтов.

III

ona mi (nie) imponuje
imponuje, imponujesz, imponuje
ja- mi, ty- ci (tobie), on- mu (jemu),
ona- jej, my- nam, wy- wam, oni- im,

one-im, pan-panu, pani-pani,
państwo-państwu

1. Она мне не нравится (не импонирует).
2. Мы им нравимся.
3. Вы нам не нравитесь.
4. Вы мне нравитесь. (к мужчине)
5. Она вам не нравится? (к женщине)
6. Мы вам не нравимся. (к мужчине и женщине)

IV

miło mi poznać (kogo, co?)
pana, panią, panie, panów,
państwa, was, ciebie...

научиться польскому языку, понять математику, заработать много денег, получить хорошую работу, окончить Политехнический институт

можно совершать (делать) ошибки
нельзя совершать (делать) ошибок
вносить исправления / не вносить исправлений
нужно избегать конфликтов / не следует создавать конфликты
надо это сделать / не надо этого делать
нужно туда поехать / не нужно туда ездить
надо с ними поговорить / не надо с ними говорить

она мне нравится (импонирует), не нравится, импонирую, импонируешь...
я – мне, ты – тебе, он – ему, она – ей,
мы – нам, вы – вам, они – им

мне приятно познакомиться с вами... с тобой...

cieszę się, że mogę panią,
pana poznać

1. Я рад, что могу с вами познакомиться. (к мужчине)
2. Мне приятно с вами познакомиться. (к мужчиной)
3. Я рад, что могу с вами познакомиться. (к женщине)
4. Мне приятно с вами познакомиться. (к женщинам)

V

musimy rozwiązać ten problem
będziemy musiały się zdecydować
będą musieli zdać egzamin
musiałeś zaliczyć kolokwium
musiałycie się zdecydować

я рад, что могу с вами познакомиться

мы должны решить этот вопрос
мы должны будем решиться (сделать выбор)
они должны будут сдать экзамен
ты должна была получить зачет на коллоквиуме
вы должны будете сделать выбор

1. Я должен сдать этот экзамен.
2. Она должна была решить этот вопрос.
3. Ты должна была сделать выбор.
4. Вы должны будете сдать зачет по этому предмету. (к женщинам) (ten przedmiot)
5. Мы должны были решить этот вопрос. (к мужчинам)
6. Мы должны сделать выбор.

LEKCJA 22

I

Nie oglądałem
dzisiaj telewizji.
Powiedz mi
co słychać.

Jaka będzie pogoda?
Jakie będą plony?

Jaką mamy młodzież?
Pogoda będzie słoneczna?
Plony będą powyżej normy?
Młodzież mamy obiecującą?

Możemy spać spokojnie?
A właśnie
– czy nie widziałaś gdzieś
moich tabletek na sen?

powiedz mi co słychać – скажи мне,
что слышно? (что нового)
plony – урожай
powyżej normy – выше нормы
obiecujący, -a, -e – многообещающий,
-ая, -ее
a właśnie – кстати
tabletki na sen – снотворное

II

- A: Uważam, że powinieneś zrobić EKG
 B: Co takiego?
 A: Elektrokardiogram.
 B: Po co?
 A: Żle ostatnio wyglądasz. Ciocia Jola uważa, że masz chore serce.
 B: To ciocia Jola powinna pójść do lekarza – najlepiej do psychiatry.
 A: No wiesz! Tego się po tobie nie spodziewałam!
 B: Przepraszam. Ale przecież psychiatra to też lekarz. A ciocia Jola jest nerwowa. Nie powiedziała ci przecież nic złego.
 A: Owszem tak. Ostatnio jesteś przemądrzały i arogancki. Co też zresztą wskazuje na stan wyczerpania nerwowego.
 B: Mama jest bardzo troskliwa. Na szczęście niepotrzebnie. Nic mi nie dolega. A propos – wybieram się w góry, na narty. Potrzebne mi będą pieniądze.
 A: O tym to będziesz musiał porozmawiać z ojcem.

III

Nad Starym Miastem księżyc w pełni.
 Ten sam co wtedy,
 chociaż nie taki sam.
 Ulica także ta co wtedy,
 chociaż nie taka sama.
 Zegar na wieży i dorożka...
 Wszystko jak wtedy...
 Tylko że zupełnie inaczej.
 Zmienił się sens...
 Czy dobrze dojechałaś?
 Napisz kilka słów.

elektrokardiogram, EKG – электрокардиограмма, ЭКГ
 ostatnio – в последнее время
 wyglądasz, wyglądać – выглядишь
 masz chore serce – у тебя больное сердце
 tego się po tobie nie spodziewałam – такого я от тебя не ожидала
 zły, -a, -e – плохой, -ая, -ое
 źle – плохо
 owszem tak – именно хотел
 przemądrzały, -a, -e – слишком много умничаешь
 arogancki, -a, -ie – дерзкий, -ая, -ое
 to wskazuje na stan wyczerpania nerwowego – это является признаком нервного истощения
 troskliwy, -a, -e – заботливый, -ая
 nic mi nie dolega – я вполне здоров

księżyc w pełni, pełnia księżyca – полнолуние
 zegar – часы
 wieża – башня
 dorożka – извозчик, пролетка
 zmienił się sens – изменился смысл
 czy dobrze dojechałaś? – ты хорошо доехала?

IV

- A: Nie znoszę pisania listów.
 B: Ja też nie.
 A: Jestem po prostu chora, kiedy muszę napisać list.
 B: To zupełnie tak jak ja.
 A: Ale niestety nie da się uniknąć pisania listów.
 B: Niestety nie.
 A: Najgorsze są życzenia okolicznościowe! „Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku!” Jakby to cokolwiek znaczyło!
 B: Czasami jednak znaczy.
 A: Nic nie znaczy. Do wszystkich przecież wysyła się ten sam tekst.
 B: Ale nie wszyscy odbierają go w ten sam sposób.
 A: Nikt tego nie czyta – od razu wyrzuca do kosza. Szkoda tylko pieniędzy i pracy listonosza.
 B: Widzę, że dzisiaj jesteś przeciw tradycji. Ciekawe dlaczego?
 A: Zawsze jestem przeciwko tradycji.

nie znoszę, nie znosić – терпеть не могу...
 jestem po prostu chora kiedy... – мне становится плохо, когда...
 zupełnie tak jak ja – совершенно так же, как и я
 nie da się tego uniknąć – без этого не обойтись (нам этого не избежать)
 życzenia okolicznościowe – поздравительная почта
 „Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku” – С праздником, С Новым годом (Веселых праздников...)
 cokolwiek – что-то
 wysyła się do wszystkich – посылается всем
 odbierają, odbierać – воспринимают
 wyrzuca, wyrzucać – выбрасывает
 kosz – мусорная корзина
 szkoda pieniędzy – жалко денег
 listonosz – почтальон
 jesteś przeciwko tradycji – ты настроен против традиции

V

Pamiętnik Ewy (22)
 Marek wrócił z Anglii. Podobno sympozjum się udało. Czy mogło się nie udać? Czy ktoś kiedyś słyszał, żeby nie udało się jakaś konferencja? Jest to zawsze sukces – co najmniej turystyczny. Marek zadowolony, że wrócił. To u niego bardzo miłe. Nie musi się z trudem przyzwyczajać do życia we własnym kraju. Nie znoszę ludzi, którzy tak mówią. Jest w tym za dużo fałszu. Zapytałam go kiedyś, co go tak cieszy po powrocie z zagranicy. Powiedział, że wszystko: krajobraz, architektura, a przede wszystkim język. On podobno lubi jak ludzie wokół niego mówią po polsku. A przecież zna języki obce. A może to tylko taka poza? Tamci tak – to ja inaczej? Chyba jednak nie. To zawsze brzmi tak auten-

tycznie. Marek ma dużo radości życia. Nie wiem, czy nie więcej od Tomka. Tomek zawsze się czymś przejmuję. Czymś bardzo konkretnym. Że nie dostanie wizy do RFN. Że będą kłopoty ze znalezieniem pracy, „na czarno” oczywiście. Albo, że samochód nie zapalił. Dlaczego nie chciał zapalić?! Pytanie wręcz egzystencjonalne, jak powiedziałby Marek.

udało się, udać się – удался (polsk. ср. рода)

sukces – успех

co najmniej – по крайней мере

z trudem przyzwyczajając się – с трудом привыкать

własny, -a, -e – родной, собственный

(nie)znoszę, znosić – (не) переношу

falsz – фальшь

co go tak cieszy – чему он так радуется

powrót – возвращение

krajobraz – природа

on podobno lubi... – вроде бы ему нравится

język obcy – иностранный язык

może to tylko taka poza – может он только делает вид?

brzmi, brzmieć – звучит

autentycznie – искренне

jak na swój wiek – для своего возраста

radość życia – жизнерадостность

beztroski, -a, -ie – беззаботный, -ая, -ое

przejmuję się, przejmować się – быть озабоченным

nie dostanie wizy do RFN – не получит визу в ФРГ

samochód nie zapalił – не включилось зажигание

pytanie wręcz egzystencjonalne – чисто экзистенциальный вопрос

Упражнения

Используя приведенный ниже материал, переведите на польский язык:

1. Czy mógłbyś powiedzieć mi...
Czy pan/pani może mi powiedzieć...

2. Powiedz mi ...
Ciekaw jestem...

3. co słysząc, czy jest coś nowego,
co było w telewizji, jakie są prognozy
jeżeli chodzi o gospodarkę/ kulturę/
politykę

1. Мне интересно, что слышно.
2. Скажи мне, что передавали по телевизору.
3. Мог бы ты сказать мне, каковы прогнозы в области экономики.
4. Не могли бы вы мне сказать, что нового. (к женщине)

Мог бы ты сказать мне...

Скажите, пожалуйста...

Скажи мне...

(Мне) интересно, я хотел бы знать...
что слышно, какие новости (что нового),
что передавали по телевизору,
каковы прогнозы в области экономики/
культуры/ политики

II

Uważam, że powinieneś/ powinnas, musisz

Nie sądzę, że pan/ pani powinien/ powinna...

musiał/ musiała...

Uważam, że nie powinieneś/ nie musisz...

pójść do lekarza, pójść na badania, zrobić

prześwietlenie klatki piersiowej, zrobić badanie krwi,

tyle pracować, tak późno chodzić spać.

Я считаю, что ты должен (обязан), ты должна (обязана); ты должен, -на (тебе нужно)

Я не думаю, что вы обязаны... должны...

Считаю, что ты не обязан/ не должен...

пойти к врачу, пойти на осмотр, сделать рентген грудной клетки, сделать анализ крови,

столько работать, так поздно ложиться спать

1. Я считаю, что ты должен (обязан) пойти к врачу.
2. Я думаю, что тебе не нужно ходить на рентген.
3. А думаю, что ты не должен столько работать.
4. Я считаю, что он не должен так поздно ложиться спать.

III

napisz, zadzwoń, odezwij się,

proszę, niech pan/ pani napisze,

zadzwoń, odezwie się

po przyjeździe, jak udał się pobyt, jak wypadł egzamin, jak ułożyły się sprawy.

напиши, позвони, отзовись (откликнись)

напишите, позвоните, откликнитесь, пожалуйста,

по приезде, была ли удачной твоя поездка (пребывание), как прошел экзамен, как сложились дела

1. Напиши по приезде.
2. Позвоните, пожалуйста, как прошел экзамен. (к женщине)
3. Позвони, была ли удачной поездка.
4. Отзовитесь, пожалуйста по приезде. (к мужчине)

IV

Nie znoszę, nie cierpię, nienawidzę

pisania listów, zmywania naczyń, stania

w kolejce, czekania na tramwaj, robienia

zakupów, wystuchiwania nudnych wypowiedzi

jestem chory/a kiedy muszę/ mam pisać listy, zmywać naczynia, stać w kolejce,

czekać na tramwaj, robić zakupy, wysłuchiwać

Не переношу, не терплю, ненавижу

писать письма, мыть посуду, стоять в очереди, ждать трамвая, ходить за покупками, выслушивать скучные рассказы

мне становится плохо при мысли о том,

что надо писать письма, мыть посуду, ждать трамвая, ходить за покупками, выслушивать скучные рассказы, спо-

nudnych wypowiedzi, dyskutować o niczym...

1. Терпеть не могу ожидать автобуса.
2. Мне становится плохо при мысли о том, что надо писать письма.
3. Ненавижу выслушивать скучные рассказы.
4. Мне становится плохо от пустых разговоров.

V

Słyszałem/am że...
Czy to prawda, że...
Nie wierzę, że...
Nie mogę uwierzyć, że...
Podobno...

to jest możliwe, tak można to załatwić, tak można postępować, przyjęcie się udało, eksperyment się nie udał, badania dały dobre wyniki...

1. Не могу поверить, что это не удалось.
2. Это будто бы невозможно.
3. Вроде бы таким образом можно поступать.
4. Не могу поверить, что эксперименты не удались.

LEKCJA 23

I

Ze nie pamięta pani
mojej twarzy
– to mogę zrozumieć.
Twarz się zmienia
z upływem czasu.

рить ни о чем (вести пустые разгово-
ры)

Я слышал, что...
Правда ли, что...
Я не верю, что...
Не могу поверить, что...
Будто бы, вроде бы, якобы...
это возможно, это можно таким образом уладить (решить), можно таким образом поступать, прием удался, эксперимент не удался, исследования дали хорошие результаты

twarz – лицо
zrozumieć – понять
zmienia się, zmieniać się – меняется
z upływem czasu – с течением времени

Ale moje imię?
Ono się przecież nie zmienia.
Tak jak moje ja.
Jak może pani
nie pamiętać
jak się nazywam?
Nie pamiętać
mojego nazwiska.
Tyle lat
Wczytywała je pani
na pierwszej lekcji.
Zawsze miałem z historii
najlepsze stopnie.
A teraz?
Zapomniała pani
swojego najlepszego ucznia!

II

- A: Pan zdaje się był kiedyś moim studentem.
B: Tak, oczywiście, panie profesorze.
A: Przepraszam... Bardzo mi przykro... Nie pamiętam pana nazwiska...
B: Wiśniewski. Leopold Wiśniewski.
A: O tak. Teraz sobie przypominam. Leonard Wiśniewski. Jest pan tym znanym aktorem.
B: Nie Leonard – Leopold Wiśniewski, panie profesorze. I wcale nie jesteśmy krewnymi.
A: Tak, oczywiście. Jak zwykle wszystko pomyliłem. Już nie ta pamięć.
B: To chyba nie sprawa pamięci, panie profesorze.
A: A czego?
B: Pan żyje w innym świecie. W świecie historii starożytnej. Jest on dużo piękniejszy od naszego świata. Ja sam nie opuszczałbym go, gdybym był na pana miejscu.
A: Więc nie jest pan historykiem?

imię i nazwisko – имя и фамилия
wczytywała, wczytywać – произносила
miałem z historii najlepsze stopnie – у меня по истории всегда были лучшие отметки

zdaje się – кажется
bardzo mi przykro – мне очень неловко
nie jesteśmy krewnymi – в родстве не стоим
pomyliłem, pomylić – перепутал
już nie ta pamięć – память уже не та
historia starożytna – древняя история
ja sam nie opuszczałbym go – я сам не покидал бы его
prowadził pan wykłady – вы читали лекции
powszechny, -a, -e – всеобщий, -ая, -ее
i cóż pan teraz robi? – чем вы сейчас занимаетесь?
handel zagraniczny – внешняя торговля

B: Nie. Jestem filologiem. Germa-
nistą. Pan prowadził u nas wy-
kłady z historii powszechnej.

A: I cóż pan teraz robi?

B: Pracuję w handlu zagranicz-
nym.

A: Tak, to wielka szkoda.

III

On mnie nie rozumie.

Ja bym chciała...

Mnie to życie tutaj
nie odpowiada...

Tutaj jest tak szaro...

Ja chciałam bym
zupełnie inaczej...

Gdzieś daleko stąd
zacząć wszystko od początku...

Najlepiej w Kolorado.

Ale on tego nie rozumie.

On mówi, że ta szarość
jest we mnie,

że na zewnątrz jest kolorowo...

On jest taki mało praktyczny.

Dla niego tylko Polska i Polska.

Ale to jeszcze nie wszystko...

On uważa, że to ja nie rozumiem
tego prostego wyrazu

Polska...

IV

A: Więc jednak postanowiła pani
zrezygnować z pracy?

B: Tak.

A: Nie odpowiadają pani warunki fi-
nansowe...

B: Nie, nie chodzi o to.

A: Bo jeżeli chodzi o to, to mogliby-
śmy się zastanowić...

B: Nie, naprawdę nie chodzi o wa-
runki finansowe.

A: Rozumiem. Nie odpowiada pani
atmosfera w pracy...

B: Ależ nie. Atmosfera jest dobra.
Wszyscy są tacy mili i uczynni.

A: Trudno, żeby nie byli uczynni...
Pani uroda...

mnie to życie tutaj nie odpowiada – мне
не подходит здешняя жизнь
tutaj jest tak szaro – здесь все такое
серое, бесцветное
zaczynać od początku – начать все
сначала

Kolorado – Колорадо
szarość jest we mnie – унылые краски
во мне самой
na zewnątrz jest kolorowo – окружаю-
щий мир очень ярко
on uważa, że to ja nie rozumiem tego
prostego wyrazu – он считает, что я
недоцениваю этого простого по-
нятия

zrezygnować z pracy – уйти с работы
nie odpowiadają pani warunki finanso-
we – вас не устраивают матери-
альные условия
nie o to chodzi – дело не в этом
zastanowić się – подумать
atmosfera w pracy – обстановка на ра-
боте

mili, -a, -e – милый, -ая, -ое
uczynny, -a, -e – отзывчивый, -ая, -ое
uroda – красота
dlaczego pani nas opuszcza – почему
вы от нас уходите?
przenosimy się – переезжаем

B: Pan jest bardzo miły, ale chyba
nie o to chodzi?

A: Przepraszam najmocniej. Ma
pani rację. Chciałbym jednak
wiedzieć dlaczego pani nas o-
puszcza.

B: Wychodzę za mąż. Przenosimy
się do innego miasta.

A: Ach tak. Rozumiem.

V

Pamiętnik Ewy (23)

Wujek Kazio brał udział w Wielkiej Grze i wygrał. Nie do wiary. Nigdy bym go nie
posądzała o tak wielką wiedzę na temat historii Warszawy. Odpowiedział na
wszystkie pytania bezbłędnie. Podejmował ryzyko przegrania całości dublują-
stawki. Wykazał niezwykłą odwagę. I wygrał milion złotych. Trzeba mu pogratu-
lować. Powiem mu, że jestem z niego dumna, albo coś w tym rodzaju. Tylko czy
to nie zabrzmia idiotycznie? Powinam mu powiedzieć zupełnie coś innego.
„Drogi Wujku, zawsze uważałam Wujka za człowieka poczciwego, co tu ukry-
wać, dosyć przeciętnego. Nigdy nie przypuszczałam, że Wujka stać na coś
tkaiego.” Byłby to oczywiście ogromny nietakt. Ale szczerze mówiąc, czy jest
czego gratulować? Ogromnej wiedzy? Wiedzy czysto encyklopedycznej, z któ-
rej niewiele wynika? Znajomości tzw. faktów historycznych? Marek mówi, że
fakty trzeba współtworzyć. Ale może tak traktuje wiedzę historyczną Wujek?
Dlaczego z góry odmawiać mu interesującej osobowości?

brał udział, brać udział – принимал участие

Wielka Gra – „Большая игра”, telewizyjna wiktoryna

wygrał, wygrać – выиграл

nie do wiary – не верится, не может быть

posądzać kogoś o coś – подозревать кого-то в чем-то

wiedza – знание

pytanie – вопрос

bezbłędnie – безошибочно

podejmować ryzyko – рисковать

dublując, dublować – удваивая, удваивать

stawka – ставка

wykazać odwagę – проявить отвагу

trzeba mu pogratulować czegoś – надо его поздравить с чем-то

być dumnym z kogoś – гордиться кем-то

coś w tym rodzaju – что-то в этом роде

zabrzmia, zabrzmieć – прозвучит

uważać kogoś za coś – считать кого-то чем-то

poczciwy, -a, -e – порядочный, -ая, -ое

ukrywać – скрывать

dosyć przeciętny, -a, -e – довольно заурядный, -ая, -ое
 przypuszczać – подозревать
 kogoś stać na coś – быть способным к чему-то
 nietakt – бестактность
 szczerze mówiąc – честно говоря
 niewiele z tego wynika – ничего из этого не следует
 znajomość – здесь: знание
 tzw., tak zwany – так называемый
 współtworzyć – здесь: сопережить
 traktować – подходить к чему-то
 z góry – заранее
 odmawiać – отказывать
 osobowość – личность

Упражнения

Используя приведенный ниже материал, переведите на польский язык:

I

Zapominam, zapominasz, zapomi-
 na, zapominamy, zapominacie, za-
 pominają
 nigdy nie pamiętam, nie pamiętasz,
 nie pamięta, nie pamiętamy, nie pa-
 miętacie, nie pamiętają kogo, cze-
 go?
 pamiętam, pamiętasz kogo, co?
 nie mogę zapomnieć,
 nie możesz zapamiętać,
 kogo, czego?
 nie mogą przypomnieć sobie
 kogo, co? swojego kolegę,
 swoją koleżankę, tamte dni, ten film,
 tę sztukę, to wydarzenie
 kogo, czego? mojego kolegi, mojej
 koleżanki, tamtych dni, tego filmu,
 tej sztuki, tego wydarzenia
 1. Не могу забыть те дни.
 2. Помню эту пьесу.
 3. Не помню этого фильма.
 4. Он не может забыть свою
 приятельницу.

Забываю, забываешь, забывает,
 забываем, забываете, забывают
 никогда не помню, не помнишь, не
 помнит, не помним, не помните, не
 помнят кого? чего?
 помню, помнишь кого? что?

не могу забыть,
 не можешь запомнить кого? что?
 кого? чего?
 не могут припомнить (вспомнить)
 кого? что? своего товарища, свою
 приятельницу, те дни, этот фильм, эту
 пьесу, это событие
 кого? чего? своего товарища, своей
 приятельницы, тех дней, этого филь-
 ма, этой пьесы, этого события

II

gdymy miał dużo/więcej
 czasu, pieniędzy...

если бы у меня было много/больше
 времени, денег, я бы купил машину,

kupiłbym samochód, kolorowy tele-
 wizor, komputer, jacht, dom pod
 miastem, dużo książek, trochę
 obrazów, oddałbym je na schronis-
 ko dla bezdomnych zwierząt, na
 Dom Dziecka, na Dom Starców, na
 jakiś szlachetny cel...
 chodził(a)bym co wieczór do teatru,
 do kina, bywał(a)bym na koncer-
 tach, w operze, dużo bym podróżo-
 wał(a), chodził(a) na spaceru,
 spał(a)bym...

1. Если бы у меня было больше времени, я бы ходила на прогулки.
2. Если бы у меня было много денег, я бы купил яхту.
3. Если бы у меня было много времени, я ходила бы на концерты.
4. Если бы я был богат, я бы много путешествовал.

III

ja/ty/on/ona – taki/taka miły/miła
 my/wy/oni/one – tacy/takie miły/
 miłe
 energiczny, energiczna, energicni,
 energiczne
 bezradny, -a, bezradni, -ne
 praktyczny, -a, praktyczni, -cne
 impulsywny, -a, impulsywni, -ne
 zagubiony, -a, zagubieni, -ione

цветной телевизор, компьютер, яхту,
 дачу, много книг, несколько картин, я
 отдал бы их на приют для бездомных
 животных, на детский дом, на дом
 престарелых, на какую-нибудь благо-
 родную цель,
 я бы каждый вечер ходил/-а в театр,
 в кино, бывал/-а на концертах, в опе-
 ре, много путешествовал/а, часто хо-
 дил/а на прогулки много спал/а...

я/ты/он/она – такой/такая, славный/
 славная
 мы/вы/они – такие, славные
 энергичный, энергичная, энергичные
 беспомощный, -ая, беспомощные
 практичный, -ая, практичные
 импульсивный, -ая (вспыльчивый,
 -ая)
 импульсивные (вспыльчивые)
 потерянный, -ая, потерянные

1. Он такой практичный.
2. Я такая потерянная.
3. Мы такие беспомощные.
4. Они такие импульсивные. (о женщинах)

IV

(nie) odpowiada mi...
 (nie) odpowiadają ci...
 czy odpowiada panu/pani...?
 czy odpowiada paniom/panom...?
 warunki finansowe, warunki prac,
 cena wielkość, kształt, kolor,
 odcień, czas i miejsce spotkania

мне (не) подходит...
 тебе (не) подходят...
 вам подходит...?
 вам подходит...? вас устраивает...?
 материальные условия, условия ра-
 боты, цена, размер, форма, цвет, от-
 тенек, время и место встречи

1. Вас устраивает цена? (к женщине)
2. Вам не подходят условия работы? (к мужчине и женщине)
3. Мне не подходит размер.
4. Мне подходит размер, но не подходит форма.

LEKCJA 21: I: 1. Nie tak łatwo jest skończyć studia na Politechnice. 2. Stosunkowo trudno jest znaleźć dobrą pracę. 3. Niezbyt trudno jest nauczyć się polskiego. 4. Stosunkowo łatwo jest zarobić dużo pieniędzy. II: 1. Nie należy z nim rozmawiać na ten temat. 2. Trzeba z nią porozmawiać. 3. Można popełnić poważny błąd. 4. Należy unikać konfliktów. III: 1. Ona mi imponuje. 5. Czy ona pani nie imponuje? 6. My państwu nie imponujemy. IV: 1. Cieszę się, że mogę panią poznać. 2. Miło mi panów poznać. 3. Cieszę się, że mogę panią poznać. 4. Miło mi panie poznać. V: 1. Muszę zdać ten egzamin. 2. On będzie musiał rozwiązać ten problem. 3. Musiałaś się zdecydować. 4. Będziecie musiały zaliczyć ten przedmiot. 5. Musieliśmy rozwiązać ten problem. 6. Musimy się zdecydować.

LEKCJA 22: I: 1. Ciekaw jestem co słychać. 2. Powiedz mi co było w telewizji. 3. Czy mógłbyś powiedzieć jakie są prognozy jeżeli chodzi o gospodarkę. 4. Czy mogła by pani powiedzieć mi czy jest coś nowego. II: 1. Uważam, że powinienś pójść do lekarza. 2. Sądzę, że nie musisz chodzić na prześwietlenie. 3. Sądzę, że nie powinienesz tyle pracować. 4. Uważam, że on nie powinien tak późno chodzić spać. III: 1. Napisz po przyjeździe. 2. Proszę, niech pani zadzwoni jak wypadł egzamin. 3. Zadzwoni jak się udał pobyt. 4. Proszę, niech pan odezwie się po przyjeździe. IV: 1. Nie cierpię czekania na autobus. 2. Jestem chory kiedy muszę pisać listy. 3. Nienawidzę występowania nudnych wypowiedzi. 4. Jestem chora kiedy muszę dyskutować o niczym. V: 1. Nie mogę uwierzyć, że to się udało. 2. Podobno to jest możliwe. 3. Podobno tak można postępować. 4. Nie mogę uwierzyć, że eksperymenty się nie udały.

LEKCJA 23: I: 1. Nie mogę zapomnieć tamtych dni. 2. Pamiętam tę sztukę. 3. Nie pamiętam tego filmu. 4. On nie może zapomnieć swojej koleżanki. II: 1. Gdybym miała więcej czasu, chodziłabym na spacer. 2. Gdybym miał dużo pieniędzy kupiłbym jacht. 3. Gdybym miała dużo czasu chodziłabym na koncerty. 4. Gdybym był bogaty dużo bym podróżował. III: 1. On jest taki praktyczny. 2. Jestem taka zagubiona. 3. Jesteśmy tacy beznadzi. 4. One są takie impulsywne. IV: 1. Czy odpowiada pani cena? 2. Czy nie odpowiadają państwu warunki pracy? 3. Nie odpowiada mi wielkość. 4. Odpowiada mi odcień, ale nie odpowiada mi kształt.

LEKCJA 24

I
Jestem państwu ogromnie wdzięczny za zaproszenie mnie do opery.
Wprawdzie nie jestem muzykalny, ale pójdę bardzo chętnie.
Zawsze fascynowała mnie opera.
Może nie tyle sama muzyka co li-bretto...
No i oczywiście stroje, dekoracje, wnętrza, wytworna publiczność.
Może wydam się państwu człowiekiem powierzchownym, ale opera była dla mnie zawsze rodzajem ucieczki od rzeczywistości.
Zawsze, to znaczy do czasu kiedy tak bardzo podróżali biletami.

II
A: Więc odrzuca pan zaproszenie na posiedzenie komisji?
B: Nie, nie odrzucam. Nie mogę przyjąć.
A: Na czym polega różnica?
B: Na tym, że nie mogę przyjąć ze względów ode mnie niezależnych.
A: Nie akceptuje pan składu osobowego komisji.
B: Nie mam nic przeciwko niemu.
A: W takim razie, dlaczego odrzuca pan zaproszenie?
B: Nie odrzucam, tylko nie mogę przyjąć.
A: Ale dlaczego?
B: Ponieważ mam w tym czasie coś innego do załatwienia.
A: Coś ważniejszego od posiedzenia komisji Senatu?
B: Tak.

być wdzięcznym – быть благодарным
zaproszenie – приглашение
zaprosić – пригласить
fascynowała, fascynować – привлекала
strój – (театральный) костюм
wnętrze – интерьеры
wytworna, -a, -e – изысканный, -ая, -ое
publiczność – публика
powierzchny, -a, -e – поверхностный, -ая, -ое
ucieczka – уход
rzeczywistość – действительность
podróżali, podróżać – подорожали

odrzuca, odrzucać – отклоняет
posiedzenie – заседание
przyjąć – принять
ze względów ode mnie niezależnych – по не зависящим от меня обстоятельствам
pan akceptuje, akceptować – вы принимаете, вы согласны с...
skład osobowy – состав комиссии
mam coś innego do załatwienia – у меня будут другие дела
Senat – высшая палата польского парламента
żenię się, żenić się – женюсь
w pańskim wieku – в вашем возрасте
wypraszam sobie impertyncję – ваше замечание неуместно
znosząc, znosić – сносить

A: Czy można wiedzieć co to za ważna sprawa?

B: Żenię się.

A: Pan się żeni? W pańskim wieku?

B: Wypraszam sobie impertynencje. Wykazałem niezwykłą cierpliwość znosząc pański ton, ale tego już za wiele. Żegnaj.

III

Podobno świat psa przecina się ze światem człowieka. Ale jeżeli...

Jeżeli ktoś kiedyś naprawdę miał psa...

Jeżeli jakiś pies kiedyś naprawdę miał pana...

Jeżeli naprawdę – to nie rozstaną się już nigdy

na bezkresnych drogach tego i tamtego świata.

przecina się, przecinać się – перекрещивается

naprawdę – действительно, в самом деле

rozstaną się, rozstać się – расстанутся

bezkresny, -a, -e – бесконечный, – ая, -ое

IV

A: Czy gramy jutro w tenisa?

B: Tak. Jeżeli nie będzie padać.

A: A jeżeli będzie padać?

B: To nie zagramy.

A: Co będziemy robili, jeżeli będzie padać?

B: To zależy od ciebie.

A: Ode mnie?

B: Tak. Zrobimy to co zaproponujesz.

A: A jeżeli nic nie zaproponuję?

B: To ja zaproponuję.

A: I zrobimy to, co ty zaproponujesz? Czy tak?

tenis – теннис

pada – идет дождь

to zależy od ciebie – это зависит от тебя

zaproponujesz, zaproponować – предложишь

niekoniecznie – необязательно

nie potrafię być inny – я не умею быть другим

B: Niekoniecznie. Wszystko zależy od ciebie.

A: Zawsze jesteś taki miły?

B: Nie potrafię być inny.

V

Pamiętnik Ewy (24)

Jaką dziwną rzeczą jest pamięć! Coś zapamiętać, coś sobie przypomnieć, coś zapomnieć, a czegoś nie potrafić zapomnieć. Bardzo to dziwne i trudne do zrozumienia. Podobno przez całe życie pamięta się pierwszą miłość. Tylko co to znaczy „przez całe życie”? I co to jest „pierwsza miłość”? Czy jestem skazana na to, że przez całe życie będę z żalem wspominała Marka? Tylko czy ja go kocham? Chyba nie. Przecież potrafię bez niego żyć – i to całkiem nieźle. A może moja pierwszą miłością był pan od WF w szkole podstawowej? Dlaczego jednak tak rzadko go wspominał? Właściwie to nigdy. Za to pamiętam studnię przy domu państwa Wiśniewskich – tych z Augustowa. Dlaczego akurat studnię? Przecież się w niej nie kochałam. Muszę zapytać Marka.

dziwny, -a, -e – странный, -ая, -ое

pamięć – память

zrozumienie – понимание

zrozumieć – понять

miłość – любовь

przez całe życie – всю жизнь

być skazanym na coś – быть обреченным на что-то

pan od WF – учитель физкультуры

WF, wychowanie fizyczne – физкультура

szkoła podstawowa – 8-летняя школа, обязательная для всех

studnia – колодец

Augustów, -a – город – курорт в Мазурском приозерье

akurat – как раз

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

Widziałem go/ją tylko raz od czasu gdy/kiedy został/a ministrem
Rozmawiałem z nim/nią tylko dwa razy/ trzy razy /pięć razy odkąd...
został/a profesorem, docentem,

Я видел его/ее только один раз с тех пор, как он стал министром
Я разговаривала с ним только два раза/ три раза/ пять раз с тех пор, как...

prezesem spółki, przewodniczącym/ca naszego stowarzyszenia, związku

он/она стал/а профессором, доцентом, председателем (президентом) компании, нашего общества, союза

1. Я разговаривала с ней только два раза с тех пор, как она стала председателем правления, членом правления общества (zarząd – правление)
2. Я видел его три или четыре раза с тех пор, как он стал профессором.
3. Я разговаривал с ней семь или восемь раз с тех пор, как она стала доцентом.
4. Я видела его только три раза с тех пор, как он стал председателем общества.

II

On przyjął/odrzucił

Он принял/отклонил

Ona przyjęła/odrzuciła

Она приняла/отклонила

Oni przyjęli/odrzućili

Они приняли/отклонили

One przyjęły/odrzućiły

Они приняли/отклонили

nasze/ich zaproszenie

наше/их приглашение

naszą/ich propozycję

наше/их предложение

pana/pani ofertę

ваше предложение (деловое)

rozwiązanie, ich wyjaśnienie, twoje

ваш проект, их объяснение,

rozwiązanie, oświadczyły

твое решение, предложение

(выйти замуж)

1. Они отклонили наше предложение. (о мужчинах)
2. Они приняли наше приглашение. (о женщинах)
3. Он принял твое решение.
4. Она отказала ему.

III

Jeżeli chcesz/życzysz sobie/masz ochotę...

Если хочешь/желаешь/ у тебя есть желание...

odwiedzić Łowicz/Elbląg,
pojechać do Łodzi/Krakowa
wybrać się do Gdańska/Wrocławia
...to ja chętnie z tobą tam
pojadę, zawiozę cię tam
życzę sobie, życzy sobie,
życzy sobie, życzymy sobie
życzenia sobie, życzą sobie
z panem, z panią, z panami,
z paniami, z państwem

posetować Łowicz, Elbląg
poechać w Łódź, Kraków
съездить в Гданьск, Вроцлав
...то я охотно поеду туда с тобой, свезу тебя туда
я желаю, ты желаешь, он/она желает,
мы желаем, вы желаете, они желают

zawiozę pana, panią, panów,
panie, państwa

с вами (для всех форм)

я вас свезу

1. Если вы хотите посетить Лович, я вас охотно туда свезу. (к мужчине)
2. Если вы желаете поехать в Эльблонг, я с вами охотно туда поеду. (к женщине)
3. Если у вас есть желание съездить в Краков, я с вами охотно поеду. (к мужчинам)
4. Если вы хотите посетить Вроцлав, я охотно вас туда свожу. (к мужчинам и женщинам)

IV

Zrobię to, przyniosę to,
pójdę tam, przyjdę tu,
pomogę ci/panu/pani,
sprzątnę mieszkanie,
ugotuję obiad, zrobię zakupy...
jeżeli spełnisz/pan, pani spełni
pewne warunki, obiecasz/ pan, pani
obecca pójść ze mną do
kina/teatru/, jeżeli ci/panu, pani na
tym zależy

Я сделаю это, принесу это,
пойду туда, приду сюда,
помогу тебе/вам,
уберу квартиру,
сварю обед, сделаю покупки...
если ты выполнишь/вы выполните
определенные условия, ты обещаешь/вы обещаете пойти со мной в кино/театр, если ты/вы в этом заинтересованы

Nie zrobię tego, nie przyniosę tego,
nie pójdę tam... nie sprzątnę mieszkania,
nie ugotuję obiadu, nie zrobię zakupów...
chyba że/jeżeli spełnisz...

Не сделаю этого, не принесу этого,
не пойду туда... не убегу квартиру,
не сварю обед, не сделаю покупки...

1. Не пойду туда, разве что вы в этом заинтересованы. (к мужчине)
2. Приду сюда, если вы обещаете пойти со мной в кино. (к женщине)
3. Не сделаю этого, разве что ты пообещаешь пойти со мной в кино.
4. Не сделаю этого, если ты не пообещаешь пойти со мной на концерт.

LEKCJA 25

To było bardzo romantyczne.
Przed jego przyjściem kładłam na stole tomik poezji.
On zawsze przynosił czerwone róże

przyjście – приход
tomik poezji – томик стихов
kładłam, kłaść – клала
obok – рядом

i kładł je na stole – obok tomiku poezji.
Potem ja wstawiałam róże do wazonu i siadałam przy fortepianie.
On siadał obok w fotelu.
Przez chwilę panowała cisza.
Potem grałam – przeważnie Szopena i Vivaldiego.
Po ślubie sytuacja uległa zasadniczym zmianom.

II

A: Zostałam przyjęta na studia.
B: Gratuluję.
A: Dziękuję.
B: Ogromnie się cieszę.
A: Ja też. Do końca nie byłam pewna czy mi się uda.
B: A jednak się udało. Zdałaś wspólnie.
A: Miałam szczęście. Tematy były łatwe.
B: Nie dla wszystkich.
A: Dla mnie były łatwe. Od lat fascynuje mnie teatr i dramat w ogóle.
B: Wiem.
A: Filologia to cudowne studia.
B: Na pewno.
A: Muszę już iść.
B: Randka.
A: Niezupełnie. To narazie.
B: Do widzenia.

III

Kiedy wiatr ucichnie i przestanie padać...
Kiedy słońce zajdzie i rozbytą gwiazdy...
W milczeniu świecę zapalę na stole.
Być może wtedy pomyślę o tobie.
Kto wie?
A może wszystko będzie zupełnie inaczej?

wstawiała róże do wazonu – ставила розы в вазу
siadałam przy fortepianie – я садилась за рояль
fotel – кресло (polsk. m. rod)
panowała cisza – стояла тишина
Vivaldi – Вивальди (po-polski sklonяется)
ślub – свадьба
sytuacja uległa zasadniczym zmianom – ситуация существенно изменилась

być przyjętym na studia – поступить в институт
gratuluje – поздравляю
czy mi się uda – удастся ли мне это
łatwy, -a, -e, – простой, -ая, -ое
w ogóle – вообще

ucichnie, ucichnąć – затихнет
rozbytą, rozbytą – – зажгутся
w milczeniu – молча, в молчании
świeca – свеча
czy warto o tym myśleć? – стоит ли об этом думать?
gra wyobraźni – игра воображения
przemienie, przemiana – кончится, пройдет

Czy warto o tym myśleć?
To przecież tylko gra wyobraźni.
A może młodość nigdy nie przemienie?

IV

A: Cześć!
B: Witam. Co słychać?
A: Nic nowego.
B: Oglądałeś „Wiadomości”?
A: Tak.
B: Czy było coś o wyborach w Paragwaju? A: Nie pamiętam.
B: Nie interesujesz się polityką międzynarodową?
A: Interesuję się. Ale to nie jest moje hobby.
B: Chcesz przez to powiedzieć, że polityka międzynarodowa nie pasjonuje cię?
A: Tak, to nie moja pasja.
B: Patrzysz na te sprawy beznamiętnie?
A: Tak.
B: A czym się w życiu pasjonujesz?
A: Nauką języków obcych.
B: Dlaczego?
A: Każdy nowy język to nowy świat, nowy wymiar rzeczywistości.
B: Ciekawe. Będę się musiał nad tym zastanowić.

cześć – привет
witam, witać – приветствую (вас)

co słychać – как дела, что слышно
„Wiadomości” – польская Телевизионная служба новостей
pasja – увлечение
beznamiętnie – безразлично
wymiar rzeczywistości – измерение действительности
zastanowić się – подумать

V

Pamiętnik Ewy (25)

Marek znów był kilka dni za granicą – w Brukseli. Przyleciał wczoraj po południu. Nie byłam na Okęciu, żeby go przywitać. Nie znoszę przywitań i pożegnań na Okęciu. Na dworcu Warszawa Centralna też nie. Nie wiem zresztą dlaczego. Zadzwoń wczoraj wieczorem. Mamy spotkać się jutro przed południem. Podobno przywiózł dla mnie jakąś płytę z muzyką młodzieżową. Niepotrzebnie. Muzyka młodzieżowa zaczyna mnie nudzić. Ale przecież nie mogę mu o tym powiedzieć. Nie mogę powiedzieć: „Stuchaj, stary, starzej się”. I tak nie uwierzy. Nie rozumiem, czemu Marek stara się być taki młodzieżowy. Ma już 29 lat, dobrą pracę na uczelni, mieszkanie, samochód. Po co mu te dyskoteki, rajdy w Górach Świętokrzyskich i inne głupoty? Przecież on zaczyna tysiąc? I jest naprawdę bardzo inteligentny – więcej – błyskotliwy! Ma już doświadczenie

zyciowe, podróżował i publikował. Był już nawet przez parę miesięcy żonaty (mama nic o tym nie wie i nigdy się nie dowie!) Po co mu ta pozad?

Bruksela, -i – Брюссель

Okęcie, -ia, – варшавский аэропорт

przywitanie – встреча

pożegnanie – проводы

plyta – пластинка

niepotrzebnie – зря

stary – здесь как обращение: старик

starzeje się, starzeć się – старею

uwierzy, uwierzyć – поверит

młodzieżowy, -a, -e – молодежный, -ая, -ое

uczelnia – вуз

rajd – поездка, поход

Góry Świętokrzyskie – самые старые горы на юге Польши

tyście – лысеть

błyskotliwy, a, e – блестящий, -ая, -ее

doświadczenie życiowe – жизненный опыт

poza – поза

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

I

przed zebraniem, koncertem, konferencją, egzaminem, spektaklem, spacerem

po zebraniu, koncercie, konferencji, egzaminie, spektaklu, spacerze

spotkajmy się, spotkajcie się, spotkajcie się panie/panowie/państwo, wpadnijcie, niech wpadną,

niech pan/pani wpadnie do nas pójdzmy, pójdzcie, pójdzcie panie/panowie/państwo na kawę/na herbatę/na kolację

1. Давайте встретимся перед собранием.
2. Встретьтесь после конференции. (к мужчинам и женщинам)
3. Пойдемте на чашку кофе перед спектаклем.
4. Зайдите к нам после концерта. (к мужчинам)

II

Pragnę pogratulować wam wszyst-

перед собранием, концертом, конференцией, экзамином, спектаклем, прогулкой/до собрания, концерта...

после собрания, концерта, конференции, экзамена, спектакля, прогулки

давайте встретимся
встретьтесь

зайдите/загляните к нам
пойдем, пойдите в кафе/на чашку чая/кофе, выпить чаю/кофе/ поужинать

Позвольте мне поздравить всех вас,

ki, wszystkim paniom, wszystkim panom, wszystkim państwu, wszystkim uczestnikom naszego spotkania...

pomyślnego zakończenia studiów/prac badawczych, otrzymania wyróżnień, przyznania nagród...

gratuluje wam z okazji... Życzę wam wszystkim, wszystkim paniom/panom/państwu, wszystkim uczestnikom... dalszych sukcesów w pracy zawodowej, pomyślności w życiu osobistym, spełnienia marzeń...

1. Поздравляю всех вас с успешной сдачей экзаменов.
2. Желаю вам дальнейших успехов в труде. (к мужчинам)
3. Поздравляю вас с получением наград. (к женщинам)
4. Желаю вам удачного отпуска (к мужчине и женщине)

III

Zadzwoń kiedy on przyjdzie, gdy on przyjdzie, skoro tylko przyjdzie...

Nie wiem kiedy on przyjdzie, ale gdy przyjdzie...

Napisz kiedy wracasz/kiedy on/ona wraca...

Daj znać, odezwij się gdy tylko wrócisz/zaraz po przyjeździe...

1. Не знаю, когда он возвращается.
2. Позвони, как только вернешься.
3. Отзовись, сразу как вернешься.
4. Дай знать, когда возвращаешься.

IV

Cześć. Cieszę się, że przyszedłeś/przyszłaś.

Dzień dobry/Dobry wieczór.

Cieszę się, że pan przyszedł/pani przyszła.

Witam. Siadajcie proszę.

Dzień dobry /Dobry wieczór.

Może pan/pani zechce usiąść.

всех участников нашей встречи...

с успешным окончанием института/научных исследований, с получением наград, присуждением вам премий...

Поздравляю вас с/по случаю...

Желаю всем вам, всем участникам дальнейших успехов в труде, успехов в личной жизни, исполнения желаний/осуществления мечтаний

Позвони, когда он придет, как только он придет, сразу как он придет...

Не знаю, когда он придет, но как только придет...

Напиши, когда возвращаешься/когда он/она возвращаются... Дай знать/отзовись, как только вернешься, сразу по приезде...

Привет! Рад/а, то ты пришел/пришла.

Здравствуй/те/добрый день/добрый вечер. Я рад/а, что вы пришли.

Приветствую вас. Садитесь, пожалуйста. Добрый день/Добрый вечер. Не угодно ли присесть.

1. поприветствуйте гостя фамильярно.
2. поприветствуйте гостя более официально.

ЛЕКЦJA 26

I
 Przykro mi.
 Nie wiedziałem.
 Musisz mi wybaczyć.
 To się już nigdy nie powtórzy.
 Już nigdy nie powiem jakie są w słońcu twoje włosy, jakie kąci ust kiedy się uśmiechasz.
 Nie powiem już nigdy nic tak nie-rozważnego
 Obiecuję.
 Czy dotrzymam obietnicy?
 Chyba nie wątpisz?

przykro mi – мне очень неудобно, неприятно
 musisz mi wybaczyć – ты должна меня простить
 powtórzy, powtórzyć się – повторится
 kąci ust – уголки губ
 uśmiechasz się, uśmiechać się – улыбаешься
 nie-rozważny, -a, -e – непродуманный, -ая,
 obiecuję, obiecywać – обещаю
 dotrzymać obietnicy – сдерживать обещание
 wątpisz, wątpić – сомневаешься

II
 A: Państwo Wiśniewscy pewnie nas wkrótce odwiedzą.
 B: Wątpię.
 A: Dlaczego?
 B: Jak to dlaczego? Przecież tatuś nie pracuje już w Ministerstwie. Przeszedł w zeszłym miesiącu na emeryturę.
 A: Co to ma do rzeczy?
 B: Jak to co? To, że tatuś już się dla Wiśniewskich nie liczy.
 Nie będą przecież tracić czasu na odwiedzanie emeryta i jego rodziny.
 A: Dlaczego ty opowiadasz takie straszne rzeczy? Dlaczego ich tak strasznie nie lubisz?
 B: Są mi obojętni. A to co mówię jest prawdą.

przejsć na emeryturę – уйти на пенсию
 emeryt – пенсионер
 emerytka – пенсионерка
 co to ma do rzeczy – какое это имеет значение
 on się już nie liczy – он уже ничего не значит (с ним можно уже не считаться)
 tracić czas – тратить время
 straszny, -a, -e – ужасный, -ая, -ое
 są mi obojętni – они мне безразличны
 karierowicz – карьерист
 robi to co mu się opłaca – он делает то, что приносит пользу

A: Mam nadzieję, że nie.
 B: Chyba nie wierzysz w to co mówisz. Przecież Wiśniewski to karierowicz. Robi tylko to co mu się opłaca.
 A: Mimo wszystko jesteś chyba wobec nich niesprawiedliwy.
 B: Próbuję zachować realizm i poczucie rzeczywistości.
 A: Jeżeli masz rację, w co nie wierzę, to nawet lepiej jeśli nas już więcej nie odwiedzają.
 B: Oczywiście, że lepiej.

III

Jeżeli kiedyś zapomnisz moje imię, a mimo wszystko pomyślisz o mnie – to pomyśl tak:
 Ten, który przynosił mi niezapomnianejki.

Ten, który jękał się gdy do mnie mówił.
 Ten, który nie miał odwagi spojrzeć mi w oczy.
 Miłości szkolne i dziecinne są jak krople rosy:
 znikają kiedy wszędzie słońce.

IV

A: Mam wątpliwości.
 B: Jakie wątpliwości?
 A: Co do słuszności wyboru kierunku studiów.
 B: Uważasz, że źle wybrałaś?
 A: Tak, właśnie.
 B: Współczuję ci.
 A: Nie musisz. Mogę winić tylko samą siebie.
 B: Co zamierzasz teraz robić?

zachować realizm i poczucie rzeczywistości – сохранить чувство реальности и связь с действительностью

niezapominajki – незабудки
 jękał się, jękać się – заикался
 spojrzeć w oczy – смотреть в глаза
 miłość szkolna i dziecinna – школьная и детская любовь
 kropla rosy – капля росы
 znikają, zniknąć – исчезают

mam wątpliwości – сомневаюсь
 słuszność wyboru kierunku studiów – правильно ли я выбрала специальность
 współczuję ci, współczuć – сочувствую тебе
 winić sama /samą/ siebie – я сама виновата
 zamierzasz, zamierzać – намереваешься
 zdecydowany, -a, -e – решительный,

- A: Jeszcze nie wiem. -ая, -ое
 B: Nie jesteś zdecydowana? zmienić zdanie – поменять мнение,
 A: Nie. передумать
 B: Może zmienisz jeszcze zdanie. nastrój – настроение
 Może to tylko taki nastrój.
 A: Wątpię.

pamiętnik Ewy (26)

Drogi Marku.

Przykro mi. Wybacz. Przepraszam. To wszystko moja wina. Sama sobie tego nigdy nie wybaczę. Kiedy dostaniesz ten list, mnie już nie będzie. Wyjadę stąd na zawsze – w niewiadomym kierunku. Nie zostawiam adresu. To nie miałoby sensu. Jest mi ogromnie przykro, że tak się stało. Nie powinnam ci robić sceny bez żadnego powodu. Scena zazdrości tylko dlatego, że poszedłeś z Kasią na koncert. Nie miałam do tego prawa. Zachowałam się jak ostatnia idiotka. Jeszcze raz proszę o wybaczenie

już nie Twoja

Ewa

P.S. Treść tego listu jest od początku do końca zmyślona. Nie było żadnego koncertu. Nigdzie nie wyjeżdżam. Nie bywam zazdrosna. List nie zostanie wysłany. Czasami lubię sobie wyobrazić sytuacje niezwykłe i zupełnie nieprawdopodobne. To wszystko.

E.

wybacz, wybaczyć – прости
 niewiadomy, -a, -e – неизвестный, -ая, -ое,
 zostawiam, zostawić – оставляю
 stało się – случилось, получилось
 robić scenę zazdrości – устроить сцены ревности
 nie mieć prawa – не иметь права
 ostatnia idiotka – последняя дура
 wybaczenie – прощение
 zmyślony, -a, -e – придуманный, -ая, -ое,
 od początku do końca – с начала до конца
 list nie zostanie wysłany – письмо останется неотправленным
 wyobrazić sobie – придумывать себе
 niezwykły, -a, -e – необычный, -ая, -ое
 nieprawdopodobny, -a, -e – неправдоподобный, -ая, -ое

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

I

jest mi/będzie mi/ było mi/bytoby mi ogromnie przykro
 że tak się stało/jeżeli tak się stanie/
 gdyby tak się stało

мне очень неприятно (досадно, обидно) мне будет/было/было бы очень неприятно, что так получилось/если так получится/если бы так получилось

mi/ci/tobie/jej
 nam/wam/im...

1. Ей очень досадно, что так получилось.
2. Нам было очень обидно, что так получилось.
3. Мне было бы очень неприятно, если бы так получилось.
4. Нам будет очень досадно, если так получится.

II

Wątpię czy on przyjdzie
 Nie wątpię, że on przyjdzie /nie/
 wątpię, wątpisz, wątpi, wątpimy,
 wątpicie, wątpią czy/że to możliwe,
 czy/że to się uda, czy/że on/ona się
 na to zgodzi, czy/że oni/one to
 zaakceptują

Сомневаюсь, придет ли он.
 Не сомневаюсь, что он придет. (не) сомневаюсь, сомневаешься, сомневаются, сомневаемся, сомневаетесь, сомневаются возможно ли это/что это возможно, удастся ли это/что это удастся, согласится ли он/она на это/что удастся, согласится ли он/она на это/что он/она на это согласится, примут ли они это/что они это примут

1. Сомневаюсь, примут ли они это.
2. Не сомневаюсь, что она на это согласится.
3. Сомневаюсь, придет ли она.
4. Не сомневаюсь, что это удастся.

III

ten, który to napisał/zrobił
 ta, która to przyniosła/zabrała
 to, które zostało/znikło
 ci, którzy wyjechali/wrócili wczoraj
 te, które widzieliśmy dziś
 ten, którego nie ma, któremu się u-
 dało, którego odznaczono,
 z którym byliśmy w kinie
 ta, której książki są tutaj,
 której dziękowałeś, której daliśmy
 kwiaty, z którą byłeś w kinie
 to, z którym są trudności, którego
 znaczenie jest niejasne, które tu
 jest...

1. Тот, с которым мы были на концерте.
2. Та, которой мы подарили цветы.
3. То, с чем связаны трудности.
4. Тот, кого нет.

IV

Mam /nie mam wątpliwości co do
 słuszności naszej decyzji
 Oni/one mają/nie mają wątpliwości
 co do wyniku badań/co do trafności
 swojego/ich wyboru
 Mamy/nie mamy wątpliwości co do
 wartości naszych/twoich osiągnięć
 swojego/mojego/twojego/jego/jej/
 naszych/waszych/ich

1. Я не сомневаюсь насчет значимости наших достижений.
2. Сомневаюсь насчет правильности своего выбора.
3. Он не сомневается насчет результатов исследований.
4. Она сомневается в правильности нашего решения.

tot, kto (который) это написал сде-
 лал
 ta, которая это принесла/унесла (за-
 брала/
 to, что осталось/исчезло
 te, kto uехал/вернулся вчера
 te, которых мы видели сегодня
 te, которые мы видели сегодня
 тот, кого (которого) нет, кому пове-
 зло, кто удостоен награды, с кем мы
 были в кино
 ta, чьи книги лежат здесь, которую ты
 благодарил, которой мы подарили
 цветы, с которой ты был в кино
 to, с чем связаны трудности, смысл
 чего неясен, что находится здесь...

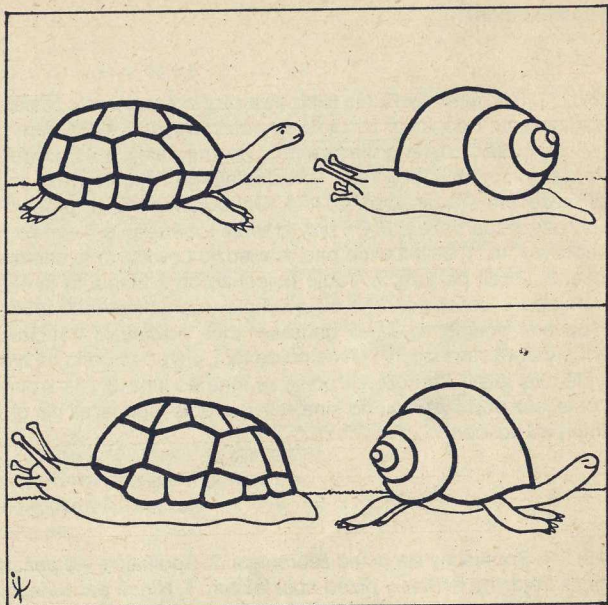
Я сомневаюсь/не сомневаюсь нас-
 чет/ в правильности нашего реше-
 ния
 Они сомневаются/не сомневаются
 насчет результатов исследований/
 насчет правильности своего/их вы-
 бора
 Мы сомневаемся/не сомневаемся
 насчет ценности (значимости) наших/
 твоих достижений
 своего/моего/твоего/его/ее/наших/
 ваших/их

Ключ к упражнениям:

LEKCJA 24: I: 1. Rozmawiałam z nią tylko dwa razy od czasu gdy została prze-
 wodniczącą zarządu, członkiem zarządu stowarzyszenia. 2. Widziałem go trzy
 albo cztery razy odkąd został profesorem. 3. Rozmawiałem z nią siedem albo
 osiem razy odkąd została docentem. 4. Widziałam go tylko trzy razy od czasu
 gdy został prezesem stowarzyszenia. II: 1. Oni odrzucili naszą propozycję. 2.
 One przyjęły nasze zaproszenie. 3. On przyjął twoje rozwiązanie. 4. Ona odrzuciła
 jego oświadczenie. III: 1. Jeżeli chce pan odwiedzić Łowicz, to ja chętnie pana
 tam zawiozę. 2. Jeżeli pani życzy sobie pojechać do Elbląga, to ja chętnie z
 panią tam pojadę. 3. Jeżeli panowie mają ochotę wybrać się do Krakowa, to ja
 chętnie z panami pojadę. 4. Jeżeli państwo chcą odwiedzić Wrocław, to ja
 chętnie tam państwa zawiozę. IV: 1. Nie pójdę tam, chyba że panu na tym zale-
 ży. 2. Przyjdę tutaj jeżeli pani obieca pójść ze mną do kina. 3. Nie zrobię tego,
 chyba że obiecasz pójść ze mną do kina. 4. Nie zrobię tego jeżeli nie obiecasz
 pójść ze mną na koncert.

LEKCJA 25: I: 1. Spotkajmy się przed zebraniem. 2. Spotkajcie się państwo po
 konferencji. 3. Pójdźmy na kawę przed spektaklem. 4. Niech panowie wpadną
 po koncercie. II: 1. Gratuluję wam wszystkim pomyślnego zdania egzaminów. 2.
 Życzę panom dalszych sukcesów w pracy zawodowej. 3. Gratuluję paniom
 otrzymanych wyróżnień. 4. Życzę państwu udanego urlopu. III: 1. Nie wiem kie-
 dy on wraca. 2. Zadzwoń gdy wrócisz. 3. Odezwijsz się skoro tylko wrócisz. 4. Daj
 znać kiedy wracasz. IV: 1. 1. Cześć. Cieszę się, że przyszedłeś. 2. Dobry wie-
 czór. Cieszę się, że pani przyszła.

LEKCJA 26: I: 1. Jest jej ogromnie przykro, że tak się stało. 2. Było nam ogrom-
 nie przykro, że tak się stało. 3. Byłoby mi ogromnie przykro, gdyby tak się stało.
 4. Będzie nam ogromnie przykro jeżeli tak się stanie. II: 1. Wątpię, czy oni to
 zaakceptują. 2. Nie wątpię, że ona się na to zgodzi. 3. Wątpię, czy ona przyjdzie.
 4. Nie wątpię, że to się uda. III: 1. Ten, z którym byliśmy na koncercie. 2. Ta,
 której daliśmy kwiaty. 3. To, z czym związane są trudności. 4. Ten, którego nie
 ma. IV: 1. Nie mam wątpliwości co do wartości naszych osiągnięć. 2. Mam
 wątpliwości co do słuszności swojego wyboru. 3. On nie ma wątpliwości co do
 wyniku badań. 4. Ona nie ma wątpliwości co do słuszności naszej decyzji.

LEKCJA 27

I
Nawet gdybym mógł
jeszcze przez chwilę
pozostać...

Nawet gdybym miał
jeszcze trochę czasu,
żeby zamienić parę słów...
Nawet gdybym chciał
jeszcze raz spróbować...

To i tak nie miałoby to
większego sensu.

„Niestety na mnie już czas...”

„Chętnie bym został, ale nie mogę.

Wzywają mnie obowiązki...”

nawet gdybym mógł – даже если бы я мог
zamienić parę słów – обменяться несколькими словами
to nie ma większego sensu – в этом нет смысла
na mnie już czas – мне пора
wzywają, wzywać – призывают
wzywają mnie obowiązki – у меня много дел... (дела)

II

A: Chciałbym z tobą porozmawiać.

B: Teraz?

A: I tak, i nie. To znaczy nie
przez telefon.

B: Rozumiem.

A: Czy mógłbyś wpaść jutro?

B: Do ciebie do domu?

A: Wolałbym do biura.

B: Nie ma przeszkód. O której?

A: Około drugiej gdybyś miał czas.

B: Byłoby mi wygodniej około trzeciej.

A: Bardzo dobrze.

B: Zatem do jutra.

A: Tak. Pozdrów ode mnie Barbarę.

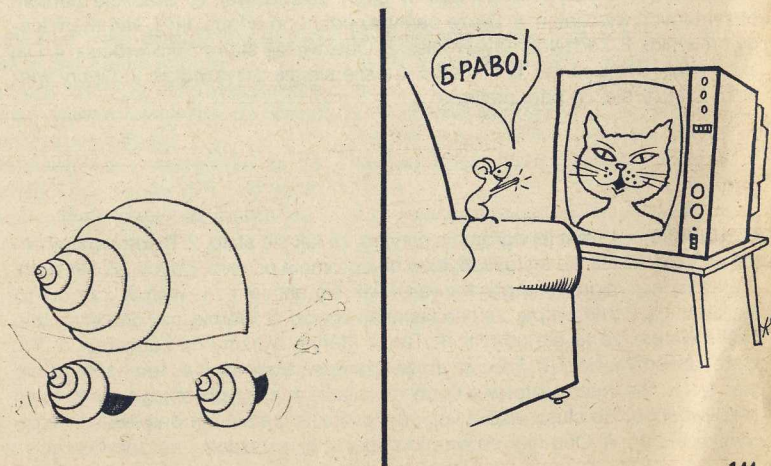
B: Dziękuję. Do zobaczenia.

nie przez telefon – не по телефону
wpaść – здесь: зайти, забежать
nie ma przeszkód – нет никаких помех,
нет ничего проще
byłoby mi wygodniej – мне было бы удобнее
zatem do jutra – ну, до завтра

III

Być może kiedyś
powrócę
w twoich myślach.
Być może kiedyś
pojawię się
w płomieniu świecy,
na który spojrzysz
bezwiednie.

pojawię się, pojawić się – появлюсь
bezwiednie – безотчетно, рассеянно
na przekór – вопреки

Być może kiedyś
zapomnisz przez chwilę,
że mnie naprawdę
już nie ma.
Być może wtedy
zrozumiesz,
że można istnieć
na przekór logice.

IV

A: Nie zapomnij napisać.

B: Nie obiecuję.

A: Nie obiecujesz?

B: Nie. Wiesz przecież, że jest
mi wyjątkowo trudno pisać listy.

A: Tak, ale nie do mnie.

B: Do ciebie najtrudniej.

A: Dlaczego?

B: Nie potrafię pisać do ciebie o ni-
czym. To chyba jasne.

A: Czy to nie pretekst?

B: Pretekst?

A: Tak. Wymówka, za którą kryje
się lenistwo. Albo chęć uniknięcia
obiecywania czegośkolwiek.

B: Nie przeczę, że możesz
mieć trochę racji. Mam wrodzoną
potrzebę wolności.

A: W takim razie nie powinieneś się ni-
gdy żenić.

B: Co to, to nie! Ożenić się z tobą mu-
szę.

A: Musisz?

B: Nie mam innego wyjścia. Nie potrafię
bez ciebie żyć.

A: Nigdy za ciebie nie wyjdę, jeżeli do
mnie nie napiszesz.

nie obiecuję, nie obiecować – не
обещаю
nie potrafię do ciebie pisać o ni-
czym – я не умею писать тебе ни о
чем
pretekst – предлог
wymówka – отговорка
lenistwo – лень
chęć uniknięcia obiecywania cze-
gokolwiek – желание избежать ка-
ких-либо обещаний

wrodzona potrzeba wolności –
врожденное стремление к свобо-
де
co to, to nie – не тут-то было
nie mam innego wyjścia – у меня
нет другого выхода
nie wyjdę za ciebie – не выйду за
тебя замуж

chce zostać docentem. Tomek pragnie zostać multimilionerem. Nawet mama
nie jest wolna od ambicji. Chciałaby zostać przewodniczącą Ligi Kobiet w
naszym osiedlu. A ojciec? On, zdaje się, chciałby trochę odpocząć, ale nie ma
odwagi się do tego przyznać. Ale czy ja mam prawo kogokolwiek krytykować?
Przecież sama chciałabym, żeby było inaczej – lepiej. Tylko, że ja nie potrafię
wyrazić swoich życzeń konkretnie. Ale po co? To przecież i tak nie pomoże.
Wszyscy dookoła wydają się pragnąć rzeczy niemożliwych, albo prawie nie-
możliwych. Czy to rozsądne? Niedawno czytałam gdzieś, że wszyscy narzekają
na brak pieniędzy, ale jakoś nikt nie narzeka na brak rozumu. Bo wszyscy są już
mądrzy – w swoim przekonaniu.

nikt nie jest zadowolony – никто не доволен
zmiana – перемена
zmiany na lepsze – перемены к лучшему
pragnie, pragnąć – хочет, желает
być wolnym od ambicji – лишиться честолюбия
Liga Kobiet – Лига женщин, женсовет
osiedle – микрорайон
odpocząć – отдохнуть
przyznać się do tego – признаться в этом
inaczej – по-другому
życzenie – желание
wszyscy dookoła wydają się pragnąć – такое впечатление, что все вокруг
желают...
niemożliwy, -a, -e, – невозможный, -ая, -ое
rozsądnie – разумно
narzekają, narzekać – жалуются
brak – отсутствие
rozum – ум
w swoim przekonaniu – по собственному мнению

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на поль-
ский язык:

Jak/gdzie spędziłbyś wakacje letnie/zim-
nowe gdybyś mógł wybierać?
Chętnie spędziłbym je nad morzem, w
górach, nad jeziorem, na Jeziorach, na

Где/как бы ты провел летние/зим-
ние каникулы, если бы у тебя был
выбор?
Я бы охотно провел их на взмо-

V

Pamiętnik Ewy (27)

Dlaczego nikt nie jest zadowolony ze swojego życia? Dlaczego każdy chciałby
zmian? Dlaczego wszyscy wierzą, że zmiany mogą być tylko na lepsze? Marek

wsi, za granicą, w Tatrach/Pieninach
spędził(a)bym, spędził(a)byś
spędził(a)by, spędzilibyśmy,
spędziłybyśmy, spędzilibyście,
spędziłybyście, spędziliby,
spędziłyby...
Czy chciałby pan spędzić wakacje w
górach?

1. Где бы вам хотелось провести летние каникулы? (к мужчине)
2. Я бы охотно провел летние каникулы на взморье.
3. Где бы вам хотелось провести зимние каникулы? (к мужчине и женщине)
4. Нам хотелось бы провести зимние каникулы в горах.

II

Pozdrów, niech pan/pani
pozdrowi, niech panowie(panie)
państwo pozdrwią
Proszę pozdrawić...
ode mnie, od nas...
pana Stanisława, pana Krzysztofa,
panią Basię, panią Grażynę, państwa
Kowalskich/Wiśniewskich, Adama, Ry-
szarda, Beatę.

1. Передайте, пожалуйста, от меня привет пани и пану Вишневским.
2. Передайте от нас привет пану Кшиштофу. (к женщине)
3. Передайте, пожалуйста, привет от меня пану Станиславу.
4. Передайте привет от нас пани Басе. (к мужчине и женщине)

III

Tej książki (tego pisma)
tego kalkulatora (tych rzecz)
jej/jego/ich tu nie ma/ tam nie ma/nie
ma w domu.
Nie ma go w domu
W domu go nie ma.

рье, в горах, на озере, в Приозе-
рье, в деревне, за границей, в Та-
трах, в Пенинах
Я бы провел/-а, ты бы провел/-а,
он/она бы провел/-а, мы бы про-
вели, вы бы провели, они бы про-
вели...
Вам хотелось бы провести кани-
кулы в горах?

Передай привет, передайте при-
вет
Передайте, пожалуйста, привет...
от меня, от нас...
пану Станиславу, пану Кшиштофу,
пани Басе, пани Гражине, пани и
пану Ковальским/Вишневским,
Адаму, Рышарду, Беате

Этой книги (этого журнала)
этого калькулятора (этих вещей)
ее/его/их здесь нет/
там нет/нет дома
Его нет дома
Дома его нет

1. Ее нет дома.
2. Этой книги здесь нет.
3. Их нет дома.
4. Этого журнала здесь нет.

IV

Obiecuję/obiecujesz/obiecuje
obiecujemy/obiecujecie/obiecują
nie obiecuję niczego
nie obiecuję niczego
nie mogę obiecać
obiegałem napisać
obiegałaś zadzwonić
obiegałyście przyjechać
obiegali przyjąć

1. Он обещал написать.
2. Я не могу ничего обещать.
3. Они обещали позвонить.
4. Мы не можем ничего обещать.

LEKCJA 28

Byliśmy kiedyś
tacy ogromnie nierozsądni,
tacy wspaniale zwariowani.
Kiedyś
w czasie przeszłym.
Będziemy kiedyś
tacy doskonale rozważni,
tacy do końca logiczni.
Kiedyś
w czasie przyszłym.
Jesteśmy w drodze
między tym co było,
a tym co będzie.
Albo mówiąc ściślej:
między tym co było,
a tym co być może.

Я обещаю, ты обещаешь, он/она
обещает, мы обещаем, вы обе-
щаете, они обещают
я ничего ние обещаю
я не могу ничего обещать
я обещал написать
ты обещала позвонить
вы обещали приехать (к женщи-
нам)
они обещали приехать (к мужчи-
нам)

ogromnie nierozsądni – ужасно
безрассудные
wspaniale zwariowani – чудесно
сумасбродные
czas przeszły – прошлое, прошед-
шее время
doskonale rozważni – идеально
рассудительные
do końca logiczni – абсолютно ло-
гичны
czas przyszły – будущее (время)
współczesność – современность

Trochę nierozsądni,
ale nie do końca.
Trochę zwariowani,
choć niezupełnie.
Trzydziestoletnie dzieci
współczesności.

II

A.: Zostaniesz tutaj, a ja
pójdę po bilety.
B: Nie.
A: Co to znaczy nie?
B: Nie zostanę tutaj.
A: Dlaczego?
B: Pójdę z tobą.
A: Zaczekasz tutaj. Ja zaraz
wrócę.
B: Nie zgadzam się.
A: Nie zgadzasz się?
B: Przecież powiedziałam.
Nie zgadzam się.
A: To śmieszne.
B: Nie mam prawa się nie zgadzać?
A: Dobrze. W takim razie ty pójdziesz
po bilety, a ja tu zostanę.
B: Nigdzie nie pójde.
A: Dlaczego nie?
B: Bo nie.
A: Wspaniały argument.
B: Nie musisz być złośliwy.

III

Łazienki
są parkiem królewskim
w Warszawie.
W Łazienkach
jest jezioro i wyspa.
Na wyspie
jest teatr.
Nad sceną teatru
jest niebo Warszawy.

zostaniesz, zostać – останешься
pójść po bilety – пойти за билета-
ми
zaczekasz, poczekać – подо-
ждешь
zgadzam się, zgadzać się – я согла-
сен(а)

królewski, -a, -ie – королевский,
-ая, -ое
wyspa – остров
kolumna – колонна
klasyczny kształt – классическая
форма
księżycowy, -a, -e – лунный, -ая,
-ое,
widownia – амфитеатр

Kolumny na scenie
mają kształt klasyczny.
W noc księżycową
na pustej scenie,
przed pustą widownią
rozgrywa się
„Sen nocy letniej”
 Williama Szekspira.

IV

A: Jesteś zmęczona
B: Nie. Wręcz przeciwnie.
A: Nie rozumiem. Co to znaczy „wręcz
przeciwnie”?
B: Czuję się wyjątkowo wypoczęta.
A: Chyba nie powiesz, że chcesz pójść
na narty.
B: Oczywiście, że chcę.
A: Po całej nocy w pociągu?
Nie chcesz odpocząć?
B: Już odpoczęłam.
A: Nie poznaję cię.
B: Ach tak? Ciekawa jestem dlacego?
A: Jeszcze wczoraj wieczorem w War-
szawie padałaś ze zmęczenia. A te-
raz... Kilkanaście godzin później po ca-
łej nocy w sleepingu...
B: Teraz jestem w górach. W zupełnie
innym świecie.
A: Lekarze mówią, że po przyjeździe w
góry należy się kilka dni aklimatyzo-
wać.
B: Lekarze nie mają pojęcia o życiu.
A: Trudno mi się z tym zgodzić.
B: Nie traćmy czasu na niepotrzebne
rozmowy. Trzeba iść na narty.

V

Pamiętnik Ewy (28)

Zauważyłam, że mama strasznie traktuje ojca. Bez przerwy wydaje mu jakieś polecenia, które on spełnia bez szemrania. Gotuje, pierze (używając na szczęście pralki), sprząta, robi zakupy. No i oczywiście pracuje zarobkowo. Wszystkie

rozgrywa się, rozgrywać się – идет
„Sen nocy letniej” – „Сон в лет-
нюю ночь”

wręcz przeciwnie – совсем наобо-
рот
wypoczęty, -a, -e – отдохнувший,
-ая, -ее
pójść na narty – кататься на лы-
жах
poznaję, poznawać – узнаю
padać ze zmęczenia – падать с ног
от усталости
sleeping – спальный вагон
aklimatyzować się – акклиматизи-
роваться
nie mieć pojęcia o ... – ничего не
понимать в...
traćmy, tracić – терять
niepotrzebny, -a, -e – здесь: пустой
(разговор)

pieniądze oddaje mamie. Sobie zostawia tylko na gazetę. Na szczęście ma bilet miesięczny na wszystkie linie. Mama zastanawiała się kiedyś czy nie wystarczyłby mu bilet na jedną linię – do pracy i z powrotem, byłoby taniej. Ojciec wytłumaczył, że musi często jeździć w różne miejsca w związku z pracami, którymi uzupełnia nasz budżet rodzinny. Samo utrzymanie samochodu kosztuje majątek (ojciec nie ma zresztą prawa jazdy i nigdy z niego nie korzysta). Ale czy można żyć bez samochodu? Wszyscy mają samochody. Babcia mówi, że przed wojną było jeszcze lepiej – każdy miał służącą. Swoją drogą – szkoda mi tatusia.

zauważyłam, zauważyć – заметила
traktuje, traktować – обращаться с кем-, чем-
wydawać polecenia – давать распоряжения
spełnia, spełniać – выполняет
bez szemrania – беспрекословно
gotuje, gotować – готовить
pierze, prać – стирает
używając, używać – используя
pralka – стиральная машина
pracować zarobkowo – работать, зарабатывать деньги
bilet miesięczny na wszystkie linie – проездной билет на все маршруты
wystarczać – хватать
tani, taniej – дешевый, дешевле
wytłumaczył, wytłumaczyć – объяснил
uzupełnia, uzupełniać – пополняет
budżet rodzinny – семейная касса, бюджет
utrzymanie – содержание
majątek – состояние
korzystać – пользоваться
służąca – прислуга
swoją drogą – все же
szkoda mi kogoś – мне жалко кого-то

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

I
wczoraj (dzisiaj) jutro
w tej chwili

Вчера, сегодня, завтра
в данный момент

w zeszły (w ten) w przyszły
poniedziałek/ czwartek
w zeszłą/ w tę/ w przyszłą
sobotę/ niedzielę
byłam zajęta
jestem zajęty
będziemy zajęte
będą zajęci

в прошлый/ этот/ будущий (следующий)
понедельник/ этот/ четверг
в прошлую/ в эту/ в следующую
субботу
в прошлое/ это/ будущее воскресенье
я была занята
я занят
мы будем заняты
они будут заняты

1. Я была занята в прошлую субботу.
2. В данный момент я занята.
3. Мы были заняты в прошлую субботу.
4. Мы будем заняты в будущий вторник.
5. Вы будете заняты в следующее воскресенье?
6. Я не был занят в прошлую пятницу.

II

zostanę/ zostaniesz/ zostanie/ zostaniemy/ zostaniecie/ zostaną w domu, tutaj, w swoim pokoju
pójdę/ pójdiesz/ pójdzie
pójdziemy/ pójdziecie/ pójdą po bilety, po zakupy, po lekarza, do lekarza, po hydraulika, po pielęgniarkę

я останусь, ты останешься, он останется, мы останемся, вы останетесь, они останутся дома, здесь, в своей комнате
я пойду, ты пойдешь, он/она пойдет, мы пойдем, вы пойдете, они пойдут за билетами, за покупками, за врачом, к врачу, за водопроводчиком, за медицинской сестрой

1. Ты останешься дома, а я пойду за покупками.
2. Я останусь здесь, а ты пойдешь за водопроводчиком.
3. Мы останемся здесь, а он пойдет за врачом.
4. Они останутся дома, а мы пойдем за билетами.

III

Jaki kształt ma...?

ten pokój, ten dywan, ten stół, to okno

owalny /a/e, okrągły /a/e, kwadratowy /a/e, prostokątny /a/e, trójkątny /a/e, nieregularny /a/e...

Jakiego koloru jest/są...?

dywan, zastony, ściany, biurko, sukienka, buty, spodnie czarny /a/e, biały /a/e, czerwony /a/e, niebieski/a/e, zielony/a/e, żółty/a/e, brązowy/a/e...

Jaką wysokość ma/mają...?

szafa, pokoje, przedpokój... trzy metry, dwa metry, metr, półtora metra...

Jakiej wielkości jest/są...?

ten pokój, dywan, stół...

dwa na trzy metry, metr na dwa, trzy na pięć metrów...

Какой формы...?

эта комната, этот ковер, этот стол,

это окно овальный,-ая,-ое, круглый,-ая,-ое, квадратный,-ая,-ое, прямоугольный,-ая,-ое, треугольный,-ая,-ое, неправильной формы

Какого цвета...?

ковер, занавески, стены, письменный стол, платье, туфли, брюки

черный,-ая,-ое, белый,-ая,-ое, красный,-ая,-ое, голубой,-ая,-ое, зеленый,-ая,-ое, желтый,-ая,-ое, коричневый,-ая,-ое...

Какой высоты...?

шкаф, комнаты, прихожая... три метра, два метра, метр, полтора метра...

Какой величины (какого размера)...

эта комната, ковер, стол... два на три метра, метр на два, три на пять метров...

1. Какой формы эта комната? Прямоугольной.
2. Какого цвета эти занавески (шторы)? Голубые.
3. Какого размера этот ковер? Два на три метра.
4. Какой высоты эти комнаты? Три метра.

IV

Nie poznają cię/ jego/ jej/ was/ ich jesteście/ jest/ jesteście/ są zupełnie inny/ inna/ inni/ inne niż przed godziną, dwoma/ trzema/ pięcioma godzinami, dwoma, trzema dniami przed miesiącem, rokiem,

Не узнаю тебя/ его/ ее/ вас/ их ты, он/ она/ вы совершенно другой/ другая/ другие (иной, иная, иные) чем час/ два часа/ три часа/ пять часов тому назад, чем два/ три дня тому назад, чем месяц/ год тому назад...

1. Не узнаю тебя. Ты совершенно иная, чем час тому назад.
2. Не узнаю его. Он совершенно иной, чем два дня тому назад.
3. Не узнаю ее. Она совсем иная, чем пять часов тому назад.
4. Не узнаю вас. Вы совершенно иные, чем три дня тому назад. (к женщинам)
5. Не узнаю их. Они совершенно иные, чем год тому назад. (о мужчинах)

LEKCJA 29

I

W ogłuszającym rytmie disco, w oślepiającym blasku światła, w przerażającej pustce myśli, bawimy się co wieczór, męczymy się co wieczór. Nie śmiejecie się z nas. Nie współczujcie nam. Nie pogardzajcie nami. To przecież normalne: młodzież musi się zmęczyć. Spróbujcie pobawić się z nami. Wtedy może zrozumiecie, że to wcale nie takie łatwe, wcale nie takie wesołe.

ogłuszający, -a, -e – оглушительный -a, -ee oślepiający, -a, -e – слепящий, -ая, -ee przerażający, -a, -e – ужасающий, -ая, -ee pustka myśli – пустота в мыслях bawimy się, bawić się – веселимся, играем współczuć komu, czemu – сочувствовать кому-либо pogardzać kim, czym – презирать кого-либо

II

A: Kasia nie zaprosiła nas na swoje imieiny.
B: To nieważne.
A: Nie jestem taka pewna.
B: Dla mnie to zupełnie bez znaczenia.
A: A ja uważam, że powinna nas była zaprosić.
B: Mnie to jest obojętne.
A: Nie wierzę.
B: Możesz wierzyć lub nie, ale mnie na tym naprawdę nie zależy. Wręcz przeciwnie. Cieszę się, że nie będę musiał iść. Chętnie poczytam książkę.
A: Ja sądzę mimo wszystko, że to bardzo nietaktownie z jej strony.

zaprosiła, zaprosić – пригласила to jest bez znaczenia – это не имеет никакого значения jest mi to obojętne – мне все равно, безразлично nie zależy mi na tym – для меня это неважно nietaktownie – бестактно jest mi przykro – мне обидно niepotrzebnie – зря przywiązywać wagę do czegoś – придавать значение чему-либо

B: Być może. Ale czy to ważne?

A: Napewno masz rację, a jednak jest mi przykro.

B: Niepotrzebnie przywiązujesz tak dużą wagę do drobnostek. To naprawdę jest bez znaczenia.

III

Wyższa pensja.

Większe mieszkanie.

Nowocześniejszy samochód.

Ładniejsza żona.

Łagodniejsza teściowa.

Zdolniejsze dzieci.

Milsi sąsiedzi.

Bujniejsze kwiaty w ogrodzie.

Przyjemniejsze otoczenie.

Wszystko dużo lepsze,

o wyższym standardzie.

I właściwie dlaczego?

Przecież on na to nie założył.

Czy tak musi być?

Czy to można znosić cierpliwie?

wysoki, wyższy – высокий, выше

более высокий

pensja – зарплата

duży, większy – большой, больше

nowoczesny, nowocześniejszy –

современный, более современ-

ный

łagodny, łagodniejszy – покладис-

тый, более покладистый

teściowa – свекровь, теща

miły, miłszy – симпатичный, более

симпатичный

bujny, bujniejszy – пышный, более

пышный

przyjemny, przyjemniejszy – прият-

ный, -ее

otoczenie – окружение, компания

standard – качество

IV

A: Ostrzegam cię.

B: Przepraszam, nie dostyszałem.

A: Chcę cię ostrzec.

B: Ostrzec? Przed czym?

A: Nie przed czym tylko przed kim.

B: Nie rozumiem. Przed kim chcesz

mnie ostrzec?

A: Przed doktorem Szwarcem.

B: Ty chyba żartujesz.

A: Bynajmniej.

B: Czyżby poczciewy dr Swarc był czło-

wiekiem niebezpiecznym?

ostrzegam, ostrzec – остерегаю

dostyszeć – расслышать

poczciewy, -a, -e – добродушный,

-ая, -ое

zaczny, -a, -e – благородный, -ая,

-ое

na pozór – казалось бы

czarna magia – черная магия

astrologia – астрология

zbieram, zbierać – собираю

znaczek – марка

bynajmniej – вовсе нет

A: Tak.

B: W jakim sensie?

A: Ten zacny i poczciewy na pozór lekarz zajmuje się czarną magią i astrologią.

B: I co z tego?

A: To nie są żadne niewinne zabawy.

B: W takim razie ja też muszę cię ostrzec.

B: Przed kim?

A: Przede mną. Nie wiem czy wiesz, że zbieram znaczki. To bardzo niebezpieczne hobby.

Pamiętnik Ewy (29)

Marta dostała urządzenie do odtwarzania muzyki z płyt kompaktowych. Jest z tego dumna. Trudno się dziwić. Urządzenie działa imponująco. Jakość odtwarzania jest idealna. Marta ma również zestaw płyt kompaktowych – także z muzyką poważną. Można słuchać Bacha, Beethovena i Mozarta, nie mówiąc o Szopenie w najlepszym wykonaniu jakie można sobie wymarzyć. Czy jest więc sens chodzić na koncerty? Akustyka pewnie gorsza i repertuaru też nie można do końca wybrać. Więc po co? Trudne pytanie. Wiem tylko, że mimo wszystko wolę koncert. Marek mówi, że zaletą koncertu jest to, że jest on żywym wydarzeniem z udziałem audytorium. Najlepsze nawet odtwarzanie z płyt jest tylko powtórzeniem, cieniem tego, co było naprawdę. Nie jestem pewna, czy go rozumiem do końca, ale myślę, że ma rację.

Marta

urządzenie – устройство

odtworzenie muzyki – проигрывание

płyta kompaktowa – компакт-диск,

jakość odtwarzania – качество воспроизведения

zestaw – набор

wykonanie – исполнение

akustyka – акустика, акустические параметры

mimo wszystko – все же

zaleta – достоинство

wydarzenie – событие

udział – участие

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

I
codzień, codziennie
co wieczór
co drugi dzień
co trzeci/czwarty/piąty dzień
co tydzień/miesiąc/rok
co dwa/trzy tygodnie/miesiące/lata
co pięć/sześć miesięcy/tygodni/lat
każdego roku/lata
Każdej wiosny/jesieni/zimy
chodzimy do kina/teatru/opery
na koncert/bal/spacer do parku
jeździmy nad morze/jezioro/rzekę
w góry/w Tatry/w Pieniny
chodzę/jeżdż, chodzisz/jeździsz
chodzi/jeździ, ходзимы/jeźdzимы
chodźcie/jeździecie, chodzą/jeżdżą

каждый день, ежедневно
каждый вечер
через день
раз в три/четыре дня, раз в пять
дней
еженедельно, ежемесячно, еже-
годно
раз в две/три недели, раз в два/
три месяца/года
раз в пять/шесть месяцев, раз в
пять/шесть недель/лет
каждый год, каждое лето
каждую весну/осень/зиму
мы ходим в кино/театр/оперу
на концерт/бал/прогулку в парк
ездим на взморье/озеро/реку/в
горы/в Татры/в Пенины
я хожу, езжу, ты ходишь, ез-
дишь,
он она ходит, ездит, мы ходим,
ездим,
вы ходите, ездите, они ходят,
ездят

1. Они ежедневно ездят на реку.
2. Каждую зиму мы ездим в горы.
3. Каждое лето они ездят на взморье.
4. Раз в две недели я хожу на концерт.
5. Раз в два года мы ездим в Москву.
6. Каждую осень я езжу в Татры.

II
dla mnie/ciebie/niego
niej/nas/was/nich
to jest ważne/nieważne
bez znaczenia/obojętne
nieobojętne

Для меня/тебя/него, тебе/мне/
ему
для нее/нас/вас/них, ей/нам/
вам/им
это важно/неважно
не имеет значения/безразлично
безразлично

1. Для меня это неважно.
2. Тебе это безразлично.
3. Ему это небезразлично.
4. Для нее это не имеет значения.

III

lepszy, -a, -e,
coraz lepszy/piękniejszy
łatwiejszy/przyjemniejszy
co drugi/trzeci poniedziałek
wtorek/czwartek/piątek
co druga/trzecią środę/sobotę
niedzielę
odwiedzam/odwiedzasz/odwiedza/
-odwiedzamy/odwiedzacie/odwiedzają
mnie/ciebie/go/ją/nas/was/ich
Jak często on was odwiedza?
Co drugą środę.

лучше
все лучше/красивее/легче/прият-
нее
каждый второй/третий понедель-
ник/
вторник/четверг, каждую вто-
рую... пятницу
каждую вторую/третью среду/
субботу
каждое второе/третье воскресе-
нье
я навещаю, ты навещаешь, он
она навещает, мы навещаем, вы
навещаете, они навещают
меня/тебя/его/ее/нас/вас/их
Как часто он вас навещает?
Каждую вторую среду/Раз в две
недели по средам/Через среду

1. Он становится все лучше.
2. Она становится все красивее.
3. Как часто они вас навещают?
4. Мы их навещаем каждое третье воскресенье.

IV

ostrzegam/ostrzegasz/ostrzegam/
ostrzegamy/ostrzegacie/ostrzegają
mnie/ciebie/jego/ją/nas/was/ich
przede mną/przed tobą/nim/nią
nami/wami/nimi

я остерегаю, ты остерегаешь, он,
она остерегает, вы остерегаете,
они остерегают
меня/тебя/его/нас/вас/их
от меня/тебя/него/нее/нас/вас/
них

1. Я хочу вас остеречь.
2. Они нас остерегают.
3. Он хочет нас от него остеречь.
4. Я остерегаю вас от них.
5. Вы хотите меня от нее остеречь?
6. Хочу тебя от этого остеречь.

Ключ к упражнениям:

ЛЕКЦJA 27: I: 1. Gdzie chciałby pan spędzić wakacje letnie? 2. Chętnie spędziłbym wakacje letnie nad morzem. 3. Gdzie chcieliby państwo spędzić wakacje zimowe? 4. Chcielibyśmy spędzić wakacje zimowe w górach. II: 1. Proszę pozdrowić ode mnie państwa Wiśniewskich. 2. Niech pani pozdrowi od nas pana Krzysztofa. 3. Proszę pozdrowić ode mnie pana Stanisława. 4. Niech państwo pozdrowią od nas panią Basię. III: 1. Nie ma jej w domu. 2. Tej książki tu nie ma. 3. Nie ma ich w domu. 4. Tego pisma tu nie ma. IV: 1. On obiecał napisać. 2. Nie mogę niczego obiecać. 3. Oni obiecali zadzwonić. 4. Nie możemy niczego obiecać.

ЛЕКЦJA 28: I: 1. Byłam zajęta w zeszłą sobotę. 2. Jestem w tej chwili zajęta. 3. Byłyśmy zajęte w zeszłą sobotę. 4. Będziemy zajęci w przyszły wtorek. 5. Czy jesteście zajęte w przyszłą niedzielę? 6. Nie byłam zajęty w zeszły piątek. II: 1. Zostaniesz w domu, a ja pójdę po zakupy. 2. Zostanę tutaj, a ty pójdziesz po hydraulika. 3. Zostaniemy tutaj, a on pójdzie po lekarza. 4. Oni zostaną w domu, a my pójdziemy po bilety. III: 1. Jaki kształt ma ten pokój? Prostokątny. 2. Jakię koloru są zasłony? Niebieskie. 3. Jakiej wielkości jest dywan? Dwa na trzy metry. 4. Jaką wysokość mają pokoje? Trzy metry. IV: 1. Nie poznaję cie. Jesteś zupełnie inna niż przed godziną. 2. Nie poznaję go. Jest zupełnie inny niż przed dwoma dniami. 3. Nie poznaję jej. Jest zupełnie inna niż przed pięcioma godzinami. 4. Nie poznaję was. Jesteście zupełnie inne niż przed trzema dniami. 5. Nie poznaję ich. Są zupełnie inni niż przed rokiem.

ЛЕКЦJA 29: I: 1. Oni codziennie jeżdżą nad rzekę. 2. Każdej zimy jeździmy w góry. 3. Każdego lata jeżdżą nad morze. 4. Co drugi tydzień chodzę na koncert. 5. Co drugi rok jeździmy do Moskwy. 6. Każdej jesieni jeżdżę w Tatry. II: 1. Dla mnie to jest nieważne. 2. Dla ciebie to jest obojętne. 3. Dla niego to jest nieo-
bojętne. 4. Dla niej to jest bez znaczenia. III: 1. On jest coraz lepszy. 2. Ona jest coraz piękniejsza. 3. Jak często oni was odwiedzają? 4. My ich odwiedzamy co trzecią niedzielę. IV: 1. Chcę was ostrzec. 2. One nas ostrzegają. 3. On chce je przed nim ostrzec. 4. Ostrzegam was przed nimi. 5. Czy chcecie mnie przed nią ostrzec? 6. Chcę cię przed tym ostrzec.

ЛЕКЦJA 30

I

Gdybyś kiedyś czegoś się domyślił.
Gdybyś kiedyś do mnie zadzwonił.
Gdybyś kiedyś zaprosił mnie na kawę...
Gdybyś kiedyś...
Gdyby kiedyś...
Gdyby teraz zaświeciło słońce...
Właśnie –
która to godzina?
Minuta po północy.
Można jeszcze przez chwilę poczytać.

II

A: Która godzina?
B: Za kwadrans szósta.
A: Aż tak późno?
B: Nie tak znowu późno.
A: Nie wiedziałem, że tak późno. Na mnie czas.
B: Chcesz już iść?
A: Muszę.
B: Przesadzasz. Posiedź jeszcze.
A: Mowy nie ma. Praca.
B: Jaka praca?
A: Muszę pomagać żonie smażyć konfitury.
B: I nie wstyd ci?
A: Niby czego ma mi być wstyd?
B: Jak to czego? Porucznik rezerwy pomaga żonie robić konfitury.
A: Ty nigdy nie pomagasz?
B: Nigdy. Moja żona jest kobietą nowoczesną i nigdy sama nie robi konfitur. Kupujemy.
A: Rozumiem i gratuluję.

gdybyś kiedyś czegoś się domyślił –
если бы когда-нибудь ты о чем-то до-
гадался
gdyby kiedyś... – если бы
która to godzina: – который час?
minuta po północy – одна минута пер-
вого

na mnie czas – мне пора
posiedź, posiedzieć – посиди
mowy nie ma – никоим образом
smażyć konfitury – варить
варенье
nie wstyd ci? – тебе не стыдно?
porucznik rezerwy – лейтенант запаса
nowoczesny, -a, -e – современный,
-ая, -ое
gratuluję, gratulować – поздравляю

III

Wielka szkoda.
 Bardzo mi przykro.
 Nie będę ukrywał,
 że jestem rozczarowany.
 Liczyłem na to.
 Miałem nadzieję.
 I okazuje się, że nic z tego.
 Nie, nie mam żalu do losu.
 Tak widocznie musiało być.
 Rozumiem, że pani
 wyobrażała sobie to wszystko
 zupełnie inaczej.
 Ale to naprawdę nie moja wina,
 że jestem jaki jestem.
 Skąd mogłem wiedzieć,
 że pani nie próbuje
 cyrku jako sztuki?

IV

A: Podobno zasnąłeś na wykładzie
 profesora Wiśniewskiego.
 B: Niestety tak.
 A: I chrapałeś.
 B: Tak – podobno.
 A: To skandal.
 B: Przesada.
 A: Kompromitacja.
 B: Ja bym tego tak nie nazwał.
 A: Czy przeprosiłeś profesora?
 Czy prosiłeś o wybaczenie?
 B.: Nie.
 A: Dlaczego, jeśli wolno zapytać?
 B: Ponieważ on tego ode mnie nie
 oczekiwał.
 A: Jak to nie oczekiwał?
 B: On niczego nie zauważył.
 A: Nie rozumiem.
 B: Był tak pochłonięty wygłasza-
 niem wykładu, że niczego nie zau-
 ważył.

wielka szkoda – очень жаль
 ukrywał, ukrywać – скрывал
 rozczarowany, -a, -e – разочаро-
 ванный, -ая, -ое
 liczyć na coś – рассчитывать на что-
 либо
 nic z tego – из этого ничего не
 выйдет
 nie mieć żalu do losu – у меня нет пре-
 тензии к судьбе
 nie aprobeuje, nie aprobować – не при-
 знает(е)
 cyrk – цирк
 sztuka – искусство, вид искусства

zasnąłeś, zasnąć – ты заснул
 wykład – лекция
 chrapałeś, chrapać – ты храпел
 prosić o wybaczenie – просить про-
 щения
 jeśli wolno zapytać – позволь тебе
 спросить
 oczekiwał, oczekiwać czegoś od kogoś
 – ожидать чего-либо от кого-либо
 zauważył, zauważyć – заметил
 być czymś pochłoniętym – быть погло-
 щенным чем-нибудь
 udawał, udawać – делал вид

A: Albo udawał, że nie zauważył –
 to jeszcze gorzej.
 B: Nie byłbym takim pesymistą.

V

Pamiętnik Ewy (30)

Tak się składa, że umiem i lubię grać w szachy. Grywam czasami w szkolnym Klubie Szachowym. Próbowalam nawet studiować teorię szachów – nikomu o tym nie mówiąc (bo po co?). Teraz lekko wygrywam z ojcem i Tomkiem. Z Markiem jest trochę trudniej, ale daję sobie radę. Wszystkich trzech panów trochę to irytuje. Dziewczyna gra w szachy lepiej od nich! Jest w tym coś nieprzyzwoitego, coś trudnego do zaakceptowania. Nie wiadomo właściwie dlaczego. Szachy to zresztą pół biedy. Prawdziwy kłopot polega na tym, że pływam lepiej od tych panów. Tego nie potrafią mi wybaczyć w żaden sposób. I jeszcze jedno – lepiej od każdego z nich mówię po rosyjsku. Uważam, że to wyjątkowo piękny język. Jestem szczęśliwa kiedy uda mi się przeczytać jakiś wiersz rosyjski z pełnym zrozumieniem – jeżeli poezję w ogóle można rozumieć w pełni!

tak się składa – так сложилось
 Klub Szachowy – Шахматный клуб
 studiować teorię szachów – изучать теорию шахмат
 wygrywam, wygrywać z kimś – выигрывать у кого-либо
 dawać sobie radę – справляться
 irytuje, irytować – раздражать
 nieprzyzwoity, -a, -e – неприличный, -ая, -ое
 zaakceptować – согласиться с чем-либо
 pełne zrozumienie – полное понимание
 w pełni – полное, вполне

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведи на польский язык:

Gdyby pan kiedyś znalazł
 trochę czasu moglibyśmy
 wybrać się do Puszczy Kampinows-
 kiej
 gdybym znalazł(a)
 gdybyś znalazł(a)
 gdybyśmy znaleźli/znalazły

Если бы вы когда-нибудь нашли не-
 много времени, мы могли бы выбра-
 ться в парк Кампиноская пуца

если бы я нашел/нашла
 если бы ты нашел/нашла
 если бы мы нашли

gdybyście znaleźli/znalazły
gdyby oni/one znaleźli/znalazły...
mógłbym/mogłabym, mógłbyś/mo-
głabyś
mógłby/mogłaby, moglibyśmy/
mogłybyśmy, moglibyście/
mogłybyście, mogliby/mogłyby...
pojechać tam, zastanowić się
nad tym, przeczytać książkę,
rozwiązać ten problem

1. Если бы ты когда-нибудь нашел немного времени, мы бы могли прочитывать эту книгу.
2. Если бы ты нашла свободную минуту, ты могла бы над этим подумать.
3. Если бы мы когда-нибудь нашли свободную минуту, мы могли бы туда поехать.
4. Если бы они когда-нибудь нашли немного времени, они могли бы попробовать решить этот вопрос. (о женщинах)

II

Która godzina?
Przepraszam, która godzina?
Przepraszam, czy mógłby pan/mo-
głaby pani powiedzieć mi
która godzina?
pierwsza, druga, piąta, ósma
jedenasta, trzynasta, osiemnasta,
dwudziesta trzecia...
Zbliża się/dochodzi pierwsza,
szósta, północ
za pięć, za dziesięć, za kwadrans
trzecia, piąta
wpół do czwartej
punkt czwarta, czwarta dwadzieścia,
dwadzieścia po czwartej
za minutę ósma
minuta po ósmej

если бы вы нашли
если бы они нашли

я, ты, он мог бы/я, ты, она могла бы
мы, вы, они могли бы

поехать туда, задуматься (подумать)
над этим, прочитать книгу, решить
эту проблему

Который час? (Сколько времени)
Простите, который час?
Скажите, пожалуйста, который час
(Вы не скажете...)

час, два, пять часов, восемь часов,
одиннадцать, тринадцать, восемнад-
цать, двадцать три часа...
Ближится
скоро час, шесть часов, полночь
без пяти, без десяти, без пятнадцати
три, пять
половина четвертого
ровно четыре часа, четыре два-
дцать,
двадцать минут пятого, без минуты
восемь
минута девятого

1. Который час? Без шести семь.
2. Простите, который час? Семнадцать минут девятого.
3. Простите, скажите, пожалуйста, который час? Без четверти девять.
4. Скоро половина десятого.

III

To nie moja wina/ nie ja
jestem za to odpowiedzialny/
nie mnie należy za to winić
moja/twoja/jej/jego/nasza/
wasza/ ich
mnie/ciebie/ją/jego/ nas/
was/ich
odpowiedzialny,-a,-e
odpowiedzialni/e

Я не виноват/не я отвечаю за это/не
меня следует винить за это

меня/тебя/его/ее/нас/вас/их

отвечаю...

1. Ты не виноват. Тебя нельзя винить за это. Не ты за это отвечаешь.
2. Он не виноват. Его не следует винить за это. Не он за это отвечает.
3. Мы не виноваты. Нас нельзя винить за это. Не мы за это отвечаем.
4. Она не виновата. Ее не следует винить. Не она отвечает за это.

IV

ja tego od was nie oczekuję
oczekiwałem/łam
ty – oczekujesz/oczekiwałeś/ocze-
kiwałaś
on – oczekuje/oczekiwał
ona – oczekuje/oczekiwała
my – oczekujemy/oczekiwaliśmy,
oczekiwałyśmy
wy – oczekujecie/oczekiwaliście,
oczekiwałyście
oni – oczekują/oczekiwali
one – oczekują/oczekiwały

я этого от вас не ожидаю/л (а)

ты ожидаешь/ожидал(а)

он ожидает/ожидал

она ожидает/ожидала

мы ожидаем/ожидали

вы ожидаете/ожидали

они ожидают/ожидали

от меня/тебя/него/нее/нас/вас/их

1. Я этого от нее не ожидал.
2. Вы этого от нас не ожидали. (к женщинам)
4. Они этого от меня ожидают. (женщины)
5. Он этого от нее не ожидал.
6. Они этого от вас не ожидали.

LEKCJA 31

I
 Budzenie się o świcie.
 Zastanawianie się nad tym czy warto.
 Wmawianie sobie, że podróżé kształcą.
 Staranie się o wizę.
 Ustawianie się w kolejce po bilety.
 Pakowanie się.
 Uczenie się kilku pożytecznych zdań, które w końcu okazują się zupełnie nieprzydatne.
 Doprawdy nie wiem czy nie lepiej pozostać w domu.
 No ale skoro podróżé kształcą...
 Więc może jednak?

II

A: Kiedy wyjeżdżacie?
 B: Trzeciego lipca.
 A: A kiedy wracacie?
 B: Piętnastego sierpnia.
 A: Do Świnoujścia?
 B: Nie – do Rewala.
 A: Piękna miejscowość.
 B: O tak. Niezwykle romantyczna.
 A: Będziecie pływać żaglówką?
 B: Mamy zamiar.
 A: Zazdroszczę wam.
 B: Ty też możesz pojechać.

budzenie się – пробуждение
 świt – рассвет
 zastanawianie się – раздумье
 wmawianie sobie – внушение самому себе
 podróżé kształcą – путешествия поучительны (совершенствуют)
 staranie się o wizę – хлопоты по визе
 ustawianie się, ustawiać się w kolejce – вставать в очередь
 pakowanie się – сборы, упаковка
 przepakowywanie się – переупаковка
 pożyteczny, -a,-e – полезный, -ая, -ое
 nieprzydatny, -a,-e – бесполезный -ая, -ое.

Świnoujście, -a – Свиноуйсьце, город-курорт на западном побережье Балтийского моря
 Rewal, -a – Реваль
 żaglówka – яхта
 pozwolić sobie na coś – могу себе на что-либо позволить
 beze mnie nie daliby rady – без меня им не справиться
 niezastąpiony, -a,-e – незаменимый, -ая, -ое

A: Nie mogę sobie na to pozwolić.
 B: To nie jest droga miejscowość.
 A: Nie chodzi o pieniądze. Nie mogę sobie pozwolić na wyjazd z Warszawy.
 B: Praca?
 A: Tak. Beze mnie nie daliby rady.
 B: Czyżbyś był niezastąpiony?
 A: Można tak powiedzieć.

III

Kim byłbym bez ciebie?
 Kim byłabyś beze mnie?
 Kim bylibyśmy bez siebie?
 Co by się wówczas stało?
 Wówczas – w przeszłości i wówczas – w przyszłości?
 Lepiej się nad tym nie zastanawiać.
 Napijemy się herbaty?

kim byłbym bez ciebie? – кем бы я был без тебя?
 bez siebie – друг без друга
 co by się wówczas stało? – что бы тогда произошло?
 lepiej się nad tym nie zastanawiać – лучше над этим не задумываться

IV

A: Chodźmy na spacer.
 B: Nie, dziękuję. Nie mam ochoty.
 A: Źle się czujesz?
 B: Trochę. To znaczy nie najlepiej.
 A: Co ci jest?
 B: Boli mnie głowa.
 A: Spacer dobrze ci zrobi.
 B: Boli mnie trochę gardło.
 A: Może masz gorączkę?
 B: Nie wiem. Nie mierzyłem.

źle się czujesz? – ты себя плохо чувствуешь?
 nie najlepiej – неважно
 spacer dobrze ci zrobi – прогулка может тебе
 możesz masz gorączkę? – у тебя температура?
 nie krępuj się mną – не стесняйся из-за меня

A.: To zmierz.

B: Dobrze. Ale ty się mną nie krępuj. Idź na spacer.

A: Może ci w czymś pomóc?

B: Nie, dziękuję. Dam sobie świetnie radę. W końcu nic mi nie jest.

A: Jesteś pewien.

B: Absolutnie.

A: To rzeczywiście pójdę na spacer. Wróć za godzinę.

B: To narazie. Miłego spaceru.

V

Pamiętnik Ewy (31)

Kasia zaprosiła mnie na swoje imieniny – jak co roku. Powiedziałam, że są pewne komplikacje i że dam odpowiedź jutro wieczorem. Nie wiem co robić. Nie lubię Kasi – właściwie nie wiem dlaczego. Może jest za ładna. Może za dobrze się jej powodzi. Może dlatego, że podoba się jej Marek. Jeżeli tak – powodują mną nie najlepsze motywy. Ale z drugiej strony po co iść na imieniny, składać życzenia, jeżeli się kogoś nie lubi? Po co kłamać? Kasia zaprosiła też Marka i Tomka. Czy to nie złośliwość? Wydaje mi się jednak, że powinienam opanować swoją niechęć i przyjąć zaproszenie. Nie należy się kierować irracjonalnymi odruchami. Kasia jest w gruncie rzeczy miłą dziewczyną. Więc jednak pójdę. Ubiorę się elegancko i sobodnie. Czuć się dobrze ubraną i swobodną – to jest najważniejsze. Precz z kompleksami – to jeszcze gorsze niż piegi!

komplikacje – осложнения

odpowiedź – ответ

powodują mną nie najlepsze motywy – я руководствуюсь не лучшими побуждениями

składać życzenia – желать всего наилучшего, поздравлять

być złośliwym – быть вредным

opanować niechęć – преодолеть неприязнь

kierować się irracjonalnymi odruchami – руководствоваться иррациональными порывами

w gruncie rzeczy – в конце концов

precz z kompleksami – долой комплексы

piegi – веснушки

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведи на польский язык:

I

Nie noszę/ nie znosisz/

nie znosi/ nie znosimy/

nie znosicie/ nie znoszą budzenia

się/ wmawiania sobie/ starania się

o coś/ pakowania się/ uczenia się

na pamięć

Domyślał się, że nie znosisz zasta-

nawiania się nad tym czy warto...

1. Не терплю хлопотать о чем-либо.

2. Они не выносят просыпаться на рассвете.

3. Мы не терпим стоять в очереди за чем-либо.

4. Догадываюсь, что он не выносит укладывать вещи.

Не терплю (переносу)/не терпишь/

не терпит/не терпим/не терпите/не

терпят пробуждаться/внушать себе

что-либо/хлопотать/укладывать ве-

щи/учить что-либо наизусть

Догадываюсь, что ты не терпишь за-

думываться над тем, стоит ли...

II

pierwszego stycznia

drugiego lutego

piątego marca

ósmego kwietnia

dziesiątego maja

trzynastego czerwca

siedemnastego lipca

dwudziestego trzeciego sierpnia

dwudziestego szóstego września

dwudziestego ósmego października

ka

trzydziestego listopada

trzydziestego pierwszego grudnia

wyjeżdżam/wyjeżdżasz/wyjeżdża/

wyjeżdżamy/wyjeżdżacie/wyjeżdża-

ją

przyjeżdżam/ przyjeżdżasz...

первого января

второго февраля

пятого марта

восьмого апреля

десятого мая

тринадцатого июня

семнадцатого июля

двадцать третьего августа

двадцать шестого сентября

двадцать восьмого октября

тридцатого ноября

тридцать первого декабря

уезжаю/уезжаешь/уезжает/уез-

жаем/уезжаете/уезжают

приезжаю/приезжаешь...

1. Когда ты уезжаешь? Первого августа.

2. Мы приезжаем двадцать третьего сентября.

3. Они уезжают тридцатого апреля. (женщины)

4. Уезжаю четырнадцатого февраля.

5. Уезжаем семнадцатого ноября.

6. Они приезжают тридцать первого декабря.

III

Byłbym ci ogromnie/bardzo wdzięczny gdybyś zechciała mi pomóc

Byłabyś mu wdzięczna gdyby on zechciał pożyczyć ci sto tysięcy złotych

wdzięczny,-a,-e

wdzięczni, wdzięczne

gdybym/gdybyś/gdyby/gdybyśmy/

gdybyście/gdyby

zechciał/a,

zechcieli/zechciały

1. Я был бы им очень благодарен, если бы они согласились мне помочь.

2. Я была бы вам очень благодарна, если бы вы согласились мне помочь (к женщином).

3. Мы были бы вам очень благодарны, если бы вы согласились нам помочь.

4. Он был бы им очень благодарен, если бы они согласились ему помочь (о женщинах)

IV

Czy panu/pani coś dolega? co ci/ mu/jej/nam/wam/im dolega?

Czy – Nie/ boli mnie/cię/go/ ją głowa?

czy jesteś pewna, że nic ci nie dolega?

1. Я уверен, что он вполне здоров.

2. Тебе нездоровится?

3. Что у ней?

4. Им нездоровится?

5. Мы вполне здоровы.

6. Они вполне здоровы.

LEKCJA 32

I

Jesteś sławną aktorką. Gwiazdą. Fotografowaną przez reporterów. Chwalona przez krytyków.

я был бы тебе очень благодарен, если бы ты согласилась мне помочь

ты была бы ему благодарна, если бы он согласился одолжить тебе сто тысяч złotych

благодарен,-а,-о

благодарны

если бы я/ты/он/она/оно/мы/вы/они

согласился/согласилась/согласи-

лись

Вам нездоровится?

что у тебя/его/ее/нас/вас/их болит, (беспокоит, мучит)?

У тебя (не) болит голова?

ты уверена, что у тебя ничего не болит (что ты вполне здорова)?

сławny,-a,-e – известный,-ая,-ое

fotografowana, fotografować – снимать

chwalony, chwalić – расхваливать

Podziwiana przez wszystkich.

Napewno mnie już nie pamiętasz.

To zrozumiałe.

Takie rzeczy się zapomina.

Chodziliśmy do tej samej szkoły.

Gdybyśmy się kiedyś przypadkiem spotkali, coś mógłbym ci powiedzieć?

Chyba tylko to, że chodziliśmy razem do szkoły, że czasami odprowadzałem cię do domu niosąc twój tornister.

Czy to ważne?

II

A: Wybaczam ci.

B: Ach tak?

A: Tak. Wybaczam ci wszystko.

B: Wszystko?

A: Tak. Absolutnie wszystko.

B: Co na przykład?

A: Twój egoizm.

B: Więc jestem egoistą?

A: Oczywiście. Nie wiesz o tym?

B: Nie zdawałem sobie z tego sprawy.

A: Wybaczam ci twój brak wyobraźni.

B: Więc nie mam wyobraźni?

A: Oczywiście, że nie. Nie wiedziałeś o tym?

B: Nie zdawałem sobie z tego sprawy.

A: Małostkowość też ci wybaczam.

B: Co to to nie! Małostkowy to ja nie bywam. Protestuję!

A: A jednak jesteś.

B: Ja też ci wybaczam.

A: Ciekawe co?

B: Arogancję i brak poczucia humoru.

III

Zajmiemy miejsca na dwóch krzesłach naprzeciwko siebie ze stolikiem po środku.

podziwiana, podziwiać – восхищаться
odprowadzałem, odprowadzać – про-
вожал

tornister – портфель, ранец

wybaczam, wybaczyć – про-
щаю (тебе)

nie zdawałem sobie z tego sprawy – я
не отдавал себе в этом отчета
brak wyobraźni – отсутствие вообра-
жения

małostkowość – мелочность

arogancja – высокомерие,

brak poczucia humoru – отсутствие
чувства юмора

III

zajmiemy, zająć – займем
po środku – посередине

Zamówimy herbatę
zanurzając się powoli
w otchłań rozmowy
czysto towarzyskiej.
Nie wydarzy się nic co byłoby
godne zapamiętania.
A mimo to...
„Pani nie słodzi?
Ja też nie.
Z czegoś trzeba zrezygnować...”

IV

A: Ciągłe się wahasz?
B: Tak.
A: Trudno mi to zrozumieć.
B: Że nie mogę się zdecydować?
A: Tak.
B: Decyzja nie jest łatwa.
A: W moim odczuciu jest bardzo łatwa.
B: Dla ciebie każda decyzja jest łatwa.
Może dlatego, że jesteś urodzony pod znakiem Barana.
A: Nie wierzę we wpływ gwiazd na nasze życie.
B: A ja wierzę. Kosmos jest jednością.
A: Nie przesadzajmy.
B: Co byś zrobił na moim miejscu?
A: Już ci mówiłem. Zmieniłbym pracę. Zostałbym tłumaczem.
B: Nie mam w tym doświadczenia.
A: Nabrałaśbyś doświadczenia. Znasz świetnikarzy język i to jest najważniejsze.
B: Ale tu potrzebny jest talent.
A: Przede wszystkim pracowitość.
B: Nie w pełni się z tobą zgadzam.

zamówimy, zamówić – заказать
zanurzając się, zanurzać się – погружаться
otchłań – пучина
czysto towarzyska – исключительно приятельская
coś jest godne zapamiętania – что-либо стоит запомнить
nie słodzić – пить без сахара
zrezygnować – отказаться

wahasz się, wahać się – колеблеться
zdecydować się – решиться
w moim odczuciu – мне кажется
urodzony, urodzić się – родиться
znak Barana – знак овена
wpływ – влияние
jedność – одно целое
zmieniłbym, zmienić – поменял бы
nie mam doświadczenia – у меня нет опыта
pracowitość – трудолюбие

Pamiętnik Ewy (32)

Czasami myślę, że powinnam studiować astronomię. Niektórzy uważają, że jest to dział fizyki. Trudno mi się z tym zgodzić, chociaż prawdopodobnie nie mam racji. Astronomia zajmuje się gwiazdami – obiektami oddalonymi od nas o tysiące lat świetlnych. Co to znaczy? Gdzie się ten obiekt teraz znajduje? I czym my się zajmujemy? Docierającymi do nas z opóźnieniem tysiące lat świetlnych sygnałami? Geometrią i strukturą świecących na niebie punktów? Zastanawiam się czasami dlaczego poetów zawsze zajmowały gwiazdy. Kiedy zaczynam rozmawiać o gwiazdach wszystko nabiera jakby dodatkowych znaczeń. Czy astronomowie też tak to odbierają? Czym tak naprawdę jest księżyc? A spacer w księżycową noc? Szkoda, że nie znam żadnego astronoma.

dział – раздел
oddalony, oddalić – удаленный
lata świetlne – световые годы
znajduje się, znajdować się – находится
docierający, docierać – доходящий
świecący, -a, -e – светящийся, -ая(ся), -ее(ся)
punkt – точка
zajmowały, zajmować kogoś – привлекать кого-либо
nabiera, nabierać – приобретать
dodatkowy, -a, -e – особый, -ая, -ое
odbierają, odbierać – воспринимают

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведи на польский язык:

I
On jest podziwiany przez wszystkich
on/ona jest
ta książka/ten film jest
oni/one są
podziwiany, -a, -e
podziwiani/podziwiane wszędzie/
przez wszystkich jego/jej życie jest
opisywane przez dziennikarzy
jego/jej praca, zasługi, koncepcje,
styl życia, poglądy, przekonania
szeroko diskutowany, -a, -e
doceniany, -a, -e

Im восхищаются все (он вызывает всеобщее восхищение)
им/ею
этой книгой/ этим фильмом ими
восхищаются (вызывает/ют восхищение) везде
его/ее жизнь описывают (ется) журналисты (ами)
его/ее труд, заслуги, замыслы, образ жизни, взгляды, убеждения широко обсуждается ценится

II

Ты nigdy niczego nikomu nie potrafisz wybaczyć
 Ты zawsze wszystko wszystkim/każdemu wybaczasz
 potrafisz/potrafisz/potrafisz/
 potrafimy/potraficie/potrafiają
 wybaczam/wybaczysz/wybacza/
 wybaczamy/wybaczacie/wybaczają

Ты ничего никому никогда не способен простить
 Ты всегда все всем/любому прощаешь.
 сумею (способен,-а), сумеешь/сумеет/сумеем/сумеете/сумеют
 прощаю/прощаешь/прощает/прощаем/прощаете/прощают

1. Они никогда ничего никому не способны простить.
2. Она всегда все любому прощает.
3. Мы всегда всем все прощаем.
4. Вы никогда никому ничего не способны простить.

III

Co mam zamówić?
 Czy mam zamówić kawę czy herbatę?
 Jaki sok mam zamówić?
 Pomarańczowy/grejfrutowy/ jabłkowy czy pomidorowy?
 Co zamówimy?
 Białe czy czerwone wino?
 Jasne czy ciemne piwo?
 Mleko czy jogurt?
 Krem czy lody?
 Ciastka czy kompot?

Что заказать?
 Заказать кофе или чай?
 Какой сок заказать?
 Апельсиновый/грейфрутовый/яблочный или томатный?
 Что закажем?
 Белое или красное вино?
 Светлое или темное пиво?
 Молоко или кефир?
 Крем или мороженое?
 Пирожные или компот?

1. Что заказать? Мороженое или крем?
2. Что закажем? Пирожные или компот?
3. Заказать белое или красное вино?
4. Какой сок закажем? Апельсиновый или томатный?

IV

ciągłe/nigdy się (nie) waham/wahasz/waha/wahamy/wahacie/wahają

без конца/никогда/не/колеблюсь/колеблешься/колеблется/колеблемся/колеблетесь/колеблются

1. Я никогда не колеблюсь.
2. Они без конца колеблются.
3. Вы никогда не колеблетесь.
4. Почему колеблешься?

Ключ к упражнениям

LEKCJA 30: I: 1. Gdybym kiedyś znalazł trochę czasu, mógłbym przeczytać tę książkę. 2. Gdybyś znalazła kiedyś trochę czasu, mogłabyś się nad tym zastanowić. 3. Gdybyśmy kiedyś znaleźli chwilę czasu, mogliśmy tam pojechać. 4. Gdyby one znalazły trochę czasu, mogłyby spróbować rozwiązać ten problem. II: 1. Która godzina? Za sześć minut siódma. 2. Przepraszam, która godzina? Siedemnaście minut po ósmej. 3. Przepraszam, czy mógłby mi pan powiedzieć która godzina? Za kwadrans dziewięć. 4. Zbliża się wpół do dziesiątej. III: 1. To nie twoja wina. Ciebie nie można za to winić. Nie ty jesteś za to odpowiedzialny. 2. To nie jego wina. Jego nie należy za to winić. Nie on jest za to odpowiedzialny. 3. To nie nasza wina. Nas nie można za to winić. Nie my jesteśmy za to odpowiedzialni. 4. To nie jej wina. Jej nie należy winić. Nie ona jest za to odpowiedzialna. IV: 1. Ja tego od nich nie oczekiwałem. 2. Wy tego od nas nie oczekiwaliście. 3. My tego od niego nie oczekiwaliśmy. 4. One tego ode mnie nie oczekują. 5. On tego od niej nie oczekiwał. 6. Oni tego od was nie oczekiwali.

LEKCJA 31: I: 1. Nie znoszę starania się o coś. 2. Oni nie znoszą budzenia się o świcie. 3. Nie znosimy stania w kolejce. 4. Domyślam się, że on nie znosi pakowania się. II: 1. Kiedy wyjeżdżasz? Pierwszego sierpnia. 2. Przyjeżdżamy dwudziestego trzeciego września. 3. One wyjeżdżają trzydziestego kwietnia. 4. Wyjeżdżam czternastego lutego. 5. Wyjeżdżamy siedemnastego listopada. 6. Oni przyjeżdżają trzydziestego pierwszego grudnia. III: 1. Byłbym im ogromnie wdzięczny gdyby zechcieli mi pomóc. Bylibyśmy wam bardzo wdzięczni gdybyście zechcieli nam pomóc. 4. On byłby im bardzo wdzięczny gdyby one zechciały mu pomóc. IV: 1. Jestem pewien, że nic mu nie dolega. 2. Czy coś ci dolega? 3. Co jej dolega? 4. Czy im coś dolega? 5. Nic nam nie dolega. 6. Nic im nie dolega.

LEKCJA 32: I: 1. Jego poglądy są szeroko dyskutowane. 2. Jej praca jest doceniana przez wszystkich. 3. Jej styl życia jest opisywany przez dziennikarzy. 4. Jego film jest podziwiany. II: 1. On nigdy nikomu niczego nie potrafi przebaczyć. 2. Ona zawsze wszystko każdemu przebacza. 3. My zawsze wszystkim wszystkim przebaczymy. 4. Wy nigdy nikomu niczego nie potraficie wybaczyć. III: 1. Co mam zamówić? Lody czy krem? 2. Co zamówimy? Ciastka czy kompot? 3. Czy mam zamówić białe wino czy czerwone? 4. Jaki sok zamówimy? Pomarańczowy czy pomidorowy? IV: 1. Nigdy się nie waham. 2. Oni ciągle się wahają. 3. Wy nigdy się nie wahacie. 4. Dlaczego się wahasz?

Королевский замок в Варшаве.

LEKCJA 33

I

Kiedy w Starym Sączu
liście opadną z drzew
być może
napiszesz do mnie
długi list.
Kiedy w Nowym Sączu
kwiaty zakwitną wiosną
być może
pomyślisz o mnie
przez chwilę.
W środku lata
w połowie drogi
ze Starego do Nowego Sącza,
w autobusie
nie spotkamy się już nigdy.
Wyjedziesz na stałe
na Wybrzeże.
Czy przyślesz mi kartę
z pozdrowieniami
znad morza?
Chyba nie.

II

A: Nie powinnaś była tego robić.
B: Czego?
A: Wiesz czego.
B: Masz na myśli mój wywiad w te-
lewizji?
A: Tak.
B: Dlaczego uważasz, że nie powin-
nam była go udzielać?
A: Mogłabyś udzielić wywiadu bez
wyrażania dezaprobaty dla pracy
swojego dyrektora.
B: Uważasz, że powinnam być lojal-
na wobec niego tylko dlatego, że
jest moim dyrektorem?
A: Tak. Lojalność jest sprawą pod-
stawową, wartością samą w sobie.
B: Ale on uniemożliwia mi rozwój.

Stary Sącz – город Стари-Сонч (Ста-
рый Сонч) расположен на юго-восто-
ке Польши
opadną, opadną – опадут
zakwitną, zakwitnąć – зацветут
w środku lata – в разгар лета
w połowie drogi – на полпути
Wybrzeże – Взморье

mieć na myśli – иметь в виду
wywiad – интервью
udzielić wywiadu – дать интервью
wyrażać dezaprobatę – выражать не-
довольствие
być lojalnym wobec kogoś, czegoś –
быть лояльным по отношению к
кому-либо
jest wartością samą w sobie – она цен-
на сама по себе
uniemożliwiać rozwój – не давать раз-
виваться
obsadzić kogoś w roli – дать роль
kapryśny, -a, -e – капризный, -ая, -ое

A: Przesada.

B: Nie chce mnie obsadzić w roli Ofelii.

A: I ma rację.

B: I ty jesteś przeciwko mnie!

Wszyscy są przeciwko mnie!

A: Zachowujesz się jak kapryśne dziecko.

B: Czy naprawdę nie rozumiesz, że jestem artystką? Że sztuka jest dla mnie wszystkim?

III

Wolałbym już nigdy nie wracać myślami do tamtych dni.

Wolałbym już nigdy nie śnić tamtych snów.

Gdyby to było możliwe chciałbym żyć rozsądnie.

Ale może jeszcze nie od dziś.

Co to znaczy żyć rozsądnie?

Czy to znaczy? zachowywać się

dokładnie tak samo jak większość

tak zwanych normalnych ludzi?

IV

A: Gdybym wiedział, że jesteś w Warszawie...

B: Nie wiedziałeś?

A: Oczywiście, że nie.

B: Barbara ci nie powiedziała?

A: Nikt mi nic nie powiedział.

B: Ciekawa jestem dlaczego.

A: Musiała zapomnieć.

B: Chyba żartujesz.

A: Nie widzę innego wyjaśnienia.

B: Ona mnie nie cierpi.

wolałbym – мне хотелось бы
wracać myślami – возвращаться в
мыслях

śnić sny – видеть сны
zachowywać się – вести себя
tak zwany – так называемый

nie widzę innego wyjaśnienia – здесь:
не нахожу другого объяснения

A: Chyba jesteś niesprawiedliwa.

Barbara jest roztargniona. To
wszystko.

B: Bronisz jej.

A: Staram się być obiektywny.

B: To bardzo ładnie z twojej strony.

Zawsze byłeś dżentelmenem.

A: Niepotrzebnie jesteś rozgoryczo-
na.

B: Liczyłam na to, że się spotka-
my.

A: Tak, wielka szkoda, że tak się
stało.

V

Pamiętnik Ewy (33)

Po co właściwie uczymy się języków obcych? Czy tylko dlatego, że może kie-
dyś wyjedziemy za granicę i tam dokonamy udanych zakupów, załatwimy sobie
pracę, zapytamy w sposób zrozumiały o drogę do muzeum?

A jak to jest z matematyką? Czy trygonometria przyda się nam w dorosłym
życiu? Może tak, a może nie. Jeżeli nie, to po co się jej uczymy? Czy tylko po to,
aby dostać dobry stopień?

W naszym myśleniu dominują często względy praktyczne. Stajemy się przed-
wześnie przyziemni, skłonni wszystko obliczać, kalkulować, zatroskani o to,
żeby się przypadkiem niepotrzebnie nie zmęczyć. Często zapominamy, że
matematyka jest piękna, że ucząc się trygonometrii wędrujemy po ścieżkach
myśli poznając nowe światy. Czy wszystko w życiu należy sprowadzać do
natychmiastowej i wymiernej korzyści? Czy samo zajmowanie się jakąś dzie-
dziną nie jest już nagrodą? Czy możliwość czytania w oryginale Puszkina czy
Conrada to mniej niż jakiś udany zakup? Czy nie grzeszymy często brakiem
wyobraźni?

udany, -a, -e – удачный, -ая, -ое

zakupy – покупки

dokonamy, dokonać – сделаем

zrozumiały, -a, -e – правильный, понятный, -ая, -ое

przyda się, przydać się – пригодится

dominują, dominować – преобладают

względy praktyczne – практический подход

przedwześnie – раньше времени

przyziemny, -a, -e – прозаический, -ая, -ое

kalkulować – рассчитывать

roztargniony, -a, -e – рассеянный, -ая, -ое

bronić kogoś – защищать кого-либо

rozgoryczony, -a, -e, – огорченный, -ая, -ое

liczyć na coś – рассчитывать на что-либо

być zatroskanym – беспокоиться
 wędrujemy, wędrować – совершать путешествие
 ścieżka – тропинка
 wymierny, -a, -e – ощутимый, -ая, -ое
 natychmiastowy, -a, -e – сиюминутный, -ая, -ое
 dziedzina – область
 nagroda – вознаграждение
 oryginał – подлинник
 grzeszyć – грешить

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

- I
По której stronie rzeki/jeziora/granicę?	На каком берегу реки/озера/ по какую сторону границы?
Po wschodniej czy zachodniej?	На восточной или западной?
Po północnej czy południowej?	На северной или южной?
Po prawej czy po lewej stronie drogi?	По правой или левой стороне дороги?
Gdzie się spotkamy?	Где мы встретимся?
Gdzie się to wydarzyło?	Где это случилось?
1. Где это случилось? По какую сторону границы?
 2. На какой стороне реки это случилось?
 3. Где мы встретимся? На восточном берегу реки?
 4. На каком берегу озера мы встретимся?

- II
/nie/ powinienem być/
powinam być/ powinienś
być/powinnaś być/powiniem
być/powinna być/
/nie/ powinniśmy byli/
powinniśmy być/powinniście
byli/powinniście być/powinni
byli/powinne były
zostać w domu/zostawać
w domu
pójść/iść tam
zrobić to/nie robić tego
obejrzeć/oglądać telewizję/i
Powinam była tam pojechać
Nie powinienam była tam jechać | я не должен был/я не должна была...
(мне следовало бы)
остаться дома/оставаться дома
пойти туда/идти туда
сделать это/не делать этого
посмотреть/смотреть телевизор
Я должна была туда поехать
Я не должна была туда ехать. |
|---|--|

1. Мне следовало остаться дома.
2. Тебе не следовало оставаться дома.
3. Мы должны были туда поехать.
4. Они не должны были этого делать. (о женщинах)

III

wolę/wolałbym, wolałabym
wolisz/wolałbyś, wolałabyś
wolił/ wolałby, wolałaby
wolimy/wolelibyśmy, wolałybyśmy
wolicie/wolelibyście, wolałybyście
wolał/woleliby, wolałyby
tego nie robić/ zrobić to jutro/
pójść do klubu/ nie iść do kina
porozmawiać o tym teraz/nie roz-
mawiać o tym jutro/pojechać tam
teraz/nie jechać tam we wtorek | я предпочитаю/предпочел, предпоч-
ла бы
ты предпочитаешь/предпочел
не делать этого/сделать это завтра
пойти в клуб/не ходить в кино
поговорить об этом сейчас/
не говорить об этом завтра/
поехать туда теперь/
не ехать туда во вторник |
|---|--|
1. Я предпочитаю не говорить об этом.
 2. Я бы предпочел поехать туда завтра.
 3. Мы бы предпочли этого не делать.
 4. Ты бы предпочел сделать это во вторник?

IV

Niepotrzebnie to robisz
Niekoniecznie musisz tam
jechać
mówić o tym, mówimy
denerwować się tym, denerwujesz
się
podchodzić do tego poważnie,
podchodzisz...
mówić to, mówisz...
jechać tam, jadę, jedziesz... | Ты зря делаешь
Тебе необязательно туда ехать
говорить об этом, говорим
нервничать из-за этого, нервнича-
ешь
подходить к этому серьезно, подхо-
дишь
говорить это, говоришь
ехать туда, еду, едешь... |
|--|---|
1. Они зря подходят к этому серьезно.
 2. Ты напрасно нервничаешь.
 3. Вы напрасно нервничаете.
 4. Они не должны об этом говорить.

ЛЕКЦЈА 34

I

Ja wiem, że znowu tutaj
powrócę po latach

w zmieniony świat
bez pamięci.
Przyjdę przypadkiem.
W jesiennym parku
na ławce pod dębem
usiądę na chwilę.
Przechodząc obok
rzucisz mi spojrzenie.
Czy się poznamy?
Czy słońce wyjdzie
zza chmur?

II

A: Ona nie ma żadnych zainteresowań.
B: Kto?
A: Barbara.
B: Zależy jak się na to patrzy.
A: Chyba nie powiesz, że ma jakieś zainteresowania?
B: Oczywiście, że ma. Interesuje się modą, robi na drutach, kolekcjonuje bluzki. Czy to mało? Zdajesz sobie sprawę ile trzeba się napracować, żeby zarobić na to wszystko?
A im więcej człowiek pracuje tym większy przynosi pożytek społeczeństwu.
A: Tak, to prawda. Byłem niesprawiedliwy.
B: Nie udawaj. Nigdy nie uwierzę w twoją zdolność do skruchy.
A: Szkoda
B: Irytuje mnie kiedy krytykujesz ludzi za brak zainteresowań. Dla ciebie zainteresowania to tylko czytanie książek.
A: Może nie tylko, ale przede wszystkim.
B: I co z tego? Jesteś oderwany od życia. Nie rozumiesz normalnych ludzi.

zmieniony, -a, -e — изменившийся,
-ая(ся), -ее(ся)
bez pamięci — лишенный памяти
dąb — дуб
bezwiednie — безотчетно

robić na drutach — вязать на спицах
przynosić pożytek — приносить пользу
skrucha — раскаяние
być oderwanym od życia — оторваться от жизни
belfer — ментор

A: Czy to znaczy, że jestem nienormalny?

B: Jesteś nieznośnym belfrem. Chcesz, żeby wszyscy się stale uczyli...

A: To prawda. Mam takie przekonanie, że jednostka wykształcona...

B: Znowu wykład!

III

Nagrane płyty chodnika stygnące w mroku.

Bursztynowy naszyjnik dni rozsypały między Kruczą a Emilii Plater — nie do odzyskania.

Kasztany i klony i kiosk z gazetami.

„Dzień dobry.

Poproszę proszek od bólu głowy.

Najlepiej z krzyżykiem”.

nagrany, -a, -e — нагретый, -ая, -ое
płyta chodnika — плита тротуара
stygący, -a, -e — стынущий, -ая, -ое
bursztynowy, -a, -e — янтарный, -ая, -ое
naszyjnik — ожерелье
rozsypały, -a, -e — рассыпавшийся,
-ая(ся), -ее(ся)
Krucza, Emilii Plater — улицы в центре
Варшавы
proszek od bólu głowy — таблетка от
головной боли
z krzyżykiem — „с крестиком”, самый
популярный тип таблеток с крестиком
на упаковке

IV

A: Uważaj!

B: Ciągłe zapominam.

A: Trzeba najpierw spojrzeć w lewo, a potem w prawo.

B: Wiem.

A: A jednak tego nie robisz.

B: Masz rację.

A: Dzisiaj wieczorem idziemy do teatru.

B: Dobrze, że mi przypominasz. Byłbym zapomniał.

A: Dlaczego jesteś taki roztargniony?

B: Nie wiem.

A: Za dużo stressów?

B: Są to stressy bardzo przyjemne.

roztargniony, -a, -e — рассеянный, -ая, -ое
stress — стресс
prawdomówny, -a, -e — правдив, -а, -о

Обложки трех вышедших томов
Библиотеки „Польша“

Известные поляки

МАЛЫЙ
БИОГРАФИЧЕСКИЙ
СЛОВАРЬ

БИБЛИОТЕЧКА „П
(1)

На карте Польши

МАЛЫЙ
ТУРИСТСКИЙ
СЛОВАРЬ

БИБЛИОТЕЧКА „ПОЛЬША“
(2)

Польские битвы

ВООРУЖЕННОЕ УЧАСТИЕ
ПОЛЬШИ
ВО ВТОРОЙ
МИРОВОЙ ВОЙНЕ

БИБЛИОТЕЧКА
(3) „ПОЛЬША“

A: Jesteś miły.
B: Tylko prawdomówny.

V

Pamiętnik Ewy (34)

Kiedy dziewczyna rozmawia o sukienkach, bluzeczkach i spódniczkach to wszystko jest w porządku. Kiedy jednak chce porozmawiać o czasie i przestrzeni, to już znacznie gorzej. O tych rzeczach można dyskutować w szkole na lekcji fizyki, ale nigdy w domu, ani w towarzystwie. Na myślenie są specjalnie wydzielone miejsca. Jeżeli się o tym zapomni, od razu jest się podejrzanym o chęć imponowania, zaznaczenie swojej wyższości. Ani w domu, ani w gościach nie wypada rozmawiać o niczym ważnym czy poważnym. Najwyżej o polityce, która w wykonaniu cioci i wujka jest nudna i banalna. Wszystko co naprawdę ważne wywołuje zgorzelenie. Szczególnie niebezpiecznie jest rozmawiać o poezji. Okazuje się, że albo nikt niczego nie czytał albo niczego nie pamięta. Zdaje się, że większość dorosłych żyje bez poezji. Smutno o tym myśleć.

czas – время
przestrzeń – пространство
towarzystwo – общество
chęć imponowania – желание показаться
zaznaczyć – подчеркнуть
w gościach – в гостях
nie wypada robić czegoś – не следует делать чего-либо
ważny, -a, -e – важный, -ая, -ое
wywołuje zgorzelenie – вызывает возмущение

Упражнения

Используя приведенный ниже лексический материал, переведите на польский язык:

I

Za trzy albo cztery lata
za pięć albo sześć lat
wcześniej czy później
przed końcem roku
jak tylko zrobi się ciepło
jak tylko skończą się upały
na wiosnę /wiosną
w lecie/latem
jesienią, zimą

Через три или четыре года
через пять или шесть лет
рано или поздно
до конца года
как только станет тепло
как только кончится жара
весной
летом
осенью, зимой

w czasie ferii/wakacji
podczas urlopu
pod koniec lata, zimy
powrócę, wrócimy, zobaczymy się
spotkamy się, przyjadę tu

1. Я буду здесь в конце лета.
2. Мы увидимся через три или четыре года.
3. Мы встретимся рано или поздно.
4. Я приеду сюда в конце зимы.

II

Moje hobby to...
Czy ... to twoje hobby?
zbieranie znaczków, jazda na nartach, czytanie SF, konstruowanie modeli latających, podróżowanie, prowadzenie samochodu...
Interesuje mnie...
Czy interesuje cię /pana/panią...?
Co cię/pana/panią interesuje...?
filozofia, literatura, poezja, teatr, kino, sztuka, opera...

1. Интересуетесь ли вы философией? (к женщине)
2. Мое хобби – собирать марки.
3. Ходить на лыжах – мое хобби.
4. Мне хотелось бы знать, что вас интересует. (женщина к мужчине)

III

Proszę...
Poproszę...
Czy dostanę...?
„Życie Warszawy”, „Politykę”, „Gazetę Wyborczą”, „Sztandar Młodych”, „Wprost”...
Czy jest jeszcze...?
„Życie Warszawy”, „Polityka”, „Gazeta Wyborcza”, „Sztandar Młodych”, „Wprost”...

1. Есть ли еще „Газета wyborcza”?
2. Дайте, пожалуйста, „Жиче Варшавы” и „Политику”.

во время/зимних/каникул
во время отпуска
в конце лета, зимы
возвращусь, вернемся, увидимся,
встретимся, приеду сюда

Мое увлечение...
...это твои хобби?
собирать марки, ходить на лыжах, чтение научной фантастики, изготавливать летающие модели, путешествовать, водить машину
меня интересует (я интересуюсь)...
Ты интересуешься/ вы интересуетесь?
Что тебя /вас интересует...?
философия, литература, поэзия, театр, кино, искусство, опера...

Дайте, пожалуйста...
Пожалуйста...
У вас есть...?
„Жиче Варшавы” (газета), „Политика” (еженедельник), „Газета wyborcza”, „Сztandar młodych” (газета), „Wprost”
Есть ли еще...?

3. Дайте, пожалуйста, таблетки от головной боли.
4. Есть ли у вас таблетки от головной боли?

IV
Uważaj na głowę /stopień/
dziury w chodniku/ samochody/
Przechodź po pasach
Nie przechodź na czerwonym
świecie
Uważaj/cie/ niech pan/pani
uważa/ niech państwo uważają...
Proszę nie przechodzić...
Осторожно! Нагни голову/Осторожно!
ступенька/дыры в тротуаре/
Берегись автомобилей
переходи улицу только на месте обо-
значенным „зеброй”
Не переходи улицу на красный свет
Берегись/берегитесь
Пожалуйста, не переходите...

1. Осторожно! Нагните голову. (к мужчине)
2. Осторожно! Ступенька. (к женщине)
3. Не переходите на красный свет. (к мужчине и женщине)

LEKCJA 35

I
Kiedy przeminą
wszystkie wiosny,
wszystkie stoneczne
dni jesieni
zwrócisz twarz
ku sprawom codziennym...
Nie usłyszysz szumu drzew
po drugiej stronie rzeki...
Czy przyjdiesz tam
mimo moich śladów
na piasku?
Czy przejdiesz mimo mnie?

przeminą, przeminąć – minуть
zwrócić twarz – повернуться лицом к
чему-либо
codzienny, -a, -e – повседневный, -ая,
-ое
mimo – несмотря на
prześć mimo kogoś, czegoś – пройти
мимо кого-либо, чего-либо

II
A: Popelniasz jeden zasadniczy
błąd.
B: Tylko jeden?
A: Zresztą nie wiem.
B: Jaki błąd?
A: Nieważne. Tak mi się tylko po-
wiedziało.
B: Owszem ważne. Jeżeli powie się
A, to trzeba powiedzieć B.
popelniać błąd – совершать ошибку
zasadniczy, -a, -e – принципиальный
-ая, -ое
jeżeli powie się A, to trzeba powiedzieć
B – если сказано A, нужно сказать
B
szczerzy, -a, -e – откровенный, -ая,
-ое

A: Na pewno się myłę.
B: No, powiedz.
A: Czy mogę być zupełnie szczerzy?
Nie obrazisz się?
B: Oczywiście, że nie.
A: Obiecujesz?
B: Jesteś nudny.
A: Musisz obiecać.
B: Obiecuję. I słucham.
A: Otóż uważam, że czytasz za mało
książek.
B: Ależ ja to słyszałam od ciebie już
tysiące razy. Naprawdę mógłbyś
być bardziej oryginalny!

III

Ciekaw jestem czy znasz
Krakowskie Przedmieście?
Krakowskie Przedmieście
w stoneczny poranek na wiosnę?
Albo w jesienne popołudnie?
Czy pamiętasz jak wygląda
ta ulica na obrazach
mistrza Canaletta?
Pomyśl tylko:
Dwieście lat temu
zobaczył te domy mistrz,
zachwyił się i powstały obrazy.
Istniały obok siebie:
ulica i jej portrety.
Sto pięćdziesiąt lat później
przestało istnieć
Krakowskie Przedmieście
zrównane z ziemią.
Istniało tylko na obrazach
i w pamięci ludzi.
A potem nagle wyłoniło się znów.
I znowu można je porównać:
ulicę i portrety mistrza.

IV

A: Mój ojciec zarabiał lepiej od cie-
bie.

Krakowskie Przedmieście – главная
улица варшавского Старого города
poranek – утро
Canaletto, -a, – Белотто
mistrz – мастер, художник
zachwyił się, zachwyić się – пришел
в восторг
istniały, istnieć – существовали
zrównać z ziemią – стереть с лица зе-
мли
wyłoniło się, wyłonić się – возникло

B: Wiem.

A: Pracował zupełnie inaczej niż ty. Był systematyczny, miał energię i inicjatywę.

B: Wiem. Był ideałem.

A: Nie musisz ironizować.

B: Nie znoszę gdy porównujesz mnie z ojcem.

A: Ciekawe dlaczego?

B: Nie wiem.

A: Ale ja wiem. Nie lubisz wypadać niekorzystnie w porównaniach. Gdybym cię porównała z Frankiem, tym nieudacznikiem, byłbyś zadowolony.

B: Masz rację. Jak zawsze...

A: Mój ojciec miał dużo lepsze maniery od ciebie. Nie ma o czym mówić. Niebo a ziemia.

B: Przepraszam, czy mogę zapalić?

A: Nie. Wiesz przecież, że papierosy są szkodliwe.

B: Tak, oczywiście. Masz rację. Jak zwykle.

V

Pamiętnik Ewy (35)

Mieliśmy wczoraj klasówkę z polskiego. Trzeba było opisać najbardziej interesujące przeżycie związane z przyrodą, krajobrazem. Opisałam spływ Dunajcem. Staraliśmy się opisać otaczającą nas zielenią, biel skał i rwącą rzekę. Ale nie to było najważniejsze. Najważniejsze było uczucie jakiego doznałam przy nieoczekiwanej zmianie scenerii. Płynęliśmy tratwą jak gdyby po jeziorze. Ze wszystkich stron otaczały nas strome zbocza gór, poruszaliśmy się w stronę jednego z nich. I nagle wszystko się zmienia. Ukazuje się krajobraz, którego przedtem nie było. Płyniemy nie po jeziorze, płyniemy po rzece pełnej zakrętów, zdumiewających niespodzianek. Przełom Dunajca to trochę tak jak życie – nigdy nie wiadomo co się stanie za chwilę. Takie piękne życie odstawiające coraz wspanialsze możliwości.

mieć inicjatywę – быть инициативным
nie lubisz wypadać niekorzystnie w porównaniach – ты не любишь невыгодных сравнений

czy mogę zapalić? – можно закуришь?

papierosy są szkodliwe – сигареты вредны

klasówka z polskiego – контрольная по польской литературе

przeżycie – переживание

krajobraz – пейзаж, вид

spływ – спуск на плотках

Dunajec – горная река в горах Пенинах

rwący, -a, -e – бурный, -ая, -ое

doznawać – испытывать

uczucie – чувство

tratwa – плот

stromy, -a, -e – крутой, -ая, -ое

zbocze góry – склон горы

zakręt – поворот

zdumiewający, -a, -e – удивительный, -ая, -ое

niespodzianka – сюрприз

możliwości – возможности

Упражнения

Попробуйте перевести на русский язык хотя бы один польский текст.

Ключ к упражнениям

LEKCJA 33: I: 1. Gdzie to się stało? Po której stronie granicy? 2. Po której stronie rzeki to się stało? 3. Gdzie się spotkamy? Na wschodnim brzegu rzeki? 4. Po której stronie jeziora się spotkamy? II: 1. Powinienem być zostać w domu. 2. Nie powinnaś była zostawać w domu. 3. Powinniśmy byli tam pojechać. 4. Nie powinny były tego robić. III: 1. Wolę o tym nie rozmawiać. 2. Wolałbym pojechać tam jutro. 3. Wolelibyśmy tego nie robić. 4. Czy wolałbyś to zrobić we wtorek? IV: 1. On niepotrzebnie tak poważnie do tego podchodzi. 2. Nie musisz się denerwować. 3. Niepotrzebnie się denerwujecie. 4. Oni nie muszą o tym mówić.

LEKCJA 34: I: 1. Będę tu pod koniec lata. 2. Zobaczymy się za trzy albo cztery lata. 3. Spotkamy się wcześniej czy później. 4. Przyjadę tu pod koniec zimy. II: 1. Czy interesuje panią filozofia? 2. Moje hobby to zbieranie znaczków. 3. Jazda na nartach to moje hobby. 4. Chciałabym wiedzieć co pana interesuje. III: 1. Czy jest jeszcze „Gazeta Wyborcza”? 2. Poproszę „Życie Warszawy” i „Politykę”. 3. Proszę proszki od bólu głowy. 4. Czy mógłbym dostać tabletki od bólu głowy? IV: 1. Niech pan uważa na głowę. 2. Niech pani uważa na stopień. 3. Proszę nie przechodzić na czerwonym świetle.

В 1991 году начинается публикация нового, уже пятого по счету томика „Библиотечка „Польши“ под названием: „Польская поэзия – авторы и их произведения“.

**Авторы текста: Леон Лешек Шкутник и Дорота Урбанек.
Графическое оформление и рисунки Юзефа Качмарчика.
В фамилию автора учебника Л. Л. Шкутника, помещенного на обложке первого номера „Польши“ за 1990 г., вкралась ошибка, за что приносим извинения автору и читателям.**